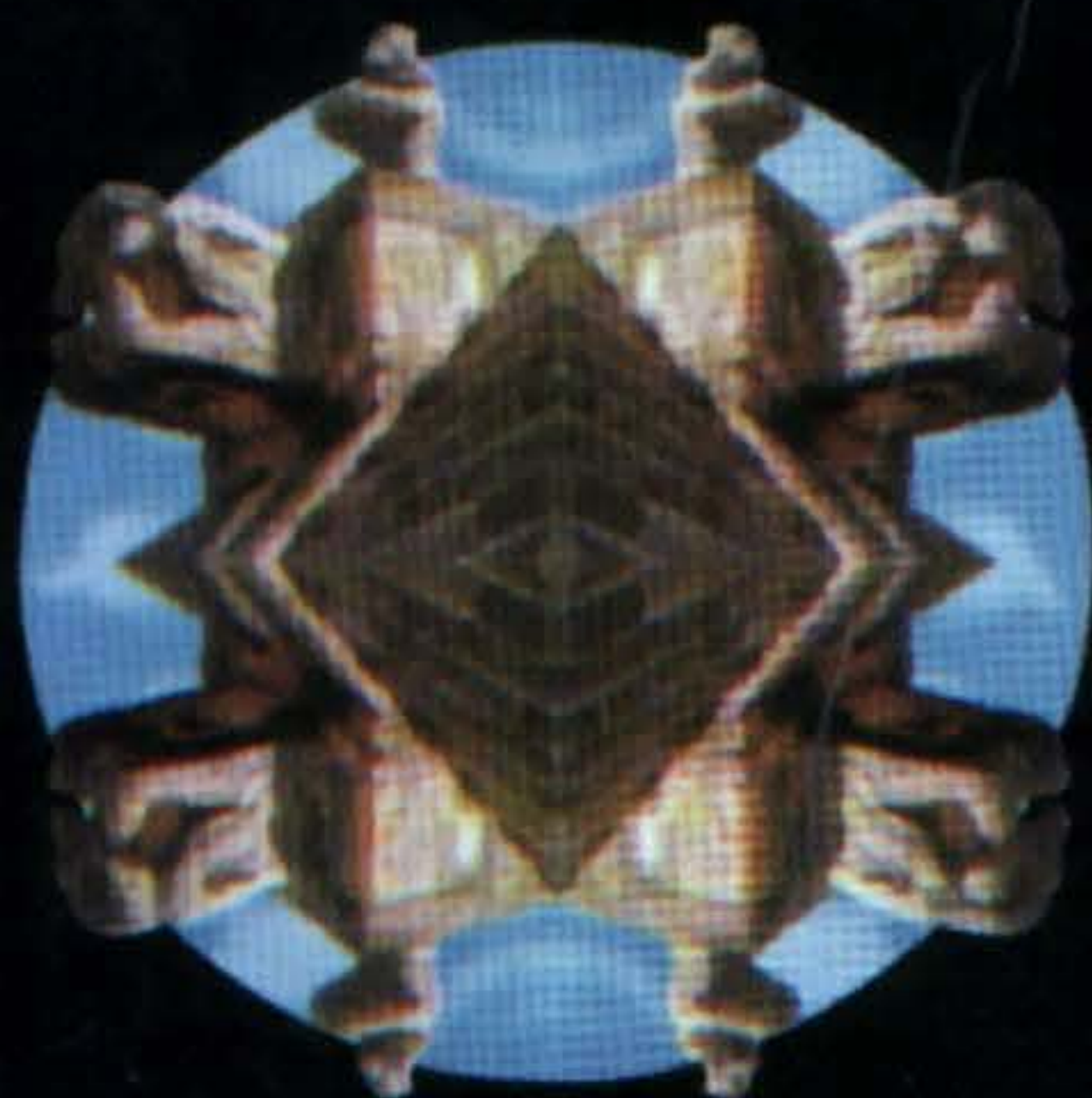

Carlos
CASTANEDA

FOCUL LĂUNTRIC

CARLOS CASTANEDA

FOCUL LĂUNTRIC

este cea mai stralucita, provocatoare și neobișnuită carte a autorului, în care acesta construiește în sfârșit, din învățăturile lui don Juan și din propriile sale experiențe, un uluitor portret al „lumii vrajitorului“, care este limpede ca cristalul și totodata amănunțit prin implicațiile sale.

rao
international
publishing
company

ISBN 973-576-213-7

9 789735 762131

„Ceva apuca marginea oglinzii ca și cînd ar fi venit din interiorul sticlei, ca și cînd suprafața ar fi fost o fereastră deschisă și ceva sau cineva s-ar fi cățarat pur și simplu prin ea.“

Carlos
CASTANEDA

FOCUL LĂUNTRIC

rao international publishing company

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
C.P. 2-124 București, ROMÂNIA

CARLOS CASTANEDA
The Fire from Within
© 1985 by Carlos Castaneda

Traducere din limba engleza
ALEXANDRA PETREA

Coperta
DONE STAN

Ediția I

© RAO International Publishing Company 1999
pentru versiunea în limba română

Tiparul executat de
ALFÖLDI NYOMDA AG
Debrecen, Ungaria

Decembrie 1999

ISBN 973-576-213-7

CUPRINS

Prefață / 7

1. Noii vizionari / 13
2. Micii tirani / 24
3. Emanațiile Vulturului / 47
4. Strălucirea conștiinței / 64
5. Prima atenție / 80
6. Ființe anorganice / 97
7. Punctul de asamblare / 126
8. Poziția punctului de asamblare / 146
9. Deplasarea inferioară / 160
10. Marile benzi de emanații / 177
11. *Stalkingul*, intenția și poziția visatului / 187
12. Nagualul Julian / 203
13. Imboldul pământului / 222
14. Forța de rostogolire / 236
15. Cei care sfidează moartea / 249
16. Tiparul uman / 274
17. *Calătoria corpului din vis* / 288
18. Spargerea barierei percepției / 304

Epilog / 312

PREFAȚĂ

Am scris pe larg despre relația mea de ucenicie cu vrăjitorul mexican indian, don Juan Matus. Deoarece conceptele și practicile sale îmi erau complet străine, don Juan a dorit să le înțeleg și să le aprofundez. Nu am altceva de făcut decât să redau învățăturile sale în formă narativă, o narațiune care cuprinde ce s-a întâmplat, exact cum s-a întâmplat.

Învățătura lui don Juan se baza pe ideea că omul are două tipuri de conștiință. Le-a denumit partea dreaptă și cea stângă. A descris prima drept o stare a conștiinței obișnuite, necesară în viața de zi cu zi. Iar despre a doua a spus că este partea misterioasă a omului, acea stare a conștiinței de care ai nevoie pentru a fi vrăjitor sau vizionar. Don Juan și-a împărțit instrucția în consecință, în învățături pentru partea dreaptă și învățături pentru cea stângă.

Și-a desfașurat învățăturile pentru partea dreaptă când mă aflam în starea mea normală de conștiință, iar eu am descris aceste învățături în toate relatările mele. În starea mea de conștiință normală, don Juan mi-a spus că este vrăjitor. Ba chiar m-a prezentat altui vrăjitor, don Genaro. Datorită naturii legăturii noastre, am ajuns în mod logic la concluzia că mă luaseră ucenicul lor.

Aceasta ucenicie s-a încheiat printr-un act de neînțeles, pe care ațit don Juan, cît și don Genaro m-au pus să-l execut. M-au făcut să sar, din vîrful unui munte teșit, în prăpastie.

Am descris într-una dintre relatările mele ce s-a întîmplat pe vîrful aceluia munte. Ultimul act al învățăturilor lui don Juan a fost înfaptuit de însuși don Juan; don Genaro; doi ucenici, Pablito și Nestor; și eu. Pablito, Nestor și cu mine am sărit în prăpastie de pe vîrful aceluia munte.

Ani de zile după aceea, m-am gîndit că încrederea mea nețarmurită în don Juan și don Genaro a fost de ajuns să alunge teama irațională în fața anihilării. Acum știu că n-a fost așa; știu că secretul stătea în învățăturile lui don Juan pentru partea stîngă și că a fost nevoie de o uriașă disciplină și perseverență din partea lui don Juan, don Genaro și a însoțitorilor săi, pentru a desfășura acele învățături.

Mi-a luat aproape zece ani să-mi amintesc ce s-a întîmplat exact în învățăturile sale pentru partea stîngă, încît să mă facă să execut de bunăvoie un asemenea act de neînțeles; să sar într-o prăpastie.

În învățăturile sale pentru partea stîngă, don Juan mi-a explicat ce-mi făceau, de fapt, el, don Genaro, însoțitorii lor și cine erau. Nu mă învățau vrăjitorii, ci cum să stăpînesc cele trei aspecte ale cunoașterii străvechi, pe care o posedau: conștiința, *stalkingul* și *intenția*. Ei nu erau vrăjitori; erau vizionari. Iar don Juan nu era numai un vizionar, ci și un nagual.

Don Juan îmi explicase deja multe lucruri despre nagual și *vedere* în învățăturile sale pentru partea dreaptă. Înțelesesem că *vedere* este capacitatea ființelor omenești de a-și mări cîmpul de percepție, pînă cînd sînt capabile să evalueze nu numai aparențele exterioare, ci și esența tuturor lucrurilor. Explicase, de asemenea, că vizionarii *văd* omul ca pe un cîmp de energie, care arată ca un ou luminos. Majoritatea oamenilor, a spus el, au cîm-

purile lor energetice împartite în două. Puțini bărbați și femei au patru sau, uneori, trei părți. Deoarece acești oameni posedă mai multă energie decît cei obișnuiți, pot deveni naguali, după ce învață să *vadă*.

În învățăturile sale pentru partea stîngă, don Juan mi-a explicat complexitatea abilității de a *vedea* și de a fi un nagual. A fi un nagual, spunea el, este mult mai complex decît să fii, pur și simplu, un om care a învățat să *vadă*. Să fii nagual înseamnă să fii conducător, profesor, ghid.

În calitate de nagual, don Juan era conducătorul unui grup de vizionari, cunoscuți sub numele de partidul nagualilor, care era compus din opt femei vizionare, Cecilia, Delia, Hermelinda, Carmela, Nelida, Florinda, Zuleica și Zoila; trei bărbați vizionari, Vicente, Silvio Manuel și Genaro; și patru curieri sau mesageri, Emilito, John Tuma, Marta și Teresa.

În afară de faptul că era conducătorul partidului nagualilor, don Juan învața și îndruma, de asemenea, un grup de vizionari ucenici, cunoscuți drept partidul noilor naguali. Era alcătuit din patru tineri, Pablito, Nestor, Eligio, Benigno și cinci femei, Soledad, La Gorda, Lidia, Josefina și Rosa. Eu eram conducătorul nominal al noului partid al nagualilor, împreună cu femeia nagual Carol.

Ca don Juan să-mi poată împărtăși învățăturile sale pentru partea stîngă, era necesar să intru într-o stare unică de claritate perceptuală, cunoscută drept conștiința elevată. Pe parcursul anilor cît am fost cu el, m-a adus în repetate rînduri în această stare, prin intermediul unei lovituri aplicate cu palma în partea de sus a spatelui.

Don Juan mi-a explicat că, într-o stare de conștiință elevată, ucenicii se pot comporta aproape la fel de natural ca în viața de zi cu zi, dar se pot concentra cu o forță și o claritate neobișnuită. Totuși, o calitate inerentă a conștiinței elevate este aceea că nu

poți să-ți amintești în mod obișnuit de ea. Ceea ce transpare într-o asemenea stare face parte din conștiința de zi cu zi a ucenicului numai printr-un uriaș efort de recuperare.

Interacțiunea mea cu partidul nagualilor a fost un exemplu al acestei dificultăți de a-mi aminti. Cu excepția lui don Genaro, am luat legătura cu ei numai când eram într-o stare de conștiință elevată; de aceea, în viața mea de zi cu zi n-am putut să-mi amintesc de ei, nici măcar ca de niște personaje vagi, din vise. Modul în care mă întâlneam cu ei de fiecare dată era aproape un ritual. Mă duceam cu mașina acasă la don Genaro, într-un mic orașel din sudul Mexicului. Don Juan ni se alătura imediat și abordam toți trei învățăturile lui don Juan pentru partea dreaptă. După aceea, don Juan mă făcea să schimb nivelurile de conștiință și apoi mergeam cu mașina într-un oraș mai mare, din apropiere, unde locuiau el și alți cincisprezece vizionari.

De fiecare dată când intram într-o stare elevată a conștiinței, nu încetam să mă minunez de diferența dintre cele două părți ale conștiinței mele. Aveam mereu senzația că mi se ridicase un val de pe ochi, ca și când aș fi fost aproape orb înainte, iar acum puteam să văd. Libertatea și bucuria nețărnută care mă cuprindea în acele momente nu se pot compara cu nimic. Totuși, în același timp, simțeam o înspăimântătoare tristețe și un dor care mergeau mîna în mîna cu libertatea și bucuria. Don Juan îmi spusese că nu există desăvîrșire fără tristețe și dor, pentru că fără ele nu este nici cumpătare, nici bunătate. Înțelepciunea fără bunătate, a spus el, și cunoașterea fără sobrietate sînt nefolositoare.

Organizarea învățăturilor sale pentru partea stîngă a impus, de asemenea, ca don Juan, împreună cu unii dintre vizionarii săi, să-mi explice cele trei fațete ale cunoașterii lor: maiestria conștiinței, maiestria *stalkingului* și maiestria *intenției*.

Această carte se ocupa de maiestria conștiinței, care face parte din setul lui total de învățături pentru partea stîngă; setul

pe care l-a folosit pentru a mă pregăti să execut uimitorul act al saltului în prăpastie.

Datorită faptului că experiențele pe care le povestesc aici au avut loc într-o stare elevată de conștiință, ele nu pot avea caracteristicile vieții de zi cu zi. Le lipsește contextul lumesc, deși mi-am dat toată silința să-l furnizez, fără să apelez la ficțiune. În starea elevată de conștiință, ești foarte puțin conștient de ce se petrece în jurul tău, pentru că ești concentrat asupra detaliilor acțiunii care se desfășoară.

În acest caz, acțiunea care se desfășura consta, în mod natural, în elucidarea maiestriei conștiinței. Don Juan înțelegea maiestria conștiinței drept o versiune modernă a unei tradiții extrem de vechi, pe care o numea tradiția stravechilor vizionari tolteci.

Deși simțea că era legat intrinsec de acea veche tradiție, se considera unul dintre vizionarii unui nou ciclu. Când l-am întrebat o dată care era caracteristica esențială a vizionarilor noului ciclu, mi-a spus că stăpînesc atît de bine conștiința, *stalkingul* și *intenția*, încît nu sînt surprinși de moarte ca ceilalți muritori, ci își aleg momentul și modul plecării din această lume. În acel moment, sînt consumați de un foc lăuntric și dispar de pe fața pămîntului liberi, de parcă n-ar fi existat niciodată.

1. NOII VIZIONARI

În drum spre munți, am ajuns în orașul Oaxaca din sudul Mexicului unde speram să-l întâlnesc pe don Juan. A doua zi în zori, pe cînd mă pregăteam de plecare, am avut inspirația să trec cu mașina prin piața principală a orașului și acolo l-am găsit, așezat pe banca lui preferată, ca și cînd m-ar fi așteptat să trec.

M-am așezat lîngă el. Mi-a spus că venise să rezolve niște treburi în oraș, că stătea la o pensiune și că eram binevenit dacă doream să zăbovesc în compania lui încă două zile, cît trebuia să mai rămîna. Am discutat apoi o vreme despre preocupările și problemele pe care le aveam în mediul universitar.

După cum îi era obiceiul, m-a plesnit pe spate atunci cînd mă așteptam cel mai puțin, iar lovitura a avut darul să mă propulseze într-o stare de conștiință elevată.

Am zăbovit tăcuți o vreme, eu așteptînd cu nerăbdare să spună ceva. Totuși, cînd a început să vorbească, a reușit să mă ia încă o dată prin surprindere.

– În Mexic, cu secole înainte de venirea spaniolilor, mi-a spus el, trăia o comunitate extraordinară de inițiați tolteci, bărbați capabili de fapte nemaiauzite. Ei au constituit ultima verigă dintr-un lanț al cunoașterii care a acoperit o perioadă multimilenară.

Vizionarii tolteci erau persoane aparte, șamani cu puteri fabuloase, inițiați capabili să dezlege mistere, deținători ai unor cunoștințe secrete pe care le foloseau anihilând voința oamenilor și făcându-i să-și concentreze atenția asupra unui lucru ales de ei la împlinire.

Aici s-a oprit din povestire și m-a privit cu intensitate. Simteam că aștepta să-i pun o întrebare, numai că eu nu prea știam ce l-aș fi putut întreba.

– Sînt dator să subliniez un aspect important, a continuat el, acela că șamanii aveau darul, puterea de a acapara atenția victimelor lor. Lucrurile nu erau niciodată lăsate la voia împlinirii. Dacă am pomenit asta, să știi că nu m-am referit o clipă la tine. Nimic nu mă surprinde. Unul dintre cele mai dificile lucruri de acceptat este conștiința că atenția poate fi manipulată.

Eram de-a dreptul derutat. Știam că vrea să-mi transmită o informație, că dorește să mă călăuzească spre o concluzie anume. Aveam senzația că urma să aud ceva cunoscut, familiar, senzație care mă încerca ori de câte ori ataca tema unei noi suite de învățături.

I-am mărturisit ce simțeam, iar el mi-a răspuns cu un surîs misterios. Îndeobște, zîmbetul său exulta de bucurie. De astă dată, mi-a lăsat însă impresia că îl frământă ceva. O clipă, mi-a trecut prin minte că, poate, se gîdea să se oprească în acest punct al discuției. M-a fixat din nou cu o privire intensă și m-a cîntărit grav din cap pînă-n picioare. După care, aparent satisfăcut, a clătinat din cap și mi-a spus că sînt pregătit pentru ultimul exercițiu la care dorea să mă supună, un examen prin care trece în mod obligatoriu orice luptător înainte de a se ști pregătit pentru a porni în marea călătorie pe cont propriu. Am fost mai uimit decît oricînd.

– Vom vorbi despre conștiință, a continuat el. Vizionarii tolteci cunoșteau și stăpîneau arta manipulării conștiinței. De fapt,

ei au fost maestrul său suprem. Cînd susțin că știau prin ce metode poate fi canalizată conștiința victimei, înțeleg că practicile și cunoștințele secrete, ale caror depozitari erau, le permiteau să iscodească și să descifreze marea taină a stării de veghe a creierului. Multe dintre practicile lor au supraviețuit pînă-n zilele noastre, dar, din fericire, într-o formă diferită. Spun, din fericire, deoarece aceste îndeletniciri, după cum îți voi explica în continuare, nu au avut darul să-i conducă pe vizionarii tolteci spre libertatea de sine, ci spre propria lor condamnare la moarte.

– Știi ce practici foloseau? l-am întrebat.

– Bineînțeles, mi-a răspuns el. Nimic nu ne împiedică să cunoaștem tehnicile pe care le foloseau, numai că asta nu înseamnă neapărat că trebuie să le aplicăm. Fiindcă noi privim lumea dintr-o perspectivă diferită. Facem parte dintr-un nou ciclu al cunoașterii.

– Te consideri vrăjitor, nu-i așa, don Juan? l-am întrebat.

– Nu, mi-a răspuns. Eu sînt un luptător care vede ce se ascunde dincolo de aparențe. În fond, noi sîntem *los nuevos videntes* – noii vizionari. Vizionarii din vechime erau simpli vrăjitori.

Pentru un om obișnuit, a reluat el, magia este un lucru negativ, condamnat, cu toate acestea, fascinant. De-aceea te-am încurajat, cînd erai în stare de veghe, să crezi că sîntem vrăjitori. E mai bine să ne percepi așa, fiindcă asta sporește interesul, curiozitatea. Pentru noi, a fi vrăjitor este sinonim cu a apuca pe o uliță înfundată.

Voiam să înțeleg cît mai clar ce voia să spună, dar a refuzat să-mi dea lamuriri. Mi-a promis că va dezvolta subiectul pe măsura ce îmi va explica ce se înțelege prin conceptul de conștiință.

Atunci l-am rugat să-mi vorbească despre originile cunoașterii toltece.

– Primul pas pe care l-au făcut toltecii pe calea cunoașterii a fost acela de a adopta regimul vegetarian, a spus el. Nu contează dacă au fost împinși spre acest gest de curiozitate, foame sau dintr-o greșeală, adevărul rămîne unul singur, că ei mîncau numai plante. Îndată ce plantele omnipotente au început să-și exercite influența asupra lor sau, în orice caz, curînd după aceea, unii dintre ei au început să analizeze experiența prin care treceau. După părerea mea, primii dintre cei care au ales calea cunoașterii au fost foarte temerari, însă au interpretat greșit lucrurile.

– Nu cumva totul este o presupunere a ta, don Juan?

– Nu, nici vorbă. Eu însumi sînt vizionar și este de ajuns să-mi concentrez *vederea* asupra acelei perioade pentru a ști exact ce s-a petrecut în trecut.

– Chiar poți *vedea* în detaliu tot ce s-a întîmplat la vremea aceea? l-am întreat.

– A *vedea* este o senzație cu totul specială a cunoașterii, mi-a răspuns el. Sau, altfel spus, a faptului de a ști ceva mai presus de orice îndoială. Eu știu precis ce au făcut acei oameni nu numai datorită *vederii* mele, cît mai ales fiindcă sîntem strînși legați laolaltă.

Don Juan mi-a explicat în continuare că, în accepțiunea sa, termenul „toltec” nu avea sensul pe care i-l atribuiam eu. Pentru mine el semnifica cultura toltecă, sau Imperiu Toltec. Pentru el, toltec însemna „inițiat”.

Mi-a spus că, în perioada la care făcea referire, cu veacuri, poate chiar milenii, înainte de cucerirea Mexicului de către spanioli, toți inițiații viețuiau într-o vastă regiune geografică ce se întindea la nord și la sud de Valea Mexicului, ei ocupîndu-se cu îndeletniciri specifice: erau tîmăduitori, vraci, povestitori, dansatori, proroci și cunoșteau secretele preparării unor mîncăruri și licori cu puteri magice. Toate aceste ocupații stimulau cunoașterea, astfel încît ei ajuns să dobîndească înțelepciunea care i-a

deosebit de oamenii de rînd. Aceiași toltecii erau oameni ca oricare alții, putînd în același timp duce o existență obișnuită; de aceea ei practicau meserii ca acelea de medic, artist, dascăl, negustor, ca oricare om din zilele noastre. Numai că ei își practicau meșteșugul sub îndrumarea și controlul strict al unor bresle bine organizate, în timp devenind atît de iscusiți și de prețuiți, încît au ajuns să domine și să conducă indirect comunități întregi care locuiau în alte regiuni.

Don Juan a spus că după ce unii dintre acești oameni au început să vadă – după ce învățaseră, timp de veacuri întregi, să se folosească de plantele cu putere – cei mai activi dintre ei au socotit că trebuie să le transmită și oamenilor de rînd cunoștințele dobîndite și să-i învețe să vadă la rîndul lor. Acesta a fost începutul sfîrșitului lor. Cu timpul, numărul vizionarilor a sporit, însă preocuparea lor față de ceea ce *vedeau*, care îi umplea de respect și teamă, s-a transformat într-o adevărată obsesie, încît au sfîrșit prin a-și pierde vizionarismul. Ei erau foarte versați în a *vedea*, putînd exercita un control extraordinar asupra lumilor strănii cu care veneau în contact. Dar cunoașterea le-a fost de prisos. *Vederea* le-a slăbit forța și au căzut în capcană: îi obseda numai ceea ce *vedeau*.

– Au fost totuși vizionari care au scăpat de această soartă ingrată, a continuat don Juan, oameni care, în ciuda *vederii* lor, și-au păstrat cunoștințele. Unii dintre aceștia s-au străduit să folosească *vederea* ca pe un dat pozitiv și să o transmită semenilor. Sînt convinși că, sub îndrumarea lor, populații din orașe întregi au pășit în alte lumi, din care nu s-au mai întors niciodată.

Însă acei vizionari capabili numai de a *vedea*, fără a transmite cunoștințele lor, au fost pînă la urmă niște ratați, iar cînd tînutul în care trăiau a fost invadat de un popor străin, ei s-au trezit neputincioși în fața cuceritorului, ca oricare om de rînd.

Acești cuceritori, a continuat el, au pus stăpînire pe lumea toltecă – și-au însușit-o – fără a învăța însă niciodată să vadă.

– De ce crezi că nu au reușit niciodată să fie *vizionari*? l-am întrebat.

– Fiindcă ei nu au făcut decît să copieze tehnicile și metodele vizionarilor, fără a-și însuși profundele cunoștințe inițiatice ale aceluiași tolteci. Pînă în zilele noastre există nenumărați vrăjitori pe tot cuprinsul Mexicului, urmași ai acelor cuceritori, care urmează căile înțelepciunii toltece fără a înțelege însă nici ceea ce fac, nici ce spun, ei înșiși nefiind vizionari.

– Cine au fost cuceritorii, don Juan?

– Alți indieni, a spus el. La sosirea spaniolilor, bătrînii inițiați dispăruseră de cîteva secole, însă, între timp, se născuse o nouă generație de vizionari care doreau să-și asigure un loc în noul ciclu.

– Ce-nseamnă, o nouă generație de vizionari?

– După dispariția, prin distrugere, a lumii toltece originare, inițiații care au supraviețuit s-au izolat și și-au dedicat viața studierii aprofundate a metodelor inițiatice pe care le practicau. Primul lucru pe care l-au făcut a fost acela de a stabili că *stalkingul*, *visatul* și *intenția* sînt practici esențiale, dar au aflat și că trebuie să renunțe la folosirea plantelor energizante. Poate că tocmai aici trebuie să căutăm explicația a ceea ce li s-a întîmplat în realitate după ce au folosit plantele energizante.

Primul ciclu abia se înfiripa cînd cuceritorii spanioli au invadat ținutul. Din fericire, noii inițiați erau temeinic pregătiți să facă față primejdiei. Deveniseră între timp practicanți experimentați în arta *stalkingului*.

Don Juan a mai spus că secolele de subjugare care au urmat le-au oferit noii generații de vizionari condiții ideale de a-și perfecționa măiestria. În mod destul de bizar, tocmai rigoarea și coerciția care au dominat acea perioadă le-au oferit impulsul de

a-și perfecționa noile principii. Iar datorită faptului că și-au ținut preocupările, au fost lăsați să-și vadă liniștiți de ceea ce descoperiseră.

– Au existat mulți vizionari din generația nouă în timpul cuceririi? l-am întrebat.

– La început, da. Spre sfîrșit n-a mai rămas decît o mîna de inițiați. Restul fuseseră exterminați.

– Dar în zilele noastre, don Juan?

– Au mai rămas cîteva. Sînt împrăstiați peste tot, înțelegi?

– Îi cunoști? l-am întrebat.

– Întrebarea ta e simplă, dar răspunsul, foarte complicat, mi-a răspuns el. Pe unii îi cunoaștem foarte bine. Însă nu sînt ca noi; fiindcă s-au concentrat asupra unor aspecte diferite ale cunoașterii, ca dansul, tămăduirea, vrăjitoria, povestitul, în locul a ceea ce recomandau vizionarii noii generații, adică *stalkingul*, *visatul* și *intenția*. Cei care sînt asemenea nouă nu îndrăznesc să se încrucișeze cu noi. Vizionarii care au trăit pe vremea conchistadorilor au stabilit astfel căile, încît să evite exterminarea în confruntarea lor cu spaniolii. Fiecare dintre acești vizionari a încercat să-și asigure descendența. Însă nu toți au avut urmași, așa că au mai rămas puțini.

– Cunoști pe vreunul care este exact ca noi? l-am întrebat.

– Pe cîteva, mi-a răspuns el sec.

L-am rugat atunci să-mi spună tot ce știa, fiindcă eram profund interesat de acest subiect; pentru mine era vital să intru în posesia unor nume și a unor adrese pe care doream să le folosesc pentru coroborări de date și stabilirea autenticității fenomenului.

Don Juan nu părea înclinat să mă ajute.

– Vizionarii din noua generație au trecut și ei prin faza de coroborări, a spus el. Jumătate dintre ei și-au lăsat oasele în camera de coroborare. Acum ei preferă să trăiască retrași, ca niște

păsări solitare. Mai bine să lăsăm lucrurile așa cum sînt. Dacă vrei să discutăm, mai bine am vorbi despre ascendența noastră spirituală directă. Despre acest subiect, și tu, și eu putem vorbi cît ne poștește inima.

Mi-a explicat că toate școlile de inițiere au început în același moment și într-o manieră similară. Spre sfîrșitul secolului al șaisprezecelea, fiecare nagual, cu bună știință, s-a izolat cu grupul lui, evitînd orice contact direct cu alte grupuri de inițiați. Rezultatul acestei segregări drastice a dus la apariția unor ramuri distincte. Ramura noastră era formată din paisprezece naguali și o sută douăzeci și cinci de vizionari, a spus el. Unii dintre cei paisprezece naguali aveau în grijă doar șapte vizionari, alții, unsprezece, iar restul, pînă la cincisprezece.

Mi-a spus că mentorul său – sau binefacătorul său, după cum l-a numit el însuși – era nagualul Julian, iar cel dinaintea lui Julian a fost nagualul Elias. L-am întrebat dacă știa numele celor paisprezece naguali. Mi-a spus cum îi chema pe fiecare, în ordine, așa că am aflat cine erau. A mai adăugat că îi cunoscuse personal pe cei paisprezece vizionari care formau grupul binefacătorului său și că îl întîlnise și pe mentorul binefacătorului său, nagualul Elias, și pe cei unsprezece discipoli din grupul său.

Don Juan a ținut să mă asigure că ramura din care făceam noi parte era deosebită de celelalte, deoarece în anul 1723 trecuse printr-o transformare totală, ca urmare a unei influențe venite din exterior, ce avea să ne transfigureze și să schimbe complet și inexorabil cursul frăției noastre. Pe moment nu a vrut să insiste asupra evenimentului, însă a spus că, de atunci, pentru noi, a început o nouă eră; și că cei opt naguali care conduc de atunci ramura noastră sînt considerați a fi complet diferiți de cei șase care i-au precedat.

Probabil că a doua zi don Juan a avut unele treburi de rezolvat, deoarece nu l-am revăzut decît la amiază. Între timp, au sosit

în oraș trei dintre discipolii lui, Pablito, Nestor și la Gorda. Veniseră să cumpere ustensile și materiale pentru atelierul de tîmplărie pe care-l avea Pablito. I-am însoțit și i-am ajutat să-și ducă la bun sfîrșit căutările, apoi ne-am întors toți la pensiune.

Eram toți așezați la masă, sporovăind, cînd a intrat în încăpere don Juan. Ne-a anunțat că urma să purcedem la drum după prînz, dar că, înainte de a ne așeza la masă, avea ceva de discutat cu mine, între patru ochi. Mi-a propus să facem cîțiva pași în jurul rondului din piața centrală, iar după aceea să ne întîlnim cu ceilalți la restaurant.

Pablito și Nestor s-au ridicat imediat și au spus că mai aveau cîteva drumuri de făcut înainte de a ne întîlni. La Gorda avea însă un aer de vădită nemulțumire.

– Despre ce aveți de gînd să vorbiți? a trîntit-o ea, dar și-a dat seama imediat că făcuse o greșeală și a început să chio-tească.

Don Juan i-a aruncat o privire stranie, însă n-a scos o vorbă.

Încurajată de tăcerea lui, la Gorda ne-a propus să o luăm cu noi și ne-a promis solemn că nu avea să ne sîcîie în nici un fel.

– Sînt convins că nu ne vei sîcîi, i-a răspuns don Juan, însă nu vreau să auzi o vorbă din ceea ce am eu să-i spun.

Furia i s-a citit la Gordei pe chip. A roșit violent, iar, în timp ce ieșeam cu don Juan din încăpere, chipul i s-a întunecat de neliniște și mînie, parcă pocindu-se brusc. A rămas cu gura căscată, iar buzele i s-au uscat brusc.

Dispoziția tinerei mi-a produs o mare teamă. Am simțit un sentiment de disconfort. Deși n-am scos o vorbă, don Juan a părut să-și dea seama ce sentimente mă încercau.

– Ar trebui să-i mulțumești la Gordei zi și noapte, mi-a spus el fără alt preambul. Te ajuta să-ți distrugi importanța de sine. Este micuțul tiran al vieții tale, dar tu nu dai semne să fi priceput acest lucru.

Am făcut câțiva pași prin piațetă pînă cînd starea de nervozitate a dispărut. Apoi ne-am așezat alături pe bancheta lui preferată.

– Vechii inițiați au fost cu adevărat norocoși, a început don Juan, deoarece aveau tot timpul din lume să afle lucruri minunate. Ei cunoșteau minuni pe care mintea noastră de acum nu și le poate închipui.

– Cine i-a învățat toate astea? l-am întrebat.

– Au învățat totul singuri, prin *vedere*, mi-a răspuns el. Multe dintre lucrurile pe care noi le știm în lumea noastră au fost descoperite de ei. Vizionarii din noua generație au corectat greșelile făcute de înaintașii lor, însă baza cunoștințelor și acțiunilor noastre s-a pierdut în negura timpurilor toltece.

Mi-a explicat apoi că una dintre cele mai simple, dar nu lipsite de importanță, descoperiri este învățătura conform căreia omul este caracterizat de două tipuri de vizionarism: Inițiații de școală veche, sau bătrînii, le-au definit drept partea stînga și partea dreaptă a omului.

– Bătrînii considerau că cea mai bună metodă de transmitere a învățăturilor lor, a continuat el, era de-a-i face pe ucenici să facă un salt în partea lor stînga, intrînd astfel în conștiința elevată. Adevăratul proces de învățare acolo se petrece.

Foarte mulți copii au fost încredințați bătrînilor vizionari, a continuat don Juan. Ei deveneau ucenicii bătrînilor inițiați, iar acesta era unicul mod de viață pe care îl cunoșteau. La rîndul lor, copiii, cînd ajungeau la vîrsta maturității, își luau pe lîngă ei alți copii pe care să-i învețe. Imaginează-ți cîte lucruri fabuloase trebuie să fi descoperit în călătoriile pe care le făceau de la stînga la dreapta și invers, în atîtea veacuri de concentrare.

l-am spus cît de tulburătoare socoteam că sînt aceste călătorii interioare. El mi-a spus că noi doi ne asemănăm, datorită experiențelor noastre similare. Binefacătorul său, nagualul

Julian, reușise să desăvîrșească starea de profundă schismă interioară obligîndu-l să călătorească de la un tip de conștiință la altul și invers. Mi-a mai spus că sentimentul de claritate și cel de libertate pe care le-a trăit în starea de conștiință elevată, contrastau total cu temerile, judecățile, furia și nevoia de a se apăra, care îl dominau în starea normală de conștiință.

Bătrînii vizionari au creat această polaritate cu intenția de a o pune în slujba propriilor interese. Cu ajutorul ei, își obligau învățaceii să atingă starea de concentrare necesară spre a asimila tehnicile vrăjitorești. Dimpotrivă, inițiații din școala nouă, a spus el, o folosesc spre a-și conduce discipolii la convingerea că omul posedă infinite resurse interioare în stare latentă, încă nedescoperite și nefructificate de către el.

– Cel mai important demers pe care s-au străduit să-l facă tinerii inițiați, a spus don Juan în continuare, este acela de a fi încercat să explice marele mister al conștiinței. Strădania lor este concentrată în cîteva concepte și acțiuni care sînt apoi transmise discipolilor numai cînd sînt în stare de conștiință elevată.

A mai spus că valoarea noii metode de transmitere a cunoștințelor, descoperită și pusă la punct de tinerii inițiați, constă în aceea că nimeni nu își mai amintește nimic din experiența avută în timpul stării de conștiință elevată. Această incapacitate de a-ți aminti ridică o barieră de netrecut pentru luptători care, dacă vor să continue pe calea desăvîrșirii, trebuie mai întîi să aducă la suprafață toate cunoștințele asimilate în inconștient. Abia după ani de luptă interioară și eforturi de disciplinare sînt capabili să-și amintească aceste învățături. Abia atunci vor fi asimilat toate conceptele și procedurile care le-au fost inculcate și vor fi dobîndit astfel forța pe care tinerii inițiați doresc să o dezvolte.

2. MICII TIRANI

Don Juan nu a reluat discuția despre măiestria conștiinței decât câteva luni mai târziu. În acel moment, ne aflam în casa în care locuia grupul nagualului.

– Hai să facem o plimbare, mi-a spus don Juan, punându-și mîna pe umărul meu. Sau, și mai bine, ce-ar fi să ne ducem în oraș, în piațetă, acolo unde mulți oameni se duc cînd vor să poarte o discuție.

M-a luat prin surprindere adresîndu-mi-se atît de direct, deoarece locuiam în aceeași casă de două zile și pînă atunci nu-mi spusese mai mult decât câteva vorbe de salut.

Pe cînd ieșeam din casă împreună cu don Juan, ne-a ajuns din urmă la Gorda care ne-a rugat să o luăm și pe ea. Părea decisă să nu accepte un refuz. Don Juan i-a răspuns cu severitate că avea ceva de vorbit cu mine între patru ochi.

– Vreți să vorbiți despre mine, a spus la Gorda, iar tonul și gesturile ei trădau suspiciunea și neliniștea.

– Așa este, i-a răspuns don Juan pe un ton sec, apoi a trecut pe lîngă ea, fără să-i arunce o privire.

L-am urmat și am străbătut tăcuți drumul pînă în piațeta centrală a orașului. După ce ne-am așezat, l-am întrebat ce Dumnezeu puteam noi discuta despre la Gorda. Încă mă ardea

privirea amenințătoare pe care ne-o aruncase cînd plecasem de acasă.

– Nu avem nimic de discutat nici despre femeia la Gorda, nici despre altceva anume, mi-a spus el. I-am dat acest răspuns doar ca să-i provoc importanța de sine. Și uite că a mers. Sînt sigur că-i furioasă pe noi. Pe cît o cunosc eu, cred că, pînă acum, și-a repetat de mii de ori în minte, încît să se fi și convins, că are toate motivele să aibă încredere în sine, dar, tot prin autosugestie, cred că a reușit să-și construiască o dreaptă indignare la adresa noastră pentru că am respins-o, făcînd-o să pară o proastă. Nu aș fi surprins văzînd-o că dă buzna peste noi aici, în părculeț.

– Dacă nu vom vorbi despre la Gorda, atunci despre ce vreți să discutăm? l-am întrebat.

– Vom continua discuția pe care am început-o în Oaxaca, mi-a răspuns. Pentru a înțelege deplin conceptul de conștiință, pe care doresc să ți-l explic în continuare, va trebui să arunci în joc întreaga ta putere de concentrare și să-ți folosești voința pentru a putea trece de la un nivel de conștiință la altul. Cît timp vom purta această discuție, te rog să-mi acorzi atenția și răbdarea ta.

I-am spus, cu o undă de reproș în glas, că mă făcuse să mă simt foarte prost în ultimele două zile ferindu-se să-mi adreseze o vorbă. M-a privit lung și a ridicat din sprîncene. Prîl de o clipă, pe buze i-a jucat un zîmbet care a dispărut imediat. Atunci am înțeles că încerca să-mi sugereze că nu eram cu nimic mai bun decât la Gorda.

– Am făcut-o dinandins, să-ți zgîndăr importanța de sine, mi-a spus el încruntat. Cel mai mare dușman al omului este importanța de sine. Ia gîndește-te puțin. Ce ne moleșește oare mai mult dacă nu sentimentul că sîntem nedreptățiți, chiar oferisați, la gîndul că un semen de-al nostru a comis o eroare de judecată

la adresa noastră? Orgoliul ne dictează să ne petrecem cea mai mare parte a existenței măcinându-ne la gândul că am fost jigniți.

Tinerii inițiați recomandă luptătorilor să se străduiască din răputeri să elimine importanța de sine din viața lor. Eu am urmat această povață, iar cea mai mare parte a strădaniilor pe care le-am depus cu tine a fost să-ți dovedesc neconținut că vom deveni invulnerabili numai dacă ne debarasăm de orgoliu.

Pe măsură ce vorbea, ochii au început să-i strălucească. Mi-am spus în sinea mea că stă să izbucnească în hohote de râs, deși nu pricepeam ce l-ar fi putut înveseli, când, deodată, am tresărit speriat, simțind o palmă usturătoare peste obrazul drept.

Am țîșnit în picioare. La Gorda stătea în spatele meu cu mîna încă ridicată în aer. Fața îi era roșie de furie.

– Acum chiar aveți ce spune pe socoteala mea; acum chiar v-am dat un motiv! a țipat ea. Dacă aveți ceva să-mi reproșați, mai bine spune-ți-mi în față!

Ieșirea de furie părea să o fi epuizat, fiindcă în clipa următoare s-a așezat direct jos, pe ciment, și a izbucnit în hohote de plîns. Don Juan rămăsese imperturbabil, cu o expresie de seninătate indescifrabilă întipărită pe chip. Eu încremenisem de furie. La Gorda mi-a aruncat o privire încărcată de reproș, apoi s-a întors spre don Juan și i-a spus cu blîndețe că nu aveam absolut nici un drept s-o criticăm.

Don Juan era atît de amuzat, încît se scutura de râs mai să cadă de pe bancă. Nu reușea să articuleze un cuvînt. A încercat o dată sau de două ori să-mi spună ceva, însă, nereușind, s-a ridicat și s-a îndepărtat hohotind.

Am dat să alerg după el, încă privind-o furios pe la Gorda – pe care, în acel moment, o găseam demnă de dispreț – când s-a petrecut un fapt extraordinar. Am înțeles într-o străfulgerare ce găsise don Juan atît de amuzant în scena anterioară. Eu și la Gorda ne asemănăm într-un chip grotesc. Importanța de sine a

noastră era de proporții monumentale. Surprinderea și furia resimțite în clipa în care la Gorda mă plesnise peste obraz erau aidoma sentimentelor de furie și suspiciune pe care le nutrise la Gorda față de mine. Don Juan nu se înșela. Importanța de sine este o povară teribilă și un obstacol.

Abia atunci am alergat după el, lacrimi de fericire prelingîndu-mi-se pe obraji. L-am ajuns din urmă și i-am împărtășit revelația pe care o avusesem. Privirea îi strălucea de maliție și încîntare.

– Cum s-o ajut pe la Gorda? am întrebat.

– Cu nimic, mi-a răspuns el. Revelațiile se fac întotdeauna pe cont propriu.

A schimbat subiectul și mi-a spus că toate semnele erau favorabile continuării discuției acasă, fie într-una din încăperile mari cu fotolii comode, fie în curtea din spate împrejmuată de un coridor acoperit. Mi-a spus că, atunci când avea de purtat o discuție inițiată în interiorul casei, într-una din cele două zone, toată lumea îi respecta dorința știind că sînt teritorii interzise.

Așadar, ne-am întors acasă. Don Juan le-a relatat tuturor atitudinea la Gordei. Încîntarea pe care au manifestat-o toți ai casei la gândul că aveau motiv să o ia pe la Gorda peste picior a pus-o pe aceasta într-o postură extrem de incomodă.

– Importanța de sine nu poate fi înfrîntă cu dulcегării, a comentat don Juan cînd mi-am exprimat îngrijorarea față de la Gorda.

Atunci i-a rugat pe toți să părăsească încăperea. Ne-am așezat, iar don Juan și-a început runda de explicații.

Mi-a spus că vizionarii, fie de școală veche sau nouă, se împart în două categorii. Prima categorie o formează cei care sînt decizi să practice cumpătarea și care-și pot canaliza energia și acțiunile spre împlinirea unor țeluri pragmatice de care vor beneficia atît inițiații, cît și omenirea, în general. Cealaltă cate-

gorie constă din cei care nesocotesc valoarea cumpătării și care nu urmăresc țeluri pragmatice. Printre inițiați circulă opinia conform căreia cea de-a doua categorie nu a reușit să rezolve problema orgoliului.

– Orgoliul nu este caracterizat nici de simplitate, nici de naivitate, mi-a explicat. Pe de o parte, el constituie miezul tuturor lucrurilor bune din noi, dar, pe de altă parte, el este și rădăcina putregaiului. Pentru a ne debarasa de orgoliul care dă naștere la tot ce este putred în noi, trebuie să adoptăm tactica recomandată de maeștri. De-a lungul veacurilor, vizionarii i-au ținut la mare cînste pe toți cei care au atins împlinirea de sine astfel.

M-am plîns că ideea de a eradica importanța de sine, deși mă atrăgea nespus, îmi era greu, dacă nu imposibil de înțeles. I-am mai spus că recomandările pe care mi le făcuse pentru a scăpa de orgoliu mi se păreau atît de vagi, încît îmi era imposibil să le urmez.

– Ți-am repetat de multe ori că, pe drumul cunoașterii, omul trebuie să fie inventiv, să aibă imaginație. Vezi tu, pe calea cunoașterii nimic nu este atît de limpede sau simplu pe cît ne-am dori.

Neliniștea pe care o simțeam m-a îndemnat să ți argumentez că sfaturile și avertismentele pe care mi le dădea îmi aminteau de canoanele catolice. După ce o viață întreagă mi se repetase ce condamabil este păcatul, devenisem nesimțitor și crud.

– Luptătorii luptă împotriva orgoliului nu din principiu, ci abordîndu-l ca pe o chestiune de strategie, mi-a răspuns el. Eroarea pe care o comiți este că încerci să-ți explici problema în termeni morali.

– Bine, don Juan, eu te consider o persoană profund morală, am insistat.

– N-ai observat decît impecabilitatea mea, a spus el.

– Impecabilitatea, ca și strădania de a scăpa de orgoliu, este un concept mult prea vag ca să aibă valoare pentru mine, am remarcat eu.

Don Juan a chicotit, încîndu-se de rîs, iar eu l-am provocat să-mi explice ce înțelege prin impecabilitate.

– Impecabilitatea nu este altceva decît folosirea corectă a energiei, a spus el. Prin această afirmație nu fac nici o aluzie la moralitate. Eu am învățat să-mi dramuiesc energia, iar acest lucru m-a ajutat să aspir la atingerea impecabilității. Ca și tu să înțelegi asta, trebuie să înveți singur să-ți cruți energia.

Am păstrat tăcere o vreme. Doream să reflectez la ceea ce aflasem. A început să vorbească, pe neașteptate.

– Luptătorii elaborează adevărate inventare strategice. Ei trec pe o listă tot ceea ce au de făcut. Abia apoi hotărâsc ce anume din listă poate fi modificat, oferindu-și astfel răgazul necesar de a-și dezvolta energia.

I-am argumentat că, în acest caz, lista lor ar cuprinde, practic, tot ceea ce există pe lume. Mi-a explicat răbdător că inventarul strategic la care făcea referire nu cuprindea decît tiparele comportamentale, care nu sînt esențiale pentru supraviețuire sau atingerea bunăstării.

N-am scăpat ocazia și am insistat asupra faptului că supraviețuirea și bunăstarea sînt categorii care se pretează la nesfîrșite interpretări, de aici și concluzia că este imposibil ca oamenii să cadă de acord asupra a ceea ce este esențial pentru supraviețuire și bunăstare la modul general.

Pe măsură ce vorbeam, am început să-mi pierd din elan. În cele din urmă, am amuțit, pricepînd inutilitatea efortului meu de argumentare.

Don Juan mi-a spus atunci că, pe lista strategică a luptătorilor, orgoliul figurează drept activitatea care consumă cea mai mare cantitate de energie, de unde și efortul de a-l eradica.

– Una dintre principalele preocupări ale unui luptător este de a elibera această energie în scopul de a înfrunta necunoscutul o dată cu ea, a continuat don Juan. Iar acțiunea prin care reîndrumezi această energie se numește impecabilitate.

Mi-a spus că cea mai eficientă strategie a fost elaborată de inițiați pe vremea cuceririi spaniole, vizionarii de atunci fiind maeștri incontestabili ai *stalkingului*. Ea constă din șase elemente care se întrepătrund. Cinci dintre ele sînt denumite însușirile luptătorului: stăpînirea de sine, disciplina, răbdarea, alegerea momentului potrivit și *voința*. Ele sînt specifice luptătorului care își asumă efortul de a se debarasa de orice importanță de sine. Cel de-al șaselea element, poate cel mai important dintre toate, ține de lumea exterioară și se cheamă micul tiran.

M-a fixat sugestiv, parcă încercînd să mă întrebe dacă înțelegeam sau nu.

– Sînt de-a dreptul uluit, i-am spus. Nu este pentru prima oară cînd susții că la Gorda este micul tiran din viața mea. Dar ce este acela un mic tiran?

– Micul tiran este un torționar, mi-a răspuns. Cineva care fie deține putere de viață și de moarte asupra luptătorului, fie, pur și simplu, îl sîcîie neconținut distrăgîndu-i atenția de la lucrurile esențiale.

În timp ce-mi vorbea, pe chipul lui don Juan s-a așternut un zîmbet radios. Mi-a spus că vizionarii din noua generație au o clasificare proprie a micilor tirani. Deși conceptul pe care l-au elaborat reprezintă una dintre cele mai importante și serioase descoperiri, tinerii vizionari l-au abordat cu un nesecat umor. M-a asigurat că din fiecare clasificare pe care au elaborat-o răzbate o nuanță de umor malițios, umorul fiind unica manieră de a neutraliza rigiditatea ce pune stăpînire pe conștiința umană în momentul elaborării unor clasificări greoaie.

În deplin acord cu viziunea lor, tinerii inițiați au considerat oportun să menționeze drept cap de listă sursa primară de energie, unica forță conducătoare din univers, pe care au denumit-o, cu simplitate, tiranul. Restul despotilor și satrapilor sînt, firește, infinit inferiori categoriei de tiran. Prin comparație cu cauza primară care poate stimula energia, cele mai despotice și de temut ființe de pe lume sînt măscăricii; drept urmare, ei au fost clasificați drept micuții tirani, *pinches tiranos*.

El a spus că existau două subclase de micuți tirani de ordin inferior. Prima subclasă este formată din micii tirani care persecută și fac mizerii celor din jur, fără a provoca însă moartea cui-va. Ei au fost denumiți micuții tiranei, *pinches tiranitos*. Cea de-a doua este compusă din tirani care sîcîie și exasperează fără nici o finalitate, gratuit. Ei au fost denumiți puștimea micilor tirani, *repinches tiranitos*, sau adolescenții micilor tirani, *pinches tiranitos chiquitos*.

Am găsit grotești clasificările pe care le făcea. Eram convins că inventa termenii în spaniolă. Chiar l-am întrebat dacă am dreptate.

– Cîtuși de puțin, mi-a răspuns cu o expresie amuzată. Pur și simplu, tinerii vizionari se pricepeau să facă clasificări. Genaro este, fără îndoială, unul dintre cei mai buni, un as. Dacă urmărești cu atenție firul gîndirii lui, ai să-nțelegi ce părere au vizionarii din generația tînără despre clasificările lor.

A izbucnit într-un hohot tumultuos de rîs, înțelegîndu-mi nedumerirea cînd l-am întrebat dacă nu cumva își bate joc de mine.

– Departe de mine acest gînd, a spus el, surîzînd. Genaro ar fi în stare de așa ceva, eu însă nu, mai cu seamă cunoscîndu-ți părerea despre clasificări. Adevărul este că tinerii vizionari sînt teribil de ireverențioși.

A adăugat că micuții tiranei sînt, la rîndul lor, împărțiți în patru categorii: cei care chinuie cu brutalitate și violență; cei care creează, cu șiretenie, o stare insuportabilă de neliniște; cei care oprimă cu tristețe și, în fine, ultimii, cei care îi chinuie pe luptători stîmîndu-le furia.

– La Gorda face parte dintr-o categorie care-i este proprie, a adăugat el. Ea este un micuț tiran activ, însă aflat la vîrsta copilăriei. Te agasează pîna la plictiseală și abia apoi te înfurie. Uneori îți mai trage și palme. Prin toate aceste metode, ea te ajută să înveți să te detașezi.

– Bine, dar este imposibil! am protestat.

– Așteaptă, încă n-ai amestecat toate ingredientele care compun strategia elaborată de tinerii vizionari. Îndată ce-o vei face, ai să pricepi cît este de eficient și de inteligent să te folosești de un micuț tiran. Susțin cu toată convingerea că, prin intermediul acestei tactici, luptătorul nu numai că ajunge să nu mai acorde importanță orgoliului, ci va înțelege în final că aspirația spre impecabilitate este unicul lucru care contează pe drumul spre cunoaștere.

El a mai spus că ceea ce tinerii vizionari aveau în minte era o manevră extraordinară, în care micul tiran poate fi asemuit cu un pisc de munte, iar însușirile luptătorilor sînt asemenea unor alpiniști care și-au propus să se întîlnească în vîrf.

– În general, ei nu fac apel decît la patru dintre însușiri, a continuat el. Cea de-a cincea, *voința*, este păstrată pentru confruntarea finală, cînd luptătorii vor fi puși în fața plutonului de execuție, dacă mă pot exprima astfel.

– Și de ce procedează așa?

– Fiindcă *voința* aparține unei alte sfere, ține de necunoscut. Celelalte patru țin de cunoscut, adică exact locul în care sălășluiesc micuții tirani. În fond, ce face ca un om să se trans-

forme într-un micuț tiran dacă nu exact obsesia de a-și dori să manipuleze ceea ce îi este cunoscut?

Don Juan mi-a explicat că numai aceia dintre vizionari care sînt luptători desăvîrșiți și pot să-și controleze *voința* reușesc să se transpună în starea în care cele cinci elemente ale stării de luptă își fac efectul. O atare combinație este modalitatea supremă inaccesibilă omului aflat pe o treaptă de cunoaștere obișnuită.

– Patru elemente sînt suficiente pentru a ține piept și celui mai înrăit micuț tiran, a continuat el. Cu condiția, firește, să fi întîlnit unul. După cum spuneam, micuțul tiran este elementul exterior, cel pe care nu-l putem controla, dar poate cel mai important dintre toate. Binefăcătorul meu spunea adeseori că este norocos luptătorul care întîlnește un mic tiran. Ce voia să spună este că ai noroc dacă-ți iese unul în cale, fiindcă nu mai trebuie să pleci în lume și să-l cauți tu.

Mi-a explicat că una dintre cele mai mari realizări ale vizionarilor care au trăit pe vremea colonizării spaniole a fost o adevărată creație pe care el o definea drept evoluție în trei trepte. Înțelegînd natura umană, ei au ajuns la concluzia de necontestat că, dacă vizionarii se pot controla în confruntarea cu micuții tirani, atunci înseamnă că pot înfrunta necunoscutul fără a fi pedepsiți, ba chiar pot rezista în prezența a ceea ce nu poate fi cunoscut.

– Un om obișnuit ar putea crede că ordinea în care am făcut afirmația ar trebui răsturnată, a spus el în continuare. Vizionarul capabil să-și țină firea în confruntarea cu ceea ce este necunoscut cu siguranță poate ține piept și unui mic tiran. Totuși, lucrurile nu stau astfel. Ceea ce a dus la distrugerea lumii batrînilor a fost tocmai o atare presupunere plină de aroganță. Acum știm bine cum stau lucrurile. Știm că nimic nu poate căli și disciplina mai bine spiritul unui luptător decît provocarea de a înfrunta oameni imposibil de suportat care dețin puterea.

Numai un spirit disciplinat poate găsi sobrietatea și seninătatea care îl pot ajuta să reziste tensiunii incognoscibilului.

L-am dezaprobat vehement. I-am spus că, după părerea mea, tiranii nu au decît o alternativă: fie să-și reducă victimele la neputință, fie să le împingă spre brutalitate, așa încît acestea ajung la fel de singeroase ca tortionarii lor. Am subliniat că există numeroase studii despre efectele torturii fizice și psihice asupra victimelor.

– Diferența constă tocmai în ceea ce spui tu, mi-a răspuns el. Este vorba de victime, nu de luptători. Odinioară, gîndeam și eu ca tine și îți voi mărturisi ce m-a determinat să-mi schimb părerea. Mai întîi, însă, aș dori să revenim la ce spuneam despre cucerire. Vizionarii care au trăit în acea perioadă nu puteau găsi un teren mai bun. Spaniolii au fost micii tirani care au pus la grea încercare calitățile vizionare ale inițiaților. După ce i-au înfruntat pe cuceritori, vizionarii puteau înfrunta orice. Ei au fost cei norocoși. În vremurile acelea, întîlneai micuți tirani la tot pasul.

După acei minunați ani de abundență experimentală, lucrurile s-au schimbat profund. Niciodată de atunci și pînă acum despoții nu au mai avut o anvergură asemănătoare, fiindcă numai atunci s-au bucurat de privilegii și autoritate nelimitate. Ingredientul perfect care poate stimula plămădirea inițiatului superb este tiranul cu prerogative absolute.

Din nefericire, în vremurile noastre, vizionarii trebuie să depună eforturi serioase dacă vor să găsească unul de nădejde. În cele mai multe cazuri, ei trebuie să se mulțumească cu plevușcă.

– Tu, don Juan, ai reușit să găsești un mic tiran?

– Eu am avut noroc. M-a găsit pe mine unul de proporții uriașe. Dar, la vremea aceea, gîndeam exact ca tine. N-aș fi crezut pentru nimic în lume că sînt norocos fiindcă îl întîlnisem.

Don Juan mi-a spus că a trecut prin marea încercare cu cîteva săptămîni înainte de a-l întîlni pe binefacătorul său. Pe

atunci abia împlinise douăzeci de ani și lucra ca salahor la o fabrică de zahăr. Dintotdeauna fusese puternic și vînjos, așa că îi fusese foarte ușor să-și găsească slujbe unde era nevoie de forța mușchilor. Într-o zi, pe cînd muta niște saci cu zahăr, s-a apropiat de el o femeie. Era bine îmbrăcată și părea să fie bogată. Avea în jur de cincizeci de ani, după cum a spus don Juan, și părea o persoană foarte autoritară. L-a privit pe don Juan, i-a spus ceva șefului de echipă după care a plecat. Șeful de echipă s-a apropiat de el și i-a spus că, pentru un onorariu, îl va recomanda să lucreze acasă la patron. Don Juan i-a răspuns bărbatului că nu are de unde să-i dea bani. Maistrul i-a zîmbit și i-a spus că nu trebuie să-și facă griji pentru bani, fiindcă va primi destui în ziua de salariu. L-a bătut pe don Juan pe spate și i-a mai spus că-i o mare cinste să lucrezi pentru patron.

Don Juan mi-a spus că, fiind un biet indian ignorant și modest, care-și ducea traiul de la o zi la alta, nu numai că a dat crezare fiecărei vorbe, dar chiar s-a gîndit că dăduse norocul peste el. I-a promis șefului de echipă să-i plătească oricît dorește. Atunci maistrul a menționat o sumă frumoasă pe care urma să o achite în rate.

Imediat după aceea, șeful de echipă l-a condus pe don Juan acasă la patron – gospodăria acestuia se afla la oarecare distanță de oraș – iar aici l-a încredințat unui alt șef de echipă, un zdrahon de bărbat, masiv, sumbru și hidos care i-a pus o sumedenie de întrebări. Voia să știe o mulțime de lucruri despre familia lui. Cînd don Juan i-a răspuns că nu avea pe nimeni, individul a fost atît de încîntat, încît a reușit să strecoare un zîmbet printre dinții stricați.

I-a promis lui don Juan că-l va plăti regește, atît de mult, încît va putea să pună și niște bani deoparte și i-a mai spus că nu trebuia să cheltuiască o lețcaie de vreme ce urma să primească de mîncare și un loc de dormit în casă.

Felul în care a rîs bărbatul i s-a părut înfricoșător. Don Juan a știut din prima clipă că trebuie să scape de acolo. A fugit spre ieșire, însă bărbatul i-a tăiat calea și a îndreptat spre el un pistol pe care i l-a înfipt în stomac.

— Ești aici să muncești pînă la ultima suflare, i-a spus el. Să nu uiți ce ți-am spus.

L-a mînat pe don Juan înapoi, împungîndu-l cu un baston de cauciuc, și l-a împins în spatele casei. După ce a spus, insistînd, că oamenii lui muncesc din zori și pînă-n noapte fără o clipă de răgaz, l-a pus pe don Juan să scoată din pămînt două buturugi enorme. I-a mai spus că, dacă îi va trece vreodată prin minte să evadeze sau să se prezinte la autorități, o să-l împuște... iar dacă va reuși vreodată să evadeze, el o să jure în fața judecătorului că don Juan a încercat să-și omoare stăpînul.

— Ai să muncești aici pînă la moarte, i-a spus. Atunci îți va lua locul un alt indian tot așa cum și tu ai înlocuit o altă piele roșie care a murit.

Don Juan mi-a spus că domeniul semăna cu o fortăreață bine păzită de bărbați înarmați pînă-n dinți cu cuțite mari. N-a avut de ales și s-a pus pe treabă, încercînd să nu se mai gîndească la soarta nemiloasă care se abătuse asupra sa. Cînd ziua de lucru s-a sfîrșit, individul s-a întors și l-a dus, îmbrîncindu-l, pînă în bucătărie, spunînd că nu-i place privirea lui obraznică. L-a amenințat că-i va tăia tendoanele de la brațe dacă nu ascultă orbește de ce-i spune el.

În bucătărie, o bătrînă i-a adus de mîncare, însă don Juan era prea supărat și speriat să se atingă de ceva. Bătrîna l-a povățuit c-ar face bine să mănînce cît mai mult, deoarece corvoada nu se va sfîrși niciodată. L-a prevenit că bărbatul pe care-l înlocuise murise în ajun; fusese atît de slăbit, încît nu mai putuse munci și căzuse de la al doilea cat al casei.

Don Juan mi-a spus că a muncit în casa patronului timp de trei săptămîni și că individul acela odios nu l-a slăbit o clipă, terorizîndu-l și brutalizîndu-l neîncetat. Îl silea să lucreze în cele mai periculoase condiții, punîndu-l să facă cele mai imposibile lucrări, și îl amenința cu arma, cuțitul sau bastonul de cauciuc. Îl trimitea zilnic la grajduri să le curețe în timp ce armăsarii nervoși erau înăuntru. La începutul fiecărei zile de lucru, don Juan își spunea că aceasta va fi ultima din viața sa și că supraviețuirea nu însemna decît o repetare a chinului la nesfîrșit.

Sfîrșitul s-a precipitat în clipa în care don Juan a cerut să-și ia liber. Pretextul a fost că trebuia să facă un drum pînă-n oraș și să-i plătească șefului de echipă de la fabrică suma pe care i-o datora. Șeful lui de echipă i-a răspuns că nici vorbă nu putea fi măcar de un minut de pauză, că trebuia să muncească încontinuu ca să-și plătească datoria față de stăpîn, căruia-i era îndatorat pînă peste urechi pentru cîntea pe care i-o făcuse angajîndu-l la el.

Don Juan a înțeles că soarta îi este pecetluită. Abia atunci a priceput uneltirile individului. În cîrdașie cu șeful de echipă de la fabrică, gaseau cîte un indian amarît, îl aduceau în casă unde îi scoteau sufletul muncindu-l pînă cădea lat, iar simbria acestuia o împărțeau cei doi. Cînd a înțeles planul ticălos, furia i-a fost atît de cumplită, încît a fugit, urlînd, prin bucătărie în corpul principal al casei. Reacția lui i-a luat prin surprindere pe șeful de echipă și pe muncitorii aflați acolo. Don Juan a fugit pe ușa principală și aproape scăpase cînd zdrahonul l-a ajuns din urmă pe drum și l-a împușcat în piept. Acolo l-a abandonat, crezîndu-l mort.

Don Juan a spus că nu-i fusese dat să moară atunci. Binefacătorul lui l-a găsit și l-a salvat, îngrijindu-l pînă s-a însănătoșit.

– Când i-am povestit binefăcătorului meu pățania prin care trecusem, a spus don Juan, acesta nu a reușit să-și ascundă încântarea. „Șeful acela de echipă este o adevărată mană cerească, mi-a spus binefăcătorul meu. Este un dar pe care-ar fi păcat să-l irosești. Trebuie să te-ntorci în locul acela într-o bună zi.”

Era extaziat, vorbind fără contenire despre șansa unică pe care o avusesem, una la un milion, cum spunea el, de a fi găsit un micuț tiran cu puteri practic nelimitate. La început, mi-am zis că bătrînul era complet ȳicnit. Mulȳi ani a trebuit să treacă pîna să pricep exact ce voise să spună.

– E una dintre cele mai oribile întîmplări pe care mi-a fost dat să le aud în viaȳa mea, am spus eu. Te-ai mai întors vreodată acolo?

– Cum să nu... trei ani mai tîrziu. Binefăcătorul meu nu se-nșelase. Un tiran în miniatură cum era cel pe care-l cunoscusem eu nu se-nȳlnește decît la un milion de oameni și-ar fi păcat să dai cu piciorul unui asemenea noroc.

– Cum ai făcut să te-ntorci?

– Binefăcătorul meu a gîndit o întreagă stratagemă, făcînd uz de cele patru calități ale luptătorului: stăpînirea de sine, disciplina, răbdarea și alegerea momentului potrivit.

Don Juan a adăugat că binefăcătorul său, explicîndu-i ce are de făcut pentru a profita de întîlnirea cu acel căpcăun de om, i-a mai spus care erau cele patru trepte ale cunoașterii în accepȳiunea tinerilor vizionari. Prima treaptă este aceea de a fi hotărît să înveȳi. După ce învȳȳaceii își schimbă pȳrerea despre ei înșiși și despre viaȳă, ei urcă pe treapta a doua, devenind luptători, adică fiinȳe capabile de o disciplină extraordinară și de o stăpînire de sine ieșită din comun. După ce dobîndesc răbdarea și alegerea momentului potrivit, ei urcă pe treapta a treia, devenind vizionari. Când iniȳiaȳii învȳȳă să vadă ce se ascunde dincolo de

aparenȳe, se poate spune că au pȳșit pe cea de-a patra treaptă și au devenit vizionari.

Binefăcătorul lui don Juan i-a spus că acesta luase calea cunoașterii de suficientă vreme, încît să fi dobîndit un minim din primele două calități: stăpînirea de sine și disciplina. Don Juan a insistat asupra faptului că ambele calități ȳin de o stare intimă. Luptătorul are veșnic privirea orientată spre interior și își dedică existenȳa unei neobosite și totale cercetȳri a sinelui.

– La vremea aceea, îmi era interzis accesul la însușirea celorlalte două elemente, a continuat don Juan. Răbdarea și alegerea momentului potrivit nu ȳin neapȳrat de o stare interioară. Ele fac parte mai degrabă din sfera iniȳiaȳilor. Binefăcătorul meu este cel care mi le-a dezvăluit prin intermediul stratagemii de care-ȳi vorbeam.

– Asta înseamnă că nu l-ai fi putut înfrunta pe micuȳul tiran prin forȳe proprii? l-am întrebat.

– Sînt sigur că aș fi reușit și singur, deși mă-ndoiesc că aș fi dus totul la bun sfîrșit cu același fler și cu inima ușoară. Binefăcătorul meu, în timp ce-mi dezvăluia caile, pur și simplu, exulta de bucurie la gîndul acestei întîlniri. Vezi tu, confruntarea dintre un luptător și un mic tiran, de care acesta se folosește, nu se limitează doar la un exerciȳiu de ascuȳire a spiritului, ci atrage după sine bucurie și fericire.

– Cum poate aduce bucurie un monstru ca cel pe care mi l-ai descris?

– Bine, dar el era nevinovat, în comparaȳie cu adevȳraȳii monștri pe care i-au avut de înfruntat bătrînii vizionari în timpul cuceririi spaniole. Conform mărturiilor, vizionarii din acea perioadă savurau bucuria de a-i întîlni. Ei au furnizat dovada că pîna și cel mai ticalos tiran poate aduce plăcere, cu condiȳia, firește, ca cel pe care-l înfruntă să fie un luptător.

Don Juan mi-a explicat că eroarea pe care o comite frecvent omul de condiție spirituală obișnuită în confruntarea cu tiranul nu constă în strategia folosită. Pentru omul de rînd, greșeala fatală este că-l ia pe tiran în serios. El acordă prea mare importanță stărilor și simțămintelor proprii, ca și celor ale tiranului. Dimpotrivă, luptătorul inițiat nu numai că elaborează o strategie bine gândită, dar înțelege să se elibereze de povara orgoliului. Ceea ce-l ajută să-și țină orgoliul în frîu este un adevăr incontestabil: realitatea există prin interpretarea pe care i-o dăm noi. Admiterea acestui adevăr a constituit avantajul hotărîtor pe care l-au avut vizionarii din noua generație asupra spaniolilor limitați.

Mi-a spus că era tot mai sigur că-l poate învinge pe șeful de echipă numai gîndindu-se la acest adevăr simplu: micuții tirani se iau prea mult în serios, în timp ce luptătorii nu o fac.

Urmînd planul binefăcătorului său, don Juan a obținut o slujbă la aceeași fabrică de zahăr la care lucrase odinioară. Atît de mulți zilieri se perindau pe acolo, pentru a dispărea a doua zi fără urmă, încît nimeni nu și-a amintit că mai trecuse pe acolo.

Strategia binefăcătorului său preciza că don Juan trebuia să fie îndatoritor cu oricine ar fi venit să caute o nouă victimă. Întîmplarea a făcut ca aceeași femeie să treacă pe la fabrică și să-l remarce așa cum făcuse cu ani în urmă. Numai că don Juan era mult mai puternic și mai vînjos decît înainte.

Lucrurile au urmat cursul binecunoscut. Totuși, strategia impunea să respingă de la bun început cererea șefului de echipă de a fi răsplătit pentru că-l recomandase. Individul nu mai pățise niciodată așa ceva, iar refuzul l-a luat prin surprindere. El l-a amenințat pe don Juan că-l dă afară. Don Juan nu s-a lăsat mai prejos și l-a amenințat că se va duce direct acasă la doamna care trecuse pe acolo și că-i va cere să fie primit. Don Juan știa că femeia, care era soția proprietarului fabricii, nu era la curent cu matrapazlîcurile celor doi. I-a spus șefului de echipă că știe unde

locuiește, fiindcă mai lucrase ca tăietor de trestie de zahăr pe plantațiile din ținut. Atunci bărbatul a început să se tocmească, iar don Juan a fost cel care i-a cerut bani dacă voia să se ducă și să lucreze acasă la patron. Individul a cedat și i-a întins cîteva bancnote. Don Juan și-a dat prea bine seama de tertip: individul cedase aparent, ca să-l facă să meargă la patron acasă.

— El a fost cel care m-a condus încă o dată la domeniu, a spus don Juan. Era o veche hacienda a proprietarilor fabricii, oameni foarte înstăriți care fie erau la curent cu ceea ce se petrece și nu le păsa, fie erau prea indiferenți să remarce ce se întîmplă în jurul lor.

Îndată ce-am ajuns acolo, am dat fuga în casă s-o caut pe stăpînă. Am găsit-o, m-am aruncat în genunchi înaintea ei și i-am sărutat mîinile recunoscător. Cei doi indivizi erau livizi de furie.

Individul care răspundea de muncile din gospodărie s-a comportat conform aceluiași tipar. Însă eu eram înarmat cum se cuvine pentru a-i face față: eram instruit și aveam cele patru calități, stăpînirea de sine, disciplina, răbdarea și alegerea momentului potrivit. Totul s-a desfășurat conform planului binefăcătorului meu. Stăpînirea de sine m-a ajutat să-ndeplinesc cele mai grele corvezi pe care mi le cerea individul. Ceea ce ne epuizează într-o situație similară... omul care nu are nici un dram de mîndrie este nenorocit la gîndul de a fi făcut să se simtă inutil.

Am făcut bucuros tot ceea ce mi s-a cerut. Eram puternic și plin de veselie. Nu dădeam o ceapă degerată pe gîndul că cineva mi-ar putea calca mîndria în picioare sau că aș fi avut de ce să-mi fie teamă. Mă aflam acolo ca luptător impecabil. Dacă reușești să-ți păstrezi starea de armonie interioară cînd cineva te calcă în picioare, înseamnă că ești stăpîn pe tine.

Don Juan mi-a explicat că strategia binefăcătorului său îi impunea ca, în loc să se lase copleșit de milă față de propria-i

soartă, cum se întâmplase în trecut, el trebuia imediat să găsească punctele forte, punctele slabe și ciudățeniile de comportament ale celuiilalt.

Așa a descoperit că punctele forte ale individului erau natura sa violentă și marea cutezanță: îl împușcase pe don Juan ziua în amiaza mare, sub privirile unei mulțimi de oameni. Cel mai important punct slab al său era că-și iubea slujba și n-ar fi făcut nimic s-o pună în pericol. Sub nici o formă n-ar fi încercat să-l omoare pe don Juan în interiorul gospodăriei în miezul zilei. Cealaltă slăbiciune a sa era familia; soția și copiii locuiau într-o cocioabă nu departe de casă.

– A reuși să strângi aceste informații în timp ce ești bătut se numește a avea disciplină, a spus don Juan. Individul era un scelerat, un monstru obișnuit. Nu avea pic de delicatețe sau milă. După tinerii vizionari, micuțul tiran perfect nu are nici o însușire care-i poate răscumpăra păcatele și salva sufletul.

Don Juan a spus că celelalte două atribute necesare în luptă, răbdarea și alegerea momentului potrivit, pe care nu le dobîndise încă la acea vreme, fuseseră automat incluse de binefăcătorul său în strategia elaborată. Răbdarea presupune a ști să aștepti – fără grabă, fără neliniște – cu simplitate și bucurie pînă se va petrece ceea ce trebuie să se întîmple.

– Eram înjosit zi de zi, a continuat don Juan, atît de umilit, încît uneori plîngeam sub loviturile individului. Cu toate acestea, eram senin. Sfaturile binefăcătorului meu m-au ajutat să rezist zi după zi, fără să ajung să-l urăsc de moarte pe tortionarul meu. Eram luptător. Știam că trebuie să aștept și mai știam ce aștept. În aceasta constă marea bucurie a luptei.

A mai spus că planul binefăcătorului său reclama hărțuirea sistematică a tiranului prin adoptarea unei atitudini de ordin superior, așa cum vizionarii noului ciclu procedaseră în timpul

Cuceririi făcîndu-și scut din biserica catolică. La acea vreme, un preot modest avea uneori puteri mai mari decît un nobil.

Pavăza lui don Juan era doamna care îi dăduse slujba. Îngenunchea în fața ei și îi repeta că este o sfință ori de cîte ori o întîlnea. O implora să-i dea medalionul cu chipul sfîntului care o proteja, ca să se roage pentru sănătatea și fericirea ei.

– Pînă la urmă, mi-a oferit unul, a continuat don Juan, iar asta l-a dat gata pe individ. Cînd i-am convins pe servitori să ne rugăm cu toții noaptea, puțin a lipsit să nu facă infarct. Cred că atunci a luat hotărîrea de a mă ucide. Nu-și putea permite luxul de a mă lăsa să continuu.

Am organizat atunci, drept contramăsură, un rozariu la care i-am pofțit să participe pe toți servitorii casei. Doamna a socotit că am plămada unui om pios.

N-am reușit să mai închid ochii după aceasta și nici n-am mai putut dormi în patul meu. În fiecare seară urcam pe acoperiș. De-acolo l-am văzut căutîndu-mă de două ori în miez de noapte, cu sclipiri ucigașe în privire.

În fiecare zi mă obliga să merg la grajduri, în speranța că armăsarii mă vor zdrobi sub copite; numai că eu fixasem într-un colț niște scînduri groase sub care mă ascundeam pentru a mă apăra. El nu a aflat niciodată, fiindcă îi era silă de cai – o altă slăbiciune a lui care, după cum avea să se dovedească, i-a fost fatală.

Don Juan a spus că alegerea momentului potrivit este calitatea care determină eliberarea tuturor frustrărilor. Stăpînirea de sine, disciplina și răbdarea sînt asemenea unui zăgaz care stăvilește tot ce vine din exterior. Alegerea momentului potrivit este ecluza care permite accesul în stăvilar.

Individul nu cunoștea altceva în afara violenței, cu ajutorul căreia îi teroriza pe cei din jur. Dacă reușeam să-i anihilez violența, îl reduceam la neputință. Don Juan știa că individul nu

va îndrăzni să-l omoare în văzul tuturor celor ai casei, iar într-o bună zi, în prezența muncitorilor și a stăpînei, l-a insultat, făcîndu-l laș și spunîndu-i că se teme de moarte de soția patronului.

Stratagema binefacătorului său menționa că, într-un asemenea moment, el trebuia să intre în stare de alertă, să fie cu mintea și simțurile treze dacă dorea să întoarcă situația împotriva tiranului. În asemenea momente, se întîmplă cele mai neașteptate lucruri. Cel mai umil dintre sclavi își ridiculizează tortionarul, își bate joc de el, îl face să se simtă ridicol în fața unor martori importanți, apoi se retrage, nedîndu-i tiranului timp să riposteze, nici să-l pedpsească.

— O clipă mai tîrziu, tipul își ieșise din minți de furie, dar eu deja mă aruncasem, plin de recunoștință, la picioarele doamnei, a continuat el.

Don Juan a povestit că, după ce doamna a intrat în casă, individul și amicii lui l-au chemat să vină în spate, chipurile cu niște treabă. Tipul era livid de furie. După cum vorbea, don Juan a înțeles ce avea de gînd să facă. Don Juan s-a prefăcut că este de acord, însă, în loc să meargă spre ei, a fugit spre grajd. Era convins că armăsarii vor face o asemenea gălagie că, probabil, stăpînii vor ieși din casă să vadă ce se petrece. Mai știa că monstrul nu va îndrăzni să-l împuște; lichidarea ar fi fost prea zgomoasă, iar omul era prea timorat de spaima de a-și pierde slujba. Don Juan mai știa că omul nu va îndrăzni să intre în grajd — poate doar dacă ajunsese la limita răbdării.

— Am sărit în staulul celui mai năruș cal, a spus don Juan, iar micul tiran, orbit de furie, și-a smuls cuțitul din teacă și s-a repezit după mine. Imediat m-am ascuns sub scînduri. Calul nu l-a lovit decît o singură dată și totul s-a sfîrșit aici.

Petrecusem șase luni în acea casă, iar în toată această perioadă exersasem din plin cele patru atribute ale stării de luptă. Mulțumită lor, am izbîndit. Nici-o clipă nu m-am compătimit pentru

soarta pe care o aveam și n-am vărsat o lacrimă de neputință. Nu, am fost vesel și senin. Stăpînirea de sine și disciplina se ascuțiseră ca niciodată, iar atunci am avut prilejul să văd cu ochii mei ce minuni pot face pentru un luptător impecabil răbdarea și alegerea momentului potrivit. Mai mult, nici o clipă nu i-am dorit omului moartea.

Binefacătorul meu mi-a explicat un lucru foarte interesant. A îndura înseamnă a ascunde spiritual ceva ce luptătorul știe că se va petrece cînd va fi momentul. Asta nu înseamnă că luptătorul complotează spre răul cuiva sau că plănuieste să plătească polițe mai vechi. Răbdarea este ceva independent. Atîta vreme cît luptătorul este stăpîn pe sine, disciplinat și știe care este momentul potrivit, răbdarea îi dă siguranța celui ce merită că va primi ceea ce i se cuvine.

— Se-ntîmplă ca micii tirani să mai și cîștige și să-l învingă pe luptătorul care îi înfruntă? l-am întrebat.

— Bineînțeles. La începutul Cuceririi, a fost o perioadă în care războinicii piereau ca muștele. Au fost, pur și simplu, decimați. Micuții tirani ucideau pe cine doreau, după toane. În asemenea condiții de tensiune, vizionarii au reușit să atingă starea de sublim.

Don Juan a spus că acela a fost momentul în care vizionarii au înțeles că trebuie să se autodepășească în efortul de a găsi noi căi.

— Vizionarii din noul ciclu s-au folosit de micuții tirani, mi-a spus don Juan, privindu-mă fix în ochi, nu numai pentru a scăpa de balastul pe care îl reprezenta orgoliul, ci mai cu seamă pentru a perfecționa tehnica spirituală extrem de complexă care făcea posibilă experiența transcendențială. Vei ajunge să înțelegi în ce constă această tehnică pe măsură ce vom discuta despre măiestria conștiinței.

I-am explicat lui don Juan că m-ar interesa să știu dacă în prezent, în zilele noastre, micuții tirani pe care el îi denumise puștime sînt capabili să înfrîngă un luptător.

– Tot timpul este posibil, mi-a răspuns el. Totuși, consecințele nu sînt atît de cumplite ca în trecutul îndepărtat. În prezent, se înțelege de la sine că luptătorului îi rămîne întotdeauna șansa de a-și reface forțele sau de a se salva, pentru a reveni mai tîrziu. Dar există și un revers al medaliei. A fi înfrînt de un micuț tiran începător nu atrage neapărat moartea, însă poate avea urmări devastatoare. Indicele de mortalitate, în sens figurat, este aproape la fel de ridicat. Ce vreau să spun este că luptătorii care cedează în fața unui mic tiran sînt distruși de propriul sentiment al eșecului și al nevredniciei. Asta îmi spune că rata mortalității este ridicată.

– Cum se poate măsura înfrîngerea?

– Oricine face jocul unui mic tiran își semnează condamnarea la moarte. Să acționezi la mînie, fără să faci apel la control și disciplină, să uiți că trebuie să fii răbdător, asta înseamnă să fii înfrînt.

– Ce se întîmplă după ce luptătorii sînt înfrînți?

– Fie strîng rîndurile, fie abandonează căutarea cunoașterii și trec pentru totdeauna în tabăra micilor tirani.

3. EMANAȚIILE VULTURULUI

A doua zi, am plecat cu don Juan pe jos într-o plimbare spre orașul Oaxaca. Era 2:00 după-amiază, iar la acea oră drumul era pustiu.

În timp ce mergeam agale, don Juan a început deodată să vorbească. Mi-a spus că discuția despre tirani, pe care o purtasem în ajun, fusese doar o introducere la marea temă pe care o oferea conștiința. Cînd am făcut afirmația că îmi deschisese o nouă perspectivă, m-a rugat să fiu mai explicit.

I-am spus că avea legătură cu o discuție despre indienii yaqui pe care o purtasem cu ani în urmă. În cursul explicațiilor sale inițiale, pentru partea dreaptă, încercase să mă convingă de faptul că yaquii socoteau actul oprimirii ca oferindu-le anumite avantaje. Îl contrazisese vehement atunci, motivîndu-i că era imposibil să găsești vreun avantaj în condițiile mizere. Însă a insistat, spunînd că nu are rost să te scandalizezi gîndindu-te numai la yaqui, cînd condițiile în care trăiesc oamenii, în general, sînt atît de groaznice.

– Nu-i deplînge pe bieții indieni yaqui, îmi spusese atunci. Mai degrabă compătimente specia umană. Cît despre indienii yaqui, aș putea spune că ei sînt norocoșii. Ei sînt cei asupriți și tocmai de aceea unii dintre ei vor ieși triumfători din viață; însă

asupritorii lor, micuții tirani care îi calcă în picioare, nu-și vor găsi loc nici în iad.

M-am grăbit să-i răspund, bombanindu-l cu sloganuri politice. Nu-i înțelesesem deloc punctul de vedere. Deși încercase să-mi explice din nou conceptul de micuț tiran, îmi scăpase esența. Abia acum ideile începeau să se clarifice.

– Până acum nu-ți era clar, a spus el rîzînd de mine, după ce i-am mărturisit neputința mea. Mîine, cînd vei reveni la starea de conștiință normală, n-ai să-ți amintești ce revelație ai avut acum.

M-am simțit deodată cumplit de trist, știind că nu se-nșală.

– Eu însumi am trecut prin starea pe care o vei avea tu, a continuat. Binefăcătorul meu, nagualul Julian, m-a ajutat, transpunîndu-mă în stare de conștiință elevată, ca să am revelația a ceea ce abia acum tu ai înțeles despre micuții tirani. În viața de zi cu zi, am sfîrșit prin a-mi schimba părerea despre lume, fără să-mi pot explica cum ajunseseam la asemenea concluzii.

De cînd mă știu am fost asuprit, așa că a fost o vreme cînd eram otrăvit de ură împotriva asupritorilor. Imaginează-ți ce surprins am fost să constat că ajunseseam să caut tovarășia micuților tirani. Mi-am spus că, pesemne, îmi ieșisem din minți.

Am ajuns într-un loc unde, pe marginea drumului, era prăvălită în neorînduială o aglomerare de bolovani pe jumătate îngropați de o surpare de teren. Don Juan s-a dus la ei, s-a așezat pe unul și m-a poftit să iau loc în fața lui. Imediat, fără alt preambul, și-a început prelegerea despre arta măiestriei conștiinței.

Mi-a spus că există adevăruri pe care vizionarii, fie ei din ciclul vechi sau nou, le descoperiseră despre conștiință și că le ordonaseră într-o secvență anume, spre a fi mai ușor de înțeles.

Mi-a explicat că măiestria conștiinței consta în asimilarea adevărurilor respective într-o ordine prestabilită. Primul adevăr este acela că senzația de familiaritate față de lumea pe care o per-

cepem ne obligă să credem că realitatea înconjurătoare este formată din obiecte, cu existență de sine stătătoare și în forma sub care le percepem, în timp ce, de fapt, nu există o lume a obiectelor, ci un univers format din emanațiile Vulturului.

Mi-a spus că, înainte de a trece la explicarea emanațiilor Vulturului, trebuie să-mi vorbească despre ceea ce este cunoscut, ceea ce este necunoscut și ceea ce nu poate fi cunoscut. Majoritatea adevărurilor legate de conștiință au fost descoperite de bătrînii vizionari, a adăugat el. Însă ordinea în care au fost organizate aceste adevăruri le-o datorăm vizionarilor din noul ciclu. În lipsa acestei ordonări, aceste adevăruri ar fi rămas de nepătruns.

Mi-a spus că una dintre cele mai mari erori pe care le-au comis vechii vizionari a fost aceea de a nu fi dat importanța cuvenită ordinii. Urmarea fatală a acestei erori de judecată a fost ipoteza conform căreia ceea ce este necunoscut și ceea ce nu poate fi cunoscut sînt unul și același lucru. Vizionarilor din noul ciclu le-a revenit datoria de a îndrepta această eroare. Ei au stabilit frontiere și au definit necunoscutul drept ceva ascuns minții omenesti, un mister învaluit într-un context înfricoșător, dar care, totuși, poate fi pătruns de mintea omului. Necunoscutul devine la un moment dat cunoscut. Pe de altă parte, incognoscibilul este imposibil de exprimat, imposibil de înțeles și imposibil de atins sau de realizat. Este ceva care nu ni se va dezvălui niciodată, totuși veșnic prezent, amețitor de frumos și înspăimîntător în același timp prin infinitatea sa.

– Cum pot face vizionarii distincție între cele două concepte? l-am întrebat.

– Există o regulă simplă a degetului mare, mi-a spus. Cînd se confruntă cu necunoscutul, în om se trezește spiritul de aventură. Necunoscutul are această calitate de a ne dărui speranță și fericire. Omul se simte atunci puternic, exaltat. Pînă și teama pe care

o stîmşeşte ne dă un sentiment înălţător, de împlinire. Tinerii vizionari au văzut că omul dă ce are mai bun în el în faţa necunoscutului.

Mi-a spus că, dacă ceea ce este luat drept necunoscut se dovedeşte pînă la urmă a fi ceea ce nu poate fi cunoscut, atunci rezultatul este dezastruos. În prezenţa lui, vizionarii îşi pierd puterile, sînt debusolaţi. Un sentiment cumplit de oprimare pune stăpînire pe sufletul lor, trupul îşi pierde vigoarea, iar judecata şi înţelepciunea îi părăsesc, hoinărind la-nîmplare şi fără rost, fiindcă ceea ce nu poate fi cunoscut nu are nici un fel de efect energizant. El este în afara sferei pe care o poate cuprinde mintea omenească şi tocmai de aceea nu trebuie să-i tulburi ordinea neînviat şi nici chiar cu prudenţă. Tinerii vizionari au înţeles că trebuia să fie pregătiţi pentru a plăti un preţ exorbitant dacă intrau în contact cît de mic cu acesta.

Don Juan mi-a explicat că noii vizionari au avut de înfruntat şi depăşit bariere formidabile impuse de tradiţie. Cînd a început noul ciclu, nici unul dintre aceştia nu ştia cu exactitate care dintre tehnicile impuse de imensa moştenire iniţiatică erau corecte şi care nu. Evident, vechii vizionari se înşelaseră, dar noii vizionari nu ştiau unde. Au început pornind de la ipoteza că tot ce înfăptuiseră înaintaşii lor era eronat. Vechii vizionari fuseseră maeştri în elaborarea speculaţiilor. Ei au presupus, printre altele, că extraordinara lor facultate de a *vedea* era o pavază. Au fost încredinţaţi că sînt intangibili, asta pînă cînd invadatorii i-au ras de pe faţa pămîntului, rezervîndu-le o moarte cumplită. În ciuda convingerii ferme că sînt invulnerabili, vechii vizionari erau lipsiţi de apărare, nu aveau nici un fel de protecţie.

Noii vizionari nu şi-au irosit vremea speculînd pe marginea a ceea ce era incorect. Nu, ei au început să exploreze necunoscutul, cu scopul de a-l identifica şi delimita de incognoscibil.

– Cum au reuşit să identifice necunoscutul, don Juan? l-am întrebat.

– Folosind metoda *vederii* controlate, mi-a răspuns el.

I-am explicat că sensul întrebării mele era ce se înţelege prin identificarea necunoscutului.

Mi-a spus că prin identificarea necunoscutului acesta devine accesibil percepţiei omului. Aplicînd constant practicile vizionismului, noii vizionari au descoperit că necunoscutul şi cunoscutul sînt pe picior de egalitate, deoarece amîndouă conceptele se situează în cîmpul percepţiei umane. Într-adevăr, vizionarii pot părăsi cunoscutul la un moment dat pentru a pătrunde în necunoscut.

Ceea ce transcende însă capacitatea noastră de percepţie este incognoscibilul, iar diferenţa dintre acesta şi cognoscibil este crucială. Confuzia între cele două cîmpuri i-ar pune pe vizionari într-o postură extrem de ingrată în confruntarea cu incognoscibilul.

– Cînd vechii vizionari au trecut prin această experienţă, a continuat don Juan, ei au socotit că tehnicile elaborate de ei nu mai funcţionau cum se cuvine. O clipă nu le-a trecut prin minte că mare parte din ceea ce există în acel tărîm depăşeşte puterea noastră de înţelegere. A fost o eroare de judecată îngrozitoare din partea lor, pentru care, de altfel, au plătit scump.

– Ce s-a-nîmplat după ce au făcut diferenţa între necunoscut şi incognoscibil? l-am întrebat.

– Atunci a început noul ciclu, mi-a răspuns. Această distincţie marchează graniţa dintre vechi şi nou. Tot ceea ce au întreprins de atunci şi pînă în prezent noii vizionari îşi are originea în înţelegerea acestei diferenţe.

Don Juan a spus că *vederea* a fost elementul hotărîtor care a dus atît la distrugerea lumii vechi, cît şi la naşterea lumii noi. Prin intermediul *vederii* noii vizionari au descoperit anumite

fapte incontestabile cu ajutorul cărora au ajuns să tragă concluzii de o importanță covârșitoare, care au revoluționat lumea, despre natura umană și lume, în general. Aceste concluzii, care au făcut posibilă apariția noului ciclu, constituiau adevărurile despre conștiință pe care dorea să mi le explice.

Don Juan m-a rugat să-l însoțesc într-o plimbare prin parcul din centrul orașului. Pe drum, am început să vorbim despre mecanisme și instrumente delicate. El a spus că instrumentele sînt prelungiri ale simțurilor noastre, iar eu am susținut că există și instrumente care nu pot fi trecute în această categorie, deoarece îndeplinesc anumite funcții pe care nu sînt pregătite din punct de vedere fiziologic să le îndeplinească.

– Simțurile omului sînt capabile de mult mai multe lucruri decît ne închipuim, a afirmat el.

– Îți pot spune imediat că există instrumente capabile să detecteze undele radio emise din cosmos, am spus. În timp ce simțurile noastre nu pot detecta asemenea unde.

– Eu am o părere întrucîtva diferită, mi-a spus el. Eu cred că simțurile noastre pot detecta orice influx sau cîmp din mediul înconjurător.

– Atunci cum rămîne cu ultrasunetele? nu m-am lăsat eu. Organismul uman nu este echipat să le perceapă.

– Vizionarii nutresc convingerea că ne-am deschis spre univers o infimă porțiune a simțurilor, mi-a răspuns el.

A căzut o clipă de gînduri, ca și cînd nu se hotăra ce să spună în continuare, apoi mi-a zîmbit.

– Primul adevăr despre conștiință, după cum ți-am explicat, a început el, este că lumea înconjurătoare nu este ceea ce pare a fi, deci nu este ce credem noi despre ea. Noi credem că este o lume formată din obiecte, însă nici vorbă să fie așa.

S-a oprit, ca și cînd aștepta să vadă ce efect produsesea spusele sale. I-am spus că sînt de acord cu premisa lui dacă

reducem totul la un cîmp energetic. Mi-a spus că eram pe punctul de a intui un adevăr, dar că a-l explica rațional nu înseamnă să-i dovedești existența. Nu îl interesa dacă îl aprob sau nu, ci strădania mea de a înțelege ce presupune acest adevăr.

– Existența cîmpurilor de energie nu poate fi atestată, a continuat el. Vreau să spun că este imposibil pentru omul obișnuit. Însă, dacă le poți vedea, atunci înseamnă că ești vizionar, iar în acest caz înseamnă că explici adevărurile despre conștiință. Înțelegi ce vreau să spun?

A continuat spunînd că toate concluziile la care ajungem pe cale rațională au prea puțină influență, poate chiar nici una, asupra cursului vieții noastre, nemodificîndu-l. Dovadă stau atîtea exemple, oameni care nutresc cele mai ferme și clare convingeri, oameni cu principii, dar ale căror acțiuni sînt întotdeauna la polul opus și care nu găsesc altă explicație comportamentului lor decît că e omenie să greșești.

– Primul adevăr ar fi că lumea este ceea ce pare a fi, dar este totuși diferită, a continuat el. Nu este atît de solidă și reală pe cît ne-a obișnuit să credem percepția noastră, dar nici nu se poate spune că-i o himeră. Lumea nu este o iluzie, după cum susțin unii; este reală dintr-un punct de vedere și ireală din alt punct de vedere. Fii foarte atent la ce urmează să-ți spun, fiindcă doresc să înțelegi bine, nu doar să accepți. Noi percepem realitatea. Iată un fapt cu greutate. Dar ceea ce percepem nu este un fapt de același fel, fiindcă învățăm ce să percepem.

Ceva aflat în lumea din afară ne afectează simțurile. Aceasta este partea de real. Partea nerealistă este ceea ce ne transmite simțurile că se află în exterior. Să luăm, de pildă, un munte. Simțurile ne spun că el este un obiect. Are dimensiuni, culoare, formă. Avem chiar și categorii de munți, iar aceste clasificări sînt foarte precise. Pînă acum totul e corect. Singura fisură ar fi că niciodată nu ne-a trecut prin minte că simțurile joacă un rol

superficial. Simțurile percep realitatea în acest mod, fiindcă o trăsătură specifică a conștiinței noastre le dictează să procedeze astfel.

Am dat să-mi exprim din nou aprobarea, însă nu pentru că doream să vadă că-l aprob; în fond, nu pricepusem prea bine explicația sa. Mai degrabă reactionam la o situație care simțeam că tinde să devină amenințătoare. M-a oprit.

– Când folosesc cuvântul „lume“, a continuat don Juan, mă refer la tot ceea ce ne înconjoară. Am un termen mult mai bun, firește, însă el ar fi de neînțeles pentru tine. Vizionarii susțin că noi credem că există o lume de obiecte în jurul nostru doar fiindcă așa ne dictează conștiința. Ceea ce există cu adevărat în exterior sînt emanațiile Vulturului, fluidul în continuă mișcare, și totuși neschimbat, etern.

M-a oprit cu un gest exact în clipa în care mă pregăteam să-l întreb ce înțelege prin emanațiile Vulturului. Mi-a explicat că una dintre cele mai impresionante moșteniri pe care ni le-au lăsat vechii vizionari a fost descoperirea că rațiunea oricărei ființe dotate cu capacitate de percepție, cu simțuri, este de a-și perfecționa conștiința. Don Juan a spus că aceasta este o descoperire epocală.

Jumătate în glumă, jumătate în serios, m-a întrebat dacă cunoșteam un răspuns mai bun la întrebarea obsedantă la care omul nu a găsit încă răspuns: care este sensul existenței umane? Am abordat imediat o poziție defensivă, argumentînd că întrebarea în sine era lipsită de sens și că nu i se putea da un răspuns logic. I-am spus că o discuție pe această temă impune abordarea unei discuții ample pe tema credințelor religioase și că totul se reduce, în final, la credință.

– Vechii vizionari nu reduceau discuția la credință, a spus el. Ei nu aveau simț practic în aceeași măsură ca noii vizionari, însă erau suficient de pragmatici, încît să nu se înșele asupra înțele-

sului a ceea ce vedeau. Prin întrebarea anterioară, care te-a tulburat atît de mult, încercam să-ți atrag atenția asupra faptului că numai pe cale rațională nu putem găsi răspuns la întrebarea asupra sensului existenței noastre. De fiecare dată cînd încercăm, răspunsul ne deturneză spre credință. Vechii vizionari au ales o altă cale și au găsit un răspuns care nu implică exclusiv credință.

Mi-a spus că vechii vizionari, asumîndu-și riscuri enorme, au reușit să vadă forța indescritibilă care se află la originea tuturor ființelor senzitive. Ei au denumit-o, în mod convențional, Vulturul deoarece în cele cîteva străfulgerări care le-au fost îngăduite au văzut-o ca pe o entitate infinită, asemănătoare ca formă unui vultur alb-negru.

Ei au văzut că Vulturul este cel care aduce conștiința. Vulturul este cel care creează ființe senzitive ca ele să trăiască și să îmbogățească conștiința pe care el le-o hărăzește o dată cu viața. Ei au mai văzut că același Vultur devorează conștiința îmbogățită după ce ființele renunță la ea o dată cu moartea.

Pentru vechii vizionari, a spus don Juan în continuare, a afirma că sensul existenței este acela de a îmbogăți conștiința nu este o chestiune de credință, nici de deducție. Ei au văzut.

Ei au văzut cum conștiința ființelor senzitive se desprinde în momentul morții și zboară, asemenea unui ghem de bumbac luminos, spre ciocul Vulturului care urmează să o absoarbă. Pentru vechii vizionari, aceasta constituia dovada că ființele senzitive trăiesc doar pentru a îmbogăți conștiința care este hrana Vulturului.

Lămuririle lui don Juan s-au întrerupt pentru moment în acest punct, fiindcă trebuia să plece într-o scurtă călătorie de afaceri, iar Nestor l-a condus cu mașina pînă la Oaxaca. Privindu-i cum se îndepărtează, mi-am amintit că, la începutul relației cu don Juan, de fiecare dată cînd spunea că trebuie să porceadă într-o călătorie de afaceri eu credeam că folosește un eufemism

și că, în realitate, era vorba despre altceva. Abia târziu mi-am dat seama că vorbea serios. Înaintea unei asemenea călătorii, îmbrăca unul dintre nenumăratele sale costume impecabil lucrate, încît n-ai fi zis că este bătrînul indian pe care-l cunoșteam. Am făcut la un moment dat cîteva comentarii asupra acestei metamorfoze complete.

– Nagualul este o persoană suficient de flexibilă, încît să ia orice înfățișare dorește, mi-a spus el. Printre altele, a fi un adevărat nagual înseamnă că nu dorești să dovedești nimic în mod special. Nu uita ce ți-am spus acum, fiindcă vom reveni de nenumărate ori asupra acestui subiect.

Și chiar am revenit asupra lui de nenumărate ori și în toate modurile imaginabile. Prin afirmațiile sale, mi-a demonstrat că nu are de apărut nici un punct anume de vedere, dar că în cursul călătoriei sale la Oaxaca mi s-a oferit umbra unui motiv de îndoială. Am înțeles brusc că nagualul are totuși o idee de apărut – imaginea Vulturului – iar ceea ce presupune această descriere impune, după părerea mea, o apărare pătimașă.

I-am cerut lămuriri unuia dintre tovarășii lui don Juan, însă el a evitat să-mi satisfacă curiozitatea. Mi s-a răspuns că subiectul este tabu pînă-n clipa în care don Juan își va fi încheiat explicațiile.

Imediat ce s-a întors, ne-am instalat pentru o discuție, iar prima întrebare pe care i-am pus-o s-a referit la presupunerea mea.

– Patima nu are nimic de a face cu susținerea unor adevăruri de asemenea anvergură, mi-a răspuns el. Dacă-ți închipui că încerc să le apăr, să știi că te-nșeli. Ele au fost ordonate și explicate pentru plăcerea și iluminarea spirituală ale luptătorilor, nu pentru a antrena sentimente de proprietate. Spunîndu-ți că nagualul nu are opinii de apărut, voiam să spun, printre altele, că nagualul are spiritul curățat de orice obsesie.

I-am spus că nu reușeam să-i urmez învățăturile, fiindcă făcusem o adevărată obsesie pentru Vultur și pentru ceea ce reprezenta. Am făcut nenumărate remarci asupra ciudăteniei unei asemenea idei.

– Nu este o simplă idee, mi-a spus. Este un adevăr. Noii vizionari nu se jucau cu ideile.

– Bine, dar ce tip de forță sau energie ar putea reprezenta Vulturul?

– Nu știu cum aș putea să-ți răspund mai bine. Vulturul este la fel de real pentru vizionari pe cît de autentică este pentru noi legea gravitației sau timpul, însă la fel de abstract și inaccesibil.

– Numai puțin, don Juan. Vorbim despre concepte abstracte, dar care se referă la fenomene reale ce pot fi confirmate. Există atîtea discipline care se pot ocupa de această problemă.

– Vulturul și emanațiile sale pot fi demonstrabile, mi-a replicat don Juan. Iar disciplina pe care au dezvoltat-o noii vizionari este dedicată acestui tip de demonstrație.

L-am rugat să-mi explice ce reprezintă emanațiile Vulturului.

Mi-a spus că emanațiile Vulturului sînt un lucru imuabil și de sine stătător care însumează tot ceea ce există, atît cunoscutul, cît și incognoscibilul.

– De fapt, este imposibil de descris în cuvinte ce reprezintă cu adevărat emanațiile Vulturului, a continuat don Juan. Vizionarul trebuie să le perceapă el însuși, dincolo de cuvinte.

– Dar dumneata, don Juan, le-ai fost vreodată martor?

– Firește. Cu toate acestea, nu ți le pot descrie. Sînt o prezență, aproape o masă eterogenă, o presiune care creează o senzație amețitoare, copleșitoare, orbitoare. Omul nu poate decît să întrezărească emanațiile, după cum întrezărește doar Vulturul însuși.

– Don Juan, cu alte cuvinte, Vulturul este originea emanațiilor?

– Inutil să precizez că Vulturul este originea a ceea ce emană el însuși.

– Voiam să te-ntreb dacă acest adevăr poate fi vizualizat.

– Nu există nimic la el care ar putea ține de vizual. Vizionarul simte prezența Vulturului cu fiecare fibră a corpului său. Fiecare om poartă în sine ceva ce îi permite să fie martorul, cu tot corpul, prezenței Vulturului. Vizionarii explică în termeni foarte simpli actul *vederii* Vulturului: cum omul este format din emanațiile Vulturului, nu trebuie decât să-și canalizeze atenția spre părțile care-l compun. Problema apare în conștiința umană deoarece conștiința umană are nenumărate meandre și este confuză. În momentul crucial în care emanațiile spirituale încep să se manifeste, conștiința omului se simte obligată la interpretări. Rezultatul este o viziune a Vulturului și a emanațiilor Vulturului. În realitate, însă, nu există nici Vultur, nici emanații ale Vulturului. Ceea ce există acolo este ceva ce nu poate înțelege nici o ființă vie.

L-am întrebat dacă sursa emanațiilor a fost denumită Vultur fiindcă vulturii în general au atribute importante.

– Acest lucru este valabil în cazul a ceva ce nu poate fi cunoscut, dar care amintește vag de ceva cunoscut, mi-a răspuns el. În acest sens, s-au făcut câteva încercări de a le conferi vulturilor atribute pe care nu le au. Așa se întâmplă întotdeauna când oameni influențabili învață să interpreteze un rol care presupune sobrietate. Vizionarii sînt de mărimi și forme dintre cele mai diferite.

– Vrei să spui că există mai multe tipologii de vizionari?

– Nu, vreau să spun că există o mulțime de imbecili care devin vizionari. Vizionarii sînt oameni plini de slăbiciuni sau, mai degrabă, oamenii plini de slăbiciuni pot deveni vizionari. La fel

se poate întâmpla ca oameni nenorociți să devină oameni de știință străluciți.

Trăsătura caracteristică a vizionarilor răi este că aceștia doresc să uite miracolul vieții. Sînt atît de copleșiți de capacitatea lor de a *vedea*, încît ajung să creadă că numai geniul lor contează. Vizionarul trebuie să fie un model dacă vrea să depășească indiferența aproape imposibil de învins, caracteristică condiției noastre de oameni. Mult mai important decît *vederea* în sine este ce fac vizionarii cu ceea ce *văd*.

– Ce vrei să spui, don Juan?

– Gîndește-te la ce ne-au făcut unii vizionari. Sîntem încurcați de viziunea lor a unui Vultur care domnește asupra noastră și ne devorează ființa în momentul morții.

Mi-a spus că există o certă moliciune a spiritului în această versiune și că lui îi displacea ideea că ceva ne devorează la sfîrșit. Din punctul lui de vedere, ar fi fost mai corect să spunem că există o forță care ne atrage conștiința, tot așa cum magnetul atrage pilitura de fier. În momentul morții, ființa noastră, în totalitatea ei, se dezintegrează sub forța de atracție a acestei forțe imense.

Gasea grotescă interpretarea devorării ființei de către Vultur, deoarece ea vulgariza, transformînd un act inefabil, ce nu putea fi cuprins cu mintea, nici descris, în ceva la fel de lumesc ca mîncatul.

– Eu mă socotesc un om obișnuit, am spus. Descrierea Vulturului care ne devorează a făcut o impresie profundă asupra mea.

– Adevăratul impact poate fi măsurat numai în clipa în care *vezi* tu însuți, mi-a spus. Să nu uiți însă niciodată că noi nu scăpăm de defecte nici după ce devenim vizionari. Așadar, dacă vei vedea acea forță, s-ar putea să le dai dreptate vizionarilor molatici care au denumit-o Vultur. Așa am pățit eu însumi. Dar,

pe de altă parte, s-ar putea să nu fii de acord cu ei. S-ar putea să rezisti tentației de a atribui trăsături omenești unui lucru care este de neînțeles și să-i dai o altă denumire, una poate mai corectă.

Vizionarii care *văd* emanațiile Vulturului se referă la ele numindu-le porunci, a spus don Juan. Nu m-ar deranja să le numesc eu însumi porunci, dacă nu m-aș fi obișnuit să le spun emanații. Este o reacție la preferința pe care o manifestă binefacătorul meu; fiindcă în viziunea lui, acestea sînt porunci. Consider că termenul se potrivește mai bine cu personalitatea sa puternică decît cu a mea, în timp ce mie mi se potrivește un termen mai impersonal. Pentru mine, „porunci“ are o conotație prea omenească, însă exact asta sînt, porunci.

Don Juan spunea că a *vedea* emanațiile înseamnă a atrage dezastrul. Noii vizionari au descoperit în scurt timp imensele dificultăți pe care le implică acest act și, după străduințe chinuitoare de a depista necunoscutul și a-l delimita de incognoscibil, au ajuns la concluzia că tot ce există este făcut din emanațiile Vulturului. Numai o mică parte din aceste emanații este accesibilă conștiinței umane, iar această parte este redusă la o fracțiune infimă de constrîngerile existenței noastre de zi cu zi. Această fracțiune infimă din emanațiile Vulturului reprezintă cunoscutul; porțiunea mică și posibil accesibilă conștiinței umane este necunoscutul, iar ceea ce rămîne, și care nu poate fi calculat, reprezintă incognoscibilul.

A continuat spunînd că noii vizionari, înzestrați cu o natură mai pragmatică, au conștientizat imediat puterea coercitivă a emanațiilor. Ei au înțeles că toate ființele vii sînt nevoite să folosească emanațiile Vulturului, fără a afla vreodată ce reprezintă. De asemenea, au înțeles că organisme sînt astfel alcătuite, încît să controleze un anumit registru din aceste emanații și că fiecărei specii îi este specific un registru diferit. Emanațiile exercită mare

presiune asupra organismelor, iar prin intermediul acestei presiuni organisme își alcătuiesc universul pe care îl pot percepe.

— În cazul nostru, și în calitatea noastră de ființe umane, a spus don Juan, noi folosim aceste emanații și le interpretăm drept realitate. Însă ceea ce omul poate percepe reprezintă o particică atît de mică din emanațiile Vulturului, încît ar fi ridicol să acordăm un credit prea mare percepțiilor noastre, deși, în același timp, ar fi imposibil să le nesocotim. Noii vizionari au descoperit toate aceste adevăruri numai prin strădanii serioase... și după ce au avut de înfruntat primejdii uriașe.

Don Juan era așezat pe locul său obișnuit din sala încăpătoare. În mod normal, această încăpere era nemobilată — oamenii ședeau pe saltele așezate direct pe podea — însă Carol, femeia nagual, reușise să aducă fotolii comode pentru ședințele la care participam cînd ea sau eu îi citeam, pe rînd, lui don Juan din operele poezilor de limbă spaniolă.

— Te rog să fii foarte atent la ceea ce vom face, mi-a spus el după ce ne-am așezat. Vom vorbi despre măiestria conștiinței. Adevărurile pe care le vom aborda reprezintă principiile acestei măiestrii.

A adăugat că, în învățăturile sale pentru partea dreaptă, demonstrase aceste principii conștiinței mele normale, cu ajutorul unuia dintre tovarășii săi vizionari, Genaro, și că Genaro se jucase cu conștiința mea cu umorul ireverențios pentru care noii vizionari erau renumiți.

— Genaro ar trebui să fie cu noi, să-ți povestească el însuși despre Vultur, a spus el, dar versiunile lui sînt prea necuviincioase. Convingerea sa este că acei vizionari care au denumit forța Vulturului erau fie foarte proști, fie au făcut o glumă uriașă fiindcă vulturii nu numai că depun ouă, dar ei mai depun și excremente.

Don Juan mi-a spus că a găsit atît de corecte comentariile lui Genaro, încît nu s-a putut stăpîni să nu izbucnească în rîs. A mai

adăugat că, dacă noii vizionari ar fi fost cei care au descris Vulturul, atunci, cu siguranță, descrierea lor ar fi fost făcută pe jumătate în glumă.

I-am mărturisit lui don Juan că la un anumit nivel eu vedeam Vulturul ca pe o imagine poetică și, ca atare, mă încânta; dar, dacă luam sensul său literal, atunci îmi provoca o spaimă teribilă.

– Una dintre cele mai teribile forțe din existența unui lup-tător este frica, mi-a spus el. Ea îl stimulează să învețe.

Mi-a amintit că datorăm descrierea Vulturului vechilor vizionari. Noii vizionari sfârșiseră cu descrierile, comparațiile și ipotezele de orice fel. Îi interesa să pătrundă direct în miezul lucrurilor și de aceea riscau expunându-se la cele mai mari pericole – pentru a-și satisface această dorință. Ei *au văzut* cu adevărat emanațiile Vulturului, însă n-au îndrăznit niciodată să forțeze o descriere a Vulturului. Intuiau că *a vedea* Vulturul presupunea un consum prea mare de energie și că vizionarii antichității plățiseră scump pentru îndrăzneala de a fi întrezărit în fulgurarea unei clipe incognoscibilul.

– Cum au reușit vechii vizionari să ajungă la descrierea Vulturului? I-am întrebat.

– Aveau nevoie de un set minim de instrucțiuni despre incognoscibil, în scopuri educative, mi-a răspuns. Au rezolvat această nevoie cu ajutorul unei descrieri sumare a forței care guvernează tot ceea ce există pe lume, însă nu a emanațiilor, imposibil de redat în limbaj comparativ. Vizionarii pot simți uneori dorința presantă de a risca pe cont propriu comentarii pe tema anumitor emanații, însă strădania rămîne una de ordin personal. Cu alte cuvinte, nu există nici o versiune potrivită a emanațiilor, așa cum există în cazul Vulturului.

– Noii vizionari par a fi fost gînditori abstracti, am remarcat eu. Seamănă cu filozofii perioadei moderne.

– Dimpotrivă, noii vizionari au fost oameni extrem de pragmatici, mi-a răspuns el. Nu i-a preocupat o clipă elaborarea teoriilor raționale.

Mi-a spus că vechii vizionari erau teoreticieni. Ei au construit edificii monumentale de abstracțiuni potrivite lor și vremurilor în care trăiau. Aidoma filozofilor moderni, ei nu controlau înlănțuirea ideatică proprie. Dimpotrivă, noii vizionari, impregnați de simț practic, reușeau *să vadă* un flux de emanații și *să vadă* modul în care omul și alte ființe le folosesc, pentru a-și construi propriul univers perceptibil.

– Cum folosește omul aceste emanații, don Juan?

– Este atît de simplu, încît pare o prostie. Pentru vizionar, omul este o ființă luminoasă. Luminozitatea umană este formată din acea parte a emanațiilor Vulturului cuprinsă în coconul nostru ovoidal. Această porțiune specială de emanații, închisă într-un înveliș, este ceea ce ne conferă calitatea de oameni. A percepe înseamnă a armoniza emanațiile conținute în interiorul coconului cu cele care se află în afara lui.

Vizionarii pot *vedea*, de pildă, emanațiile din interiorul oricărei ființe vii și ne pot spune apoi care dintre emanațiile exterioare se pot armoniza cu acestea.

– Emanațiile seamănă cu niște raze luminoase? I-am întrebat.

– Nu, deloc. Ar fi prea simplu. Sînt ceva imposibil de descris. Totuși, mi-aș permite un comentariu personal spunînd că sînt ca niște fascicule luminoase. Un lucru cu adevărat imposibil de înțeles pentru conștiința normală este că aceste fascicule sînt conștiente. Nu-ți pot explica ce înseamnă asta, fiindcă nici eu nu înțeleg exact ce spun. Tot ceea ce-ți pot spune cu titlu de comentariu personal este că fasciculele sînt conștiente de existența lor, vii și vibrante, că sînt atît de multe, încît numerele își pierd înțelesul, și că fiecare conține o eternitate în sine.

4. STRĂLUCIREA CONȘTIINȚEI

Tocmai mă întorsesem dintr-o excursie în munții din ținut, unde fusesem în compania lui don Juan și a lui don Genaro la cules de plante medicinale. Eram la don Genaro acasă, așezați la masă, când don Juan m-a făcut să schimb nivelurile de conștiință. Don Genaro nu mă scăpase o clipă din priviri și a început să chicotească. Nu s-a putut abține să nu remarce cât de bizar i se părea că eu lucram cu două standarde diferite, pentru cele două părți ale conștiinței mele. Cel mai semnificativ exemplu era legat de relația pe care o aveam cu el. Partea dreaptă a conștiinței mele îl percepea ca pe temutul și respectatul vrăjitor don Genaro, o persoană ale cărei acte incompreensibile mă încântau, umplându-mă în același timp de o teroare paralizantă. Pentru partea mea stângă, el era Genaro, pur și simplu, sau Genarito, fără nici un don atașat numelui său, un vizionar fermecător și bun ale cărui acte erau comprehensibile și coerente, în perfectă armonie cu ceea ce făceam sau mă străduiam să fac.

Am fost de acord cu el și am adăugat că pentru partea mea stângă, ființa a cărei simplă prezență mă făcea să tremur ca o frunză scuturată de vânt era Silvio Manuel, unul dintre cei mai misterioși tovarăși ai lui don Juan. Am adăugat că don Juan, ca

magical autentic, transcende orice standard arbitrar, fiind respectat și admirat de mine în ambele stări.

– Dar nu temut? a întrebat Genaro cu voce tremurată.

– Foarte temut, a intervenit don Juan, mimînd frica.

Am izbucnit cu toții în hohote de rîs, însă don Juan și Genaro rîdeau cu asemenea poftă, că imediat i-am bănuit că știu ceva ce mie îmi era necunoscut.

Don Juan citea în mine ca într-o carte deschisă. Mi-a explicat că în stadiul tranzitoriu, înainte de a intra total în starea de conștiință a părții stîngi, omul este capabil de o putere de concentrare impresionantă, fiind însă permeabil la orice influență imaginabilă. Eu începusem să mă las influențat de suspiciune.

– La Gorda se află permanent în acest stadiu, mi-a spus el. Are o capacitate extraordinară de asimilare, însă te calcă pe nervi. Nu se poate abține să nu se lase condusă de orice i se potrivește, inclusiv, firește, de lucrurile bune, cum ar fi concentrarea profundă.

Don Juan mi-a explicat că noii vizionari au descoperit că perioada de tranziție este momentul în care se produce procesul de învățare temeinică, dar și acela în care luptătorii trebuie supravegheați și trebuie să primească explicații pentru o evaluare corectă a cunoștințelor asimilate. Dacă înainte de a pătrunde în partea stîngă nu li se dă nici o explicație, ei vor deveni mari vrăjitori, însă slabi vizionari, cum erau vechii tolteci.

– Femeile-luptătoare, în special, cădeau pradă ispitei pe care o conținea partea stîngă, a spus el. Ele sînt atît de agere, încît își pot deschide cu ușurință partea stîngă, deseori mult prea rapid ca să nu-și facă rău.

După o lungă perioadă de tăcere, Genaro a ațipit. Atunci a început don Juan să vorbească. A spus că noii vizionari au fost obligați să inventeze o nouă terminologie, mult mai sugestivă pentru explicarea adevărului secund despre conștiință. Binefă-

catorul său schimbase unii dintre termeni, alegându-i pe aceia care i se potriveau mai bine, iar el însuși recusesese la aceeași metodă, ghidat de convingerea vizionarilor conform căreia nu este important termenul folosit atîta vreme cît adevărurile au fost demonstrate prin intermediul *vederii*.

Eram curios să aflu ce termeni modificase el, însă nu știam cum să formulez mai bine întrebarea. A înțeles că aveam îndoieli în privința dreptului sau a capacității sale de a-i modifica și mi-a explicat că, dacă termenii pe care îi sugerăm izvorăsc din rațiunea noastră, ei nu vor reuși să transmită decît înțelegerea lumească a existenței cotidiene.

L-am întrebat de ce simțise nevoia de a modifica terminologia.

– Este datorită nagualului să caute noi modalități de exprimare pentru o mai bună prezentare a lucrurilor, mi-a răspuns el. Curgerea timpului modifică lucrurile și orice nou nagual este obligat să introducă termeni noi, idei noi, ca să descrie ceea ce vede.

– Vrei să spui că ideile nagualului sînt inspirate de existența cotidiană? l-am întrebat.

– Nu. Ceea ce vreau să spun este că nagualul vorbește despre *vederea* sa în forme și termeni noi, a spus el. De pildă, asemenea nagualului din noua generație, tu ar trebui să afirmi că percepția izvorăște din conștiință. Deci tu vei susține același lucru pe care l-a afirmat binefăcătorul meu, însă într-o formă diferită.

– Don Juan, ce reprezintă percepția în accepțiunea noilor vizionari?

– Ei susțin că percepția este o condiție a alinierii. Emanatiile din interiorul coconului intră în armonie cu cele din mediul exterior cu care au afinitate. Reglarea este cea care permite cultivarea stării de conștiință de către orice organism viu. Vizionarii fac

stări afirmatii fiindcă ei *văd* ființele vii așa cum sînt în realitate: ființe de lumină cu înfașurarea unor bule de lumină alburie.

L-am întrebat cum stabilesc emanațiile din interiorul coconului relația de afinitate cu cele ambiante, astfel încît să realizeze percepția.

– Emanatiile din interior și cele din exterior sînt aceleași fascicule de lumină, a spus el. Ființele receptive senzorial sînt bule minuscule alcătuite din aceste fascicule, puncte luminoase de dimensiuni microscopice, atașate acestor emanații infinite.

A continuat explicîndu-mi că luminozitatea unei ființe este creată de acea parte a emanațiilor Vulturului pe care le conține aleatoriu în coconul său de lumină. Cînd vizionarii *văd* percepția, ei sînt martorii unui fenomen special: luminozitatea emanațiilor Vulturului din exteriorul coconului unei ființe vii sporește luminozitatea emanațiilor din interiorul coconului. Luminozitatea exterioară o atrage pe cea interioară; o prinde în capcană, dacă se poate spune astfel, și o fixează. Acest fenomen de fixare este conștiința specifică fiecărei ființe.

Vizionarii pot, de asemenea, *vedea* modul în care emanațiile din afara coconului exercită o presiune specială asupra porțiunii corespunzătoare a emanațiilor interioare. Această presiune determină gradul de conștiință pe care îl are o ființă.

L-am rugat să-mi explice cum exercită presiune emanațiile Vulturului din afara coconului asupra celor din interior.

– Emanatiile Vulturului sînt mai mult decît simple fascicule luminoase, mi-a răspuns el. Fiecare dintre ele reprezintă o sursă de energie nelimitată. Gîndește-te în felul acesta: de vreme ce unele dintre emanațiile din afara coconului sînt identice cu emanațiile din interior, energiile lor se manifestă ca o presiune continuă. Însă coconul izolează emanațiile din interiorul rețelei sale, în acest mod direcționînd presiunea.

Ți-am spus la un moment dat că bătrînii vizionari erau maeștri incontestabili în arta manevrării conștiinței, a continuat el. Ceea ce pot, în fine, adăuga acum, drept completare, este că ei erau maeștri și stăpîneau această artă, fiindcă au învățat să manipuleze structura coconului uman. Îți mai spuneam că ei au deslușit misterul stării de concentrare. Prin aceasta voiam să spun că ei *au văzut* conștiința ca pe o lumină strălucind în interiorul coconului ființelor însuflețite. Ei au denumit-o, pe bună dreptate, strălucirea conștiinței.

A mai explicat că vechii vizionari *au văzut* conștiința omului ca pe o lumină strălucitoare de culoarea chihlimbarului, mult mai intensă decît restul coconului. Această strălucire este ca o bandă îngustă, așezată pe verticală în partea dreaptă a coconului și pe toată lungimea lui. Artă bătrînilor vizionari consta în deplasarea luminii de la locul său originar, de la suprafața coconului, și diseminarea sa spre interior, în toată masa sa.

S-a întrerupt și l-a privit pe Genaro care era cufundat într-un somn profund.

– Lui Genaro puțin îi pasă de explicații, a spus el. El este un om al faptelor, nu al vorbelor. Binefăcătorul meu l-a îndemnat constant să înfrunte probleme nerezolvabile și atunci a pătruns în partea stîngă propriu-zisă, nemaiavînd niciodată răgaz pentru meditație sau problematizări.

– Nu-i mai bine să fii așa, don Juan?

– Depinde. Pentru el, este perfect. Pe tine sau pe mine nu ne-ar satisface această postură, fiindcă noi sîntem chemați să explicăm. Genaro sau binefăcătorul meu seamănă mai mult cu vizionarii din vechime decît cu cei noi: ei pot controla lumina strălucitoare a conștiinței și o pot manevra cum doresc.

S-a ridicat de pe salteaua pe care ședeam și și-a dezmoțit brațele și picioarele. L-am îndemnat să continue lecția, însă mi-a

spus, zîmbind, că aveam nevoie de odihnă, că puterea de concentrare îmi slabise.

S-a auzit o bataie în ușă și atunci m-am trezit. Se înnoptase. Eram atît de buimăcit, încît nu-mi aminteam unde mă aflu. O parte din mine era departe, ca și cînd o parte a ființei mele încă dormita, cu toate că eram treaz de-a binelea. Prin fereastra deschisă luna arunca destulă lumină, ca să văd ce este în jur.

L-am văzut pe don Genaro ridicîndu-se și îndreptîndu-se spre ușă. Atunci mi-am dat seama că sînt la el acasă. Don Juan dormea dus pe o saltea așezată direct pe podea. Aveam senzația clară că toți trei adormisem după ce ne întorsesem dintr-o excursie în munți.

Don Genaro a aprins lampa cu petrol, iar eu l-am urmat în bucătărie. Cîneva îi adusese o oală cu tocană fierbinte și o stivă de tortillas.

– Cine ți-a adus de mîncare? l-am întrebat. Ai vreo femeie care-ți gătește?

Don Juan venise și el în bucătărie. M-au privit amîndoi, zîmbind. Dintr-un motiv pe care nu mi-l puteam explica, zîmbetelor m-a înghețat de spaimă. Mai aveam puțin și începeam să țin de teamă cînd don Juan mi-a dat o palmă pe spate, ajutîndu-mă să trec în starea de conștiință elevată. Atunci am priceput că, poate, în timp ce dormeam, poate cînd mă trezisem, alunecasem înapoi în starea de conștiință obișnuită.

Îndată ce am revenit în starea de conștiință elevată, am resimțit o senzație stranie, un amestec de ușurare și mînie, dar și o tristețe acută. Eram ușurat că-mi revenisem, fiindcă începusem să percep acele stări de neînțeles ca formînd adevăratul meu Eu. Explicația era foarte simplă: în acele stări mă simțeam împlinit, întreg, ca și cînd nu-mi lipsea nimic. Furia și tristețea erau reacția la neputință. Eram mai conștient decît oricînd de limitele ființei mele.

L-am rugat pe don Juan să-mi explice cum era posibil să fac ceea ce făceam. În starea de conștiință elevată eram capabil să arunc o privire spre trecutul imediat și să-mi amintesc totul despre mine; puteam explica amănunțit tot ceea ce făcusem în starea normală sau de elevație; țineam minte pînă și neputința de a-mi aminti. Însă îndată ce reveneam la nivelul normal, de conștiință obișnuită, nu reușeam să-mi amintesc nimic din experiența trăită în starea de conștiință elevată, nici dacă viața mea ar fi depins de asta.

– Oprește-te, oprește-te, mi-a spus don Juan. Încă nu ți-ai amintit nimic. Starea de conștiință elevată este doar una intermediară. Sînt infinit de multe lucruri dincolo de ea, iar tu ai călătorit în aceste zone de nenumărate ori. În acest moment, nu-ți poți aminti nimic, chiar dacă viața ta ar depinde de asta.

Avea dreptate. Nu pricepeam o iotă din ce-mi spunea. L-am implorat, așadar, să-mi ofere o explicație.

– Vine și explicația, mi-a spus. Procesul este lent, însă ajungem și la el. Este lent, fiindcă noi doi ne asemănăm: ca și ție, îmi place să înțeleg. Eu sînt opusul binefăcătorului meu, care nu avea har pedagogic. Pentru el numai faptele erau valabile. Îi plăcea să ne dea cîte o problemă imposibil de înțeles, lăsîndu-ne apoi să ne frămîntăm și să o rezolvăm pe cont propriu. Unii dintre noi n-au reușit să dezlege nici una, așa că am sîrșit prin a împărtași soarta vizionarilor din vechime: fapte și nici un strop de cunoaștere autentică.

– Acele amintiri sînt blocate în mintea mea? l-am întrebat.

– Nu. Lucrurile ar fi prea simple, mi-a răspuns el. Acțiunile vizionarilor sînt foarte complexe și nu pot fi reduse la o înțelegere simplistă a ființei umane împărțite în minte și corp. Nu-ți amintești ce-ai făcut sau experiența prin care ai trecut, fiindcă, atunci cînd trăiai ce ai uitat, *vedeai*.

L-am rugat pe don Juan să-mi traducă ceea ce spusese.

Mi-a explicat, fără să se grăbească, că tot ceea ce nu reușeam să-mi amintesc se petrecuse în stări în care conștiința mea obișnuită era intensificată, condiție care confirma că alte zone ale ființei mele erau active în acel moment.

– Ceea ce ai uitat, indiferent care ar fi natura sa, rămîne blocat în ființa ta împlinită, întreagă, a spus el. A folosi aceste zone înseamnă a *vedea*.

– Don Juan, sînt mai derutat decît oricînd, i-am spus.

– Nu te învinuiesc pentru asta, mi-a răspuns. A *vedea* înseamnă să dezvălui esența a tot ceea ce există, să fii martor al necunoscutului și să prinzi cu coada ochiului o licărire a incognoscibilului. În această stare, *vederea* nu aduce alinare. În mod normal, vizionarii se smintesc aflînd că existența este un ansamblu imposibil de înțeles și că starea omenească de conștiință normală o strică cu limitările sale.

A repetat că trebuia să plonjez într-o stare de concentrare totală, că înțelegerea era de o importanță hotărîtoare, că noii vizionari conferiseră valoarea cea mai mare înțelegerii profunde, care exclude afectul.

– De pildă, zilele trecute cînd ai înțeles limpede ce înseamnă orgoliul la Gordei și al tău, a continuat el, în fapt nu ai înțeles nimic. Ai avut o izbucnire emoțională. Afirm acest lucru, fiindcă a doua zi vă dădeți din nou importanță, fiecare de la înălțimea orgoliului său, ca și cînd nu ați fi înțeles niciodată nimic.

Vechii vizionari au pățit același lucru. Le plăceau reacțiile afective. Însă cînd a sosit momentul să înțeleagă ceea ce *văzuseră*, ei nu erau pregătiți și au fost incapabili să mai înțeleagă ceva. Dacă își dorește să înțeleagă, omul are nevoie de sobrietate, nu de emotivitate. Ferește-te de cei care plîng că au înțeles, fiindcă aceștia nu înțeleg nimic.

Pe calea cunoașterii, nebănuit de multe capcane îi pîndesc pe cei lipsiți de înțelegere echilibrată, a continuat el. Nu fac decît

să subliniez ordinea în care noii vizionari au organizat adevărurile despre cunoaștere, astfel încât să-ți servească drept îndrumar, un ghid pe care trebuie să-l coroborezi cu ceea ce *vezi*, dar nu cu ochii. A urmat o pauză lungă. M-a fixat intens așteptând în mod vădit să-i pun o întrebare. Toți cad în greșeala de a crede că *vederea* este realizată cu ajutorul ochilor, a continuat el. Nu trebuie să te surprindă că după atîția ani nu ți-ai dat încă seama că a *vedea* nu ține de ochi. Este firesc să comiți o asemenea eroare.

– Atunci ce este *vederea*? l-am întrebat.

Mi-a răspuns că *vederea* este aliniere, iar eu i-am atras atenția că afirmase despre percepție că este aliniere. Mi-a explicat că alinierea emanațiilor utilizate în mod curent reprezintă modalitatea de a percepe lumea cotidiană, în timp ce alinierea emanațiilor, care nu sînt niciodată folosite în mod obișnuit, reprezintă *vederea*. Atunci cînd se produce o aliniere de acest tip, *vezi*. *Vederea*, de aceea, fiind produsă de o aliniere în afară de obișnuit, nu este ceva la care te poți uita, pur și simplu. Mi-a mai spus că, în ciuda faptului că *am văzut* de nenumărate ori, faptul nu se produsese pentru a ignora *vederea* fizică. Pur și simplu, căzusem pradă modului în care este descrisă *vederea*.

– Cînd vizionarii *văd* ceva explică totul pe măsură ce noua aliniere se produce, a continuat el. O voce le șoptește la ureche ce reprezintă fiecare fenomen. Dacă această voce nu se manifestă, înseamnă că experiența în care este antrenat vizionarul nu este *vedere*.

După o scurtă pauză a continuat să-mi explice ce este vocea *vederii*. Mi-a spus că e greșit să credem că a *vedea* este a auzi, fiind infinit mai mult decît atît, dar că vizionarii au optat pentru folosirea sunetului ca măsură pentru o nouă aliniere.

A denumit vocea *vederii* un lucru foarte misterios și inexplicabil.

– Concluzia mea personală este că vocea *vederii* aparține doar omului, a spus el. Ea se produce deoarece vorbirea este specifică doar omului. Vechii vizionari credeau că vocea aparține unei entități coplesitoare, intim legată de umanitate, o forță care îl protejează pe om. Noii vizionari au descoperit că această entitate, pe care au denumit-o tiparul uman, nu este înzestrată cu capacitatea de a vorbi. Pentru noii vizionari, vocea *vederii* este ceva de neînțeles; ei susțin că ea este lumina conștiinței care interpretează emanațiile Vulturului, așa cum harpistul interpretează o melodie pe coardele harpei sale.

A refuzat să-mi dea alte explicații, argumentînd că mai tîrziu, pe măsură ce-și va continua prelegerile, totul se va limpezi în mintea mea.

Mă concentrasem atît de profund ascultînd explicațiile lui don Juan, încît mi-a fost imposibil să-mi amintesc dacă șezusem la masă să mîncînc. Cînd don Juan s-a oprit, am remarcat că aproape sfîrșise de mîncat porția de tocană.

Genaro mă fixa amuzat, cu un zîmbet luminos așternut pe chip. În fața mea, pe masă, era farfuria goală. Rămăsese doar un rest minuscul de tocană, ca și cînd atunci aș fi terminat. Nu-mi aminteam să mă fi atins de mîncare, cum nu-mi aminteam nici să fi mers la masă, nici să mă fi așezat pe scaun.

– Ți-a plăcut tocana? m-a întrebat Genaro, ferindu-se să-mi întîlnească privirea.

I-am răspuns afirmativ, nedorind să recunosc că aveam probleme cu memoria.

– După gustul meu, a fost o idee prea condimentată, a spus Genaro. Tu nu ești obișnuit cu mîncărurile picante și sînt îngrijorat gîndindu-mă că s-ar putea să-ți faci rău. Ai exagerat cerînd două porții. Presupun că ești mai lacom cînd ești în stare de conștiință elevată, nu-i așa?

I-am dat dreptate. Mi-a întins un ulcior mare, plin cu apă, să-mi sting setea și să calmez arsura din gîtlej. Am băut-o pe toată dintr-o suflare și atunci amîndoi au izbucnit în hohote nestăvilite de rîs.

Am înțeles deodată ce se petrecea. A fost aproape o senzație fizică, asemeni unui fulger cu lumină gălbuie ce m-a lovit între ochi, o străfulgerare, ca și cînd un chibrit fusese aprins pe fruntea mea. Abia atunci am priceput că Genaro glumea. De fapt, nu mîncasem nimic. Fusesem atît de absorbit de explicațiile lui don Juan, încît uitasem de tot și de toate. Farfuria așezată pe masă, înaintea mea, era a lui Genaro.

După cină, don Juan a continuat să-mi ofere explicații despre conștiința elevată. Genaro era așezat lîngă mine și asculta atent, de parcă atunci ar fi auzit explicațiile pentru prima oară.

Don Juan a spus că presiunea emanațiilor din afara coconului, denumite emanații aflate în stare de libertate, exercitată asupra emanațiilor din interiorul coconului este egală la toate ființele înzestrate cu simțuri. Totuși, rezultatele acestei presiuni sînt foarte diferite, deoarece coconii reacționează la această presiune în toate chipurile imaginabile. Cu toate acestea, există grade de uniformitate între anumite limite.

– Acum, a continuat el, cînd vizionarii *văd* presiunea emanațiilor libere năpustindu-se asupra emanațiilor din interior, care se află în permanentă mișcare, făcîndu-le să se oprească, ei știu că ființa luminoasă din acel moment este fixată de conștiință.

Cînd afirm că emanațiile libere se năpustesc asupra celor din interiorul coconului, făcîndu-le să se oprească din mișcare, înseamnă că vizionarii *văd* ceva imposibil de descris, un lucru al cărui înțeles îl recunosc fără umbră de tăgadă. Înseamnă că vocea *vederii* le-a transmis mesajul că emanațiile din interiorul coconului sînt în repaus total și că și-au găsit perechea cu cele din exterior.

El a mai adăugat că vizionarii susțin, în mod firesc, faptul că starea de conștiință provine din exterior, că adevăratul mister nu se află în interiorul nostru. Cum, prin firea lucrurilor, emanațiile libere sînt făcute să fixeze ce se află în interiorul coconului, șiretlicul conștiinței este de a lăsa emanațiile de fixare să se contopească cu ceea ce se află în interiorul nostru. Vizionarii cred că, dacă lăsăm să se producă acest lucru, atunci devenim ceea ce sîntem în realitate – un fluid în permanentă prefacere, etern.

A urmat un lung moment de tăcere. Privirea lui don Juan avea o strălucire intensă, pîrînd că mă privește de foarte departe. Aveam sentimentul că ochii săi sînt două puncte luminoase, cu existență de sine stătătoare. O clipă, a pîrut că înfruntă o teribilă forță invizibilă, un foc interior care era pe punctul de a-l mistui. Momentul a trecut însă, iar el a continuat spunînd:

– Gradul de conștiință al fiecărei ființe senzitive este direct proporțional cu gradul în care aceasta reușește să se lase purtată de presiunea emanațiilor libere.

După o lungă pauză, don Juan a reluat firul explicațiilor. El a spus că vizionarii *au văzut* că, din chiar clipa în care sîntem concepuți se naște conștiința, se îmbogățește, prin procesul existenței. A spus că vizionarii *au văzut*, de pildă, cum se dezvoltă conștiința unei insecte sau a unui om din momentul concepției, în forme uimitor de diferite, însă cu egală consecvență.

– Cînd începe să se dezvolte conștiința, în momentul în care ființa a fost concepută sau la naștere? I-am întrebat.

– Conștiința se dezvoltă din momentul conceperii, mi-a răspuns el. Ți-am atras mereu atenția că energia sexuală este ceva de o extremă importanță și că ea trebuie folosită și controlată cu deosebită grijă. Tu însă ai respins totdeauna ce ți-am spus, crezînd că mă refer la control în funcție de moralitate, în timp ce eu am în minte economisirea și recanalizarea energiei. Don Juan l-a privit pe Genaro care a înclinat din cap, în semn că-i aprobă spu-

sele. Genaro îți va explica ce susținea binefăcătorul nostru spiritual, nagualul Julian, despre păstrarea și re canalizarea energiei sexuale, mi-a spus don Juan.

– Nagualul Julian susținea că a face dragoste este o problemă de descărcare energetică, a început Genaro. De pildă, el n-a avut niciodată probleme după ce a făcut dragoste, fiindcă deținea resurse inepuizabile de energie. Însă i-a fost de ajuns o privire ca să-și dea seama că penisul meu nu servea decât la făcut pipi. Mi-a spus că eu nu dețin suficientă energie pentru a face sex. Mi-a spus că părinții mei erau prea plictisiți și prea obosiți când m-au conceput; că eram rezultatul unei partide de sex din plictis, *cojida aburrida*. Că așa mi-a fost dat să mă nasc, plictisit și obosit. Nagualul Julian le recomanda oamenilor de soiul meu să nu facă niciodată dragoste, fiindcă numai așa pot conserva stropul de energie cu care s-au născut.

Aceeași recomandare le-a făcut-o lui Silvio Manuel și lui Emilito. El a văzut că ceilalți dețin suficientă încărcătură energetică, nefiind vlăstarul unei partide de sex din plictis. El le-a spus că pot folosi energia lor sexuală cum le trece prin minte, însă le-a atras atenția să se controleze și să înțeleagă porunca Vulturului că sexul este pentru folosirea luminii conștiinței. I-am spus cu toții că pricepusem.

Într-o bună zi, fără nici un avertisment, cu ajutorul binefăcătorului său, nagualul Elias, el a ridicat valul celeilalte lumi, obligându-ne pe toți să pătrundem în ea, fără zăbavă. Cu excepția lui Silvio Manuel, noi, ceilalți, am fost cîț pe ce să murim acolo. Nu aveam suficientă energie ca să rezistăm impactului celeilalte lumi. Cu excepția lui Silvio Manuel, nici unul dintre noi nu respectasem recomandarea nagualului.

– Ce este valul celeilalte lumi? I-am întrebat pe don Juan.

– Ce a spus Genaro – este un vâl, mi-a răspuns don Juan. Dar te îndepărtezi de subiect. Așa faci tot timpul. Vorbeam

despre porunca Vulturului legată de sex. Porunca Vulturului este ca energia sexuală să fie folosită pentru a crea viață. Prin intermediul energiei sexuale, Vulturul dăruiește conștiință. Așadar, cînd ființele senzitive sînt angajate în actul sexual, emanațiile din interiorul coconilor lor se străduiesc să transmită conștiința noii ființe dotate cu simțuri pe care o creează.

A mai adăugat că în cursul actului sexual, emanațiile închise în coconul fiecăruia din cei doi parteneri trec printr-o stare de mare agitație al cărei punct culminant este o contopire, o fuziune a două părți a luminii conștiinței, una de la fiecare partener, care se desprind de coconul fiecăruia.

– Actul sexual este întotdeauna o dăruire de conștiință, chiar dacă dăruirea poate să nu fie confirmată, a continuat el. Emanațiile din interiorul coconului uman nu iau în glumă actul sexual.

Din capul mesei unde era așezat, Genaro s-a aplecat spre mine și mi s-a adresat pe un ton scăzut, clatinînd din cap pentru a da mai mare importanță spuselor sale:

– Nagualul adevăr grăiește, mi-a spus el, făcîndu-mi cu ochiul. Emanațiile chiar nu știu.

Don Juan a făcut un efort să-și înfrîneze rîsul și a adăugat că marea eroare pe care o comite omul este aceea de a se comporta cu profund dispreț față de marea taină a vieții și de a crede că sublimul act de a da viață și energie creatoare nu ar fi altceva decât o atracție de ordin pur fizic pe care fiecare o poate manevra după bunul său plac.

Genaro a făcut cîteva mici gesturi obscene, răsucindu-și pelvisul de cîteva ori. Don Juan a înclinat din cap, spunînd că la asta se referea. Genaro i-a mulțumit pentru a-i fi fost recunoscută unica și singura contribuție la explicarea conștiinței.

Amîndoi s-au pus pe rîs ca niște proști, spunînd că, dacă aș fi știut că binefăcătorul lor lua în serios explicarea conștiinței, m-aș fi amuzat cot la cot cu ei.

L-am întrebat cu toată seriozitatea pe don Juan ce înțeles puteau să aibă toate aceste lucruri pentru un om obișnuit.

– Te referi la ce face Genaro? m-a întrebat el, prefăcându-se a fi serios.

Veselia lor era totdeauna contagioasă. Abia după multă vreme au reușit să se potolească. Energia lor atinsese un nivel atât de înalt, încât prin comparație cu ei eu păream bătrîn și decrepit.

– Sincer să fiu, nu știu, a reușit don Juan să-mi răspundă într-un târziu. Nu știu decît ce semnificație are pentru luptători. Ei știu că unica energie autentică pe care o posedăm este energia sexuală creatoare de viață. Acest adevăr îi face să fie în permanență conștienți de răspunderea pe care o au.

Dacă luptătorii doresc să aibă suficientă energie pentru a vedea, ei trebuie să-și drămuiască energia sexuală. Aceasta a fost lecția pe care ne-a transmis-o nagualul Julian. El ne-a împins în necunoscut, unde era cît pe ce să ne aflăm cu toții moartea. Întrucît toți voiam să vedem, firește că ne-am abținut să risipim lumina conștiinței noastre.

Îl auzisem și altă dată exprimîndu-și această convingere și de fiecare dată ajungeam la un conflict de opinii. De fiecare dată mă simțeam obligat să protestez și să ridic obiecții la ceea ce socoteam a fi o atitudine puritană față de sex.

Am ridicat din nou aceleași obiecții. Cei doi au izbucnit în hohote de rîs, pînă le-au dat lacrimile.

– Ce poate fi făcut cu senzualitatea naturală a omului? l-am întrebat pe don Juan.

– Nimic, mi-a răspuns el. Nu-i nimic rău în senzualitatea umană. Greșită este ignoranța și disprețul omului pentru natura sa magică. Este o greșeală să irosești necugetat forța sexuală datatoare de viață și să nu ai copii, dar tot o greșeală este și a nu

conștientiza că, prin a avea copii, omul contribuie la lumina conștiinței.

– Cum știu vizionarii că a procrea înseamnă a-ți aduce contribuția la lumina conștiinței? l-am întrebat.

– Ei văd că la crearea unei progeneraturi, lumina conștiinței părinților scade, dar crește cea a copilului. La părinții foarte sensibili și bolnavicioși, lumina conștiinței aproape dispare. Pe măsură ce copilului îi sporește conștiința, în coconul luminos al părinților se dezvoltă o pată mare, întunecată, chiar pe locul din care a fost preluată lumina. Îndeobște, acest loc este partea centrală a coconului. Uneori, aceste pete pot chiar fi văzute supra-puse pe corp.

L-am întrebat ce se putea face pentru a-i ajuta pe oameni să înțeleagă mai bine lumina conștiinței.

– Nimic, mi-a spus el. Cel puțin, vizionarii nu pot face nimic. Vizionarii caută să fie liberi, să devină martori nepărțitori, incapabili să formuleze o părere; de altfel, ei ar trebui să-și asume răspunderea de a crea un ciclu adaptat mai sistematizat. Nimeni nu poate face asta. Noul ciclu, dacă urmează să vină, trebuie să vină de la sine.

5. PRIMA ATENȚIE

A doua zi în zori, după micul dejun, don Juan m-a ajutat să trec de la un nivel al conștiinței la altul.

— Astăzi, sînt de părere să mergem într-un decor original, i-a spus don Juan lui Genaro.

— Neapărat, a zis Genaro pe un ton grav. M-a privit, apoi, coborînd vocea de parcă s-ar fi ferit să nu-l aud, a zis: Chiar crezi că el... poate că-l depășește...

În cîteva secunde, am fost cuprins de sentimente de teamă și suspiciune care au atins cote de neînchipuit, insuportabile. Transpiram abundent, abia mai putînd respira. Don Juan a venit lîngă mine și, cu o expresie de amuzament greu înfrînat, m-a liniștit spunîndu-mi că Genaro se amuza pe seama mea și că, de fapt, urma să purcedem spre locul în care viețuiseră vizionarii primordialii cu mii de ani în urmă.

În timp ce îmi vorbea, fără voia mea, privirea mi-a alunecat spre Genaro. Acesta a clătinat ușor din cap, de la stînga la dreapta. Gestul era aproape imperceptibil, ca și cînd ar fi dorit să-mi spună că don Juan încearcă să mă amăgească. M-a cuprins o stare de agitație frenetică, învecinată cu isteria, de care am scăpat cînd Genaro a izbucnit în hohote de rîs.

Am rămas uimit de ușurința cu care eram capabil să trec de la o stare la alta, emoțiile atingînd înălțimi de neînchipuit pentru ca, în clipa următoare, să scadă la zero, lăsîndu-mă gol de orice sentiment.

Don Juan, Genaro și eu însumi am părăsit locuința lui Genaro în zorii zilei și am purces într-o scurtă călătorie prin ținut, peste dealurile roase de vreme. Am zăbovit la un moment dat și ne-am așezat pe creasta unei stînci uriașe, turtite, din mijlocul unei pante terasate, într-un lan de porumb care părea a fi fost cules de puțin timp.

— Aceasta este obîrșia, mi-a spus don Juan. Vom reveni în acest loc de două ori în cursul lecțiilor noastre.

— În cursul nopții, aici se petrec lucruri bizare, mi-a spus Genaro. Nagualul Julian a prins aici un aliat. Sau, mai degrabă, acest aliat ...

Don Juan a schițat un gest vizibil din sprîncene, făcîndu-l pe Genaro să se oprească în mijlocul propoziției. Mi-a zîmbit.

— E prea devreme pentru povești de groază, a spus Genaro. Să așteptăm lăsarea nopții.

S-a ridicat și a început să meargă în jurul stîncii, parcă pe furiș, ocolind-o în vîrful picioarelor, cu spinarea arcuită spre spate.

— Ce-a vrut să spună prin aceea că binefăcătorul tău a prins aici un aliat? l-am întrebat pe don Juan.

Nu mi-a răspuns imediat. Părea să fi intrat în transă în timp ce urmărea mișcările aproape rituale ale lui Genaro.

— Se referea la folosirea rafinată a conștiinței, mi-a răspuns el, în cele din urmă, fără a-și desprinde privirea de la Genaro.

Genaro înconjurase stîncă și revenise pentru a se așeza lîngă mine. Respira cu greutate, aproape gîfînd.

Don Juan părea fascinat de prestația lui Genaro. Din nou, am avut senzația că cei doi se amuză pe seama mea, că puneau la cale ceva ce mie îmi scăpa.

Deodată, don Juan și-a început prelegerea, vorbindu-mi pe un ton care m-a liniștit imediat. Mi-a spus că, după trudă îndelungată, vizionarii au ajuns la concluzia că conștiința oamenilor ajunși la maturitate, împlinită în urma procesului evolutiv, nu mai poate fi numită conștiință, deoarece s-a transformat într-o formă mult mai intensă și complexă, pe care vizionarii au denumit-o atenție.

– Cum știu vizionarii că conștiința umană este cultivată și că evoluează? l-am întrebat.

El a spus că, într-un anumit moment al dezvoltării ființei umane, fișia de emanații din interiorul coconului devine extrem de strălucitoare; pe măsură ce persoana acumulează experiență, ea începe să strălucească. În anumite situații, strălucirea acestor emanații este atât de puternică, încât tinde să devină incandescentă, aprinzându-se la contactul cu emanațiile din exterior. Vizionarii care asistă la o evoluție de asemenea proporții sînt obligați să presupună că conștiința este materia primă, iar atenția, produsul finit al maturizării.

– Cum descriu vizionarii atenția? l-am întrebat.

– Ei spun că atenția este cea care stăpînește și stimulează conștiința spre evoluție prin însuși procesul vieții.

A adăugat că pericolul de a furniza definiții este că simplifică lucrurile, cu scopul de le face inteligibile; în acest caz, în definirea atenției, riscăm să transformăm o realizare magică, miraculoasă, într-un lucru comun. Atenția este cea mai de preț, poate unica împlinire umană. Ea evoluează pornind de la starea de conștiință animalică pînă ajunge să acopere întreaga paletă a alternativelor umane. Vizionarii o împing spre perfecțiune, încît ajunge să acopere întregul spectru al posibilităților umane.

Am vrut să aflu dacă alternativele și resursele umane aveau, în accepțiunea vizionarilor, o semnificație aparte.

Don Juan mi-a răspuns că alternativele umane reprezintă tot ceea ce ține de puterea noastră de a alege ca persoane. Ele au de a face cu nivelul stării noastre cotidiene, cu alte cuvinte, ceea ce este cunoscut, și tocmai de aceea sînt limitate ca număr și finalitate. Resursele umane aparțin necunoscutului. Ele nu reprezintă ceea ce putem noi alege, ci lucrul la care am putea aspira. Mi-a spus că un exemplu de alternativă umană este convingerea, pe care noi înșine am adoptat-o, conform căreia corpul uman este un obiect printre alte obiecte ale lumii materiale. Un exemplu de posibilități umane este extraordinara realizare a vizionarilor care percep corpul ca pe o ființă luminoasă de formă ovoidală. Cu corpul perceput ca obiect, omul abordează cunoscutul, iar cu corpul ca ou luminos, el cercetează necunoscutul; de aceea, gama posibilităților omenești este inepuizabilă.

– Vizionarii susțin că există trei tipuri de atenție, a continuat don Juan. Cînd spun acest lucru, se referă numai la oameni, nu și la celelalte ființe vii. Cele trei nu sînt simple tipuri de atenție, ci, mai degrabă, trei niveluri ale desăvîrșirii prin cunoaștere. Există primul, al doilea și al treilea tip de atenție, fiecare cu domeniul său distinct, de sine stătător.

Mi-a explicat că primul tip de atenție la om este conștiința de animal, care s-a dezvoltat prin procesul acumulării de experiență într-o facultate evoluată, complexă și extrem de fragilă, ce are grijă de relația cu lumea cotidiană sub nenumăratele sale aspecte. Cu alte cuvinte, toate lucrurile pe care le conștientizăm fac parte din prima atenție.

– Prima atenție ne conferă calitatea de oameni obișnuiți, a continuat el. În virtutea ascendentului absolut pe care îl are asupra vieții noastre, prima atenție este, poate, cel mai de preț bun pe care îl deținem, dacă nu poate chiar unicul.

Ținând cont de valoarea ei reală, noii vizionari au supus prima atenție unui examen minuțios cu ajutorul *vederii*. Ceea ce au descoperit a fost de natură să le modeleze viziunea despre lume, pe care au transmis-o urmașilor lor; aceștia și-au însușit-o chiar dacă majoritatea lor nu înțeleg exact ce *au văzut* cu adevărat vizionarii.

Mi-a atras atenția, insistând asupra acestui punct, că concluziile la care au ajuns noii vizionari în urma analizei lor minuțioase au prea puțin de a face, dacă nu chiar deloc, cu rațiunea și calitatea noastră de ființe raționale, deoarece pentru a analiza și explica ce reprezintă prima atenție, omul trebuie mai întâi să o *vadă*. Numai vizionarii sînt capabili de o asemenea performanță. Este esențial să poți analiza ceea ce *văd* vizionarii în prima atenție. Acest fapt acordă primei atenții unica șansă pe care o poate avea de a conștientiza propriile-i lucrări.

– În raport cu ceea ce *văd* vizionarii, prima atenție este lumina conștiinței dezvoltată pînă la străluminare, a continuat el. Aceasta este o strălucire fixată la suprafața coconului, dacă se poate spune așa. Este lumina care învaluie cunoscutul.

A doua atenție este o stare de strălucire a conștiinței mult mai complexă și mai specializată. Ea are de a face cu necunoscutul. Ea se produce dacă recurgem la emanațiile nefolosite din interiorul coconului uman.

Explicația pentru care susțin că cea de-a doua atenție este specializată este aceea că pentru a apela la emanațiile nefolosite de care pomeneam, omul face uz de tactici elaborate și mai puțin obișnuite, care impun disciplină și o concentrare supremă.

Mi-a spus că, după cum amintea anterior în ședințele inițiatice în arta *visatului*, concentrarea necesară omului spre a-l aviza că visează este etapa premergătoare sau pregătitoare a celei de-a doua atenții; concentrarea este o formă a conștiinței care nu

se circumscrie aceleiași categorii careia i se supune conștiința ce ne ajută să facem față lumii cotidiene.

A spus că cea de-a doua atenție mai este numită și conștiința stîngă și că este cel mai vast univers pe care și-l poate omul închipui, atît de vast, încît este nelimitat.

– Ultimul lucru pe care mi-l doresc ar fi să mă rătăcesc acolo, a continuat el. Este un hățîș atît de întortocheat și de straniu, încît vizionarii lucizi care pătrund pe acest teritoriu o fac numai în cunoștință de cauză și respectînd cele mai severe condiții.

Problema este că a pătrunde în teritoriul celei de-a doua atenții este un lucru ușor, însă atracția pe care o exercită apoi asupra ta este irezistibilă.

Mi-a spus că vechii vizionari, maeștri ai conștiinței, au aplicat cunoștințele inițiatice la propria aură a conștiinței, făcînd-o să se extindă la dimensiuni greu de cuprins cu mintea omenească. Scopul lor a fost acela de a aprinde toate emanațiile din interiorul coconului, fișie cu fișie. Ei au reușit, dar însuși faptul de a fi aprins pe rînd o fișie după alta a fost un proces esențial, de natură să-i transforme în prizonierii hățîșului celei de-a doua atenții.

– Noii vizionari au corectat această eroare, a continuat el, lăsînd măiestria conștiinței să evolueze firesc, adică permițînd extinderea strălucirii auri dincolo de granițele coconului luminos, dintr-o singură încercare.

Cea de-a treia atenție este atinsă atunci cînd strălucirea auri se transformă în foc interior: este o strălucire orbitoare care nu trezește o bandă o dată, ci aprinde toate emanațiile Vulturului cuprinse în coconul uman.

Don Juan și-a exprimat respectul pentru efortul noilor vizionari de a atinge cel de-al treilea tip de atenție cît timp sînt în viață și conștienți de propria lor individualitate.

Nu a considerat că merită să discutăm despre acele rare cazuri de oameni sau ființe dotate cu sensibilitate care pătrund pe tărîmul necunoscutului sau pe tărîmul a ceea ce nu poate fi cunoscut, fără a fi conștienți de aceasta; el s-a referit la această experiență numind-o darul pe care ți-l face Vulturul. El a susținut că har este și puțința noilor vizionari de a pătrunde pe teritoriul celei de a treia atenții, dar aceasta are un sens diferit. Este mai mult o răsplată a împlinirii.

El a adăugat că, în clipa morții, oamenii pătrund pe tărîmul incognoscibilului și că unii abia atunci ating a treia atenție, însă procesul este foarte rapid și se produce numai pentru a purifica hrana Vulturului.

– Împlinirea supremă a omului, a spus el, este de a atinge acest nivel de atenție cînd este încă în deplinătatea forțelor sale omenești, nu cînd devine conștiința dematerializată, mișcîndu-se ca o scînteie care plutește spre ciocul Vulturului, așteptînd să fie devorată.

Ascultînd explicațiile lui don Juan, am pierdut din nou complet contactul cu lumea înconjurătoare. Probabil, între timp, Genaro se ridicase și plecase de lîngă noi, fiindcă nu se vedea nicaieri. Într-un chip inexplicabil, m-am surprins stînd ghemuit pe stîncă, cu don Juan pe vine lîngă mine, ținîndu-mă în această poziție și împingîndu-mă ușurel de umeri. M-am întins pe piatră și am închis ochii. Dinspre apus, adia o briză blîndă.

– Să nu adormi, mi-a spus don Juan. Sub nici o formă nu trebuie să adormi pe piatra asta. M-am ridicat. Don Juan mă privea cu insistență. Destinde-te, a continuat el. Și lasă să se stingă ecourile dialogului interior.

Întreaga mea putere de concentrare era orientată spre spusele lui, cînd, deodată, am simțit o împunsătură de spaimă. La început nu am înțeles ce este, ba am crezut că trec printr-o scurtă criză de neîncredere. Apoi am înțeles deodată, ca pe o

împunsătură în inimă, că era după-amiază tîrziu. Ceea ce crezusem a fi fost o discuție de o oră se dovedea a fi consumat toată ziua.

Am fișnit speriat în picioare, total conștient de ciudățenia situației, neputînd-mi explica ce se întîmplase cu mine. Don Juan m-a prins din zbor, încercînd să mă tempereze cu forța. Ne-am rostogolit laolaltă pe pămîntul moale, iar aici m-a reținut cu o încheștare de fier. Nu-mi imaginasem pînă atunci că don Juan avea atîta forță fizică.

Tremuram violent din tot corpul. Mîinile mi se balabăneau incontrollabil cu fiecare convulsie. Treceam prin ceva asemănător unei crize de epilepsie. Cu toate acestea, o parte a ființei mele era detașată în asemenea măsură, încît urmărea aproape cu fascinație trupul care vibra, se scutura, se răsucea.

Într-un tîrziu, convulsiile s-au potolit, criza s-a calmat, iar don Juan mi-a dat drumul. Gîfîia în urma efortului depus. Mi-a sugerat să ne cățărăm înapoi pe stîncă și să zăbovim acolo pînă îmi voi reveni. Nu m-am putut abține să insist, punîndu-i obișnuita mea întrebare: Ce mi se nîtmplase? Mi-a răspuns că, în timp ce-mi vorbea, trecusem de o anumită limită, pătrunzînd profund în partea stîngă. El și Genaro mă urmaseră. Apoi am părăsit acea zonă la fel de brusc după cum intrasem.

– Te-am prins la timp, mi-a spus. Altfel, ți-ai fi revenit, regăsindu-ți direct eul tău obișnuit.

Eram de-a dreptul buimăcit. Mi-a explicat că toți trei ne jucasem puțin cu conștiința. Probabil mă speriasem și îi părăsisem înainte de a se sfîrși.

– Genaro este un adevărat maestru al conștiinței, a continuat don Juan. Silvio Manuel este as în controlul *voinței*. Amîndoi au fost împinși fără milă în necunoscut. Binefăcătorul meu a procedat cu ei așa cum procedase înainte binefăcătorul lui cu el. În anumite privințe, Genaro și Silvio Manuel seamănă foarte

mult cu vechii vizionari. Își cunosc puterile, însă nu sînt preocupați peste măsură să afle cum ajung să facă anumite lucruri. Astăzi, Genaro n-a scăpat prilejul să forțeze puțin nota, solicitînd aura ta, și ne-am pomenit toți trei prinși în strania zonă a necunoscutului.

L-am implorat să-mi spună ce se petrecuse în zona necunoscutului.

– Asta va trebui să-ți amintești singur, mi-a șoptit un glas la ureche.

Am fost atît de sigur că era vocea *vederii*, încît nu m-am simțit speriat. Nici măcar n-am simțit nevoia de a ceda îmboldului să întorc capul să mă conving.

– Da, sînt vocea *vederii* și țin să-ți spun că ești un nătărău, s-a făcut din nou auzită vocea, de astă dată chicotind.

Am întors capul și l-am văzut pe Genaro așezat în spatele meu. Am fost atît de surprins, încît am izbucnit în rîs, cu o idee mai isteric decît ei.

– Se întunecă, mi-a spus Genaro. După cum ți-am promis ceva mai devreme astăzi, vom avea un festin aici.

Don Juan l-a întrerupt, spunînd că ar trebui să ne oprim aici, că era suficient pentru o singură zi și că eu eram genul de nătărău de la care te poți aștepta să moară de frică.

– Nu, n-are nimic, a răspuns Genaro, bătîndu-mă afectuos pe umăr.

– De ce nu-l întrebi pe el? i-a spus don Juan lui Genaro.

– Chiar ești un nătărău? m-a întrebat Genaro, încruntîndu-se.

Nu i-am răspuns, iar reacția mea i-a făcut pe cei doi să se tavălească de rîs. Genaro s-a rostogolit de pe stîncă și a căzut pe pămînt.

– L-am prins, i-a spus Genaro lui don Juan, referindu-se la mine, după ce don Juan a sărit în picioare și l-a ajutat să se ridice. N-o să recunoască niciodată că este un nătărău. E prea

mîndru să recunoască așa ceva, dar îi tremură cămașa pe el de frică, gîndindu-se ce s-ar întîmpla dacă ar recunoaște că-i prost.

Privindu-i cum rîd cu atîta poftă, mi-am spus că numai indienii sînt în stare să se amuze cu o asemenea bucurie. Totuși, eram convins că exista o mare doză de malițiozitate în rîsul lor. Se amuzau pe seama unuia care nu era indian.

Don Juan a simțit imediat ce sentimente mă încearcă.

– Nu te lăsa copleșit de importanța de sine, mi-a spus el. Nu ești cu nimic special, din nici un punct de vedere. Nici un om, fie el indian sau nu, nu este deosebit. Nagualul Julian și binefacătorul său și-au prelungit viața cu mulți ani amuzîndu-se pe seama noastră.

Genaro s-a cocoțat vioi înapoi pe stîncă și s-a așezat lîngă mine.

– Dacă aș fi în pielea ta, m-aș simți atît de îngrozitor de jenat, încît aș plînge, mi-a spus el. Hai, plîngi, plîngi. Lasă-te în voia lacrimilor și-ai să vezi că te vei simți mai bine.

Spre marea mea uimire, am început să plîng ca un copil. În clipa următoare, m-am înfuriat atît de cumplit, încît am început să urlu. Abia atunci am început să mă simt ceva mai bine.

Don Juan m-a bătut cu blîndețe pe spate. Mi-a spus că, de obicei, furia te ajută să-ți vii în fire, alteori teama sau chiar rîsul. Eram astfel alcătuit, încît datorită firii mele violente nu puteam reacționa decît la mînie.

El a adăugat că o trecere bruscă în strălucirea conștiinței ne slăbește. Ei încercaseră să mă întărească, să mă susțină și încurajeze. După toate aparențele, Genaro nu reușise decît să-mi stîrnească furia.

Între timp se înserase. Deodata, Genaro ne-a arătat cu degetul o scînteiere în aer la nivelul ochilor. În lumina amurgului părea a fi o molie uriașă care se răsucea în zbor în jurul locului pe care stăteam.

– Fii foarte atent cu firea ta exagerată, mi-a spus don Juan. Nu fi atât de aprig la mînie. Lasă-l pe Genaro să te călăuzească. Și nu-ți desprinde privirea de pe acel punct luminos.

Punctul care tremura în lumină era, fără îndoială, o molie. Îi distingeam cu claritate fiecare trăsătură. I-am urmărit atent zborul spiralat, obosit, pînă cînd am reușit să-i văd fiecare firicel de praf de pe aripi.

Ceva m-a smuls din starea de cocentrarea totală. Am simțit, mai mult intuind, în spatele meu, o rafală de zgomot mut, dacă așa ceva este posibil. M-am întors și am văzut un șir de oameni pe celălalt versant al stîncii puțin mai înalt decît cel pe care eram noi așezați. Mi-am spus că, probabil, localnicii trebuie să fi devenit bănuitori față de prezența noastră prelungită acolo toată ziua și se suiseră pe stîncă să ne facă rău. Am știut imediat că aveau intenții rele.

Don Juan și Genaro au coborît iute de pe stîncă și mi-au spus să mă grăbesc. Am plecat imediat de acolo, fără a mai arunca măcar o privire înapoi să vedem dacă oamenii aceia ne urmăresc sau nu. Pe drumul de întoarcere acasă la Genaro, nici don Juan, nici Genaro nu a scos o vorbă. Ba chiar am fost redus la tăcere de don Juan care și-a dus degetul la buze, făcîndu-mi semn să tac și însoțindu-și gestul de un sunet amenințător. Genaro nu a intrat cu noi în casă, ci a plecat mai departe în timp ce don Juan m-a tras înăuntru.

– Cine erau oamenii aceia, don Juan? I-am întrebat după ce ne-am instalat în siguranță înăuntru și am aprins lampa.

– Aceia nu erau oameni, mi-a răspuns el sec.

– Zău așa, don Juan, nu-ncerca să mă păcălești, i-am spus. Erau bărbați, doar i-am văzut cu ochii mei.

– Firește, i-ai văzut cu ochii tăi, mi-a răspuns el, numai că asta nu înseamnă mare lucru. Ochii te-au înșelat. Aceia nu erau

oameni și ne urmăreau. Genaro se ocupă acum de ei, să-i îndepărteze de pe urmele tale.

– Bine, dar, dacă nu sînt oameni, atunci ce sînt?

– Oh, păi tocmai aceasta este marea taină, a spus el. E unul dintre marile mistere ale conștiinței, care nu poate fi rezolvat pe cale rațională, prin simple explicații. Putem doar fi martori ai manifestării unui mister, însă nu ni-l putem explica.

– Atunci, de ce nu mă lași să-i fiu martor? i-am spus.

– Dar asta ai făcut, de două ori într-o singură zi, mi-a spus el. În clipa asta nu-ți amintești, însă ai să-ți amintești cînd se vor redeștepta în tine emanațiile care au strălucit cînd ai fost martor la marele mister al conștiinței la care mă refer. Între timp, hai mai bine să revenim la lecțiile noastre despre conștiință.

A reluat explicațiile, spunîndu-mi că conștiința începe să se manifeste cu o tensiune permanentă pe care o exercită emanațiile din univers asupra celor închise în interiorul coconului. Această presiune dă naștere primului act de conștientizare; ea oprește mișcarea emanațiilor din interior care luptă să străpungă carapacea coconului, care luptă să moară.

– În accepțiunea vizionarilor, adevărul suprem este că ființele vii luptă să moară, a continuat el. Ceea ce ține moartea pe loc este conștiința.

Don Juan mi-a spus că noii vizionari sînt profund tulburați de faptul că conștiința poate preîntîmpina moartea, dar, în același timp, ea o poate provoca, furnizînd astfel hrană spirituală Vulturului. Cum nu puteau explica acest lucru, deoarece nu există cale rațională de înțelegere și explicare a existenței, vizionarii și-au dat seama că cunoașterea este constituită din alternative contradictorii.

– De ce au dezvoltat un sistem de contradicții? I-am întrebat.

– Nu au dezvoltat nimic, mi-a răspuns. Au descoperit adevăruri incontestabile cu ajutorul *vederii* lor. Aceste adevăruri sînt organizate în sensul unor contradicții în aparență evidente, asta-i tot.

Să-ți dau un exemplu. Se presupune că vizionarii ar trebui să fie ființe raționale, riguroase, adevărate modele de cumpătare, numai că, în același timp, ei trebuie să se ferească tocmai de aceste calități, pentru a se elibera interior și a rămîne permanent deschiși la miracolele și misterele existenței.

Exemplul lui m-a năucit, deși nu complet. Înțelegeam la ce se referă. El însuși îmi îndrumase raționalitatea, dar în scopul de a o înăbuși, de a determina totală sa absență. I-am explicat cum percep punctul lui de vedere.

– Doar sentimentul de cumpătare supremă poate arunca o punte de legătură între aceste contrarii, mi-a spus.

– Atunci, don Juan, am putea spune că arta constituie o asemenea punte?

– Poți numi puntea care leagă contradicțiile cum vrei – artă, afect, cumpătare, dragoste și chiar bunătate.

Don Juan și-a continuat explicațiile spunînd că, după ce au examinat prima atenție, noii vizionari au înțeles că toate ființele organice, cu excepția omului, încearcă să calmeze propriile emanații prinse în interior și în permanentă stare de agitație, pentru a le armoniza cu emanațiile exterioare cărora le corespund. Ființele umane nu procedează în același mod; atenția lor primă face inventarul emanațiilor Vulturului, care se află în interiorul coconului.

– Ce este acela un inventar, don Juan? l-am întrebat.

– Oamenii observă emanațiile pe care le au în interiorul coconului, mi-a răspuns el. Nici o altă ființă nu este capabilă de înțelegere. Din clipa în care presiunea exercitată de emanațiile aflate în libertate fixează emanațiile din interior, se declanșează prima atenție care începe să se supravegheze pe sine. Remarcă

ate transformările prin care trece sau, cel puțin, încearcă să le observe, prin toate modalitățile mai mult sau mai puțin aberante de care este capabilă. Acesta este procesul pe care vizionarii l-au denumit inventariere.

Nu vreau să spun că oamenii au libertatea de a alege sau respinge ideea de a face o inventariere. Inventarierea este porunca Vulturului. Ceea ce ține de voința umană este maniera în care dai ascultare acestei porunci.

Mi-a spus că, oricît i-ar displacea să numească emanațiile porunci, exact asta sînt ele: porunci de la care nu te poți sustrage. Calea de a scăpa de aceste porunci este una singură: aceea de a le da ascultare.

– În cazul inventarierii primei atenții, a continuat el, vizionarii o fac fiindcă le este imposibil să nu i se supună. Însă îndată ce au adoptat-o, o și reneagă. Vulturul nu ne comandă să preamărim propriul inventar; ne poruncește doar să-l facem.

– Cum *văd* vizionarii că omul face un inventar? l-am întrebat.

– Emanațiile din interiorul coconului uman nu sînt calmate în scopul de a le armoniza cu cele din exterior, mi-a răspuns el. Acest lucru devine evident după ce ai văzut cum se comportă alte ființe. În momentul în care se liniștesc, unele dintre ele se contopesc cu cele aflate în stare liberă și se deplasează cu ele. Vizionarii pot vedea, de pildă, lumina emanațiilor scarabeilor mărindu-se pînă la dimensiuni enorme.

Oamenii temperează mișcarea propriilor emanații, apoi reflectează asupra lor. Emanațiile se concentrează practic asupra lor însele.

El a mai spus că oamenii îndeplinesc comanda de a face evaluarea emanațiilor, împingînd-o la extrema sa logică și nesocotind orice altceva. O dată ce s-au cufundat în analiză, se pot

petrece două lucruri. Fie ignoră impulsurile pe care le transmit emanațiile în stare liberă, fie le folosesc într-un mod specializat.

Rezultatul ignorării acestor impulsuri, după ce s-a realizat inventarierea, este o stare unică cunoscută drept rațiune. Rezultatul obținut în urma folosirii specializate a fiecărui impuls este cunoscut drept cufundare în gânduri.

Rațiunea umană se prezintă vizionarului sub forma unei lumini estompate, neobișnuit de omogene, care arareori reacționează la presiunea constantă exercitată de emanațiile libere – o lumină care face ca cochilia ovoidală să se întărească, devenind în același timp mai fragilă.

Don Juan a remarcat că rațiunea care caracterizează specia umană ar trebui să fie generoasă, însă ea este, în realitate, foarte rară. Majoritatea ființelor umane recurg la cufundare în gânduri.

El a afirmat că conștiința tuturor ființelor vii se caracterizează printr-un grad de meditație, prezentă pentru a face posibilă interacțiunea. Nici o altă ființă în afara primei atenții nu prezintă un asemenea grad de cufundare în gânduri. Spre deosebire de oamenii raționali, care ignoră impulsurile emanațiilor libere, indivizii care se concentrează profund asupra lor folosesc fiecare impuls transformându-l într-o forță care să pună în mișcare emanațiile prinse în interiorul coconului.

În urma studierii acestor situații, vizionarii au ajuns la o concluzie pragmatică. Ei au văzut că oamenii dominați de raționalitate tind să trăiască mai mult fiindcă, nesocotind impulsul emanațiilor libere, ei reușesc să tempereze agitația din interiorul coconului uman. Pe de altă parte, indivizii preocupați de propriul Eu își scurtează viața tocmai fiindcă folosesc impulsul emanațiilor libere pentru a crea o și mai mare agitație în interior.

– Ce văd vizionarii când se uită la ființe preocupate de propriul Eu? l-am întrebat.

– Le văd ca pe explozii de lumină puternică, urmate de lungi pauze de întuneric, mi-a spus.

Don Juan s-a oprit din expunere. Nu mai aveam alte întrebări de pus sau poate că eram prea obosit să mă mai intereseze ceva. S-a auzit un trosnet puternic care m-a făcut să tresar. Ușa s-a deschis pînă la perete, iar Genaro a intrat în încăpere, gîfîind. S-a prăbușit pe saltea, acoperit din cap pînă în picioare de transpirație.

– Îi vorbeam despre prima atenție, i-a spus don Juan.

– Prima atenție nu funcționează decît în cazul a ceea ce este cunoscut, a spus Genaro. Dar nu valorează nici o ceapă degerată în cazul necunoscutului.

– Nu ai dreptate, i-a răspuns don Juan. Prima atenție funcționează perfect în zona necunoscutului. Îl blochează; îl neagă cu o asemenea tărie, încît necunoscutul sfîrșește prin a-și încheia existența pentru prima atenție.

– Facînd inventarierea, devenim invulnerabili. Acesta-i și motivul pentru care a apărut inventarierea de la bun început.

– Despre ce vorbește? l-am întrebat pe don Juan.

Nu mi-a dat nici un răspuns. L-a privit, în schimb, pe Genaro, de parcă aștepta răspunsul de la el.

– Dacă deschid ușa, a spus Genaro, crezi că prima atenție va reuși să stăpînească ceea ce va intra?

– A mea sau a ta nu va reuși, dar a lui va reuși în mod sigur, a spus don Juan, arătînd spre mine. Hai să facem o încercare.

– Chiar dacă el este acum în stare de conștiință elevată? l-am întrebat Genaro pe don Juan.

– Păi, tocmai în asta constă deosebirea, i-a răspuns don Juan.

Genaro s-a ridicat, s-a dus la ușă și a deschis-o larg, smucînd-o. Imediat s-a ferit, sărînd înapoi. În încăpere a pătruns o rafală de aer rece. Don Juan și Genaro s-au postat lîngă mine. Amîndoi m-au privit uimiți.

Am vrut să închid ușa, fiindcă frigul care pătrunsesse în casă mă făcea să nu mă simt în largul meu. În timp ce mă-ndreptam spre ușa, don Juan și Genaro mi-au sărit în față, barîndu-mi drumul.

– Remarci ceva neobișnuit în încăperea? m-a întrebat Genaro.

– Nu, i-am răspuns cu sinceritate.

În afara vîntului rece care se strecura înăuntru prin ușa deschisă, nu se petrecuse nici o altă schimbare demnă de remarcat.

– Cînd am deschis ușa, înăuntru au pătruns ființe ciudate, mi-a spus el. Chiar nu observi nimic?

Ceva în glasul lui mi-a atras atenția, dîndu-mi de înțeles că, de data asta, nu glumea.

Toți trei am ieșit din casă, eu încadrat de don Juan și Genaro. Don Juan a luat cu el lampa cu petrol, iar Genaro a încuiat ușa. Am urcat în mașină, intrînd prin dreapta. M-au împins pe mine primul, după care ne-am îndreptat spre casa lui don Juan care se afla în orașelul învecinat.

6. FIINȚE ANORGANICE

A doua zi i-am cerut insistent lui don Juan să-mi explice de ce plecasem într-o asemenea grabă de la Genaro. A refuzat însă să pomenească măcar de incident. Nici Genaro nu s-a arătat mai cooperant. De fiecare dată cînd îl întrebam ce se petrecuse, îmi făcea complice cu ochiul și zîmbăa prostește.

În după-amiaza aceleiași zile, don Juan mi s-a alăturat în curtea din spatele casei, unde stăteam de vorbă cu ciracii lui. Ca la un semnal, toți învățăceii novici s-au ridicat și au plecat.

Don Juan m-a apucat de braț și m-a luat la plimbare pe culoarul care înconjură curtea interioară. N-a scos o vorbă în timp ce ne plimbam cu pași mari, fără grabă, ca și cînd ne-am fi aflat la plimbare într-o grădină publică.

Don Juan s-a oprit brusc și s-a întors spre mine. M-a cîntărit din cap pînă-n picioare, scrutîndu-mă cu atenție. Mi-am dat seama că mă vede. M-am simțit cuprins de o stare de oboseală stranie, o moleșală care nu m-a părăsit decît cînd și-a mutat privirea de la mine. A început să vorbească pe neașteptate.

– Motivul pentru care și eu, și Genaro am refuzat să dăm importanță incidentului de ieri seară, a început el, este că ai fost foarte speriat cît timp te-ai aflat în zona necunoscutului. Genaro

te-a obligat să pătrunzi pe acest tărîm unde ți s-au întîmplat multe lucruri.

– Ce fel de lucruri, don Juan?

– Lucruri pe care îmi este greu, dacă nu chiar imposibil, să ți le explic în clipa de față, mi-a răspuns. Încă nu ai acumulat surplusul de energie necesar pentru ca, o dată pătruns în necunoscut, să-l poți înțelege. Cînd noii vizionari au ordonat adevărurile despre conștiință, ei *au văzut* că prima atenție consumă toată energia luminoasă de care dispune omul, vlăguindu-l, nelăsîndu-i un strop. Asta-i problema cu care te confrunți acum. Așa că vizionarii le-au sugerat luptătorilor ca, atunci cînd pătrund în necunoscut, să economisească energie. Se pune întrebarea, de unde vor primi ei energie de vreme ce toată le este luată? O vor primi, spun noii vizionari, dacă se debarasează de obiceiurile inutile.

S-a oprit, așteptînd să-i adresez întrebări. Am vrut să aflu dacă eradicarea obiceiurilor inutile nu avea o influență oarecare asupra luminii conștiinței.

Mi-a răspuns că acest proces face posibilă detașarea conștiinței de reflectarea de sine, ceea ce îi oferă libertatea de a se concentra asupra altor lucruri.

– Necunoscutul este veșnic prezent, a continuat el, dar el depășește posibilitatea conștiinței noastre normale. Necunoscutul reprezintă partea superflua a omului obișnuit. Și este superflua deoarece omul obișnuit nu are suficientă energie pentru a-l înțelege.

După perioada petrecută pe teritoriul luptătorului, cred că dispui de suficientă energie liberă, încît să sesizezi necunoscutul, dar nu destulă, încît să-l înțelegi sau măcar să-ți amintești de el.

Mi-a explicat că la locul de pe stînci pătrunsesem profund în necunoscut. Dar mă lăsasem pradă firii mele exagerate și mă

înfricoșasem, ceea ce reprezenta cel mai rău lucru care i se poate întîmpla cuiva. Așa că dădusem buzna afară din partea stîngă, așa cum un liliac scapă din iad; din nefericire, tîrînd după mine o cohortă de lucruri bizare.

I-am spus lui don Juan că se îndepărtează de la subiect, că ar trebui să fie ceva mai deschis și să-mi spună exact ce înțelege printr-o cohortă de lucruri bizare.

M-a luat de braț și a continuat să mă conducă cu pași mari prin curte.

– Cînd încerc să-ți explic despre conștiință, a spus el, plec de la premisa că toate lucrurile, sau aproape toate, sînt așezate la locul lor. Hai să discutăm puțin despre vechii vizionari. După cum ți-am mai spus, Genaro seamănă foarte mult cu ei. M-a condus apoi în sala mare a casei, unde, după ce ne-am așezat, a început să-mi dea explicații lămuritoare. Noii vizionari erau, pur și simplu, înspăimîntați de cunoștințele pe care le acumulaseră vechii vizionari de-a lungul anilor, a spus don Juan. Lucru lesne de-nțeles. Noii vizionari erau conștienți de faptul că cunoașterea conduce doar la distrugerea totală. Totuși, ei nu se puteau abține și erau fascinați de aceasta, mai cu seamă de practicile pe care le impunea.

– Cum de știau noii vizionari care erau aceste practici? l-am întrebat.

– Ele sînt lăsate moștenire de străvechea civilizație toltecă, mi-a spus. Noii vizionari află despre existența lor și și le însușesc din mers. Nu le pun niciodată în practică, însă ele sînt o parte a cunoașterii lor.

– Ce fel de practici sînt acestea, don Juan?

– Sînt formule magice, incantații, procedee laborioase care au legătură cu stăpînirea unei forțe misterioase. Cel puțin, pentru vechii tolteci ea era misterioasă, aceștia disimulînd-o și făcînd-o mai înspăimîntătoare decît este în realitate.

– Ce este această forță misterioasă? l-am întrebat.

– Este o forță prezentă în tot ceea ce există, a spus el. Vechii vizionari n-au încercat niciodată să descifreze misterul forței care i-a ajutat să elaboreze practicile misterioase, preferînd s-o accepte ca pe ceva sacru. Noii vizionari au cercetat-o cu atenție, denuind-o *voință*, *voința* emanațiilor Vulturului sau *intenție*.

Don Juan și-a continuat explicațiile, spunîndu-mi că toltecii au împărțit cunoașterea sacră în cinci grupe constînd fiecare din două categorii: pămîntul și întunericul, focul și apa, sus și jos, sonor și tăcut, mișcare și staționare. El a făcut cîteva speculații exprimîndu-și opinia că trebuie să fi fost mii de tehnici diferite care au devenit tot mai complexe o dată cu trecerea vremii.

– Cunoașterea secretă a pămîntului, a continuat el, se referă la tot ce se află pe sol. Existau diverse seturi specifice de mișcări, cuvinte, unguente, poțiuni care se aplicau oamenilor, animalelor, insectelor, plantelor, pietrelor, solului.

Existau tehnici cu ajutorul cărora vechii vizionari se puteau transfigura, transformîndu-se în ființe înspăimîntătoare. Ei își foloseau cunoștințele sacre despre pămînt fie pentru a stimula, fie pentru a distruge tot ce exista pe pămînt.

Opusul pămîntului este întunericul și zonele de umbră. Practicile legate de acestea erau cele mai periculoase, deoarece recurgeau la entități fără viața organică, ființe vii care sînt prezente pe pămînt, populîndu-l împreună cu toate ființele organice.

Indubitabil, cea mai valoroasă descoperire a vechilor vizionari, mai cu seamă pentru ei, a fost aceea că viața organică nu este unica formă de viață de pe pămînt.

Nu am înțeles foarte bine ce voise să spună și am așteptat să-mi dea lămuriri asupra afirmațiilor sale.

– Ființele organice nu sînt unicele creaturi de pe pămînt care au viața, a spus el, după care s-a oprit, parcă spre a-mi da timp să diger spusele sale.

L-am contrazis, oferindu-i o amplă argumentație conținînd definiții ale vieții și ființelor vii. l-am vorbit despre reproducere, metabolism, creștere și dezvoltare, procese care fac distincția între organismele vii și lucrurile neanimate.

– Exemplele tale se inspiră din lumea organică, a spus el, însă aceasta este doar una dintre ipostaze. Nu-i bine să te referi exclusiv la o categorie.

– Cum altfel ar putea sta lucrurile? l-am întrebat.

– Din punctul de vedere al vizionarilor, a fi viu este sinonim cu a avea conștiința trează, mi-a răspuns el. Pentru omul obișnuit, a avea conștiința trează înseamnă a fi un organism. Pentru ei, a fi conștient înseamnă că emanațiile care produc conștiința sînt prinse în interiorul unui receptacul.

Ființele organice vii au un cocon în care sînt cuprinse aceste emanații. Însă există și alte creaturi, ale căror receptacule nu au aspectul unui cocon pentru vizionari. Cu toate acestea, ele conțin emanațiile conștiinței și caracteristicile vieții, însă altele decît reproducerea și metabolismul.

– Ca de pildă, ce, don Juan?

– Ca de pildă, dependența afectivă, tristețea, bucuria, mînia, și așa mai departe. Dar am uitat ceea ce era mai important: iubirea, un soi de iubire pe care omul nu-l poate concepe.

– Vorbești serios, don Juan? l-am întrebat sincer uimit.

– Foarte serios, mi-a răspuns el cu prefăcută seriozitate, după care a izbucnit în hohote de rîs. Dacă acceptăm ceea ce *văd* vizionarii, a continuat el, atunci viața este cu adevărat extraordinară.

– Dacă acele ființe sînt vii, de ce nu se fac cunoscute omului? l-am întrebat.

– Asta și fac, tot timpul. Ele nu-și dezvăluie existența numai vizionarilor, ci și oamenilor obișnuiți. Problema este că întreaga energie de care dispunem este consumată de prima atenție. Nu

numai că inventarul uman înghite tot, mai mult, el întărește concul pînă la a-l face inflexibil. În asemenea condiții, nu este posibilă nici o interacțiune.

Don Juan mi-a amintit de nenumăratele momente ale uceniciei mele cînd, încercînd să-mi transmită cunoștințele sale, am avut viziuni directe ale unor ființe anorganice. I-am răspuns că, la vremea aceea, încercasem să explic și să disec aproape fiecare dintre aceste cazuri. Formulaseam chiar ipoteza că învățăturile sale, pe care le însoțise de administrarea unor plante halucinogene, erau orientate spre smulgerea recunoașterii din partea ucenicului a unei interpretări primitive asupra lumii. I-am spus că nu o denuisem formal interpretare primitivă, că folosisem, în schimb, o terminologie antropologică, etichetînd-o drept „viziune asupra lumii mai adecvată tipurilor de societate în care oamenii se îndeletniceau cu vînătoarea și culesul”.

Don Juan a izbucnit în hohote și a rîs pînă și-a pierdut suflul.

– Zău că nu știu dacă ești mai prost în starea normală de conștiință sau cînd ești în stare de conștiință elevată, mi-a spus el. În stare normală nu mai ești bănuitor, însă devii supărător de rațional. Cred că-mi placi mai mult cînd ești adînc cufundat în partea stîngă, în ciuda faptului că atunci te sperie orice, așa cum s-a întîmplat ieri.

Înainte de a apuca să-i răspund, mi-a spus că îi compătimea pe vechii vizionari pentru că respinseseră realizările noilor vizionari, ca un soi de contrapondere, cu ajutorul cărora intenționa să-mi ofere o imagine mai cuprinzătoare a pericolelor la care eram expus.

A continuat apoi seria explicațiilor pe marginea practicilor inițiatice pe care le-au exersat vechii vizionari. Mi-a spus că o altă descoperire mareață pe care o făcuseră era legată de următoarea categorie a cunoașterii secrete: focul și apa. Ei au

descoperit calitatea excepțională a flăcării, aceea că ea poate transporta fizic omul, așa cum o face apa.

Don Juan a numit-o descoperire genială. I-am atras atenția că legile fundamentale ale fizicii demonstrează cu exactitate imposibilitatea acestui fenomen. M-a rugat să am răbdare și să-i ascult pînă la capăt explicațiile înainte de a trage concluzii pripite. Mi-a atras atenția că ar trebui să-mi înfrînez raționalitatea excesivă, fiindcă ea se pare că-mi afectează constant starea de conștiință elevată. Nu era vorba de a reacționa la influențele venite din exterior, ci de a mă lăsa în seama propriilor mele impresii.

A continuat spunîndu-mi că vechii tolteci, deși aveau capacitatea de a vedea, nu înțelegeau ceea ce vedeau. Ei se mulțumeau să facă uz de descoperirile lor, fără a încerca să le încadreze într-un tablou mai amplu. În cazul categoriei foc și apă, ei au divizat focul în căldură și flacără, iar apa în umiditate și curgere. Ei au stabilit legătura dintre căldură și umiditate denumindu-le proprietăți inferioare. Considerau flacăra și curgerea drept proprietăți superioare, magice, și le-au folosit drept mijloc de transport corporal spre tărîmul vieții anorganice. Prinși în hațîșul unei viziuni de acest tip asupra vieții și a practicilor care utilizau apa și focul, vechii vizionari au ajuns într-un împas din care le-a fost imposibil să scape.

Don Juan m-a asigurat că noii vizionari au recunoscut caracterul extraordinar al descoperirii ființelor anorganice, însă într-o manieră diferită de cea a vechilor vizionari. Descoperind că pot stabili o relație intimă, de egalitate cu un alt tip de viață, vechii vizionari au căpătat o siguranță de sine și un fals sentiment de invulnerabilitate care le-a atras blestemul.

L-am rugat să-mi explice mai amănunțit tehnicile prin care erau folosite focul și apa. Mi-a răspuns că cunoașterea vechilor vizionari era pe cît de complexă pe atît de inutilă și că nu avea

să insiste asupra acestui aspect, ci doar ținea să sublinieze faptul.

În continuare, mi-a expus pe scurt practicile pentru lumea de deasupra și cea subterană. Lumea de deasupra consta din cunoștințe sacre despre vânt, ploaie, fulgere, nori, tunet, lumina zilei și soarele. Lumea de jos se referea la ceață, apa izvoarelor subterane, mlaștini, cutremure, noapte, lumina selenară și lună.

Lumea sunetului și cea a liniștii erau o categorie a cunoașterii secrete care avea legătură cu stăpânirea sunetului și a tăcerii. Lumea mișcării și cea a staționării erau practici legate de aspectele misterioase ale mișcării și repausului.

L-am întrebat dacă poate exemplifica vreuna din tehnicile pe care tocmai le expusese. Mi-a răspuns că, de-a lungul anilor, îmi dăduse zeci de asemenea exemple. Am insistat, spunându-i că ștersesem toate amintirile pe care mi le inoculase.

Nu mi-a răspuns. Fie era supărat fiindcă insistam cu atâtea întrebări, fie se străduia să găsească un exemplu bun. După o vreme, a suris, spunându-mi că vizualizase un exemplu potrivit.

– Tehnica ce mi-a venit în minte trebuie pusă în practică pe fundul unui curs de apă adânc, mi-a spus. Este o apă lângă casa lui Genaro.

– Ce va trebui să fac?

– Trebuie să faci rost de o oglindă de mărime medie.

Am fost surprins de cererea lui și nu m-am putut abține să nu remarc că toltecii nu aveau oglinzi.

– Așa este, nu aveau, mi-a spus el zîmbind. Oglinda este contribuția personală a binefăcătorului meu la perfecționarea acestei tehnici. Vizionarii din antichitate foloseau o suprafață reflectorizantă.

Mi-a explicat că tehnica consta în scufundarea unui obiect cu suprafață lucioasă pe fundul unei ape curgătoare. Putea fi folosit orice obiect cu suprafață plată capabil să reflecte imagini.

– Te rog să construiești, dintr-o foaie de metal, o ramă solidă pentru o oglindă de mărime medie, a spus el. Apa nu trebuie să treacă prin ea, așa că va trebui s-o faci etanșă folosind smoală. Trebuie s-o realizezi cu mâinile tale. După ce o vei fi terminat, te rog s-o aduci la mine și atunci vom trece la fapte.

– Ce se va întâmpla, don Juan?

– Nu mai fi așa de curios. Tu însuși m-ai rugat să-ți dau un exemplu de tehnică folosită de toltecii. Eu i-am adresat aceeași rugămintă binefăcătorului meu. Cred că fiecare cere câte un exemplu la un moment dat. Binefăcătorul meu mi-a mărturisit că și el a făcut-o în tinerețe. Binefăcătorul său, nagualul Elias, i-a dat un exemplu, același pe care mi l-a dat, la rîndul său, binefăcătorul meu și pe care urmează să ți-l dau eu ție.

La vremea la care binefăcătorul meu mi-a dat acest exemplu nu știam cum a făcut-o, însă acum mi-e clar. Va veni ziua în care și tu vei înțelege cum funcționează această tehnică. Cu alte cuvinte, abia atunci vei înțelege ce se ascunde în spatele acestei demonstrații.

La început, am crezut că don Juan se aștepta să mă-ntorc acasă, la Los Angeles, și acolo să construiesc rama pentru oglindă. I-am spus că-mi va fi imposibil să-mi amintesc ce am de făcut dacă ies din starea de conștiință elevată.

– Sînt două nereguli în comentariul tău, mi-a spus. Primul, că va fi imposibil să rămîi în starea de conștiință elevată, fiindcă nu vei putea să-ți continui existența decît dacă eu sau Genaro, sau oricare dintre luptătorii grupului nagualului te îndrumă clipă de clipă, așa cum fac eu acum. A doua este că, în Mexic, nu sîntem pe Lună. Și-aici sînt magazine cu obiecte de fierărie. Mergem la Oaxaca și poți cumpăra acolo tot ce-ți trebuie.

A doua zi ne-am dus cu mașina pînă în oraș și am cumpărat toate obiectele de care aveam nevoie. Contra unei sume nesemnificative, am reușit să le asamblăm eu însumi într-un atelier me-

canic. Don Juan m-a rugat să pun rama în portbagajul mașinii mele. Abia dacă s-a obosit să-i arunce o privire.

După-amiaza târziu, m-am suit în mașină și am pornit spre casa lui Genaro, unde am ajuns abia a doua zi în zori. L-am căutat peste tot pe Genaro, însă nu era nicaieri. Iar casa părea părăsită.

– De ce păstrează Genaro casa? l-am întrebat pe don Juan. Doar stă cu dumneata, nu-i așa?

Don Juan nu mi-a răspuns. S-a mulțumit doar să-mi arunce o privire ciudată, după care s-a dus să aprindă lampa cu petrol și m-a lăsat singur în camera întunecată. M-am simțit deodată cuprins de o imensă oboseală pe care am atribuit-o drumului lung, în serpentine, pe care îl străbătusem noaptea urcând muntele. M-am dus să mă întind. În beznă din jurul meu nu puteam vedea unde pusesese Genaro saltelele și m-am împiedicat de o stivă de saltele. Atunci am înțeles de ce nu renunța Genaro la această casă: îi supraveghea pe ucenicii săi Pablito, Nestor și Benigno care stăteau aici de câte ori treceau printr-o experiență transcendentă și intrau în starea de conștiință elevată.

M-a cuprins o stare de beatitudine, iar oboseala s-a risipit o dată cu apariția ei. I-am împărtășit revelația mea, însă n-a fost impresionat, spunându-mi că nu are importanță, deoarece, oricum, nu-mi voi mai aminti nimic în scurt timp.

Mi-a cerut, în schimb, să-i arăt oglinda. S-a arătat încântat, remarcând că era ușoară și solidă în același timp. A observat că folosisem șuruburi metalice pentru a fixa cadrul din aluminiu pe o placă de metal ce servea drept suport pentru oglinda cu o lungime de 46 de centimetri și o lățime de 36 de centimetri.

– Eu am confecționat un cadru din lemn pentru oglinda mea, mi-a spus don Juan. A ta arată mai bine decât aceea. Oglinda pe care am folosit-o eu era mai grea și, în același timp, mai fragilă.

Acum îți voi explica ce vom face, a continuat el după ce examinase oglinda. Sau, poate, ar fi mai potrivit să spun ce vom încerca să facem. Noi doi vom așeza oglinda pe suprafața apei care curge pe lângă casă. Rîul este destul de lat și de adînc pentru scopul pe care ni l-am propus.

Ideea este să lăsăm curgerea apei să exercite presiune asupra noastră, să ne lăsăm purtați de ea.

Înainte să apuc să fac vreun comentariu sau să-i pun vreo întrebare, mi-a amintit că, în trecut, folosisem un curs de apă asemănător și că realizasem extraordinare performanțe de percepție. S-a referit la urmările ingerării plantelor halucinogene prin care trecusem în mai multe rînduri în timp ce mă aflam cufundat în canalul de irigare din spatele casei lui din nordul Mexicului.

– Ai răbdare și nu-ți uita întrebările pînă-ți explic ce știau vizionarii despre conștiință, mi-a spus el. Cred că după aceea vei înțelege într-o altă lumină tot ce ne străduim să facem. Însă, mai întîi, trebuie să continuăm cu însușirea tehnicii.

Ne-am dus la rîul din apropiere și am ales un loc cu stînci plate care ieșeau din apă. Mi-a spus că apa era suficient de adîncă pentru a ne sluji scopul.

– Ce speri să se petreacă? l-am întrebat, cuprins de o nedumerire tot mai mare.

– Nici eu nu știu prea bine. Știu însă ce vom încerca să facem. Vom ține oglinda foarte strîns, atenți să nu ne scape. Apoi o vom așeza pe suprafața apei și o vom lăsa să se scufunde. Ea se va lăsa la fund, iar noi o vom menține acolo. Fii liniștit, am verificat. Este destul mîl pe fund, așa că nu va fi nici o problemă să ne afundăm degetele sub oglindă, să o prindem bine și să o ținem strîns.

M-a rugat să mă întind pe burtă pe stîncă plată care se șteea din mijlocul pîrîului cu apă lină și să țin oglinda strîns, prinzînd-o cu ambele mîini de colțurile uneia dintre laturile sale.

După care s-a întins și el, cu fața spre mine, și a prins oglinda în același fel. Apoi, cu mare băgare de seamă, am lăsat oglinda să se scufunde în apă, fără a-i da o clipă drumul, și am susținut-o vîrîndu-ne mîinile în apă pînă la coate.

Don Juan mi-a poruncit să-mi golesc mintea de gânduri și să nu-mi dezlipesc privirea de pe suprafața oglinzii. A insistat, spunîndu-mi că secretul acestei experiențe era să nu mă gîndesc la nimic. Am fixat intens luciul oglinzii. Curentul blînd al apei o legăna tulburînd ușor imaginea chipurilor noastre reflectate în oglindă. După cîteva minute, timp în care am fixat atent oglinda, fără a-mi desprinde o clipă privirea de pe ea, am căpătat senzația că, treptat, chipurile noastre reflectate prindeau un contur tot mai precis și că trăsăturile noastre erau mai clare. Mi s-a părut chiar că oglinda se mărise, ajungînd aproape de un metru pătrat. Deodată, curgerea apei a părut să se fi oprit, iar cele două chipuri reflectate au devenit atît de clare, încît am avut sentimentul că oglinda nu mai era pe fund, ci la suprafața apei. Încă și mai ciudată mi s-a părut claritatea cu care se reflectau trăsăturile noastre, parcă mai conturate. Îmi percepeam propriul chip ca și cum ar fi fost pus sub o lupă, dar nu în sensul că ar fi fost mărit, ci că trăsăturile mele prinseseră un contur foarte precis. Îmi vedeam cît se poate de limpede fiecăre por de pe frunte.

Don Juan mi-a șoptit să nu fac greșeala să mă privesc în ochi, nici să mă uit în ochii lui, ci să-mi las privirea să rătăcească asupra trăsăturilor noastre reflectate de oglindă, fără a o fixa cu adevărat pe nici una.

– Fixează cu atenție un punct, uită-te, dar încearcă să nu vezi! mi-a repetat el în șoaptă, vorbindu-mi pe un ton poruncitor.

M-am conformat imediat recomandării sale, neputîndu-mă totuși abține să nu remarc în treacăt că afirmația sa conținea o contradicție aparentă. În chiar clipa în care această părere îmi trecea prin minte, am avut senzația că ceva din interiorul ființei me-

le prindea contur reflectîndu-se în oglindă și atunci am înțeles sensul ascuns a ceea ce mi se paruse înainte a fi o contradicție. „Este posibil să privești un lucru fără a-l vedea cu adevărat!“, mi-am spus în sinea mea, ca în clipa în care acest gînd fîșnea în conștiința mea, în oglindă să se ivească un al treilea chip alături de al meu și de al lui don Juan, în partea de jos a oglinzii, chiar în stînga mea.

Am început să tremur din toate încheieturile. Don Juan mi-a șoptit să nu mă las copleșit de teamă, nici de surprindere. Mi-a repetat pe un ton poruncitor să nu-mi desprind privirea de pe chipul celui nou-venit, dar să încerc să nu-l văd cu adevărat. Cu un efort de voință inimaginabil, m-am străduit să nu tresar și să nu scap oglinda din mîini. Don Juan mi-a repetat, murmurînd, să nu mă pierd cu firea, să-ncerc să mă stăpînesc. M-a înghionțit de cîteva ori cu umărul.

Încet-încet, am reușit să-mi stăpînesc spaima. Am fixat cu insistență cel de-al treilea chip care se reflecta în oglindă, cernînd imaginea sa printre gene, și, treptat, mi-am dat seama că nu era nici chip omenesc, nici de animal. De fapt, nu era un cap. Era o formă inertă, lipsită de orice mobilitate sau vitalitate interioară. În clipa în care acel gînd a prins contur în mintea mea, am înțeles deodată că gîndul nu-mi aparținea. Conștientizarea aceasta nu venea din interiorul meu: gîndul îmi fusese transmis. Preț de o clipă, o imensă neliniște a pus stăpînire pe mintea mea, apoi un lucru de neînțeles mi-a devenit familiar. Ceea ce crezusem a fi fost gîndurile mele era o voce care îmi murmură la ureche.

– *Vad!* am exclamat în engleză, fără a emite însă vreun sunet.

– Da, *vezi*, mi-a șoptit vocea la ureche, exprimîndu-se în spaniolă.

În acea clipă, m-am simțit prizonierul unei forțe cu mult mai puternice decît ființa mea, m-am simțit înrobît. Nu simțeam

durere, nici măcar teamă. De fapt, nu mai simțeam nimic. Știam cu certitudine, fără umbră de îndoială, fiindcă acesta era mesajul pe care mi-l transmitea vocea, că nu mă puteam elibera din încheștarea acestei forțe prin nici un act de voință sau de forță fizică. Știam că mă pierd, că mor. Instinctiv, am ridicat privirea spre don Juan, iar când ochii ni s-au întâlnit, acea forță mi-a dat drumul. Eram eliberat. Don Juan îmi zîmbea, parcă știind prin ce trecusem.

Abia atunci mi-am dat seama că stau în picioare. Don Juan ținea oglinda sprijinind-o pe cant, pentru a lăsa apa să se scurgă de pe ea.

Ne-am întors împreună acasă, fără a scoate o vorbă pe drum.

– Toltecii erau, pur și simplu, fascinați de descoperirile pe care le-au făcut, mi-a spus don Juan.

– Acum înțeleg de ce, i-am răspuns.

– Și eu, mi-a răspuns don Juan.

Forța care mă ținuse încătușat fusese atât de puternică, încât mă sleise de puteri și, preț de câteva ore de la acea experiență, am fost incapabil să scot o vorbă, cu atât mai puțin să formulez vreun gând coerent. Mă imobilizase, privindu-mă de orice scînteie de voință. După atîta vreme, nu reușisem să-mi revin decît parțial.

– Fără să fi intervenit în mod deliberat, a continuat don Juan, am împărțit special pentru voi tehnica vechilor tolteci în două etape. Prima este suficientă să vă familiarizeze cu ceea ce se petrece, iar în cadrul celei de-a doua, vom încerca să desăvîrșim ceea ce au încercat să descopere vizionarii antici.

– Ce s-a petrecut cu adevărat acolo, don Juan? l-am întrebat.

– Există două variante. Mai întâi, îți voi prezenta versiunea vechilor vizionari. Ei au considerat că suprafața unui obiect strălucitor introdus în apă și reflectată de aceasta sporește puterea apei. Ceea ce au făcut ei a fost să privească atent corpuri de apă,

iar suprafața care se reflecta i-a ajutat la accelerarea procesului. Ei credeau cu tărie că ochiul omenesc este cheia cu care poți pătrunde în universul necunoscutului. Fixînd atent apa, ei au permis, practic, ochiului și vederii fizice să deschidă o cale.

Don Juan a spus că vechii vizionari au remarcat un lucru extraordinar: umiditatea apei sporește sau scade, doar fluiditatea apei este în continuă prefacere. Ea curge, au conchis ei, în căutarea altor niveluri care se află în străfundul nostru. Ei considerau că apa nu ne-a fost dată doar pentru a întreține viața, ci și ca o verigă de legătură, o cale pe care să putem accede la nivelurile profunde ale ființei noastre.

– Sînt multe nivelurile din străfundul ființei omenesti? l-am întrebat.

– Vechii vizionari au descoperit șapte niveluri, mi-a răspuns el.

– Don Juan, dumneata le cunoști pe toate?

– Ca vizionar, eu aparțin noului ciclu și, prin urmare, viziunea mea este diferită, mi-a spus el. Acum, nu fac decît să-ți prezint ce au făcut vechii vizionari și să-ți explic la ce convinșeri au ajuns.

A afirmat că simplul fapt de a fi avut o altă viziune nu presupunea neapărat că practicile bătrînilor vizionari nu ar fi fost valabile; poate interpretarea lor să fi fost eronată, însă adevărurile descoperite aveau o valoare pragmatică pentru ei. În ceea ce privește practicile legate de apă, aceștia erau convinși că este posibil, din punct de vedere omenesc, ca fluiditatea apei să transporte corpul fizic oriunde între nivelul nostru obișnuit și oriicare din celelalte șapte niveluri profunde; sau că putem fi transportați la nivelul esenței oriunde în spațiul acestui nivel, pe firul apei, fie spre izvor, fie spre vărsare.

În consecință, foloseau apa curgătoare pentru a fi transportați la acest nivel al nostru și la cel al lacurilor adînci sau al văilor cu apă, ca să fie transportați în profunzime.

– Ceea ce urmăreau prin tehnica pe care ți-o prezint, îmbrăca două aspecte, a continuat el. Pe de-o parte, foloseau fluiditatea apei pentru a fi transportați la primul nivel. Iar pe de alta, o foloseau pentru a avea o întâlnire față-n față cu o ființă de la primul nivel. Forma de cap din oglindă era una dintre acele creaturi care venise să se uite la noi.

– Deci există în realitate! am exclamat eu.

– Bineînțeles că există, mi-a răspuns el.

A spus că vechii vizionari au fost afectați de aberanța lor insistență de a rămâne lipiți de procedurile lor, dar acceptau indiferent ce întâlneau. Au descoperit că cel mai sigur mod de a întâlni una dintre acele creaturi este prin intermediul apei. Nu contează mărimea apei; este la fel de bun și un ocean, și un iaz. El alesese un mic pîrîu, pentru că nu-i plăcea să se ude. Am fi obținut aceleași rezultate într-un lac sau un rîu mai mare.

– Cealaltă viață vine să descopere ce se petrece cînd ființele umane cheamă, a continuat el. Acea tehnică toltecă este ca o bătaie la ușa lor. Vechii vizionari au spus că suprafața lucioasă de pe fundul apei a servit drept momeală și fereastră. Prin urmare, oamenii și acele creaturi se întîlnesc la o fereastră.

– Asta mi s-a întîmplat mie acolo? am întrebat.

– Vechii vizionari ar fi spus că ai fost tras de forța apei și forța primului nivel, plus influența magnetică a creaturii de la fereastră.

– Dar am auzit o voce în urechea mea, spunînd că eram pe moarte, am spus eu.

– Vocea avea dreptate. Erai pe moarte și ai fi murit, dacă n-aș fi fost eu acolo. Acesta este pericolul practicării tehnicilor toltecilor. Sînt extrem de eficiente, dar, de cele mai multe ori, letale.

I-am spus că mărturisesc cu rușine că m-am speriat. Faptul că *am văzut* acea formă în oglindă și am simțit forța aceea învâ-

luitoare în jurul meu, se dovedise a fi prea mult pentru mine cu o zi înainte.

– Nu vreau să te sperii, mi-a declarat el, dar încă nu ți s-a întîmplat nimic. Dacă ți se va întîmpla ce mi s-a întîmplat mie, pregătește-te pentru șocul vieții tale. E mai bine să tremuri de spaimă acum decît să mori de frică mîine.

Teama mea era afit de cumplită, încît nu puteam nici măcar să dau glas întrebărilor care-mi veneau în minte. Îmi venea greu să înghit. Don Juan a rîs pînă l-a apucat tusea și s-a înroșit la față. Cînd mi-am recăpătat glasul, fiecare din întrebările mele l-au făcut să se zguduie de rîs.

– Nici nu-ți dai seama ce nostim este pentru mine, mi-a spus el, în cele din urmă. Nu rîd de tine, ci de situație. Binefacătorul meu m-a făcut să trec prin aceleași etape și, cînd mă uit la tine, mă văd, fără să vreau, pe mine.

I-am spus că-mi este rău de la stomac. A spus că era normal să-mi fie frică și că era greșit și lipsit de sens să-mi stăpînesc teama. Vechii vizionari au căzut în capcană, pentru că și-au suprimat spaima cînd ar fi trebuit să fie îngroziți pînă-n măduva oaselor. Deoarece nu au vrut să-și stopeze căutările sau să-și abandoneze conceptele, și-au stăpînit, în schimb, teama.

– Ce vom mai face cu oglinda? m-am interesat.

– Oglinda aceea va fi folosită la o întâlnire față-n față între tine și creatura pe care de-abia ai întrezărit-o ieri.

– Ce se întîmplă într-o întâlnire față-n față?

– Se întîmplă că o formă de viață, cea omenească, întîlnește altă formă de viață. Vechii vizionari spun că, în acest caz, aceasta este o creatură de la primul nivel al fluidității apei.

Mi-a explicat că vechii vizionari au presupus că cele șapte niveluri de sub noi erau niveluri ale fluidității apei. Pentru ei, un izvor avea o semnificație nebănuită, deoarece credeau că, într-un asemenea caz, fluiditatea apei se inversează și merge din adînc

spre suprafață. Considerau că acesta este mijlocul, în timp ce creaturile de la celelalte niveluri, aceste alte forme de viață, vin în planul nostru să se zgîiască la noi, să ne observe.

– În această privință, acei vechi vizionari nu se înșelau, a continuat el. Ei au pus punctul pe i. Entități pe care noii vizionari le numesc aliați apar într-adevăr în jurul apelor.

– Creatura din oglindă era un aliat?

– Bineînțeles, dar nu unul care poate fi folosit. Tradiția aliaților, cu care te-am obișnuit în trecut, vine direct de la vechii vizionari. Faceau minuni cu aliații, dar nimic din ce făceau nu avea valoare cînd apărea adevăratul inamic: ceilalți oameni.

– Întrucît acele creaturi sînt aliați, înseamnă că sînt foarte periculoase, am spus eu.

– La fel de periculoase pe cît sîntem și noi, oamenii, nici mai mult, nici mai puțin.

– Ne pot ucide?

– Nu direct, dar ne pot speria de moarte, în mod sigur. Pot traversa chiar hotarele sau pot veni, pur și simplu, prin oglindă. După cum ți-ai dat seama, probabil, pînă acum, străvechii tolteci nu s-au oprit nici ei la fereastră. Au găsit căi ciudate de a se duce dincolo de ea.

Cea de-a doua etapă a tehnicii a început la fel ca prima, doar că mi-a trebuit de două ori mai mult timp să mă relaxez și să-mi opresc frămîntarea interioară. Cînd am făcut asta, reflecția feței lui don Juan și a mea au devenit brusc clare. M-am uitat cînd la el, cînd la mine timp de aproape o oră. Mă așteptam ca aliatul să apară în orice clipă, dar nu s-a întîmplat nimic. Mă durea gîtul. Îmi înțepeniseră picioarele și spatele. Îmi venea să îngenunchez pe stîncă, să-mi alin durerea de șale. Don Juan mi-a șoptit că, în clipa în care aliatul își va arăta forma, neliniștea mea va dispărea.

A avut perfectă dreptate. Șocul trăit cînd am văzut capul rotund la marginea oglinzii a risipit orice neliniște.

– Acum ce facem? am șoptit.

– Relaxează-te și nu te uita fix nicăieri, mi-a răspuns el. Uită-te la tot ce apare în oglindă. Uită-te, fără să te holbezi.

L-am ascultat. M-am uitat la tot ce era în cadrul oglinzii. Aveam un zumzet ciudat în urechi. Don Juan mi-a șoptit că ar trebui să-mi mișc ochii în direcția acelor de ceasornic, dacă simțeam că sînt învaluit de o forță neobișnuită; dar, în nici un caz, a subliniat el, nu trebuia să ridic capul să-l privesc.

După o clipă, am observat că oglinda reflecta mai mult decît imaginea fețelor noastre și forma rotundă. Suprafața ei se întunecase. Apăruseră puncte de lumină violetă, care se măreau. Erau, de asemenea, puncte negre. Apoi s-a transformat în ceva care semăna cu un cer noros, nocturn, în lumina lunii. Deodată, întreaga suprafață a venit în prim plan, de parcă ar fi fost o imagine în mișcare. Era o priveliște tridimensională a adîncurilor, care-ți tăia respirația.

Știam că-mi era imposibil să mă opun uriașei atracții a acelei priveliști. Mă duceam spre ea.

Don Juan mi-a șoptit cu hotărîre că ar trebui să-mi mut privirile, dacă-mi era dragă viața. Mișcarea mi-a adus imediat alinare. Am putut din nou să disting reflecțiile noastre și pe cea a aliatului. Pe urmă, aliatul a dispărut și a reapărut din nou, în capătul celălalt al oglinzii.

Don Juan mi-a poruncit să țin oglinda cu toată puterea. M-a prevenit să fiu calm și să nu fac mișcări bruște.

– Ce-o să se întîmple? am murmurat.

– Aliatul va încerca să iasă, mi-a răspuns el.

De îndată ce a spus asta, m-am simțit tras cu putere. Mă apăsase ceva de brațe. Venea de sub oglindă. Era ca o forță absorbantă, care crea o presiune uniformă peste tot în jurul cadrului.

– Ține oglinda strâns, dar n-o sparge, mi-a poruncit don Juan. Nu te lăsa absorbit. Nu lăsa aliatul să scufunde prea adânc oglinda.

Forța care ne trăgea în jos era uriașă. Am simțit că o să mi se rupă degetele sau că o să fiu zdrobit de stîncile de pe fundul apei. Don Juan și cu mine ne-am pierdut amîndoi echilibrul la un moment dat și a trebuit să coborîm de pe pietrele plate. Apa era puțin adîncă, dar zbaterea aliatului în jurul ramei oglinzii era la fel de înspăimîntătoare ca și cînd am fi fost într-un fluviu. Apa din jurul picioarelor noastre se rotea nebunește, dar imaginile din oglindă rămîneau netulburate.

– Atenție! a strigat don Juan. Vine!

Trasul s-a transformat într-o împingere de dedesubt. Ceva trăgea de marginea oglinzii; nu de marginea exterioară a ramei, de care țineam noi, ci de cea interioară, a sticlei. Era ca și cînd suprafața ar fi fost, într-adevăr, o fereastră deschisă și ceva sau cineva se cățara prin ea.

Don Juan și cu mine luptam cu disperare fie să împingem oglinda în jos, cînd era împinsă, fie s-o ridicăm, cînd era trasă. Stăteam aplecați și ne mișcam încet în aval față de locul inițial. Apa era mai adîncă și pietrele alunecoase.

– Să ridicăm oglinda din apă și să scăpăm de el, a spus don Juan pe un ton aspru.

Zbaterea continua neabătută. Parcă am fi prins cu mîinile goale un pește enorm, care înota furios de jur împrejur.

M-am gîndit că oglinda era, de fapt, un chepeng și o formă ciudată încerca să se cațare prin el. Se sprijinea pe marginea chepengului cu toată greutatea și era destul de mare ca să deplaseze reflecția feței lui don Juan și a mea. Nu ne mai vedeam. Distingeam doar o masă care încerca să se ridice.

Acum, oglinda nu mai stătea pe fundul apei. Degetele mele nu mai atingeau pietrele. Se afla la jumătatea adîncimii, ținută

de forțele opuse ale mișcărilor aliatului și ale noastre. Don Juan a spus că o să-și întindă mîinile pe sub oglindă și că eu trebuie să le apuc repede, ca s-o putem ridica mai bine, prin forța brațelor noastre. Cînd i-a dat drumul, s-a înclinat în partea lui. M-am întins repede să-l prind de mîini, dar nu era nimic dedesubt. Am șovăit o secundă în plus și oglinda a zburat din mîinile noastre.

– Apuc-o! Apuc-o! a strigat don Juan.

Am prins oglinda exact cînd era gata să aterizeze pe pietre. Am ridicat-o din apă, dar nu destul de repede. Apa semăna cu un clei. Cînd am tras oglinda, am tras și o bucată de material greu, ca un cauciuc, care mi-a smuls, pur și simplu, oglinda din mîini și a căzut la loc, în apă.

Don Juan, dînd dovadă de o extraordinară agerime, a prins oglinda și a ridicat-o fără nici o greutate, cu marginea în sus.

Niciodată, în viața mea nu m-a mai cuprins o asemenea melancolie. Era o tristețe fără o bază reală. Am asociat-o cu amințirea adîncurilor pe care le *văzusem* în oglindă. Era un amestec de dor după acele adîncuri și teamă de răcoroasa lor singurătate.

Don Juan a remarcat că, pentru luptători era foarte natural să fii trist fără nici un motiv anume. Vizionarii spun că oul luminos, interpretat drept cîmp de energie, simte destinația finală ori de cîte ori se distrug hotarele cunoscutului. Este de ajuns să întrezărești eternitatea dincolo de cocon, pentru a tulbura comoditatea inventarului nostru. Melancolia care rezultă este uneori atît de intensă, încît poate duce la moarte.

A spus că, cel mai bun mod de a scăpa de melancolie este s-o iei în rîs. A comentat pe un ton glumeț că prima atenție făcea totul pentru a reinstaura ordinea tulburată de contactul meu cu aliatul. Deoarece nu se putea reinstaura prin mijloace raționale, prima atenție o făcea concentrîndu-și toate puterile asupra tristeții.

I-am spus că, în orice caz, melancolia era reală. Să te lași pradă ei, să fii posomorât nu se potrivea cu sentimentul de singurătate pe care l-am resimțit când mi-am amintit de acele adîncuri.

– Ceva ajunge, în sfîrșit, la tine, a spus el. Nimic nu este mai singuratic decît eternitatea. Și nimic nu este mai comod pentru noi decît faptul că sîntem ființe umane. Aceasta este, într-adevăr, altă contradicție – cum poate omul să se mențină în limitele umanității sale și să se aventureze totuși de bunăvoie în singurătatea absolută a eternității? Oricînd vei rezolva această ghicitoare, vei fi gata pentru călătoria definitivă.

Am știut atunci cît se poate de sigur care era motivul tristeții mele. Era un sentiment recurent, unul pe care nu-l voi uita niciodată, pînă cînd nu-mi voi da seama din nou de același lucru: nimicnicia umanității față de imensitatea acelui lucru în sine, pe care-l văzusem reflectat în oglindă.

– Ființele umane sînt, într-adevăr, un nimic, don Juan, am spus eu.

– Știu exact ce gîndești, mi-a răspuns el.

– Sigur, sîntem un nimic, dar tocmai asta este provocarea finală: aceea că noi, niște nimicuri, putem înfrunta singurătatea eternității.

Apoi a schimbat brusc subiectul, lăsîndu-mă cu gura deschisă, fără să apuc să pun ultima întrebare. A început să discute despre confruntarea noastră cu aliatul. A spus că, mai întîi de toate, lupta cu aliatul nu fusese o glumă. Nu fusese chiar o problemă de viață și moarte, dar nici ceva lipsit de importanță.

– Am ales tehnica aceea, a continuat el, pentru că mi-a arătat-o binefăcătorul meu. Cînd l-am rugat să-mi dea un exemplu din tehnicile vechilor vizionari, a fost cît pe ce să leșine de rîs: rugămîntea mea i-a amintit de propria sa experiență. Binefăcătorul său, nagualul Elias, îi făcuse, de asemenea, o demonstrație dură a aceleiași tehnici.

Don Juan a spus că, deoarece a confecționat rama oglinzii sale din lemn, ar fi trebuit să-mi ceară să fac la fel, dar a vrut să știe ce s-ar întîmpla dacă rama era mai solidă decît a lui sau a binefăcătorului său. Ramele lor s-au rupt și aliatul a reușit să iasă de fiecare dată.

Mi-a explicat că, în timpul propriei sale experiențe, aliatul a rupt rama. El și binefăcătorul său au rămas cu două bucăți de lemn în mîna, în timp ce oglinda s-a scufundat și aliatul a ieșit din ea.

Binefăcătorul lui știa la ce probleme să se aștepte. În reflecția oglinzii, aliații nu sînt chiar înspăimîntători, pentru că se vede numai o formă, o masă. Dar, cînd ies, în afară de faptul că arată înspăimîntător, sînt o belea. A remarcat că, de îndată ce își părăsesc nivelul, este foarte greu să se mai întoarcă. Același lucru este valabil și pentru oameni. Dacă vizionarii se aventurează la nivelul acelor creaturi, există toate șansele să nu se mai audă niciodată de ei.

– Oglinda mea a fost sfărîmată de forța aliatului, a spus el. Nu mai era nici o fereastră și aliatul nu se mai putea întoarce, așa că a venit după mine. De fapt, a luat-o la fugă după mine, rostogolindu-se. M-am tîrît în patru labe, în cea mai mare viteză, urlînd îngrozit. Am luat-o la fugă peste dealuri, de parcă eram posedat. Aliatul s-a aflat tot timpul la cîțiva centimetri de mine.

Don Juan mi-a spus că binefăcătorul său a fugit după el, dar era prea bătrîn și nu se putea mișca destul de repede; a avut însă înțelepciunea să-i spună lui don Juan să se întoarcă. În felul acesta, a putut lua măsuri pentru a scăpa de aliat. A strigat că o să facă un foc și că don Juan trebuia să alerge în cerc, pînă era totul gata. A luat-o înainte, ca să adune crengi uscate, în timp ce don Juan a alergat pe un deal, înnebunit de frică.

Don Juan mi-a mărturisit că, în timp ce alerga în cerc, i-a trecut prin minte că binefăcătorul său savura, de fapt, situația. Știa

că binefacătorul său era un luptător capabil să se bucure în orice situație. De ce nu și în aceea? Preț de o clipă, s-a înfuriat atât de rău pe binefacătorul său, încât aliatul nu l-a mai urmărit, iar don Juan și-a acuzat explicit binefacătorul de răutate. Binefacătorul nu i-a răspuns, dar a făcut un gest de groază când s-a uitat dincolo de don Juan și aliat, care-i domina amenințător pe amândoi. Don Juan a uitat de furia sa și a început din nou să alerge în cerc.

– Binefacătorul meu era, într-adevăr, un bătrîn împielit, a spus don Juan rîzînd. Învățase să rîdă în sinea lui. Nu i se citea pe față, așa că se putea preface că plînge sau că e furios cînd, în realitate, rîdea. În ziua aceea, în timp ce mă urmărea aliatul, binefacătorul a stat și s-a apărut de acuzațiile mele. Am auzit doar frînturi din lunga sa conversație, de fiecare dată cînd alergam pe lîngă el. Cînd a terminat cu asta, am auzit frînturi din altă explicație lungă: că trebuia să adune multe lemne, că aliatul era mare, că focul trebuia să fie la fel de mare ca aliatul, că manevra putea să nu țină.

– Numai frica mea înnebunitoare mă făcea să merg mai departe. În cele din urmă, și-a dat seama, probabil, că era cît pe ce să cad răpus de epuizare; a făcut focul și m-a apărut cu flăcările de aliat.

Don Juan a spus că au stat toată noaptea lîngă foc. Cel mai rău era cînd binefacătorul trebuia să plece să mai aducă crengi uscate și-l lăsa singur. Era atât de înspăimîntat, încît i-a promis lui Dumnezeu că va părăsi calea cunoașterii și se va face fermier.

– Dimineața, după ce-mi epuizasem toată energia, aliatul a reușit să mă bage-n foc și m-am ars rău, a adăugat don Juan.

– Ce s-a întîmplat cu aliatul? m-am interesat.

– Binefacătorul meu nu mi-a spus niciodată ce s-a întîmplat cu el, mi-a răspuns. Dar cred că aleargă și acum aiurea, fără țintă, încercînd să găsească drumul înapoi.

– Ce s-a întîmplat cu promisiunea ta făcută lui Dumnezeu?

– Binefacătorul meu mi-a spus să nu mă îngrijorez. Fusese o promisiune bună, dar nu știam atunci că nu are cine să audă asemenea promisiuni, pentru că nu există Dumnezeu. Nu sînt decît emanațiile Vulturului și lor nu li se pot face promisiuni.

– Ce s-ar fi întîmplat dacă te-ar fi prins aliatul? am întrebat.

– Poate că aș fi murit de frică. Dacă aș fi știut ce însemna să fiu prins, l-aș fi lăsat s-o facă. La vremea aceea, eram un om nechibzuit. Cînd te prinde un aliat, fie faci atac de cord și mori de frică, fie te lupți cu el. Pe urmă, după ce se zbate feroce, energia aliatului scade. Aliatul nu ne poate face nimic și nici invers. Sîntem separați de un abis.

Străvechii vizionari credeau că, în momentul în care energiile aliatului scad, acesta își predă toate puterile omului. Aiurea! Vechii vizionari aveau aliați care veneau din urechile lor și puterea acestora nu însemna nimic pentru ei.

Don Juan mi-a explicat că noii vizionari fuseseră cei care a trebuit să lămurească această confuzie. Descoperiseră că singurul lucru care contează este impecabilul, adică energia eliberată. Au existat, într-adevăr, unii vizionari străvechi care au fost salvați de aliații lor, dar acest fapt nu avusese nimic de-a face cu puterea aliaților de a-i apăra de ceva; mai degrabă caracterul impecabil al oamenilor le permisese să folosească energia celorlalte forme de viață.

Noii vizionari au descoperit, de asemenea, cel mai important lucru despre aliați: ce anume îi face nefolositori sau folositori pentru om. Aliații nefolositori, care există în număr mare, sînt aceia care au emanații interioare incomparabile cu emanațiile noastre. Sînt atât de diferiți de noi, încît nu ne putem folosi de ei. Alți aliați, în număr foarte mic, se aseamănă cu noi, adică posedă emanații ocazionale care se potrivesc cu ale noastre.

– Cum este utilizat acest tip de aliat de către om? am întrebat.

– Ar trebui să folosim alt cuvânt, nu „a utiliza“, a răspuns el. Aș spune că ceea ce are loc între vizionarii și aliații de acest tip este un schimb mutual de energie.

– Cum are loc acest schimb?

– Prin emanațiile lor asemănătoare, mi-a răspuns el. Acele emanații aparțin, firește, conștiinței stîngi a omului; partea pe care omul obișnuit nu o folosește niciodată. Din acest motiv, aliații sînt total separați de lumea conștiinței drepte, de partea rațională.

A afirmat că emanațiile asemănătoare furnizează amîndouă o bază comună. Apoi, prin intermediul acestei familiarități, se stabilește o legătură mai profundă, care permite ambelor forme de viață să profite. Vizionarii caută calitatea eterică a aliaților; sînt foarte eficienți ca cercetași și paznici. Aliații, la rîndul lor, caută câmpul energetic mai puternic al omului, prin intermediul căruia se pot materializa.

M-a asigurat că vizionarii experimentați se folosesc de aceste emanații comune, pînă le aduc în prin plan; în acel moment are loc schimbul. Străvechii vizionari nu au înțeles acest proces și au creat tehnici complexe de a privi în adîncurile pe care le *văzusem* în oglindă.

– Vechii vizionari aveau un instrument foarte complicat, care-i ajuta să coboare, a continuat el. Era o frînghie răsucită în mod deosebit, pe care și-o legau în jurul taliei. A avea un capăt moale, înmuiat în rășină, care se potrivea în buric, ca un dop. Vizionarii aveau unul sau mai mulți asistenți, care-i țineau de frînghie, în timp ce se pierdeau în contemplarea adîncurilor. Să privești direct reflecția unui lac adînc și limpede este, evident, mult mai copleșitor și periculos decît ce am făcut noi cu oglindă.

– Dar oare chiar coborau cu trupul? am întrebat.

– Vei rămîne surprins să vezi de ce sînt capabili oamenii, mai ales dacă-și stăpînesc conștiința, mi-a răspuns el. Vechii vizionari erau aberanți. În drumurile lor spre adîncuri, au descoperit minuni. Era o rutină pentru ei să găsească aliați.

Bineînțeles, ți-ai dat seama pînă acum că „adîncurile“ sînt o figură de stil. Nu există adîncuri, doar manevrarea conștiinței. Totuși, vechii vizionari nu și-au dat seama de acest lucru.

I-am explicat lui don Juan că, din ce-mi spusese despre experiența sa cu aliatul, plus propria mea impresie subiectivă, cînd am simțit forța aliatului în apă, am ajuns la concluzia că aliații sînt foarte agresivi.

– Nu chiar, a spus el. Nu pentru că nu ar avea destulă energie să fie agresivi, ci mai degrabă au o altfel de energie. Seamănă mai mult cu un curent electric. În timp ce ființele organice seamănă mai mult cu valurile de căldură.

– Atunci de ce te-a urmărit atîta timp?

– Nu este nici un mister, mi-a răspuns. Frica animalică este cea care-i atrage cel mai mult; eliberează acel gen de energie care li se potrivește. Emanațiile din interiorul lor sînt ațîțate de frica animalică. Deoarece frica mea era irațională, aliatul s-a simțit atras sau, mai degrabă, frica mea a agățat aliatul și nu i-a mai dat drumul.

A spus că vechii vizionari sînt cei care au descoperit că aliaților le place frica animalică mai mult decît orice. Ba chiar au ajuns pînă acolo încît au oferit-o special aliaților lor, sperînd oamenii de moarte. Vechii vizionari erau convinși că aliații aveau sentimente umane, dar noii vizionari *vedeau* altfel lucrurile. *Vedeau* că aliații sînt atrași de energia eliberată de emoțiile lor; iubirea este la fel de eficientă ca ura sau tristețea.

Don Juan a adăugat că, dacă ar fi nutrit iubire față de acel aliat, aliatul ar fi venit, oricum, după el, deși urmărirea s-ar fi desfășurat într-o altă atmosferă. L-am întrebat dacă aliatul nu l-ar mai

fi urmărit, dacă și-ar fi stăpînit teama. A răspuns că stăpînirea fricii erau un truc al vechilor vizionari. Au învățat s-o controleze pînă într-atît, încît puteau s-o elimine. Își atrăgeau aliații cu propria lor teamă și, înlăturînd-o treptat, ca mîncarea, își țineau aliații sub control.

– Acei vizionari străvechi erau oameni înspăimîntători, a continuat don Juan. Nu aş folosi timpul trecut – sînt înspăimîntători chiar și azi. Scopul lor este să domine, să stăpînească totul.

– Chiar și azi, don Juan? l-am întrebat eu, încercînd să-l fac să-mi explice mai departe.

A schimbat subiectul, spunînd că ratase ocazia de a se spe-
ria peste măsură. A spus că, în mod sigur, felul în care acoperisem rama oglinzii cu smoală împiedicase scurgerea apei în spatele sticlei. Considera că fusese factorul decisiv care împiedicase aliatul să zdrobească oglinda.

– Păcat, a spus el. Poate că ai fi ajuns să-l plăci pe aliat. Apropo, nu era același cu cel care a venit cu o zi înainte. Cel de-al doilea îți semăna perfect.

– Nu ai și tu aliați, don Juan?

– După cum știi, am aliații binefăcătorului meu, mi-a răspuns el. Nu pot spune că nutresc aceleași sentimente pentru ei ca binefăcătorul meu. Era un om senin, dar pasional, care a renunțat cu dărnicie la tot ce poseda, inclusiv la energia sa. Își iubea aliații. Pentru el nu era nici o problemă să lase aliații să-i folosească energia și să se materializeze. Era mai ales unul care putea chiar să ia o formă umană grotescă.

Don Juan a continuat, spunînd că, deoarece nu era pîrtinitor față de aliați, nu-mi permisesese să-i cunosc cu adevărat, cum făcuse binefăcătorul lui cu el, în timp ce se afla în convalescență, după rana de la piept. Totul a început de la gîndul că binefăcătorul lui era un om ciudat. După ce de-abia scăpase din ghearele unui tiran josnic, don Juan bănuia că iar căzuse într-o

cursă. Intenționa să aștepte cîteva zile, să-și recapete puterea și apoi să fugă, cînd bătrînul nu era acasă. Dar bătrînul îi citise, probabil, gîndurile, pentru că, într-o zi, pe un ton confidențial, i-a șoptit lui don Juan că ar trebui să se înzdrăvenească mai repede, ca să scape amîndoi de temnicerul și tortionarul lor. Apoi, tremurînd de frică și neputință, bătrînul a deschis ușa și a apărut în camera un om monstruos, cu față de pește, ca și cînd ar fi tras cu urechea pînă atunci. Avea o culoare gri-verzuie, un singur ochi uriaș, care nu clipea și era mare cît ușa. Don Juan mi-a declarat că a fost atît de surprins și îngrozit, încît a leșinat și i-a trebuit ani de zile să-și revină.

– Aliații tăi îți sînt folositori, don Juan? am întrebat.

– Este foarte greu de spus, a răspuns el. Îmi iubesc aliații pe care mi i-a dat binefăcătorul meu. Sînt capabili să ofere o nețîrmurită afecțiune. Dar, pentru mine, sînt de neînțeles. Mi-au fost dați drept însoțitori, în caz că o să rămîn vreodată singur în acea imensitate care constă din emanațiile Vulturilor.

7. PUNCTUL DE ASAMBLARE

Don Juan și-a întrerupt explicarea măiestriei conștiinței timp de câteva luni, după confruntarea mea cu aliații. Într-o zi, a început din nou. Această revenire a fost declanșată de un eveniment ciudat.

Don Juan era în nordul Mexicului. Era târziu, după-amiaza. Îndată ce am ajuns în casa lui de acolo, m-a transpus în starea conștiinței elevate. Mi-am amintit imediat că don Juan se întorcea întotdeauna la Sonora, considerată un mijloc de reînnoire. Îmi explicase că un nagual, în calitate de conducător cu responsabilități uriașe, trebuie să aibă un punct fizic de referință, un loc în care să se producă o confluență de energii. Deșertul Sonora era pentru el un asemenea loc.

Cînd am intrat în starea de conștiință elevată, am observat că mai era cineva care se ascundea în semiîntuneric, în casă. L-am întrebat pe don Juan dacă Genaro era cu el. Mi-a răspuns că era singur, că-l remarcasem pe unul dintre aliați, cel care păzea casa.

Don Juan a făcut atunci un gest ciudat. S-a strîmbat, ca și cînd ar fi fost surprins sau îngrozit. Deodată, a apărut forma înspăimîntătoare la ușa camerei unde stăteam. Prezența străinului m-a speriat atît de tare, încît m-a apucat amețeala. Înainte să-mi revin din spaimă, omul s-a năpustit asupra mea cu o ferocitate

cumplită. Cînd m-a apucat de brațe, am tresărit de parcă m-ar fi curentat.

Am rămas mut de groază. Don Juan îmi zîmbea. Am mormăit, am gemut, încercînd să deschid gura, ca să strig după ajutor, și am simțit din nou o tresărire și mai mare.

Omul m-a strîns mai tare și a încercat să mă trîntească jos. Don Juan m-a îndemnat foarte liniștit să-mi revin, să nu lupt împotriva spaimei, ci să mă las în voia ei.

– Teme-te, fără să fii îngrozit, a spus el.

Don Juan a venit alături de mine și, fără să intervină în luptă, mi-a șoptit la ureche că ar trebui să mă concentrez asupra punctului mijlociu al corpului meu.

Pe parcursul anilor, insistase să-mi măsoar cu exactitate corpul și să găsesc cu exactitate punctul de mijloc, atît în lungime, cît și în lățime. Spusese întotdeauna că un asemenea punct este adevăratul centru al energiei pentru noi toți.

De îndată ce mi-am concentrat atenția asupra punctului de mijloc, omul mi-a dat drumul. În momentul acela, mi-am dat seama că ceea ce luasem drept ființă umană era o aparență. În clipa în care și-a pierdut forma umană pentru mine, aliatul a devenit un strop amorf de lumină opacă. A plecat de lîngă mine. M-am luat după el, împins de o forță uriașă, care m-a făcut să urmăresc lumina opacă.

Don Juan m-a oprit. M-a condus cu blîndețe pe veranda casei și m-a făcut să mă așez pe o ladă solidă, pe care o folosea drept bancă.

Eram profund tulburat de experiență, dar și mai tulburat de faptul că frica mea paralizantă dispăruse atît de repede și complet.

Am discutat despre brusca mea schimbare. Don Juan a afirmat că nu era nimic ciudat în legătura cu această schimbare și că teama nu există atîta timp cît lumina conștiinței a trecut dincolo de un anumit prag, în coconul omului.

Pe urmă, a început să-mi explice. A conturat pe scurt adevărurile referitoare la conștiință, despre care discutase: faptul că nu există o lume obiectivă, doar un univers de câmpuri energetice pe care vizionarii le numesc emanațiile Vulturului. Ca ființele umane sînt alcătuite din emanațiile Vulturului și sînt în esență bule de energie luminoasă; fiecare dintre noi este învăluit într-un cocon care cuprinde o mică porțiune din aceste emanații. Această conștiință este realizată de presiunea constantă pe care emanațiile din afara coconului, numite emanații libere, o exercită asupra celor din interiorul coconului. Această conștiință dă naștere percepției, care se produce cînd emanațiile din interiorul coconului se aliniază cu emanațiile corespunzătoare din exteriorul lor.

– Următorul adevăr este acela că percepția are loc, a continuat el, pentru că în fiecare din noi există un agent numit punct de asamblare, care selectează emanațiile interne și externe, în vederea alinierii. Alinierea pe care o percepem drept lume este produsul punctului specific în care punctul nostru de asamblare este localizat pe coconul nostru.

A repetat acest lucru de cîteva ori, pentru a-mi lăsa timp să înțeleg. Apoi a spus că, pentru a corobora adevărurile despre conștiință, am nevoie de energie.

– Ți-am spus, a continuat el, că legătura cu micii tirani ajută vizionarii să realizeze o manevră sofisticată: acea manevră constă în mutarea punctelor lor de asamblare.

A spus că, pentru că eu să percep un aliat, mi-am mutat punctul de asamblare departe de poziția sa obișnuită. Cu alte cuvinte, lumina conștiinței mele se mutase dincolo de un anumit prag, anihilîndu-mi frica. Toate acestea s-au întîmplat pentru că aveam un surplus de energie.

Mai tîrziu, în noaptea aceea, după ce ne-am întors dintr-o excursie pe munții din jur, care făcuse parte din învățăturile sale

pentru partea dreaptă, don Juan m-a pus din nou să mă transpun într-o stare de conștiință elevată, apoi și-a continuat explicația. Mi-a spus că, pentru a discuta despre natura punctului de asamblare, trebuia să începă cu o discuție despre prima atenție.

A spus că noii vizionari cercetau căile neobservate în care funcționează prima atenție și, pe măsură ce încercau să le explice altora, au creat o ierarhie pentru adevăruri despre conștiință. M-a asigurat că nu orice vizionar este dispus să dea explicații. De exemplu, binefăcătorului său, nagualul Julian, puțin îi păsa de explicații. Dar binefăcătorul nagualului Julian, nagualul Elias, pe care don Juan avusese norocul să-l cunoască, era interesat de ele. Din explicațiile îndelungi și detaliat ale nagualului Elias, din cele laconice ale nagualului Julian și din propriile sale lucruri văzute, don Juan a ajuns să înțeleagă și să coroboreze acele adevăruri.

Don Juan a spus că prima noastră atenție trebuie să scoată în evidență anumite emanații selectate din banda îngustă de emanații în care este localizată conștiința umană, pentru a aduce în prim plan lumea pe care o percepem. Emanațiile înlăturate se află încă la îndemîna noastră, dar rămîn inactive, necunoscute nouă pe durata vieții noastre.

Noii vizionari numesc emanațiile scoase în evidență partea dreaptă, conștiința normală, lumea aceasta, cunoscutul, prima atenție. Omul le numește realitate, raționalitate, bun-simț.

Emanațiile scoase în evidență alcătuiesc o mare parte din conștiința omului, dar o foarte mică porțiune din spectrul total de emanații sînt prezente în interiorul coconului unui om. Emanațiile neluate în seamă din banda unui om sînt considerate un fel de preambul la necunoscut, necunoscutul în sine constînd din totalul emanațiilor care nu fac parte din banda umană și nu sînt scoase niciodată în evidență. Vizionarii le numesc conștiința

stîngă, nagualul, cealaltă lume, necunoscutul, cea de-a doua atenție.

– Acest proces de scoatere în evidență a unor anumite emanații, a continuat don Juan, a fost descoperit și practicat de vechii vizionari. Ei și-au dat seama că un nagual sau o femeie nagual poate împinge această scoatere în evidență dincolo de emanațiile obișnuite și o poate deplasa către cele învecinate. Această împingere este cunoscută drept lovitură nagualului.

Don Juan a spus că respectiva deplasare a fost utilizată de vechii vizionari în mod practic, pentru a-i ține legați pe ucenicii lor. Prin acea lovitură, și-au făcut ucenicii să intre într-o stare de conștiință elevată, impresionantă. În timp ce aceștia erau deosebit de supuși, vechii vizionari i-au învățat tehnici aberante, care i-au transformat în oameni sinistri, la fel ca profesorii lor.

Noii vizionari folosesc aceeași tehnică, dar, în loc s-o utilizeze în scopuri sordide, o folosesc pentru a-și dirija ucenicii să învețe despre posibilitățile omului.

Don Juan a explicat că lovitură nagualului trebuie să fie dată într-un punct anume, în punctul de asamblare, care variază de la om la om. De asemenea, lovitură trebuie să fie dată de un nagual care vede. M-a asigurat că este la fel de inutil să ai puterea unui nagual, să nu vezi sau să vezi, dar să nu ai puterea unui nagual. În ambele cazuri, se obțin drept rezultat simple lovituri. Un vizionar poate lovi în punctul exact la nesfârșit, fără să aibă puterea de a deplasa conștiința, iar un nagual care nu vede nu va fi capabil să lovească în punctul exact.

A spus, de asemenea, că vechii vizionari au descoperit că punctul de asamblare nu se află în corpul fizic, ci în învelișul luminos, în coconul însuși. Nagualul identifică acel punct prin intensitatea sa luminoasă și mai mult îl împinge decît îl lovește. Forța împingerii creează o adîncitură în cocon și este resimțită

ca o lovitură în partea dreaptă a pieptului, o lovitură care-ți taie răsufllarea.

– Există tipuri diferite de adîncituri? m-am interesat eu.

– Sînt numai două tipuri, mi-a răspuns el. Unul este o concavitate, celălalt, o crăpătură; fiecare are alt efect. Concavitatea este o caracteristică temporară și produce o deplasare temporară – dar crăpătura este o caracteristică profundă, permanentă a coconului și produce o deplasare permanentă.

A explicat că, în mod obișnuit, un cocon luminos întărit de autorefecție nu este deloc afectat de lovitură nagualului. Uneori, coconul omului este foarte ușor de îndoit și cea mai mică forță creează o adîncitură în formă de cupă, care este o treime din mărimea coconului; sau creează o crăpătură care se poate întinde pe lățimea învelișului în formă de ou, sau pe lungimea lui, făcînd coconul să pară încolăcit în jurul său.

Unele învelișuri luminoase, după ce a apărut adîncitura, revin instantaneu la forma lor inițială, altele rămîn așa ore sau chiar zile în șir, abia după aceea își revin. Cu toate acestea, altele capătă o adîncitură care necesită altă lovitură din partea nagualului, într-o zonă învecinată, pentru a reda coconului luminos forma inițială. Sînt foarte puține cele care își păstrează permanent adîncitura. Indiferent cîte lovituri primesc de la un nagual, nu revin niciodată la forma lor de ou.

Don Juan spunea mai departe că adîncitura acționează asupra primei atenții, deplasînd lumina conștiinței. Adîncitura presează emanațiile înăuntrul învelișului luminos și vizionarii văd cum prima atenție se concentrează în altă parte, sub forța acelei presiuni. Adîncitura, prin deplasarea emanațiilor Vulturului în cocon, face ca lumina conștiinței să cadă asupra altor emanații din porțiuni inaccesibile în mod obișnuit primei atenții.

L-am întrebat dacă lumina conștiinței este văzută numai la suprafața coconului luminos. Nu mi-a răspuns imediat. Mi s-a

părut că a căzut pe gânduri. Mi-a răspuns după vreo zece minute. A spus că, în mod normal, lumina conștiinței este *văzută* la suprafața coconului tuturor ființelor senzitive. După ce omul își dezvoltă atenția, lumina conștiinței dobândește profunzime. Cu alte cuvinte, este transmisă de la suprafața coconului la un număr de emanații din interiorul său.

– Vechii vizionari au știut ce au făcut, când s-au ocupat de conștiință, a continuat el. Ei și-au dat seama că, prin crearea unei adâncituri în coconul omului, puteau forța lumina conștiinței, deoarece ea luminează deja emanațiile din interiorul coconului, răspîndindu-se la cele învecinate.

– Faci ca totul să pară o treabă fizică, am spus. Cum pot fi transformate adânciturile în ceva care este doar o lumină?

– În mod inexplicabil, lumina este cea care creează o adâncitură în altă lumină, mi-a răspuns el. Greșeala ta este că rămîi în inventarul rațiunii. Rațiunea nu abordează omul ca pe o energie. Rațiunea se ocupă de instrumente care creează energie, dar nu a apărut niciodată, în mod serios, ideea că sîntem mai buni decît instrumentele: sîntem organisme care creează energie. Sîntem o bulă de energie. Atunci nu este o exagerare faptul că o bulă de energie va crea o adâncitură în altă bulă de energie.

A spus că lumina conștiinței creată de adâncitură ar trebui să fie numită pe drept atenție elevată temporară, deoarece scoate în evidență emanațiile care sînt atît de apropiate de cele obișnuite, încît schimbarea este minimă. Totuși, schimbarea generează o mai mare capacitate de înțelegere și concentrare și, mai presus de orice, o mai mare capacitate de a uita. Vizionarii știau exact cum să folosească această schimbare pe scara calității. Ei au *văzut* că numai emanațiile din jurul celor pe care le folosim zilnic devin brusc luminoase, după lovitura nagualului. Cele mai îndepărtate rămîn nemișcate, ceea ce înseamnă că, în timp ce sînt într-o stare de atenție elevată, ființele umane pot lucra ca și cînd

ar fi într-o lume a vieții de zi cu zi. Necesitatea unui bărbat nagual și a unei femei nagual a devenit esențială pentru ei, pentru că starea durează doar atîta timp cît rămîne adîncitura, după care experiențele sînt uitate imediat.

– De ce trebuie să uiți? l-am întrebat.

– Pentru că emanațiile cu o mai mare claritate încetează să fie scoase în evidență de îndată ce luptătorii nu mai sînt în starea de conștiință elevată, mi-a răspuns el. Fără acea scoatere în evidență, indiferent ce experimentează sau vîd, dispare.

Don Juan a spus că una dintre sarcinile concepute de noii vizionari pentru discipolii lor constă în faptul că-i obligă să-și amintească, adică să scoată din nou în evidență, mai tîrziu, acele emanații folosite în timpul stărilor de conștiință elevată.

Mi-a reamintit că Genaro mi-a recomandat întotdeauna să învăț să scriu cu vîrfurile degetului, nu cu creionul, ca să nu strîng însemnări. Don Juan mi-a explicat că Genaro a vrut, de fapt, să spună că, în timp ce mă aflu într-o stare de conștiință elevată, ar trebui să utilizez emanații nefolosite pentru stocarea dialogului și a experienței și, într-o zi, să anulez totul, scoțînd din nou în evidență emanațiile care au fost folosite.

A continuat să explice că o stare de conștiință elevată este *văzută* nu numai ca o lumină care merge mai adînc înăuntrul formei ovoidale a ființei umane, ci și ca o lumină mai intensă la suprafața coconului. Totuși, ea nu este nimic în comparație cu lumina produsă de o stare de conștiință totală, care este *văzută* ca o izbucnire de incandescență în întregul ou luminos. Este o explozie de lumină de o asemenea magnitudine, încît marginile învelișului înaintează și emanațiile interioare se extind dincolo de orice limită.

– Acestea sînt cazuri speciale, don Juan?

– Bineînțeles. Ele li se întîmplă numai vizionarilor. Nici un alt om sau ființă nu se luminează așa. Vizionarii care ating în

mod deliberat conștiința totală merită să fie văzuți. Acesta este momentul când ard launtric. Focul launtric îi consumă. În această stare de conștiință deplină, ei fuzionează cu emanațiile libere și alunecă în eternitate.

După câteva zile de stat la Sonora, l-am dus înapoi pe don Juan în sudul Mexicului, unde locuia cu luptătorii săi.

Următoarea zi a fost caldă și cețoasă. Mă simțeam amețit, tulburat. Pe la jumătatea după-amiezii se lăsase o liniște neplăcută în oraș. Don Juan și cu mine stăteam pe scaune confortabile, în camera mare. I-am spus că viața la țară, în Mexic, nu este pe gustul meu. Nu-mi plăcea senzația că liniștea din acel oraș era forțată. Singurul zgomot pe care-l auzeam erau glasurile copiilor, tipînd în depărtare. Nu am reușit niciodată să aflu dacă tipau din joacă sau urlau de durere.

– Când te afli aici, ești întotdeauna într-o stare de conștiință elevată, a spus don Juan. Asta schimbă totul. Dar, indiferent ce ar fi, ar trebui să te obișnuiești să trăiești într-un oraș ca ăsta. Într-o zi, vei locui într-unul asemănător.

– De ce va trebui să locuiesc într-un oraș ca ăsta, don Juan?

– Ți-am explicat că noii vizionari vor să fie liberi. Iar libertatea are cele mai devastatoare implicații. Printre aceste implicații se numără și aceea că luptătorii trebuie să caute schimbarea cu orice scop. Ai tendința să trăiești așa ca acum. Îți stimulezi rațiunea trecînd-o prin propriul inventar sau punînd-o în opoziție cu inventarele prietenilor. Aceste manevre îți lasă foarte puțin timp să-ți examinezi soarta. Va trebui să renunți la toate acestea. La fel, dacă nu ai cunoaște decît liniștea încremenită a acestui oraș, ar trebui să cauți, mai devreme sau mai tîrziu, cealaltă față a monedei.

– Tu asta faci aici, don Juan?

– Cazul nostru este puțin diferit, pentru că noi sîntem la capătul drumului. Nu mai căutăm nimic. Ceea ce facem aici, nu

poate fi înțeles decît de un luptător. Ne petrecem zilele fără să facem nimic. Așteptăm. Voi repeta neobosit acest lucru: știm că așteptăm și știm ce așteptăm. Așteptăm libertatea!

Și acum, că știi asta, a adăugat el, zîbind, să revenim la discuția noastră despre conștiință.

De obicei, cînd eram în camera aceea, nu eram întrerupți niciodată de nimeni și don Juan hotăra întotdeauna lungimea discuțiilor noastre. De data aceasta, a răsunat o bătaie politicoasă la ușa și a apărut Genaro, care s-a așezat lîngă noi. Nu-l văzusem din ziua în care fugisem din casa lui în mare grabă. L-am îmbrățișat.

– Genaro are ceva să-ți spună, a zis don Juan. Ți-am explicat că este stăpînul conștiinței. Acum o să-ți explic ce înseamnă. El poate să determine punctul de asamblare să se adîncească în ou, după ce punctul a fost deplasat din poziția sa de lovitură nagualului.

Mi-a explicat că Genaro mi-a împins punctul de asamblare de nenumărate ori, după ce am atins conștiința elevată. În ziua în care ne-am dus la stîncă uriașă să discutăm, Genaro a făcut ca punctul meu de asamblare să se deplaseze serios în partea stîngă – de fapt, atît de serios, încît a fost puțin periculos.

Don Juan s-a oprit din vorba și a parut gata să-i cedeze cuvîntul lui Genaro. A dat din cap, ca și cînd ar fi vrut să-i facă semn lui Genaro să spună ceva. Acesta s-a ridicat și a venit lîngă mine.

– Flacăra este foarte importantă, mi-a zis el, blînd. Îți amintești ziua în care te-am pus să te uiți la reflecția luminii pe o bucată de cuarț, cînd stăteam pe stîncă aceea mare?

Mi-am amintit, cînd l-am auzit pomenind de ea.

În ziua aceea, după ce don Juan a tăcut, Genaro a arătat refracția luminii în timp ce aceasta trecea printr-o bucată de cuarț lustruit, pe care o scosese din buzunar și o pusese pe stîncă

turtita. Stralucirea cuarțului mi-a atras imediat atenția. Pe urmă, m-am trezit întins pe stîncă, în timp ce don Juan stătea lîngă mine și mă privea îngrijorat.

Mă pregăteam să-i spun lui Genaro ce-mi amintisem, cînd a început deodată să vorbească. Mi-a șoptit la ureche și a făcut semn spre una din cele două lămpi cu petrol din cameră.

– Uită-te la flacără, mi-a spus el. Nu are nici un pic de căldură. Flacăra pură te poate duce în adîncurile necunoscutului.

În timp ce vorbea, am început să simt o presiune ciudată; era o greutate fizică. Îmi țiuiau urechile; punctul acela mă orbea, încît de-abia mai distingeam mobila. Parcă-mi pierdusem vederea. Deși aveam ochii deschiși, nu vedeam intensitatea luminii lămpii cu petrol. Totul în jurul meu era întunecat. Sclipiri fosforescente luminau bezna. Apoi, la fel de repede cum dispăruse, mi-a revenit vederea.

Nu-mi dădeam seama unde eram. Mi se părea că plutesc într-un balon. Eram singur. Mi-era frică și rațiunea se grăbise să construiască o explicație care mi se părea logică în momentul acela: Genaro mă hipnotizase, folosindu-se de flacăra lămpii cu petrol. Mă simțeam aproape satisfăcut. Pluteam în liniște, încercînd să nu mă îngrijorez. Credeam că un mod de a evita îngrijorarea era să mă concentrez asupra etapelor prin care va trebui să trec la trezire.

Primul lucru pe care l-am observat a fost că nu eram eu însumi. Nu puteam să mă uit la nimic, pentru că nu aveam cu ce. Cînd am încercat să-mi examinez corpul, mi-am dat seama că de-abia eram conștient, și totuși era ca și cînd aș fi privit în spațiul infinit. Erau nori amenințători de lumină stralucitoare și mase de întuneric, totul fiind în mișcare. Am văzut clar o undă sclipitoare care venea spre mine, ca un enorm val molcom de ocean. Am știut atunci că eram ca o baliză plutind în spațiu și că valul o să mă ia și o să mă ducă mai departe. Am acceptat acest fapt ca pe

ceva inevitabil. Dar exact înainte să mă lovească, s-a întîmplat ceva complet neașteptat: o rafală de vînt m-a zburat din calea valului.

Forța vîntului m-a dus cu o viteză uluitoare. Am trecut printr-un tunel imens de lumini intens colorate. Mi s-a tulburat complet vederea și apoi am simțit că mă trezeam, că visasem. Fusesse un vis hipnotic, indus de Genaro. În următoarea clipă, eram în cameră, cu don Juan și Genaro.

A doua zi am dormit aproape tot timpul. Tîrziu, după-amiază, don Juan și cu mine am reluat discuțiile. Genaro fusesse mai devreme, dar refuzase să spună ceva despre experiența mea.

– Genaro ți-a împins din nou punctul de asamblare noaptea trecută, a spus don Juan. Dar poate că a făcut-o cu prea multă forță.

I-am povestit nerăbdător lui don Juan ce văzusem, la care el a zîmbit, vădit plictisit.

– Punctul tău de asamblare s-a deplasat din poziția normală, a spus el. Și acest fapt te-a făcut să percepi emanațiile care nu se percep în mod obișnuit. Pare o nimica toată, nu? Cu toate acestea, este o realizare supremă, pe care noii vizionari se străduiesc s-o elucideze.

Mi-a explicat că ființele umane aleg în repetate rînduri aceleași emanații pentru percepție, din două motive. Primul și cel mai important este acela că am fost învățați că acele emanații sînt perceptibile, iar al doilea că punctele noastre de asamblare selectează și prepară acele emanații pentru a fi folosite.

– Fiecare ființă umană are un punct de asamblare, a continuat el, care selectează emanații, pentru a le scoate în evidență. Vizionarii pot vedea dacă ființele receptive la senzații împărtășesc aceeași viziune asupra lumii, vîzînd dacă emanațiile selectate de punctele lor de asamblare sînt aceleași.

A afirmat că una dintre cele mai importante realizări pentru noii vizionari a fost să descopere că locul în care se găsește punctul pe coconul tuturor ființelor vii nu este o caracteristică permanentă, ci se fixează acolo din obișnuință. Așa se explică accentul deosebit pus de noii vizionari pe noi acțiuni, noi practici. Doresc cu disperare să ajungă la noi utilizări, la noi obiceiuri.

– Lovitura nagualului are mare importanță, a continuat el, pentru că ea face punctul să se miște. Îi modifică locul. Uneori, ea creează chiar o crăpătură permanentă. Punctul de asamblare este dislocat complet, și conștiința se schimbă radical. Dar o problemă de și mai mare importanță este înțelegerea corespunzătoare a adevărurilor despre conștiință, pentru a ne da seama că punctul poate fi deplasat din interior. Din păcate însă, ființele umane pierd întotdeauna pentru că n-o fac. Pur și simplu, nu-și cunosc posibilitățile.

– Cum se poate realiza acea schimbare din interior? m-am interesat.

– Noii vizionari spun că acea realizare este chiar tehnica, a spus el. Afirmă că, mai întâi, trebuie să-ți dai seama că lumea pe care o percepem este rezultatul faptului că punctele noastre de asamblare se află într-un anumit loc pe cocon. De îndată ce se înțelege acest lucru, punctul de asamblare se poate deplasa aproape după cum dorim, ca urmare a noilor obiceiuri.

Nu prea am priceput ce înțelegea prin obiceiuri și l-am rugat să mă lămurească.

– Punctul de asamblare al omului apare în jurul unei zone definite a coconului, pentru că îl comandă Vulturul, a spus el. Dar locul exact este determinat, de obicei, de acte repetate. Mai întâi, învățăm că se poate afla acolo și apoi îl comandăm chiar noi să fie acolo. Comanda noastră devine comanda Vulturului și acel punct este fixat în locul respectiv. Gîndește-te cu multă grijă

la următorul lucru: comanda noastră devine comanda Vulturului. Vechii vizionari au plătit scump pentru această descoperire. Vom reveni mai târziu asupra acestui aspect.

Mi-a spus din nou că vechii vizionari se concentraseră exclusiv să creeze mii de tehnici complexe de vrăjitorie. Dar nu și-au dat seama niciodată că dispozitivele lor sofisticate, oricît ar fi fost de bizare, nu erau altceva decît niște mijloace menite să distrugă fixarea punctelor lor de asamblare și să le facă să se deplaseze.

L-am rugat să-mi explice ce spusese.

– Ți-am explicat că vrăjitoria este ca și cînd ai intra pe o stradă înfundată, mi-a răspuns el. Vreau să spun că practicile vrăjitorești nu au nici o valoare intrinsecă. Valoarea lor este indirectă, pentru că adevărata lor funcție este aceea de a face punctul de asamblare să se deplaseze, determinînd atenția primă să-și anuleze controlul asupra aceluia punct.

Noii vizionari și-au dat seama de adevăratul rol jucat de acele practici vrăjitorești și au hotărît să treacă direct la deplasarea punctelor lor de asamblare, evitînd ritualuri și incantații fără rost. Ritualurile și incantațiile sînt necesare totuși la un moment dat în viața fiecărui luptător. Te-am inițiat personal în toate genurile de proceduri vrăjitorești, dar numai ca să-ți distrag prima atenție de la forța de cufundare în gînduri, care îți ține punctul de asamblare fixat rigid.

A adăugat că împletirea obsesivă a primei atenții cu cufundarea în gînduri sau rațiunea este o puternică forță liantă și că acele ritualuri, datorită faptului că au un caracter repetitiv, forțează prima atenție să elibereze energie din contemplarea inventarului. Ca urmare, punctul de asamblare își pierde rigiditatea.

– Ce se întîmplă cu cei ale căror puncte de asamblare își pierd rigiditatea? m-am interesat eu.

– Dacă nu sînt luptători, a spus el, zîmbind, cred că și-au pierdut mințile. Așa cum ai crezut și tu, odată, că înnebunești.

Dacă sînt luptători, știu că au înnebunit, dar așteaptă răbdători. Vezi, să fii sănătos fizic și psihic înseamnă să ai un punct de asamblare nemișcat. Cînd se deplasează, înseamnă practic că nu mai ești în mințile tale.

A spus că luptătorii ale căror puncte de asamblare s-au deplasat au două opțiuni. Una este aceea să admită că sînt bolnavi și să se poarte anormal, reacționînd emoțional la lumile ciudate la care sînt obligați să fie martori de către forța de deplasare; iar alta este să rămînă impasibili, neafecți, știind că punctul de asamblare revine întotdeauna la poziția sa inițială.

– Și dacă punctul de asamblare nu revine la poziția sa inițială? am întrebat.

– Atunci, acei oameni sînt pierduți, a spus el. Fie sînt nebuni incurabili, pentru că punctele lor de asamblare nu vor mai putea niciodată să asambleze lumea așa cum o știm, fie sînt vizionari unici, care și-au început mișcarea către necunoscut.

– Ce determină dacă sînt una sau alta?

– Energia! Impecabilitatea! Luptătorii impecabili nu-și pierd firea. Rămîn neatinși. Ți-am spus de multe ori că luptătorii impecabili pot *vedea* lumi înspăimîntătoare fără să fie afectați. În clipa imediat următoare ei sînt capabili să spună o glumă, să rîdă cu prietenii lor, cu străinii.

I-am explicat atunci ceea ce îi spusese de multe ori, anume că ceea ce mă făcea să cred că sînt bolnav erau niște experiențe senzoriale dezbinătoare, pe care le avusesem ca urmare a ingerării unor plante halucinogene. Am trecut prin stări de tulburări spațiale și temporale, cu neplăcute pierderi de concentrare, viziuni și halucinații de locuri și oameni la care mă zgîiam de parcă ar fi existat cu adevărat. Nu puteam să nu mă gîndesc că-mi pierd mințile.

– Conform canoanelor obișnuite, îți pierdeai, într-adevăr, mințile, a spus el. Dar, din punctul de vedere al vizionarilor, nu

era o mare pierdere. Pentru un vizionar, mintea nu este altceva decît autorefecția inventarului unui om. Dacă pierzi aceea autorefecție, dar nu și baza, trăiești, practic, o viață infinit mai puternică decît dacă ai fi păstrat-o.

Mi-a spus că partea mea negativă era reacția emoțională, care mă împiedica să-mi dau seama că ciudătenia experiențelor mele senzoriale era determinată de profunzimea la care se deplasase punctul meu de asamblare în banda emanațiilor umane.

I-am spus că nu înțelegeam ce-mi explica, pentru că aceea configurație pe care o numise banda emanațiilor umane era ceva de neînțeles pentru mine. Mi-o imaginasem ca pe un fel de fundă pe suprafața unei mingii.

Mi-a răspuns că mă induce în eroare faptul că o numise bandă. De aceea va folosi o analogie pentru a ilustra la ce se referă. Mi-a explicat că forma luminoasă a omului este ca un burduf de brînză în care se injectează brînză mai închisă la culoare. S-a uitat la mine și a pufnit în rîs. Știa că nu-mi place brînză.

A făcut o schemă pe o tablă. A desenat o formă ovoidală și a împărțit-o în patru secțiuni longitudinale, spunînd că va șterge imediat liniile de diviziune, pentru că le desenase numai ca să am idee unde se afla banda pe coconul omului. Apoi a desenat o bandă mai groasă la linia de demarcație dintre prima și a doua secțiune și a șters liniile de diviziune. Mi-a explicat că banda era ca o brînză Cheddar, introdusă într-un burduf de brînză.

– Dacă burduful ar fi transparent, a continuat el, ai avea o copie perfectă a coconului unui om. Brînză Cheddar se răspîndește peste tot în burduf, dintr-o parte într-alta.

Punctul de asamblare al omului se afla sus, la trei pătrimi distanță spre partea superioară a oului, pe suprafața coconului. Cînd un nagual apasă asupra aceluși punct de luminozitate intensă, punctul se deplasează în brînză Cheddar. Conștiința ele-

vată vine cînd lumina intensă a punctului de asamblare luminează emanațiile latente din interiorul brînzei Cheddar. Cînd vezi lumina punctului de asamblare mișcîndu-se în acel disc, ai senzația că se deplasează spre partea stînga a suprafeței coconului.

A repetat această analogie de trei sau patru ori, dar tot n-am înțeles, și a trebuit să-și continue explicațiile. A spus că transparența oului luminos dă impresia unei mișcări spre stînga cînd, de fapt, fiecare mișcare a punctului de asamblare este în adîncime, în centrul punctului luminos, de-a lungul grosimii benzii omului.

Am remarcat că, din ceea ce spunea, ar rezulta că vizionarii ar putea să vadă punctul de asamblare mișcîndu-se, dacă și-ar folosi ochii.

— Omul nu este o necunoscută, a spus el. Luminozitatea omului poate fi văzută aproape, ca și cînd te-ai uita cu ochiul liber.

Mi-a explicat apoi că vechii vizionari văzuseră mișcarea punctului de asamblare, dar nu le trecuse niciodată prin minte că era o mișcare de profunzime; în schimb, și-au urmat vederea și au încetățenit expresia „deplasare la stînga“, pe care noii vizionari au reținut-o, deși știau că este o greșeală s-o numești așa.

A spus, de asemenea, că, pe parcursul activității mele cu el, făcuse punctul meu de asamblare să se deplaseze de nenumărate ori, așa cum se întîmplase chiar în clipa de față. Deoarece deplasarea punctului de asamblare era întotdeauna în profunzime, nu mi-am pierdut niciodată sensul identității, în ciuda faptului că am folosit mereu emanații pe care nu le mai folosisem niciodată.

— Cînd nagualul împinge punctul acela, a continuat el, punctul se termină în orice loc de-a lungul benzii omului, dar nu contează unde, pentru că, indiferent unde s-ar termina, este întotdeauna teren virgin.

Marea încercare inventată de noii vizionari pentru ucenicii lor luptători este aceea a călătoriei înapoi, pe care o fac punctele lor de asamblare sub influența nagualului. Această retragere, cînd este completă, se numește recîștigarea totalității Eului.

A continuat spunînd că motivul de discordie al noilor vizionari era acela că, pe parcursul evoluției noastre, de îndată ce lumina conștiinței se concentrează asupra benzii de emanații a omului și selectează o parte din ele, pentru a le scoate în evidență, ea intră într-un cerc vicios. Cu cît scoate mai mult în evidență anumite emanații, cu atît mai stabil este punctul de asamblare. Se poate spune deci că acea comandă a noastră devine comanda Vulturului. Este de la sine înțeles că, atunci cînd conștiința noastră evoluează în atenție primă, comanda este atît de puternică, încît este un adevărat triumf să spargi cercul și să deplasezi punctul de asamblare.

Don Juan a spus că punctul de asamblare este, de asemenea, răspunzător de faptul că face atenția primă să perceapă în termeni de ciorchini. Un exemplu de ciorchine de emanații scoase în evidență este corpul omenesc, perceput ca atare. Cealaltă parte a ființei noastre totale, coconul nostru luminos, nu este scos niciodată în evidență și este sortit uitării; pentru că efectul punctului de asamblare nu este numai acela că ne face să percepem ciorchinii de emanații, ci și faptul că ne face să nu luăm în seamă emanațiile.

Cînd am insistat să-mi dea o explicație a ciorchinilor, mi-a spus că punctul de asamblare radiază o lumină care grupează mînunchiuri de emanații încastrate. Aceste mînunchiuri se aliniaza apoi cu emanațiile libere. Ciorchinii se formează chiar și cînd vizionarii au de-a face cu emanații care nu se folosesc niciodată. Ori de cîte ori sînt scoase în evidență, le percepem la fel cum percepem ciorchinii primei atenții.

– Unul dintre cele mai importante momente pentru noii vizionari, a continuat el, a fost cînd au descoperit că necunoscutul constă doar din emanațiile înlăturate de prima atenție. Este o problemă uriașă, dar în care se pot produce ciorchini. Necunoscutul, pe de altă parte, este o eternitate în care punctul nostru de asamblare nu poate grupa nimic în ciorchini.

Mi-a explicat că punctul de asamblare este ca un magnet luminos care atrage emanațiile și le grupează oriunde se deplasează în limitele benzii de emanații ale unui om. Această descoperire a reprezentat gloria noilor vizionari, pentru că punea necunoscutul într-o nouă lumină. Noii vizionari au observat că unele viziuni obsesive ale vizionarilor, cele care erau aproape imposibil de conceput, au coincis cu o mutare a punctului de asamblare în zona benzii umane, care este diametral opusă localizării sale obișnuite.

– Acelea erau viziuni ale părții întunecate a omului, a spus el.

– De ce o numești partea întunecată a omului? l-am întrebat.

– Pentru că este sumbră și rău prevestitoare. Nu este numai necunoscutul, ci intervine și problema cui-îi pasă-să-l-cunoască.

– Cum rămîne cu emanațiile care sînt în interiorul coconului, dar în afara limitelor benzii umane? Pot fi percepute?

– Da, dar în moduri de nedescris, a spus el. Nu sînt necunoscutul uman, ca în cazul emanațiilor nefolosite din banda umană, ci necunoscutul aproape incomensurabil, în care caracteristicile umane nu apar absolut deloc. Este cu adevărat o zonă atît de vastă, încît le-ar veni greu s-o descrie chiar și celor mai buni vizionari.

Am insistat din nou, susținînd că misterul se află, evident, în noi.

– Misterul este în afara noastră, a spus el. Înăuntrul nostru sînt doar emanațiile care încearcă să spargă coconul. Iar acest fapt ne abate într-un fel sau altul din calea noastră, indiferent

dacă sîntem oameni obișnuiți sau luptători. Doar noii vizionari îl pătrund. Se străduiesc să-l vadă. Și, prin intermediul schimbărilor punctelor lor de asamblare, ajung să-și dea seama că misterul este perceput. Nu este atît ceea ce percepem noi, ci ceea ce ne fac să percepem.

Ți-am spus că noii vizionari cred că simțurile noastre sînt capabile să detecteze orice. Cred acest lucru, deoarece vād că poziția punctului de asamblare este cea care dictează ce să perceapă simțurile.

Dacă punctul de asamblare aliniază emanații în interiorul coconului, într-o poziție diferită de cea normală, simțurile umane percep în moduri de neconceput.

8. POZIȚIA PUNCTULUI DE ASAMBLARE

Data următoare, don Juan și-a reluat explicarea măiestriei conștiinței, când ne-am aflat din nou în casa lui din sudul Mexicului. Casa aceea era, practic, proprietatea tuturor membrilor nagual, dar Silvio Manuel era cel care trecea drept proprietar și toată lumea îi spunea casa lui don Silvio Manuel, deși eu, dintr-un motiv inexplicabil, mă obișnuisem să-i spun casa lui don Juan.

Don Juan, Genaro și cu mine ne-am întors după o excursie pe munți. În ziua aceea, în timp ce ne relaxam după lunga călătorie și savuram un prînz târziu, l-am întrebat pe don Juan care este motivul acestei curioase șiretenii. M-a asigurat că nu era vorba de nici o șiretenie și că a o numi casa lui Silvio Manuel era un exercițiu în arta *stalkingului*, care trebuia făcut de toți membrii partidului nagualilor, chiar și în intimitatea gîndurilor lor. Pentru cei care insistau să considere această casă în alți termeni, era egal cu trădarea legăturilor lor cu partidul nagualilor.

Am protestat, spunînd că mie nu mi-a spus niciodată asta. Nu voiam să creez disensiuni cu obiceiurile mele.

– Nu te îngrijora, mi-a spus el, zîmbind și bătîndu-mă pe spate. Poți să-i spui cum vrei acestei case. Nagual este cel care

are autoritate. Femeia nagual, de exemplu, o numește casa umbrelor.

Conversația noastră a fost întreruptă și nu l-am văzut pînă cînd nu m-a chemat să vin în curtea din spate, peste cîteva ore.

El și Genaro se plimbau în capătul opus al coridorului. Îi vedeam cum dau din mîini, în ceea ce părea a fi o conversație animată.

Era o zi senină, însorită. Soarele după-amiezii bătea direct în niște ghivece cu flori care atîrnau de jgheburile acoperișului, în jurul coridorului, și își aruncau umbrele pe zidurile de nord și est ale curții. Combinația luminii intense galbene a soarelui, cu umbrele mari, negre ale ghivecelor, încîntătoare și delicatele umbre ale plantelor care creșteau în ele erau uluitoare. Cineva cu simțul echilibrului și al ordinii îngrijise acele plante, pentru a crea un asemenea efect încîntător.

– Femeia nagual a făcut asta, a spus don Juan, ca și cînd mi-ar fi citit gîndurile. După-amiaza, ea privește la aceste umbre.

Faptul că se uita la umbre după-amiaza a avut un efect devastator asupra mea. Lumina galbenă, intensă de la ora aceea, liniștea orașului și afecțiunea pe care o nutream pentru femeia nagual mi-au adus pentru o clipă în minte toată singurătatea drumului nesfîrșit al luptătorilor.

Don Juan definise scopul aceluia drum cînd îmi spusese că noii vizionari luptă pentru libertatea totală, că urmăresc eliberarea finală, care vine cînd ating conștiința totală. Am înțeles foarte clar, în timp ce mă uitam la umbrele de pe perete, ce a însemnat pentru femeia nagual cînd a spus că citirea poeziilor cu glas tare era singura eliberare pe care o resimțea spiritul ei.

Îmi amintesc că-mi citise cu o zi înainte, acolo, în curte, dar nu prea îi dădusem importanță. Era o poezie de Juan Ramón

Jiménez, „Hora Immensa“ care, din câte mi-a spus, simboliza pentru ea singurătatea luptătorilor care trăiesc pentru a obține libertatea totală.

Doar un clopoțel și o pasăre întrerup nemișcarea...

Se pare că cele două vorbesc cu soarele care apune.

*Liniște colorată în auriu, după-amiaza este alcătuită din
cristale.*

*O punitate rătăcitoare face copacii răcoroși să se unduiască,
iar dincolo de aceștia,*

*un rîu transparent visează că pășește peste perle,
se eliberează și curge spre eternitate.*

Don Juan și Genaro au venit lîngă mine și m-au privit surprinși.

– Ce facem noi, de fapt, don Juan? l-am întrebat. Este posibil ca luptătorii să nu facă altceva decît să se pregătească pentru moarte?

– Nici vorbă, a spus el, bătîndu-mă încet pe umăr. Luptătorii se pregătesc să fie conștienți și ating conștiința totală numai cînd nu se mai cred importanți. Doar atunci cînd sînt nimic, devin totul.

Am rămas tăcuți un timp. Apoi, don Juan m-a întrebat dacă îmi era milă de mine. Nu i-am răspuns, pentru că nu eram sigur.

– Nu-ți pare rău că ești aici, nu? m-a întrebat don Juan, schițînd un zîmbet.

– Bineînțeles că nu-i pare, l-a asigurat Genaro.

Pe urmă, l-a cuprins îndoiala. S-a scărpinat în cap, după care s-a uitat la mine, arcuind din sprîncene.

– Sau poate că-ți pare. Ia spune!

– Nu-i pare.

De data aceasta, don Juan a fost cel care l-a asigurat pe Genaro, după care a făcut aceleași gesturi: s-a scărpinat în cap, a ridicat din sprîncene.

– Sau poate că-ți pare, a zis el. Ia spune!

– Nu-i pare! a exclamat Genaro și au izbucnit amîndoi într-un rîs nestăpînit.

După ce s-au liniștit, don Juan a spus că importanța de sine este forța care declanșează orice criză de melancolie. A adăugat că luptătorii aveau dreptul să aibă stări profunde de tristețe, dar că tristețea există doar ca să-i facă să ridă.

– Genaro vrea să-ți arate ceva mai palpitant decît toată auto-compătimirea pe care poți s-o acumulezi, a continuat don Juan. Este în legătură cu poziția punctului de asamblare.

Genaro a început imediat să se plimbe pe coridor, arcuindu-și spatele și ridicîndu-și coapsele la piept.

– Nagualul Julian i-a arătat cum să meargă așa, a șoptit don Juan. Se numește ținuta puterii. Genaro știe diverse ținute ale puterii. Privește-l atent.

Mișcările lui Genaro aveau, într-adevăr, o putere hipnotică. M-am pomenit urmărindu-i mersul, mai întîi cu ochii și apoi, irezistibil, cu picioarele. I-am imitat ținuta. Am mers din nou în jurul curții și ne-am oprit.

În timp ce mergeam, observasem extraordinara luciditate pe care mi-o aducea fiecare pas. Cînd ne-am oprit, aveam toate simțurile ascuțite. Puteam auzi fiecare sunet. Simțeam fiecare schimbare în lumina sau umbrele din jurul meu. Trebuia să fac ceva. Mă simțeam extraordinar de agresiv, de îndrăzneț. În momentul acela, am văzut o întindere enormă de pămînt în fața mea, iar în spate am văzut o pădure. Copaci uriași stăteau aliniați ca un zid. Pădurea era întunecată și verde; cîmpia era însoțită și galbenă.

Respiram profund, accelerat, dar nu anormal. Totuși, ritmul respirației mele era cel care-mi dădea aripi. Îmi venea să zbor, sau poate corpul meu voia, dar exact când mă pregăteam să mă desprind, m-a oprit ceva.

Don Juan și Genaro veniseră brusc lângă mine. Am mers pe coridor, cu Genaro la dreapta mea. M-a împins cu umărul. Am simțit greutatea corpului său asupra mea. M-a îndrumat la dreapta și am pornit spre zidul de est al curții. Preț de o clipă, am avut ciudata impresie că o să trecem prin zid. Ba chiar m-am și pregătit pentru impact, dar ne-am oprit chiar în fața lui.

În timp ce fața mea era lângă zid, m-au studiat amândoi cu mare atenție. Știam ce căutau; voiau să se asigure că mi-am schimbat punctul de asamblare. Știam că așa se întâmplase, pentru că mi se schimbaseră starea de spirit. Iar ei știau asta, evident. M-au luat încet de brațe și au mers în liniște cu mine în capătul celălalt al coridorului, spre un coridor întunecat, îngust, care lega curtea de restul casei. Ne-am oprit acolo. Don Juan și Genaro s-au îndepărtat câțiva pași de mine.

Am fost lăsat cu fața la una din laturile casei care era învăluită în umbră. Mă uitam la o cameră goală, întunecată și aveam senzația unei oboseli fizice. Mă simțeam leneș, indiferent, deși eram cuprins de o forță spirituală. Mi-am dat seama atunci că pierdusem ceva. Nu mai aveam pic de forță. De-abia mă mai țineam pe picioare. În cele din urmă, mi-au cedat genunchii, m-am așezat și apoi m-am întins pe o parte. În timp ce stăteam acolo, am nutrit cele mai împlinite și minunate gânduri de iubire față de Dumnezeu, de bunătate.

Apoi, deodată, m-am trezit în fața altarului principal al unei biserici. Basoreliefurile acoperite cu frunze de aur sclipeau în lumina a mii de lumânări. Am văzut figuri întunecate de bărbați și femei purtând o cruce enormă, așezată pe un palanchin uriaș.

M-am dat la o parte din calea lor și am ieșit din biserică. Am văzut o mulțime de oameni, o mare de lumânări înaintînd spre mine. Radium de fericire. Am alergat să le ies în întâmpinare. Forța mea motrice era o iubire profundă. Voiam să fiu cu ei, să mă rog lui Dumnezeu. Eram la numai câțiva metri de masa de oameni, când m-a îndepărtat ceva.

În clipa următoare, m-am trezit lângă don Juan și Genaro. Mă flancau în timp ce mergeam leneș în jurul curții.

În timpul prînzului, a doua zi, don Juan a spus că Genaro împinsese punctul meu de asamblare prin forța lui și că putuse să facă acest lucru pentru că fusesem într-o stare de liniște interioară. Mi-a explicat că punctul de articulație a tot ce fac vizionarii este ceva despre care discutase din ziua în care ne cunoscusem: și anume, oprirea dialogului interior. A subliniat în repetate rînduri că dialogul interior este ceea ce ține punctul de asamblare în poziția sa inițială.

– De îndată ce se atinge starea de liniște, este posibil orice, a zis el.

I-am spus că eram conștient de faptul că, în general, încetașem să vorbesc cu mine însumi, dar nu știam cum o făcusem. Dacă mi s-ar cere să explic procedura, n-aș ști ce să spun.

– Explicația este simplitatea în sine, a spus el. Ai făcut-o prin *voința* ta și, în felul acesta, ai pus bazele unei noi *intenții*, unei noi comenzi. Apoi, comanda ta a devenit comanda Vulturului.

Acesta este unul dintre cele mai extraordinare lucruri descoperite de noii vizionari: faptul că această comandă a noastră se poate transforma în comanda Vulturului. Dialogul interior se oprește în același fel cum începe: printr-un act de *voință*. La urma urmei, sîntem obligați să începem să vorbim cu noi înșine de către cei care ne învață. În procesul învățării, ei își angajează propria *voință*, iar noi ne-o angajăm pe a noastră, fără să știm,

nici unii, nici alții. În timp ce învățăm să vorbim cu noi înșine, învățăm să manevrăm *voința*. Ne îndemnăm să vorbim cu noi înșine. Pentru a nu mai vorbi, folosim exact aceeași metodă: folosim *voința* și *intenția*.

Am rămas tăcuți timp de câteva minute. L-am întrebat la cine se referea când a spus că avem profesori care ne învață să vorbim cu noi înșine.

– Mă refeream la ce se întâmplă cu ființele umane în copilărie, mi-a răspuns el. Când sînt învățate de toți din jurul lor să repete un dialog nesfîrșit despre ei înșiși. Dialogul se interiorizează și numai această forță ține fixat punctul de asamblare.

Noii vizionari spun că toți copiii au sute de profesori care îi învață unde anume să-și plaseze punctul lor de asamblare.

A spus că vizionarii *văd*, că, la început, copiii nu au un punct fix de asamblare. Emanatiile lor sînt în mare fierbere, iar punctul de asamblare se deplasează peste tot în banda umană, conferindu-le copiilor o mare capacitate de a-și concentra emanatiile care, mai tîrziu, vor fi complet nebăgate în seamă. Apoi, pe măsură ce cresc, cei mai în vîrstă din jurul lor, prin forța considerabilă pe care o au asupra lor, forțează punctele de asamblare ale copiilor să se stabilizeze, prin intermediul unui dialog interior din ce în ce mai complex. Dialogul interior este un proces care întărește constant poziția punctului de asamblare, pentru că poziția este arbitrară și este nevoie de întăriri permanente.

– Totuși, mulți copii *văd*, a continuat el. Majoritatea celor care *văd* sînt considerați ciudați și se fac toate eforturile pentru a fi îndreptați, pentru a li se solidifica poziția punctelor de asamblare.

– Ar fi posibil să încurajezi copiii să-și mențină punctele de asamblare într-o stare mai fluidă? m-am interesat eu.

– Numai dacă trăiesc printre noii vizionari, a spus el. Altfel, s-ar încurca, cum au pățit vechii vizionari, în labirintul părții tăcute a omului. Și, te rog să mă crezi, este mai rău decît să fii prins în ghearele rațiunii.

Don Juan a continuat să-și exprime profunda admirație față de capacitatea umană de a ordona haosul emanațiilor Vulturului. A susținut că fiecare dintre noi, în felul lui, este un magician iscusit și că magia noastră constă în aceea că ne menținem punctul de asamblare în stare fixă.

– Forța emanațiilor, în general, a continuat el, face ca punctul nostru de asamblare să selecteze anumite emanații și să le adune pentru aliniere și percepție. Aceasta este comanda Vulturului, dar toate înțelesurile pe care le dăm percepțiilor este comanda noastră, talentul nostru magic.

A spus că, în lumina celor explicate, ceea ce m-a pus să fac Genaro ziua trecută a fost ceva extraordinar de complex, și totuși foarte simplu. A fost complex, pentru că a necesitat o extraordinară disciplină a fiecărei părți a corpului; a fost nevoie ca dialogul interior să se oprească, să se atingă o stare de conștiință elevată și cineva să plece cu punctul de asamblare al cuiva. Explicația acestor procedee complexe este foarte simplă: noii vizionari spun că, deoarece poziția punctului de asamblare este o poziție arbitrară, aleasă pentru noi de strămoșii noștri, se poate deplasa printr-un efort relativ mic; iar de îndată ce se deplasează, forțează noile alinieri ale emanațiilor, adică noile percepții.

– Îți dădeam plante energizante, ca să-ți deplasezi punctul de asamblare, a continuat don Juan. Sigur, plantele energizante au acest efect; dar foamea, oboseala, febra și alte lucruri de acest gen pot avea un efect similar. Omul obișnuit greșeste crezînd că rezultatul unei deplasări este pur mental. Nu este, după cum poți să confirmi chiar tu.

Mi-a explicat că punctul meu de asamblare se deplasase de zeci de ori în trecut, la fel cum se deplasase cu o zi în urmă și că, de cele mai multe ori, lumile în care se asamblase fuseseră atât de aproape de viața de zi cu zi, încât erau lumi fantome. A ținut, de asemenea, să sublinieze că viziunile de acel gen sînt respinse automat de noii vizionari.

– Acele viziuni sînt produsul inventarului unui om, a continuat el. Sînt lipsite de valoare pentru luptătorii care caută libertatea deplină, pentru că sînt produse de o deplasare laterală a punctului de asamblare.

S-a oprit și m-a privit. Știam că prin „deplasare laterală” înțelegea o deplasare a punctului dintr-o parte într-alta, de-a lungul lățimii benzii de emanații umane, în loc de o deplasare în profunzime. L-am întrebat dacă era așa.

– Este exact la ce m-am referit, a spus el. Pe ambele margini ale benzii de emanații umane există o ciudată acumulare de deșeuri, un morman incalculabil de rebuturi. Acesta este un depozit morbid și sinistru. El avea mare valoare pentru vechii vizionari, dar nu și pentru noi.

Cel mai ușor lucru care se poate face este să cazi în el. Ieri, Genaro și cu mine am vrut să-ți dăm repede un exemplu de deplasare laterală: de aceea ți-am mișcat punctul de asamblare, dar oricine poate ajunge în acel depozit, oprindu-și, pur și simplu, dialogul interior. Dacă deplasarea este minimă, rezultatele sînt explicate drept fantezii ale minții. Dacă deplasarea este însemnată, rezultatele sînt numite halucinații.

L-am rugat să-mi explice procesul de deplasare a punctului de asamblare. A afirmat că, de îndată ce luptătorii obțineau liniștea interioară, oprindu-și dialogul interior, sunetul mersului puterii, mai degrabă decît vederea sa, le afectează punctele de asamblare. Ritmul pașilor înfundați captează imediat forța de

alinieri a emanațiilor din interiorul coconului, care a fost deconectată de liniștea interioară.

– Acea forță se prinde imediat de marginile benzii, a continuat el. Pe marginea dreaptă întâlnim viziuni nesfîrșite de activitate fizică, violență, crimă, senzualitate. Pe marginea stîngă, găsim spiritualitatea, religia, pe Dumnezeu. Genaro și cu mine ți-am mutat punctul de asamblare pe ambele margini, ca să-ți oferim o viziune de ansamblu a deșeurilor umane.

Don Juan a declarat din nou, ca și cînd s-ar fi gîndit mai bine, că unele dintre cele mai misterioase aspecte ale cunoașterii vizionarilor sînt efectele incredibile ale liniștii interioare. A spus că, de îndată ce se obține liniștea interioară, legăturile care prind punctul de asamblare de acel punct în care este plasat, încep să se desprindă, iar punctul de asamblare se poate mișca liber.

A spus că deplasarea obișnuită se face către stînga, așa că o asemenea preferință de direcție este o reacție naturală a majorității ființelor umane, dar că sînt vizionari care pot direcționa acea mișcare în poziții aflate sub locul obișnuit în care este localizat punctul. Noii vizionari numesc această deplasare „deplasarea subterană”.

– Vizionarii suferă de asemenea deplasări subterane direcționale, a continuat el. Punctul de asamblare nu rămîne acolo mult timp și asta este bine, pentru că acela este locul animalului. Să mergi sub el este contrar interesului nostru, deși este cel mai ușor.

Don Juan a spus, de asemenea, că, dintre numeroasele greșeli comise de vechii vizionari, una dintre cele mai grave a fost deplasarea punctelor lor de asamblare în zonele incommensurabile inferioare, care îi fac experți în adoptarea formelor animale. Aleg ca punct de referință diverse animale și le numesc nagualul lor. Cred că, deplasînd punctele lor de asamblare în

locuri specifice, vor dobîndi caracteristicile animalului ales de ei, forța, înțelepciunea, viclenia, agilitatea sau ferocitatea sa.

Don Juan m-a asigurat că sînt multe exemple regretabile de asemenea practici, chiar și printre vizionarii din ziua de azi. Relativa simplitate cu care punctul de asamblare al omului se mișcă spre o poziție inferioară reprezintă o mare tentație pentru vizionari, mai ales pentru cei care au această înclinație. Prin urmare, este de datoria nagualului să-și testeze luptătorii.

Mi-a spus că m-a testat, deplasînd punctul meu de asamblare, în timp ce eram sub influența unei plante energizante. Mi-a ghidat apoi punctul de asamblare pînă cînd am putut să izolez benzile de emanație ale ciorilor, ceea ce a avut drept rezultat transformarea mea într-o cioară.

I-am pus din nou lui don Juan întrebarea pe care i-o pusem de zeci de ori. Voiam să știu dacă mă transformasem fizic într-o cioară sau așa crezusem și simțisem. Mi-a explicat că schimbarea punctului de asamblare în zona inferioară determină o transformare totală. A adăugat că, dacă punctul de asamblare se deplasează dincolo de un prag crucial, lumea dispare; încetează să mai fie ceea ce este pentru noi, la nivel uman.

A admis că transformarea mea a fost, într-adevăr, oribilă. Reacția mea la acea experiență i-a dovedit că nu aveam înclinații în acea direcție. În caz contrar, aș fi avut nevoie de o energie imensă, pentru a lupta împotriva tendinței de a rămîne într-o zonă inferioară, pe care unii vizionari o consideră confortabilă.

A spus, de asemenea, că oricare vizionar cunoaște periodic o tendință descendentă, dar că o asemenea tendință devine tot mai rară, pe măsură ce punctul de asamblare se deplasează către stînga. De fiecare dată cînd se întîmplă acest lucru, forța vizionarului se diminuează considerabil. Este un defect care necesită timp și mare efort pentru a fi corectat.

– Aceste lipsuri fac ca vizionarii să fie extrem de posomorîți și înguști la minte, a continuat el, iar în unele cazuri, extrem de raționali.

– Cum pot vizionarii să evite aceste lucruri?

– Depinde de luptător, a spus el. Unii au o tendință naturală de a se lăsa pradă rătăcirilor lor – cazul tău, de exemplu. Aceștia sînt cei mai loviți. Pentru cei ca tine, recomand să fie supravegheați douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Femeile sau bărbații disciplinați sînt mai puțin înclinați spre acest gen de schimbare: pentru aceștia recomand o supraveghere de douăzeci și trei de ore. M-a privit cu ochii sclipitori și a rîs. Femeile vizionare au tendințe inferioare mai des decît bărbații, a spus el. Dar sînt capabile să părăsească această poziție, fără nici un pic de efort, în timp ce bărbații zăbovesc periculos în acel loc.

A spus, de asemenea, că femeile vizionare posedă extraordinară capacitate de a face ca punctele lor de asamblare să se mențină în orice poziție în zona inferioară. Bărbații nu pot. Ei sînt sobri, au un scop, dar foarte puțin talent; acesta este motivul pentru care un nagual trebuie să aibă opt femei vizionare în grupul lui. Femeile dau impulsul de a traversa vastitatea incomensurabilă a necunoscutului. Alături de această capacitate naturală, sau ca o consecință a ei, femeile sînt dotate cu o intensitate mai violentă. Pot, prin urmare, să reproducă o formă animalică cu o ușurință și o ferocitate inegalabilă.

– Dacă te gîndești la lucruri înfricoșătoare, a continuat el, la ceva fără nume care pîndește în beznă, te gîndești, fără să-ți dai seama, la o femeie vizionară care-și menține poziția în zona incomensurabilă inferioară. Aici rezidă adevărata groază. Dacă întîlnești vreodată o femeie vizionară aberantă, ia-o la goană!

L-am întrebat dacă alte organisme sînt capabile să-și deplaseze punctele de asamblare.

– Punctele lor se pot deplasa, a spus el, dar deplasarea nu este o acțiune voluntară.

– Punctul de asamblare al celorlalte organisme este, de asemenea, antrenat să apară unde apare? m-am interesat eu.

– Fiecare organism nou-născut este antrenat într-un fel sau altul, mi-a răspuns el. Este posibil să nu înțelegem cum se face acest antrenament – la urma urmei, nici nu înțelegem cum se face în cazul nostru – dar vizionarii văd că nou-născuții sînt puși să facă ce face specia lor. Același lucru se întîmplă cu puii de om: vizionarii văd punctele lor de asamblare deplasîndu-se în toate direcțiile și apoi văd cum prezența adulților leagă fiecare punct de un loc. Același lucru se întîmplă și cu alte organisme. Don Juan s-a gîndit o clipă, apoi a adăugat că există, într-adevăr, un singur efect unic al punctului de asamblare uman. Apoi mi-a arătat un copac, afară. Cînd noi, ca ființe umane serioase, adulte, privim un copac, a spus el, punctele noastre de asamblare aliniază un număr infinit de emanații și realizează o minune. Punctele noastre de asamblare ne fac să percepem un ciorchine de emanații pe care-l numim copac.

A explicat că punctul de asamblare efectuează nu numai alinierea necesară percepției, ci desființează, de asemenea, alinierea anumitor emanații, pentru a se ajunge la un mai mare rafinament al percepției, la o luare a caimacului, la o construcție umană amăgitoare, fără egal.

A spus că noii vizionari observaseră că numai ființele umane sînt capabile să adune ciorchini de emanații. A folosit cuvîntul spaniol *desnate*, pentru a descrie actul luării caimacului dintr-un vas cu lapte fiert, după ce s-a răcit. La fel, în termenii percepției, punctul de asamblare al omului ia o parte din emanațiile deja selectate pentru aliniere și alcătuiește o construcție mai viabilă.

– Luarea caimacului în cazul oamenilor, a continuat don Juan, este mai reală decît ceea ce percep alte creaturi. Aceasta este capcana care ne pîndește. Această „luare a caimacului“ este atît de reală, încît uităm că am construit-o, comandînd punctelor noastre de asamblare să apară acolo unde apar. Uităm că sînt reale pentru noi, pentru că noi am comandat să le percepem reale. Avem puterea să luăm caimacul aliniamentelor, dar nu ne putem proteja de propriile noastre comenzi. Asta trebuie să învățăm. A da mîna liberă „luării caimacului“, așa cum facem, este o greșală pentru care plătim la fel de scump cum au plătit vechii vizionari pentru ale lor.

9. DEPLASAREA INFERIOARĂ

Don Juan și Genaro și-au făcut călătoria lor anuală în partea de nord a Mexicului, în deșertul sonoră, să caute plante medicinale. Unul dintre vizionarii grupului de naguali, Vicente Medrano, botanistul nostru, folosea acele plante pentru a prepara medicamente.

I-am însoțit pe don Juan și Genaro la Sonora, în ultima parte a călătoriei lor, exact la timp ca să-i duc cu mașina acasă, în sud.

În ziua dinaintea plecării, don Juan și-a continuat brusc explicarea măiestriei conștiinței. Ne odihneam la umbra unor tufișuri înalte, la poalele munților. Era spre seară, aproape se întunecase. Fiecare din noi ducea un sac mare, plin cu plante. De îndată ce le-am pus jos, Genaro s-a întins pe pământ și a adormit, folosindu-și haina împăturită drept pernă.

Don Juan mi-a vorbit pe un ton scăzut, ca și când n-ar fi vrut să-l trezească pe Genaro. A spus că pînă atunci îmi explicase majoritatea adevărurilor despre conștiință și că mai rămăsese unul singur. Ultimul adevăr, m-a asigurat el, era cel mai bun dintre toate descoperirile vechilor vizionari, deși ei nu au știut acest lucru. Valoarea sa colosală a fost recunoscută după cîteva secole, de noii vizionari.

– Ți-am explicat că omul are un punct de asamblare, a continuat el, și că acel punct de asamblare aliniază emanații pentru percepție. Am discutat, de asemenea, că acel punct se deplasează din poziția sa fixă. Acum, ultimul adevăr este acela că, de îndată ce punctul de asamblare se deplasează dincolo de o anumită limită, poate asambla lumi complet diferite de cea pe care o cunoaștem.

Tot în șoaptă, a spus că anumite zone geografice ajută nu numai la mișcarea punctului de asamblare, dar selectează, de asemenea, anumite direcții pentru acea mișcare. De exemplu, deșertul sonoră ajută punctul de asamblare să se deplaseze în jos față de poziția sa obișnuită, în locul unde este animalul.

– De aceea există vrăjitori adevărați la Sonora, a continuat el. Mai ales vrăjitoare. Cunoști deja pe una, pe la Catalina. În trecut, am aranjat întreceri între voi doi. Am vrut să fac să se deplaseze punctul tău de asamblare, iar la Catalina, cu vrăjitoriile ei l-a desprins.

Don Juan mi-a explicat că experiențele pe care le-am avut cu la Catalina făcuseră parte dintr-o înțelegere dinainte stabilită între ei doi.

– Ce ai zice dacă am invita-o să ni se alăture? m-a întrebat Genaro cu glas tare, în timp ce se ridica.

Bruscheța întrebării și tonul ciudat al vocii sale m-au umplut imediat de groază.

Don Juan a rîs și m-a scuturat de brațe. M-a asigurat că nu aveam de ce să mă sperii. A spus că această la Catalina era ca o verișoară sau mătușă pentru noi. Făcea parte din lumea noastră, deși nu urmărea aceleași scopuri. Era mult mai aproape de vechii vizionari.

Genaro a zîmbit și mi-a făcut cu ochiul.

– Am înțeles că o plăceai, mi-a spus el. Chiar ea mi-a mărturisit că, ori de câte ori aveai o confruntare, cu cât te temeai mai mult, cu atât erai mai înfierbîntat.

Don Juan și Genaro au izbucnit într-un rîs isteric.

A trebuit să recunosc că m-am temut întotdeauna de la Catalina, dar, în același timp, mi se părea o femeie foarte atrăgătoare. Ceea ce mă impresiona cel mai mult la ea era energia ei debordantă.

– Are atîtea energie, a spus don Juan, încît nu e nevoie să fii într-o stare de conștiință elevată pentru a-ți deplasa punctul de asamblare pînă în profunzimea părții stîngi.

Don Juan a spus din nou că femeia la Catalina era strîns legată de noi, pentru că aparținea grupului nagualului Julian. Ne-a explicat că, de obicei, nagualul și toți membrii grupului său părăseau lumea împreună, deși erau momente cînd o părăseau fie în grupuri mici, fie unul câte unul. Nagualul Julian și grupul lui se încadrau în cea de-a doua categorie. Deși părăsise lumea de aproape patruzeci de ani, la Catalina era încă aici.

Mi-a amintit un lucru despre care discutase cu mine înainte și anume faptul că grupul nagualului Julian era compus din trei bărbați extrem de inconsecvenți și opt femei superbe. Don Juan susținuse că o asemenea nepotrivire era unul dintre motivele pentru care membrii grupului de naguali ai lui Julian părăsiseră lumea unul câte unul.

A spus că femeia la Catalina fusese legată de una dintre acele femei vizionare superbe din grupul de naguali al lui Julian, care o învățaseră manevre extraordinare pentru a-și deplasa punctul de asamblare în zona inferioară. Acea vizionară a fost printre ultimele care au părăsit lumea. A trăit pînă la o vîrstă extrem de înaintată și, deoarece atît ea, cît și la Catalina erau originare din Sonora, s-au întors, cînd era bătrîna, în deșert și au trăit împreună pînă cînd vizionara a părăsit lumea. În anii

petrecuți împreună, la Catalina a devenit cel mai devotat ajutor și discipol al ei, un discipol care era dispus să învețe căile extravagante, cunoscute de vechii vizionari, pentru deplasarea punctului de asamblare.

L-am întrebat pe don Juan dacă, în general, cunoștințele la Catalinei erau inerent diferite de ale sale.

– Sîntem exact la fel, a răspuns el. Seamănă mai mult cu Silvio Manuel sau Genaro; este versiunea lor feminină, dar, bineînțeles, fiind femeie, este infinit mai agresivă și mai periculoasă decît amîndoi.

Genaro l-a aprobat încuviințînd din cap.

– Infinit mai mult, a spus el, făcînd din nou cu ochiul.

– Face parte din grupul tău? l-am întrebat pe don Juan.

– Am spus că este ca o verișoară sau o mătușă pentru noi, mi-a răspuns el. Aparține vechii generații, deși este mai tînără decît noi toți. Este ultima din acel grup. Ia rar legătura cu noi. Nu prea ne place. Sîntem prea inflexibili pentru ea, fiindcă este obișnuită cu nagualul Julian. Preferă aventura necunoscutului față de căutarea libertății.

– Și care este diferența? l-am întrebat pe don Juan.

– În ultima parte a adevărilor mele despre conștiință, mi-a răspuns el, vom discuta amănunțit și pe îndelete despre această diferență. Ceea ce este important să știi în clipa de față este că păzești cu gelozie secrete ciudate în partea stîngă a conștiinței tale; de aceea tu și la Catalina vă plăceți.

Am insistat din nou că nu acesta era motivul pentru care o plăceam, ci mai degrabă extraordinara ei forță.

Don Juan și Genaro au rîs și m-au bătut pe spate, ca și cînd ar fi știut ceva în plus față de mine.

– Te place pentru că știe cum ești, a spus Genaro, plescîind. L-a cunoscut foarte bine pe nagualul Julian.

M-au privit amîndoi lung și m-au făcut să mă simt stîngenit.

– Ce vrei să insinuezi? l-am întrebat pe Genaro pe un ton ostil. Mi-a zîmbit și a ridicat din sprîncene, dar a rămas tăcut. Don Juan a întrerupt tăcerea.

– Tu și nagualul Julian aveți puncte comune foarte ciudate, a spus el. Genaro încearcă să se lămurească dacă ești conștient de acest lucru.

I-am întrebat pe amîndoi cum naiba să fiu conștient de ceva atît de puțin probabil.

– La Catalina crede că ești, a spus Genaro. Susține acest lucru pentru că l-a cunoscut pe nagualul Julian mai bine decît oricare dintre noi.

Am afirmat că nu-mi venea să cred că l-a cunoscut pe nagualul Julian, deoarece părăsise această lume în urmă cu aproape patruzeci de ani.

– La Catalina nu este o puicuță, a spus Genaro. Pare tînără, atîta tot; asta face parte din cunoașterea ei, la fel cum facea parte din cunoașterea lui Julian. Ai văzut-o numai cînd arată tînără. Dacă ai vedea-o cînd arată bătrînă, te-ar speria de moarte.

– Ceea ce face la Catalina, l-a întrerupt don Juan, poate fi explicat doar în termenii celor trei măiestrii: măiestria conștiinței, măiestria *stalkingului* și măiestria *intenției*.

Dar azi vom examina ce face ea în lumina ultimului adevăr despre conștiință: adevărul care spune că punctul de asamblare poate asambla lumi diferite de aceasta, după ce se deplasează din poziția sa inițială.

Don Juan mi-a făcut semn să mă ridic. Am apucat automat sacul cu plante medicinale. Genaro m-a oprit tocmai cînd mă pregăteam să-l pun pe umeri.

– Lasă sacul, a spus el, zîbind. Trebuie să facem o mică plimbare sus, pe deal, s-o întîlnim pe la Catalina.

– Unde este? m-am interesat.

– Acolo, sus, a spus Genaro, arătînd spre vîrfurile unui mic deal. Dacă te uiți cu ochii pe jumătate închiși, o s-o vezi ca pe un punct foarte întunecat pe fundalul verde al tufișurilor.

M-am uitat să văd punctul întunecat, dar n-am văzut nimic.

– De ce nu te duci acolo? mi-a sugerat don Juan.

Eram amețit și mi-era rău de la stomac. Don Juan m-a îndemnat, făcîndu-mi semn cu mîna să urc, dar nu am îndrăznit să mă mișc. În cele din urmă, Genaro m-a luat de braț și am urcat împreună spre vîrfurile dealului. Cînd am ajuns acolo, mi-am dat seama că don Juan venise exact în spatele nostru. Am ajuns toți trei în vîrfurile dealului cam în același timp.

Don Juan a început să discute foarte calm cu Genaro. L-a întrebat dacă își amintea de cîte ori nagualul Julian fusese cît pe ce să-i sufoce pe amîndoi, pentru că se lăsaseră pradă spaimelor lor.

Genaro s-a întors spre mine și m-a asigurat că nagualul Julian fusese un profesor nemilos. El și propriul său profesor, nagualul Elias, care mai era încă în lumea aceasta atunci, împingea punctele de asamblare ale fiecăruia dincolo de o limită crucială și-l lăsa să se apere singur.

– Ți-am spus o dată că nagualul Julian ne-a recomandat să nu ne risipim energia sexuală, a continuat Genaro. Se referea la faptul că ai nevoie de energie pentru deplasarea punctului de asamblare. Dacă nu ai suficientă energie, lovitura nagualului nu va fi lovitura libertății, ci a morții.

– Fără suficientă energie, a spus don Juan, forța alinierii este zdrobitoare. Trebuie să ai energie să susții presiunea alinierilor care nu se produc niciodată în circumstanțe obișnuite.

Genaro a spus că nagualul Julian era un profesor plin de inspirație. Găsea mereu metode de învățare și, în același timp, se distra. Unul dintre procedeele sale preferate de învățare era luarea lor prin surprindere o dată sau de două ori în starea de conștiință normală și deplasarea punctelor de asamblare. După

aceea, nu mai avea altceva de făcut pentru a le capta atenția decât să-i amenințe cu o lovitură neașteptată din partea nagualului.

– Nagualul Julian a fost cu adevărat un om de neuitat, a spus don Juan. Avea mare influență asupra oamenilor. Facea cele mai rele lucruri de pe lume, dar făcute de el păreau grozave. Dacă le-ar fi făcut altcineva, ar fi fost crude și ticăloase.

Pe de altă parte, nagualul Elias, nu avea asemenea influență, dar era un profesor extraordinar.

– Nagualul Elias semăna mult cu nagualul Juan Matus, mi-a spus Genaro. Se înțelegeau foarte bine. Nagualul Elias l-a învățat tot, fără să ridice vocea vreodată sau să-i joace vreo festă.

Nagualul Julian era cu totul altfel, a continuat Genaro, înghiontindu-mă prietenește. Aș spune că păstra cu gelozie secrete ciudate în partea lui stîngă, la fel ca tine. Nu ești de aceeași părere? l-a întrebat el pe don Juan.

Don Juan n-a răspuns, dar a dat din cap afirmativ. Părea că de-aceea se abținea să nu pufnească în rîs.

– Avea o fire jucăușă, a spus don Juan și au izbucnit amîndoi în rîs.

Faptul că făceau, evident, aluzii la ceva cunoscut de ei m-a făcut să mă simt și mai amenințat.

Don Juan a spus calm că se refereau la bizarele tehnici de vrăjitorie, pe care nagualul Julian le învățase pe parcursul vieții. Genaro a adăugat că nagualul Julian a avut un profesor unic, în afară de nagualul Elias. Un profesor care-l plăcuse în mod deosebit și-l învățase modalități noi și complexe de deplasare a punctului său de asamblare. Drept rezultat, nagualul Julian avea un comportament extraordinar de excentric.

– Cine era acel profesor, don Juan? l-am întrebat.

Don Juan și Genaro s-au uitat unul la celălalt și au chicotit ca doi copii.

– Este greu de răspuns la această întrebare, a spus don Juan. Pot spune doar că a fost profesorul care a deviat cursul traiectoriei noastre. Ne-a învățat multe lucruri, bune și rele, dar, dintre cele rele, ne-a învățat ce au făcut vechii vizionari. Așa au căzut în cursă unii dintre noi. Nagualul Julian a fost unul dintre ei, și la Catalina la fel. Sperăm să nu le urmezi exemplul.

Am început imediat să protestez. Don Juan m-a întrerupt. A spus că nu știam ce vorbeam.

În timp ce don Juan vorbea, m-am înfuriat pe el și pe don Genaro. Am început deodată să zbier la ei cît mă ținea gura. Reacția mea a fost atît de contrară firii mele, încît m-a speriat. Parcă aș fi fost altcineva. M-am oprit și m-am uitat la ei, să mă ajute.

Genaro ținea mîinile pe umerii lui don Juan, ca și cînd ar fi avut nevoie de ajutor. Rîdeau amîndoi în hohote.

Eram atît de descurajat, încît era cît pe ce să izbucnesc în lacrimi. Don Juan a venit lîngă mine. Mi-a pus mîna pe umăr, liniștitor. Mi-a spus că deșertul sonor, din motive de neînțeles pentru el, genera agresivitate la oameni și alte organisme.

– Se poate spune că e din cauza aerului prea uscat, a continuat el, sau pentru că este prea cald. Vizionarii ar spune că se manifestă o anumită confluență a emanațiilor Vulturului care, după cum am mai spus, ajută la deplasarea în jos a punctului de asamblare.

Oricum ar fi, menirea luptătorilor pe lume este aceea de a se antrena pentru a fi martori, pentru a înțelege misterul existenței noastre și pentru a descoperi ce sînt în realitate. Este cel mai înalt scop al noilor vizionari. Dar nu toți luptătorii îl ating. Credem că nagualul Julian nu l-a atins. A fost indus în eroare, la fel cum s-a întîmplat cu la Catalina.

A spus apoi că, pentru a fi un nagual fără pereche, trebuie să iubești libertatea și să atingi o detașare supremă. Mi-a explicat

că ceea ce face drumul luptătorului atât de periculos este faptul că e opus situației de viață a omului modern. A spus, de asemenea, că omul modern a părăsit tărîmul necunoscutului și misterului și s-a așezat pe tărîmul funcționalului. A întors spatele lumii premonițiilor, a bucuriei și a întâmpinat cu căldură lumea plictiselii.

– Șansa care ți se dă pentru a te întoarce la lumea misterului, a continuat don Juan, este uneori prea mult pentru luptători și nu rezistă; sînt induși în eroare de ceea ce am numit marea aventură a necunoscutului. Uită de căutarea libertății; uită că trebuie să fie martori obiectivi. Se cufundă în necunoscut și-l apreciază.

– Credeți că și eu sînt la fel, nu-i așa? l-am întrebat pe don Juan.

– Nu credem, știm, a răspuns Genaro. La Catalina știe mai bine decît oricine.

– De unde să știe? am întrebat.

– Pentru că este ca tine, a răspuns Genaro, pronunțînd cuvintele cu o intonație comică.

Mă pregăteam din nou pentru o discuție aprinsă, cînd m-a întrerupt don Juan.

– Nu are rost să te înfierbînti, mi-a spus el. Ești ceea ce ești. Lupta pentru libertate este mai grea pentru unii. Tu ești unul dintre aceștia.

Pentru a fi martori obiectivi, a continuat el, începem să înțelegem că fixarea sau mișcarea punctului de asamblare este acolo. Există pentru noi și lumea la care sîntem martori, indiferent care ar fi acea lume.

Noii vizionari spun că, atunci cînd sîntem învățați să vorbim cu noi înșine, învățăm să ne adormim, pentru a ține punctul de asamblare fixat într-un singur loc.

Genaro a bătut zgomotos din mîini și a scos un fluierat care imita fluieratul unui antrenor de fotbal.

– Să facem punctul de asamblare să se miște! a strigat el. Sus, sus, sus! Mișcă-te, mișcă-te, mișcă-te!

Rîdeam toți cînd tufișurile din partea mea au început brusc să se miște. Don Juan și Genaro s-au așezat imediat, cu piciorul stîng îndoit sub ei. Piciorul drept, cu genunchiul în sus stătea ca un scut în fața lor. Don Juan mi-a făcut semn să-l imit. A ridicat din sprîncene și i-a apărut un gest de resemnare în colțul gurii.

– Vrajitorii au și ei rătăcirile lor, a spus el în șoaptă. Cînd punctul de asamblare se mișcă în zone inferioare poziției sale normale, viziunea vrăjitorilor se limitează. Dacă te vad stînd în picioare, te vor ataca.

– Nagualul Julian m-a ținut o dată timp de două zile în această poziție de luptător, a murmurat Genaro. A trebuit chiar să urinez în timp ce stăteam în această poziție.

– Și să ai scaun, a adăugat don Juan.

– Exact, a șoptit Genaro. Apoi mi-a șoptit, ca și cînd s-ar fi gîndit mai bine. Sper că ai făcut caca mai devreme. Dacă nu ai intestinele goale cînd apare la Catalina, o să faci în pantaloni, dacă nu-ți arăt cum să-i scoți. Dacă trebuie să ai scaun în poziția asta, trebuie să-ți dai jos pantalonii.

A început să-mi arate cum să-mi scot pantalonii. A făcut-o cît se poate de serios. Eram concentrat asupra mișcărilor sale. Abia cînd mi-am scos pantalonii, mi-am dat seama că don Juan hohotea de rîs. Am știut atunci că Genaro își bătuse din nou joc de mine. Mă pregăteam să-mi pun pantalonii, cînd don Juan m-a oprit. Rîdea în asemenea hal, încît de-abia mai putea să vorbească. Mi-a să spus să stau cum eram, pentru că Genaro făcea lucrurile jumătate în glumă, jumătate în serios, iar la Catalina era după tufișuri.

Am sesizat tonul lui preocupat, printre rîsete. Am înghețat pe loc. Peste cîteva clipe, un foșnet în tufișuri m-a îngrozit într-atîta,

încît am uitat de pantaloni. M-am uitat la Genaro. Își pusese pantalonii. A ridicat din umeri.

– Îmi pare rău, a murmurat el. Nu am avut timp să-ți arăt cum să-i îmbraci la loc, fără să te ridici.

Nu am avut timp să mă înfurii sau să le împărtășesc veselia. Dintr-o dată, în fața mea, tufișurile s-au dat la o parte și a apărut o creatură oribilă. Era atît de neobișnuită, încît nu mă mai teameam. Eram vrăjit. Ceea ce era în fața mea nu putea fi o ființă umană: nu semăna nici pe departe cu așa ceva. Aducea mai degrabă cu o reptilă sau o insectă uriașă, grotescă. Sau chiar cu o pasăre păroasă, respingătoare. Avea corp negru și păr aspru, roșcat. Nu vedeam nici un fel de picioare, doar capul oribil, enorm. Nasul era turtit, iar nările erau două găuri enorme, laterale. Avea un fel de cioc cu dinți. Dar așa oribilă cum era, ochii, erau superbi. Semănau cu două izvoare vrăjite, de o claritate uluitoare. Erau inteligenți. Nu semănau cu ochi umani, de pasăre sau unii cunoscuți.

Creatura s-a deplasat la stînga mea, foșnind tufișurile. Cînd mi-am mișcat capul s-o urmăresc, am observat că don Juan și Genaro păreau la fel de vrăjiți de prezența ei ca și mine. M-am gîndit că nici ei nu mai văzuseră așa ceva.

Creatura a dispărut complet într-o clipă. Apoi s-a auzit un mormăit și forma gigantică a apărut din nou în fața noastră.

Eram fascinat și, în același timp, îngrijorat de faptul că nu mă temeam deloc de acea creatură grotescă. Parcă panica mea dinainte fusese trăită de altcineva.

Am simțit, la un moment dat, că începeam să mă ridic. Împotriva voinței mele, mi s-au îndreptat genunchii și m-am trezit în picioare, cu fața la creatură. Am simțit vag că îmi scoteam haina, cămașa, pantofii. Pe urmă, am rămas gol. Mușchii picioarelor s-au încordat groaznic. Am sărit în sus și-n jos cu o colo-

sală agilitate, după care, creatura și cu mine am alergat către o verdeață inefabilă, în depărtare.

Creatura alerga înaintea mea, încolăcindu-se ca un șarpe. Apoi am ajuns-o. În timp ce ne grăbeam, mi-am dat seama de un lucru pe care-l știam deja – creatura era cu adevărat la Catalina. Deodată, la Catalina era alături de mine, în carne și oase. Ne mișcam fără efort. Parcă am fi stat și am fi mimat doar că ne mișcam, în timp ce întreg peisajul din jurul nostru era în mișcare, dînd impresia unei accelerări enorme.

Cursa noastră s-a oprit la fel de repede cum începuse, apoi am rămas singur cu la Catalina, în altă lume. Nu mi se părea nimic cunoscut. O lumină și o căldură intensă veneau din ceea ce părea a fi pămîntul, un pămînt acoperit cu stînci uriașe. Sau, cel puțin, așa părea a fi, stînci. Erau de culoarea nisipului, dar nu aveau greutate: semănau cu bucăți de burete. Aș fi putut să le răstorn doar aplecîndu-mă asupra lor.

Eram atît de fascinat de forța mea, încît am uitat orice altceva. Crezusem că acele bucăți lipsite de greutate îmi opuneau rezistență și forța mea superioară fusese cea care le dărimase.

Am încercat să le apuc cu mîinile și mi-am dat seama că întregul meu corp se schimbuse. La Catalina se uita la mine. Re-devenise creatura grotescă de mai înainte, iar eu eram la fel ca ea. Nu mă vedeam, dar știam că eram amîndoi la fel.

M-a cuprins o bucurie de nedescris, ca și cînd bucuria ar fi fost o forță care venea din exteriorul meu. La Catalina și cu mine ne-am distrat, ne-am încolăcit și ne-am jucat pînă n-am mai avut gînduri, sentimente sau cunoaștere umană. Totuși, eram foarte conștient. Conștiința mea era o cunoaștere vagă, care-mi dădea încredere; era o încredere nelimitată, o certitudine fizică a existenței, nu în sensul unei simțiri umane a individualității, ci în sensul unei prezențe care era totul.

Apoi totul s-a schimbat la loc, în parametri umani. La Catalina mă ținea de mână. Mergeam prin deșert, printre tufișuri. Am avut imediat senzația dureroasă și imediată că pietrele deșertului și pământul tare îmi răneau groaznic picioarele goale.

Am ajuns într-un loc fără vegetație. Don Juan și Genaro erau acolo. M-am așezat și m-am îmbrăcat.

Experiența mea cu Catalina a întârziat întoarcerea noastră în sudul Mexicului. Mă descătușase în mod incredibil. M-am dissociat, în starea mea normală de conștiință. Parcă-mi pierdusem punctul de referință. Mă descurajasem. I-am spus lui don Juan că-mi pierdusem pînă și dorința de a mai trăi.

Stăteam pe veranda casei lui don Juan. Mașina mea era plină cu saci și ne pregăteam de plecare, dar eram atît de disperat, încît am început să plîng.

Don Juan și Genaro au rîs pînă le-au dat lacrimile. Cu cît eram mai disperat, cu atît mai mare era bucuria lor. În cele din urmă, don Juan m-a făcut să mă transfer în starea de conștiință elevată și mi-a explicat că rîsul nu era o lipsă de respect din partea lor, ci o exprimare sinceră a fericirii de a mă vedea înaintînd pe cărarea cunoașterii.

– O să-ți spun ce ne spunea nagualul Julian cînd ajungeam unde ești tu, a continuat don Juan. În felul acesta, vei ști că nu ești singur. Ceea ce ți se întîmplă ție se întîmplă oricui stochează destulă energie pentru a arunca o privire necunoscutului.

Mi-a explicat că nagualul Julian obișnuia să le spună că fuseseră evacuați din casele în care stătuseră toată viața. Rezultatul economisirii energiei fusese ruperea de cuibul lor comod, dar îngrozitor de limitat și plicticos, aflat în lumea vieții de zi cu zi. Deprimarea lor, le-a spus nagualul Julian, nu era atît tristețea pierderii cuibului, ci faptul că trebuia să-și caute o nouă locuință.

– Noile locuințe, a continuat don Juan, nu sînt atît de comode. Dar sînt mult mai spațioase.

Ordinul tău de evacuare a venit sub forma unei adînci deprimări, o pierdere a dorinței de a mai trăi, la fel cum ni s-a întîmplat și nouă. Cînd ne-ai spus că nu mai vrei să trăiești, nu ne-am putut stăpîni rîsul.

– Acum ce o să se întîmple cu mine? m-am interesat.

– Trebuie să găsești alt loc, folosind limbajul adecvat, mi-a răspuns don Juan.

Pe don Juan și Genaro i-a cuprins din nou euforia. Fiecare dintre declarațiile și remarcile lor îi făceau să rîdă isteric.

– Este totul foarte simplu, a spus don Juan. Noul tău nivel de energie va crea un nou loc, care să-ți adăpostească punctul de asamblare. Iar dialogul luptătorilor, pe care-l porți cu noi de fiecare dată cînd sîntem împreună, va solidifica această nouă poziție.

Apoi Genaro și-a luat o figură serioasă și m-a întrebat cu un glas tunător:

– Azi ai avut scaun? M-a îndemnat să răspund, dînd din cap. Hai, spune? Să continuăm dialogul luptătorilor noștri.

Cînd și-au revenit din rîs, Genaro a spus că trebuia să fiu conștient de următorul neajuns: din cînd în cînd, punctul de asamblare se întoarce în poziția inițială. Mi-a explicat că, în ceea ce-l privea, poziția punctului său de asamblare îl forțase să vadă oamenii drept ființe amenințatoare și adesea înspăimîntătoare. Spre uimirea lui, într-o zi și-a dat seama că se schimbaseră. Era mult mai îndrăzneț și rezolvase cu succes o situație care l-ar fi aruncat în mod obișnuit într-o stare de teamă și haos.

– M-am trezit făcînd dragoste, a continuat Genaro și mi-a făcut cu ochiul. De obicei, mă temeam de moarte de femei. Dar, într-o zi, m-am trezit în pat cu o femeie extrem de feroce. Acest lucru îmi era atît de străin, încît, cînd mi-am dat seama ce făceam, era cît pe ce să fac infarct. Șocul a făcut ca punctul meu

de asamblare să revină în jalnica sa poziție normală și a trebuit să fug din casă, tremurînd ca un iepure speriat.

Tu ai face bine să fii atent, ca să nu se întîmple la fel cu punctul tău de asamblare, a adăugat Genaro și au început din nou să rîdă.

– Poziția punctului de asamblare pe coconul unui om, a explicat don Juan, este menținută de dialogul intern și, din această cauză, este, în cel mai bun caz, o poziție instabilă. De aceea bărbații și femeile își pierd mințile atît de ușor, mai ales cei ai căror dialog interior este repetitiv, plictisitor și lipsit de profunzime.

Noii vizionari spun că cele mai mobile ființe umane sînt cele ale căror dialog interior este mai fluid și variat.

A spus că poziția punctului de asamblare al luptătorului este mult mai puternică, pentru că, de îndată ce punctul de asamblare începe să se miște în cocon, el creează o gropiță în luminozitate, o gropiță care adăpostește de aici înainte punctul de asamblare.

– Acesta este motivul pentru care nu putem spune că luptătorii și-au pierdut mințile, a continuat don Juan. Dacă își pierd ceva, își pierd, de fapt, gropița.

Don Juan și Genaro au considerat această afirmație atît de ilară, încît s-au tăvălit pe jos de rîs.

L-am rugat pe don Juan să-mi explice experiența mea cu la Catalina și au hohotit de rîs amîndoi.

– Femeile sînt mult mai bizare decît bărbații, a spus don Juan, în cele din urmă. Faptul că au o deschizătură suplimentară între picioare le face să cadă pradă unor influențe ciudate. Forțe puternice le posedă prin acea deschizătură. Doar așa pot să le înțeleg rătăcirile.

A rămas tăcut un timp și l-am întrebat ce voia să spună.

– La Catalina ni s-a înfățișat ca un vierme uriaș, mi-a răspuns el.

Figura lui don Juan, cînd a spus acest lucru, și explozia de rîs a lui Genaro m-au înveselit. Era cît pe ce să leșin de rîs.

Don Juan mi-a spus că iscusința la Catalinei era atît de extraordinară, încît putea face ce voia pe tărîmul animalului. Comportarea ei fără egal a fost motivată de afinitatea față de mine. Rezultatul final a fost acela că această la Catalina a împins punctul meu de asamblare în același loc cu al ei.

– Ce ați făcut voi doi ca viermi? m-a întrebat Genaro, plesnindu-mă pe spate.

Don Juan era cît pe ce să se sufocă de rîs.

– De aceea am spus că femeile sînt mai bizare decît bărbații, a zis el, în cele din urmă.

– Nu sînt de acord cu tine, a intervenit Genaro. Nagualul Julian nu avea o gaură suplimentată între picioare, dar era mai ciudat decît la Catalina. Cred că ea a învățat poanta cu viermele de la el. Îi apărea în această ipostază.

Don Juan sârea în sus și-n jos, ca un copil care încearcă să nu facă în pantaloni.

După ce a reușit să se calmeze, a spus că nagualul Julian avea un talent să creeze și să exploateze cele mai bizare situații. A afirmat, de asemenea, că la Catalina îmi dăduse un superb exemplu de deplasare inferioară. Mă lăsase s-o vad ca ființa care-și luase acea formă deplasîndu-și punctul de asamblare și mă ajutase să-l deplasez pe al meu în aceeași poziție care-i conferise ei acel aspect monstruos.

– Celălalt profesor pe care l-a avut nagualul Julian, a continuat don Juan, l-a învățat cum să obțină locuri anume în aceea imensitate a zonei inferioare. Nici unul din noi nu-l putea urma acolo, dar toți membrii grupului său puteau, mai ales la Catalina și femeia vizionară care o învățase.

Don Juan a mai spus că o schimbare inferioară dădea o viziune nu numai asupra altei lumi, ci și asupra lumii noastre de zi

cu zi, văzută din altă perspectivă. A adăugat că, pentru ca eu să *văd* altă lume, trebuia să percep altă mare bandă de emanație a emanațiilor Vulturului.

Pe urmă, și-a încheiat explicația. A spus că nu avea timp să brodeze pe tema marilor benzi de emanații, pentru că trebuia să plecăm. Am vrut să mai stau puțin să discutăm, dar a spus că ar avea nevoie de mult timp să-mi explice acest subiect, iar eu ar trebui să fiu odihnit, ca să mă pot concentra.

10. MARILE BENZI DE EMANAȚII

Peste câteva zile, în casa lui din sudul Mexicului, don Juan și-a continuat explicația. M-a dus în camera mare. Era aproape seară. Camera era cufundată în beznă. Am vrut să aprind lămpile cu petrol, dar don Juan nu m-a lăsat. A spus că trebuia să las sunetul vocii sale să-mi deplaseze punctul de asamblare, astfel încât să radieze asupra emanațiilor concentrării și amintirii totale.

Mi-a spus apoi că vom discuta despre marile benzi de emanații. Considera subiectul o altă descoperire cheie făcută de vechii vizionari, dar pe care au dat-o uitării pînă a fost recuperată de noii vizionari.

— Emanatiile Vulturului sînt grupate întotdeauna în ciorchini, a continuat el. Vechii vizionari au numit acei ciorchini marile benzi de emanații. De fapt, nu sînt benzi, dar numele li se potrivește.

De exemplu, există un ciorchine incomensurabil care produce ființe organice. Emanatiile acelei bande organice sînt pufoase. Sînt transparente și au o lumină unică, proprie, o anumită energie. Sînt conștiente, șar. Acesta este motivul pentru care toate ființele organice sînt pline de energie. Celelalte benzi sînt mai închise la culoare, mai puțin pufoase. Unele nu au deloc lumină, ci sînt opace.

– Vrei să spui, don Juan, că toate ființele organice au același fel de emanații în coconul lor? am întrebat.

– Nu vreau să spun asta. Nu este chiar atât de simplu, deși ființele organice aparțin aceleiași mari benzi. Gîndește-te la ea ca la o enormă bandă lată de filamente luminoase, fire luminoase nesfîrșite. Ființele organice sînt bule care cresc în jurul unui grup de filamente luminoase. Imaginează-ți că, în această bandă de viață organică, unele bule se formează în jurul filamentelor luminoase din centrul benzii, iar altele pe margini; banda este destul de lată ca să adăpostească orice formă de ființă organică. În cadrul acestei dispunerii, bulele care sînt aproape de marginile benzii nu se întîlnesc cu emanațiile din centru, care se contopesc doar cu cele aflate acolo. De asemenea, bulele din centru nu se întîlnesc cu emanațiile de pe margini.

După cum poți înțelege, ființele organice au acces la emanațiile unei singure benzi; totuși, vizionarii *văd* că, în cadrul acelei benzi organice, ființele sînt cît se poate de diverse.

– Sînt multe benzi mari? am întrebat.

– O infinitate, mi-a răspuns el. Dar vizionarii au descoperit că, pe pămînt, sînt numai patruzeci și opt de asemenea benzi.

– Ce înseamnă asta, don Juan?

– Pentru vizionari înseamnă că sînt patruzeci și opt de tipuri de organizări pe pămînt, patruzeci și opt de tipuri de ciorchini sau structuri. Viața organică este una dintre ele.

– Asta înseamnă că există patruzeci și șapte de tipuri de viață anorganică?

– Nu, nici vorbă. Vechii vizionari au numărat șapte benzi care produc bule anorganice de conștiință. Cu alte cuvinte, sînt patruzeci de benzi care produc bule fără conștiință; acelea sînt benzile care generează numai organizare.

Gîndește-te la marile benzi ca la niște copaci. Toți fac fructe; produc recipiente pline cu emanații; totuși, numai opt din ace

copaci fac fructe comestibile, adică bule dotate cu conștiință. Șapte au fructe acre, dar comestibile, și una are cel mai suculent fruct.

A rîs și a spus că, în această analogie a sa, adoptase punctul de vedere al Vulturului, pentru care cele mai delicioase bucațele sînt bulele organice dotate cu conștiință.

– Ce le face pe cele opt benzi să genereze conștiință?

– Vulturul le conferă conștiință prin emanațiile sale, a răspuns el.

Răspunsul lui m-a făcut să-l contrazic. I-am spus că a susține că Vulturul conferă conștiință prin emanațiile sale este ceea ce spune un om religios despre Dumnezeu și anume că Dumnezeu conferă viața prin iubire. Asta nu înseamnă nimic.

– Cele două declarații nu sînt făcute din același punct de vedere, a spus el răbdător. Totuși, cred că înseamnă același lucru. Diferența este că vizionarii *văd* că Vulturul conferă conștiință prin emanațiile sale, dar oamenii religioși nu *văd* cum Dumnezeu conferă viața prin iubirea sa.

A spus că Vulturul conferă conștiință prin trei mănunchiuri uriașe de emanații care trec prin opt mari benzi. Aceste mănunchiuri sînt deosebite, pentru că fac vizionarii să vadă o nuanță. Un mănunchi dă senzația de bej-roz, ceva ca o sclipire a felinelor de culoare roz; un altul dă senzația de piersică, la fel ca luminile de neon; iar al treilea dă senzația că e de culoarea chihlimbarului, adică a mierii limpezi.

– Prin urmare, se pune problema de a vedea o nuanță, cînd vizionarii *văd* că Vulturul conferă conștiință prin emanațiile sale, a continuat el. Oamenii religioși nu *văd* iubirea lui Dumnezeu, dar, dacă ar putea s-o vadă, ar ști că este fie roz, fie de culoarea piersicii sau a chihlimbarului.

Omul, de exemplu, este legat de mănunchiul de culoarea chihlimbarului, dar la fel sînt și alte ființe.

Am vrut să știu care ființe au aceleași emanatii cu ale omului.

– Va trebui să găsești singur astfel de detalii, *văzînd* de unul singur, a spus el. Nu are nici un rost să-ți spun care anume; o să faci alt inventar. Este de ajuns să spun că această căutare de unul singur este unul dintre cele mai fascinante lucruri pe care le vei face vreodată.

– Crezi că mănunchiurile roz și de culoarea piersicii se văd și la oameni? m-am interesat eu.

– Niciodată. Acele mănunchiuri aparțin altor ființe, mi-a răspuns el.

Eram gata să pun o întrebare, dar m-a oprit cu o mișcare a mîinii. Apoi s-a adîncit în gînduri. Un timp, am rămas în liniște.

– Ți-am spus că lumina conștiinței la oameni are culori diferite, a spus el, în cele din urmă. Ceea ce nu ți-am spus atunci, pentru că nu ajunsesem încă la acel subiect, a fost aceea că nu sînt culori, ci nuanțe de chihlimbar.

A spus că mănunchiul de chihlimbar al conștiinței are o infinitate de variante subtile, care denotă întotdeauna diferențe în calitatea conștiinței. Rozul și verdele palid sînt cele mai obișnuite nuanțe. Chihlimbarul albastru este cel mai neobișnuit, dar chihlimbarul pur este de departe cel mai rar.

– Ce anume determină nuanța respectivă de chihlimbar?

– Vizionarii spun că acea cantitate de energie economisită și stocată este cea care determină nuanța. Nenumărați luptători au început cu o nuanță obișnuită, roz, și au terminat cu cel mai pur chihlimbar. Genaro și Silvio Manuel sînt cele mai bune exemple.

– Ce forme de viață aparțin mănunchiurilor de conștiință roz și de culoarea piersicii? am întrebat.

– Cele trei mănunchiuri cu toate nuanțele lor întretaie cele opt benzi, mi-a răspuns el. În banda organică, mănunchiul roz

apartine, în principal, plantelor, banda de culoarea piersicii, insectelor, banda de chihlimbar, omului și celorlalte animale.

Aceeași situație se manifestă și în cazul benzilor anorganice. Cele trei mănunchiuri de conștiință produc genuri specifice de ființe anorganice în fiecare dintre cele șapte benzi mari.

I-am cerut să descrie genurile de ființe anorganice existente.

– Acesta este alt lucru pe care trebuie să-l vezi singur, a spus el. Cele șapte benzi și ceea ce produc ele sînt, într-adevăr, inaccesibile rațiunii umane, dar nu și *vederii* umane.

I-am spus că nu prea înțeleg explicația marilor benzi, pentru că descrierea lui m-a obligat să mi le imaginez ca pe niște mănunchiuri independente de sfori sau ca pe niște benzi plate aidoma unor curele de transmisie.

A explicat că marile benzi nu sînt nici plate, nici rotunde, ci grupate împreună, ca o căpiță de fîn, ținută în aer de forța mîinii care le-a aranjat. Prin urmare, nu există o ordine a emanatiilor. Să spui că există o parte centrală sau că există margini, te induce în eroare, dar este necesar pentru a înțelege.

A explicat în continuare că ființele anorganice produse de celelalte șapte benzi de conștiință sînt caracterizate de existența unui recipient fără mișcare; este mai degrabă un receptacul fără formă, cu un grad scăzut de luminozitate. Nu arată aidoma conului ființelor organice. Îi lipsește coeziunea, calitatea care face ființele umane să semene cu niște mingi luminoase, plesnind de energie.

Don Juan a spus că singura asemănare dintre ființele anorganice și cele organice este aceea că toate au emanatii de conștiință roz, de culoarea piersicii sau a chihlimbarului.

– Acele emanatii, în anumite circumstanțe, a continuat el, facilitează cea mai fascinantă comunicare între ființele celor opt mari benzi.

A spus că, de obicei, ființele organice, cu marile lor câmpuri energetice, sînt inițiatoarele comunicării cu ființele anorganice, dar urmarea sofisticată și subtilă ține întotdeauna de ființele anorganice. De îndată ce bariera este desființată, ființele anorganice se schimbă și devin ceea ce vizionarii numesc aliați. Din momentul acela, ființele anorganice pot anticipa cele mai subtile gânduri ale vizionarului, toanele, temerile sale.

– Vechii vizionari sînt vrăjiți de un asemenea devotament din partea aliaților lor, a continuat el. Se spune că vechii vizionari puteau să-și pună aliații să facă orice voiau ei. Acesta era unul dintre motivele pentru care credeau în propria lor invulnerabilitate. S-au păcălit, pentru că și-au dat prea mare importanță. Aliații au putere numai dacă vizionarul care îi vede este impecabil; iar vechii vizionari nu erau.

– Sînt la fel de multe ființe anorganice ca organismele vii? m-am interesat.

Mi-a spus că ființele anorganice nu sînt la fel de numeroase ca cele organice, dar acest fapt este compensat de numărul mare de benzi ale conștiinței anorganice. De asemenea, diferențele dintre ființele anorganice sînt mult mai mari decît diferențele dintre organisme, pentru că organismele aparțin doar unei singure benzi, în timp ce ființele anorganice aparțin celor șapte benzi.

– În afară de asta, ființele anorganice trăiesc infinit mai mult decît organismele, a continuat el. Această problemă i-a îndemnat pe vechii vizionari să-și concentreze vederea asupra aliaților, din motive pe care ți le voi expune ulterior.

A spus că vechii vizionari au ajuns, de asemenea, să-și dea seama că marea energie a organismelor și dezvoltarea ulterioară superioară a conștiinței lor le-a făcut să fie bucatele delicioase pentru Vultur. În viziunea vechilor vizionari, lăcomia a fost mo-

tivul pentru care Vulturul a produs cît mai multe organisme posibile.

A explicat apoi că produsul celorlalte patruzeci de mari benzi nu este conștiința, ci o configurație de energie lipsită de viață. Vechii vizionari au numit vase produsul acelor benzi. În timp ce coconii și recipientele sînt câmpuri de conștiință energetică, ceea ce explică luminozitatea lor independentă, vasele sînt recipiente rigide, care conțin emanații, fără să fie câmpuri de conștiință energetică. Luminozitatea lor vine numai din energia emanațiilor cuprinse înăuntru.

– Nu trebuie să uiți că tot ce este pe pămînt este învelit, a continuat el. Tot ce percepem este alcătuit din coconi sau vase cu emanații. De obicei, nu percepem absolut deloc recipientele ființelor anorganice. S-a uitat la mine, așteptînd să-i dau un semn că am înțeles. Cînd și-a dat seama că n-o s-o fac, a continuat: Lumea este alcătuită din patruzeci și opt de benzi, a spus el. Lumea creată de punctul nostru de asamblare pentru percepția noastră obișnuită este alcătuită din două benzi; una este banda organică, iar cealaltă, banda care are numai structură, nu și conștiință. Celelalte patruzeci și șase de mari benzi nu fac parte din lumea pe care o percepem în mod obișnuit. S-a oprit din nou, așteptînd întrebări din partea mea, dar nu aveam nici una. Sînt alte lumi complete, care pot fi asamblate de punctele noastre de asamblare, a continuat el. Vechii vizionari au numărat șapte asemenea lumi, una pentru fiecare bandă de conștiință. Aș adăuga că două dintre acele lumi, în afară de lumea vieții de zi cu zi, sînt ușor de asamblat; cu celelalte cinci este altceva.

Cînd ne-am așezat din nou la discuții, don Juan a început imediat să vorbească despre experiența mea cu la Catalina. A spus că o deplasare a punctului de asamblare într-o zonă inferioară poziției sale obișnuite permite proprietarului o viziune detaliată, îngustă, care pare a fi o lume complet diferită. Este o

viziune fascinantă, extrem de atrăgătoare, mai ales pentru acei vizionari care au o fire aventuroasă, dar indolentă.

– Schimbarea perspectivei este foarte plăcută, a continuat don Juan. Este necesar un efort minim și rezultatele sînt uluitoare. Dacă un vizionar este mînat de dorința unui cîștig rapid, nu există o altă manevră mai bună decît deplasarea în jos. Singura problemă este că, în acele poziții ale punctului de asamblare, vizionarii sînt amenințați de moarte, care survine mai brutal și mai rapid decît în condiția de om.

Nagualul Julian a considerat că acesta era un loc nemaipomenit să zburde, dar atîta tot.

A spus că o adevărată schimbare a lumilor se produce atunci cînd punctul de asamblare se deplasează în banda omului suficient de adînc pentru a atinge un prag crucial, la care punctul de asamblare poate folosi altă mare bandă.

– Cum o folosește? am întrebat.

A ridicat din umeri.

– Este vorba de energie, a spus el. Forța alinierii captează altă bandă, cu condiția ca vizionarul să aibă suficientă energie. Energia noastră obișnuită permite punctelor noastre de asamblare să folosească forța alinierii uneia dintre marile benzi de emanații. Și percepem lumea pe care o cunoaștem. Dar, dacă avem un surplus de energie, putem folosi forța alinierii altor mari benzi și, în consecință, percepem alte lumi. Don Juan a schimbat brusc subiectul și a început să vorbească despre plante. Poate că ți se pare o ciudățenie, a spus el, dar copacii, de exemplu, sînt mai apropiați de om decît furnicile. Ți-am spus că între copaci și om se poate stabili o minunată relație; pentru că au emanații comune.

– Cît de mari sînt coconii lor?

– Coconul unui copac uriaș nu este mult mai mare decît copacul însuși. Interesant este că unele plante mici au un cocon

aproape la fel de mare ca trupul unui om și de trei ori mai mare ca lățime. Acelea sînt plantele energizante. Ele au cea mai mare cantitate de emanații comune cu omul, nu emanațiile conștiinței, ci alte emanații, în general.

Alt lucru unic la plante este acela că luminozitățile lor au nuanțe diferite. În general, sînt rozalii, deoarece conștiința lor este roz. Plantele otrăvitoare sînt roz-gălbui, iar cele medicinale, roz-violet, aprins. Singurele care sînt roz-albicioase sînt cele energizante. Unele au un alb murdar, altele un alb strălucitor.

Adevărata diferență dintre plante și celelalte ființe organice este locul punctelor lor de asamblare. La plante, acesta se află în partea inferioară a coconului, în timp ce la celelalte ființe organice este în partea superioară a coconului.

– Cum stau lucrurile la ființele anorganice? Unde se află punctul lor de asamblare?

– La unele este în partea inferioară a recipientelor, a spus el. Acelea sînt străine omului, dar comune plantelor. Altele îl au în partea superioară a recipientelor. Acelea sînt înrudite cu omul și cu alte creaturi organice.

A adăugat că vechii vizionari erau convinși că plantele comunică cel mai intens cu ființele organice. Ei considerau că cu cît punctul de asamblare este mai jos, cu atît mai ușor le vine plantelor să desființeze bariera percepției; copacii foarte mari și plantele foarte mici au punctele de asamblare extrem de jos în coconii lor. Din această cauză, un mare număr de tehnici vrăjitoarești ale vechilor vizionari erau mijloace de a ține în frîu conștiința copacilor și a plantelor mici, pentru a ghida coborîrea pînă la ce numeau ei cele mai adînci niveluri ale zonelor întunecate.

– Înțelegi, bineînțeles, a continuat don Juan, că, atunci cînd credeau că coboară în profunzime, ei își împingeau, de fapt,

punctele lor de asamblare pentru a constitui alte lumi perceptibile prin intermediul celor șapte mari benzi.

Ei au impus o limită conștiinței lor și au asamblat lumi cu cinci mari benzi care sînt accesibile vizionarilor numai dacă ei se supun unei transformări periculoase.

– Dar vechii vizionari au reușit să asambleze acele lumi? am întrebat.

– Au reușit, mi-a răspuns el. Au crezut în mod aberant că merita să distrugă toate barierele percepției, chiar dacă trebuia să se transforme în copaci, în acest scop.

11. STALKINGUL, INTENȚIA ȘI POZIȚIA VISATULUI

A doua zi, tot pe la începutul serii, don Juan a venit în camera unde discutam cu Genaro. M-a luat de braț și am străbătut împreună casa, pînă în curtea interioară. Se înnoptase deja. Am luat-o pe un coridor care înconjura curtea.

În timp ce mergeam, don Juan mi-a spus că voia să mă prevină din nou că este foarte ușor să te pierzi în complicații și morbiditate pe cărarea cunoașterii. Mi-a spus că vizionarii au de înfruntat mari dușmani, care le pot distruge scopul și slăbi forțele; dușmani creați chiar de comportamentul luptătorilor, cum ar fi indolența, lenea și importanța de sine care fac parte integrantă din lumea de zi cu zi.

A remarcat că greșelile făcute de vechii vizionari, ca rezultat al indolenței, lenei și importanței de sine au fost atît de enorme și grave, încît noii vizionari nu au avut de ales și a trebuit să-și respingă propria tradiție.

– Cel mai important lucru de care aveau nevoie noii vizionari, a continuat don Juan, erau niște măsuri practice, pentru a-și face punctele de asamblare să se deplaseze. Deoarece nu aveau așa ceva, au început prin a fi deosebit de interesați să vadă

lumina conștiinței și, drept rezultat, au elaborat trei seturi de tehnici care au devenit piatra lor de temelie.

Cu aceste trei seturi, a spus don Juan, noii vizionari au realizat cel mai extraordinar și dificil lucru. Au reușit să facă, în mod sistematic, ca punctul de asamblare să se deplaseze față de poziția sa obișnuită. A recunoscut că vechii vizionari au realizat și ei acest lucru, dar prin intermediul unor manevre capricioase.

A explicat că ceea ce *au văzut* noii vizionari în lumina conștiinței a avut drept rezultat ordinea în care au aranjat adevărurile despre conștiință ale vechilor vizionari. Aceasta se numește măiestria conștiinței. De aici au dezvoltat trei seturi de tehnici. Prima este măiestria *stalkingului*, a doua măiestria *intenției* și a treia măiestria *visatului*. A susținut că îmi explicase aceste trei seturi din prima zi în care ne-am cunoscut.

Mi-a spus că mă învățase măiestria conștiinței în două feluri, așa cum recomandau noii vizionari. În învățăturile sale pentru partea dreaptă, pe care le făcuse în starea de conștiință normală, realizase două obiective: mă învățase căile luptătorilor și slăbise punctul meu de asamblare din poziția inițială. În învățăturile sale pentru partea stângă, pe care le realizase într-o stare de conștiință elevată, îndeplinise, de asemenea, două obiective: făcuse ca punctul meu de asamblare să se deplaseze în tot atâtea poziții cât eram capabil să suport și-mi dăduse o lungă serie de explicații.

Don Juan s-a oprit și m-a privit fix. S-a lăsat o liniște stînjitoare; pe urmă a început să discute despre *stalking*. A spus că *stalkingul* avea origini foarte umile și întîmplătoare. El a început cu observația făcută de noii vizionari: cînd luptătorii se comportă în mod constant în moduri neobișnuite pentru ei, emanațiile nefolosite din interiorul coconilor lor încep să strălucească. Punctele lor de asamblare se deplasează armonios, aproape pe neobservate.

Stimulați de această observație, noii vizionari au început să practice controlul sistematic al comportamentului lor. Ei au numit această practică arta *stalkingului*. Don Juan a remarcat că, deși criticabil, numele era potrivit, pentru că *stalkingul* genera un comportament specific care putea fi categorisit drept ascuns.

Noii vizionari, înarmați cu această tehnică, au explorat necunoscutul în mod sobru și fructuos. Printr-un exercițiu continuu, au făcut ca punctele lor de asamblare să se deplaseze în mod constant.

– *Stalkingul* este una din cele două mari realizări ale noilor vizionari, a spus el. Noii vizionari au hotărît că un nagual modern trebuie să fie instruit în această realizare cînd punctul său de asamblare s-a deplasat suficient de profund în partea sa stîngă. Motivul acestei hotărîri este acela că nagualul trebuie să învețe principiile *stalkingului* fără să fie împiedicat de inventarul uman. La urma urmei, nagualul este liderul unui grup, așa că trebuie să acționeze rapid, fără să stea pe gînduri.

Alți luptători pot învăța *stalkingul* în starea lor normală de conștiință, deși este preferabil s-o facă în starea de conștiință elevată – nu atît pentru valoarea conștiinței lor elevate, cît pentru faptul că dă *stalkingului* un mister pe care nu-l are; *stalkingul* înseamnă doar comportare în cazul oamenilor.

A spus că acum aș putea să înțeleg că deplasarea punctului de asamblare a fost motivul pentru care noii vizionari au pus atîta preț pe interacțiunea cu micii tirani. Acești tirani mici au forțat vizionarii să folosească principiile *stalkingului* și, în acest fel, i-au ajutat pe vizionari să-și deplaseze punctele de asamblare.

L-am întrebat dacă vechii vizionari știau ceva despre principiile *stalkingului*.

– *Stalkingul* aparține exclusiv noilor vizionari, a spus el, zîmbind. Ei sînt singurii vizionari care au avut de-a face cu

oameni. Cei vechi erau atît de învaluiți de sentimentul puterii, încît nici măcar nu știau că există oameni, pînă cînd oamenii au început să le dea în cap. Dar știai deja toate acestea.

Don Juan a spus apoi că stăpînirea *intenției* împreună cu cea a *stalkingului* sînt cele două capodopere ale noilor vizionari, care marchează sosirea vizionarilor moderni. A explicat că, în eforturile lor de a obține un avantaj asupra opresorilor lor, noii vizionari au urmărit fiecare posibilitate. Știau că predecesorii lor realizaseră lucruri extraordinare manipulînd o forță misterioasă și miraculoasă, pe care nu o puteau descrie decît drept putere. Noii vizionari dețin puține informații despre acea forță, așa că au fost obligați s-o examineze sistematic, prin *vedere*. Eforturile lor au fost pe deplin răsplatite cînd au descoperit că acea forță este energia alinierii.

Au început *văzînd* cum lumina conștiinței crește ca mărime și intensitate pe măsură ce emanațiile din interiorul coconului se aliniază cu emanațiile din exterior. Au folosit acea observație ca pe o trambulină, la fel cum făcuseră cu *stalkingul*, și au continuat să dezvolte o serie complexă de tehnici, pentru a manevra acea aliniere de emanații.

La început, s-au referit la acele tehnici cum ar fi stăpînirea alinierii. Apoi și-au dat seama că era vorba de mai mult decît de-o aliniere; și anume, de energia care provine din alinierea emanațiilor. Au numit această energie *voință*.

Voința a devenit cea de-a doua bază. Noii vizionari au înțeles-o ca pe o forță oarbă, impersonală, izbucnire neîncetată de energie care ne face să ne comportăm ca de obicei. *Voința* explică faptul că percepem lumea problemelor obișnuite și, indirect, prin forța acelei percepții, explică plasarea punctului de asamblare în poziția sa obișnuită.

Don Juan a spus că noii vizionari au examinat felul în care are loc percepția lumii de zi cu zi și *au văzut* efectele *voinței*. *Au văzut* că acea aliniere este reînnoită neîncetat, pentru a da continuitate percepției. Pentru a reînnoi de fiecare dată alinierea cu prospețimea de care este nevoie, pentru a alcătui lumea vie, izbucnirea de energie care provine chiar din acele alinieri este recitată automat, ca să întărească alinierea făcută la alegere.

Această observație a servit noilor vizionari drept rampă de lansare suplimentară, care i-a ajutat să ajungă la cea de-a treia bază a setului lor. Au numit-o *intenție* și au descris-o drept ghidarea *voinței* cu un anumit scop, energia alinierii.

– Silvio Manuel, Genaro și Vicente au fost îndemnați de năgualul Julian să învețe acele trei aspecte ale cunoașterii vizionarilor, a continuat el. Genaro este maestru în manevrarea conștiinței, Vicente este maestrul *stalkingului*, iar Silvio Manuel este maestrul *intenției*.

Acum vom da o explicație finală a stăpînirii conștiinței; de aceea te ajută Genaro.

Don Juan a discutat mult timp cu ucenicele. Femeile au ascultat serioase. Eram sigur că le dădea instrucțiuni detaliate despre procedurile dificile, judecînd după cît erau de concentrate.

Nu am fost admis la discuția lor, dar le-am urmărit în timp ce vorbeau în camera din față a casei lui Genaro. Am stat la masa din bucătărie și am așteptat pînă au terminat.

Apoi femeile s-au ridicat să plece, dar înainte de asta, au venit în bucătărie cu don Juan. Omul s-a așezat cu fața la mine, în timp ce femeile mi-au vorbit stînjenitor de formal. De fapt, m-au îmbrățișat. Toate erau neobișnuit de prietenoase, ba chiar vorbărețe. Au spus că se vor alătura ucenicilor care plecaseră cu

Genaro de câteva ore. Acesta urma să le arate tuturor *corpul* său *din vis*.

De îndată ce au plecat femeile, don Juan și-a reluat explicația destul de brusc. A spus că, pe măsură ce a trecut timpul și noii vizionari au pus bazele practicii lor, și-au dat seama că, în condițiile de față, *stalkingul* a deplasat puțin punctele de asamblare. Pentru un efect maxim, *stalkingul* avea nevoie de un cadru ideal: erau necesari tirani mici, investiți cu autoritate și putere. A devenit din ce în ce mai greu pentru noii vizionari să se pună în asemenea situații; sarcina de a le improviza sau de a le căuta a devenit o povară de nesuportat.

Noii vizionari au considerat necesar să vadă emanațiile Vulturului, pentru a găsi o cale mai potrivită de a muta punctul de asamblare. Când au încercat să vadă emanațiile, au fost confrunțați cu o problemă foarte serioasă. Au descoperit că nu au cum să le vadă, fără să-și asume un risc mortal, și totuși, trebuia să le vadă. Acela a fost momentul în care au folosit tehnica *visatului* a vechilor vizionari ca pe un scut de protecție împotriva loviturii mortale a emanațiilor Vulturului. În felul acesta, și-au dat seama că *visatul* era în sine cel mai eficient mod de a deplasa punctul de asamblare.

– Una dintre cele mai stricte porunci ale noilor vizionari, a continuat don Juan, era aceea că luptătorii trebuia să învețe *visatul* în timp ce se aflau în starea lor normală de conștiință. Urmind această poruncă, am început să te învăț *visatul* aproape din prima zi când ne-am cunoscut.

– De ce noii vizionari cer ca *visatul* să fie învățat în starea de conștiință normală? am întrebat.

– Pentru că *visatul* este foarte periculos, iar visătorii, foarte vulnerabili, a spus el. Este periculos, pentru că are o putere de

neconceput; face visătorii vulnerabili, pentru că îi lasă la mila forței de neînțeles a alinierii.

Noii vizionari și-au dat seama că, în starea noastră normală de conștiință, ne putem apăra în nenumărate feluri împotriva forței emanațiilor nefolosite care s-au aliniat brusc în *visat*.

Don Juan mi-a explicat că *visatul*, la fel ca *stalkingul*, a început ca o simplă observație. Vechii vizionari și-au dat seama că, în visele lor, punctul de asamblare se deplasează ușor spre stînga, în cel mai natural fel. Acest punct se relaxează într-adevăr când omul doarme și toate felurile de emanații nefolosite încep să strălucească.

Vechii vizionari au fost intrigați imediat de acea observație și au început să lucreze cu deplasarea naturală, pînă când au fost capabili s-o controleze. Au numit acel control *visat*, sau arta manevrării *corpului din vis*.

A remarcat că nu poți descrie imensitatea cunoașterii lor despre *visat*. Dar noilor vizionari nu prea le-a folosit acest lucru. Așa că, atunci când a venit vremea reconstrucției, noii vizionari s-au ajutat doar de elementele esențiale ale *visatului*, pentru a vedea emanațiile Vulturului și pentru a-i ajuta să deplaseze punctele de asamblare.

A spus că vizionarii, atît cei vechi, cît și cei noi, înțeleg că *visatul* este controlul deplasării naturale pe care o suportă punctul de asamblare în somn. A subliniat că acest control care realizează deplasarea nu intenționează în nici un fel s-o dirijeze. Vrea doar să păstreze acest punct de asamblare în poziția în care se deplasează în mod natural în somn, o manevră deosebit de dificilă, care a necesitat un efort și o concentrare enormă din partea vechilor vizionari.

Don Juan a explicat că visătorii trebuie să realizeze un echilibru foarte subtil, pentru că în vise nu se poate interveni și nici

nu pot fi comandate prin efortul conștient al *visătorului*. Totuși, deplasarea punctului de asamblare trebuie să asculte de comanda *visătorului* – o contradicție care nu poate fi supusă rațiunii, dar care trebuie rezolvată din punct de vedere practic.

După ce au studiat *visătorii* în timp ce dormeau, vechii vizionari au sugerat ca soluție să lase visele să-și urmeze cursul lor natural. Ei *văzuseră* că, în unele vise, punctul de asamblare al *visătorului* se deplasa mult mai profund în partea stângă decât în alte vise. Această observație a ridicat întrebarea dacă conținutul visului face punctul de asamblare să se deplaseze sau dacă mișcarea punctului de asamblare singură generează conținutul visului, activând emanațiile nefolosite.

Ei și-au dat seama în curînd că deplasarea punctului de asamblare în partea stângă este cea care produce visele. Cu cît se deplasează mai departe, cu atît mai viu și mai bizar este visul. Au încercat, în mod inevitabil, să-și comande visele, încercînd să-și facă punctele de asamblare să se deplaseze mai adînc în partea stîngă. Încercînd acest lucru, au descoperit că, atunci cînd visele sînt manipulate conștient sau semiconștient, punctul de asamblare revine imediat la locul său obișnuit. Deoarece ceea ce ei doreau era deplasarea punctului de asamblare, au ajuns la inevitabila concluzie că a interveni în vise însemna să intervii în deplasarea naturală a punctului de asamblare.

Don Juan a spus că vechii vizionari au continuat apoi să-și dezvolte uimitoarele lor cunoștințe asupra subiectului – cunoștințe care aveau un impact deosebit asupra aspirației noilor vizionari în privința *visatului*, dar nu le prea erau de folos în forma lor inițială.

Mi-a spus că, pînă atunci, înțelesesem *visatul* ca pe un control al viselor și că fiecare exercițiu la care mă supusesese, cum ar fi găsirea mîinilor în vis, nu era, deși părea să fie, destinat să mă

începe să-mi comand visele. Acele exerciții aveau scopul de a ține fix punctul de asamblare în locul în care se deplasase în vis. Aici trebuie *visătorii* să realizeze un echilibru subtil. Ei nu pot decât dirija fixarea punctelor lor de asamblare. Vizionarii sînt ca niște pescari dotați cu o undiță care se aruncă singură ori de câte ori este posibil. Singurul lucru pe care îl pot face este să țină undița ancorată în locul în care se scufundă.

– Oriunde se deplasează în vise, punctul de asamblare se numește *poziție de visat*, a continuat el. Vechii vizionari au devenit atît de experți în păstrarea *poziției de visat*, încît au putut chiar să se trezească în timp ce punctele lor de asamblare erau ancorate acolo.

Vechii vizionari au numit acea stare *corpul din vis*, pentru că au controlat-o pînă într-atîta, încît au creat un nou corp temporar de fiecare dată, cînd se trezeau într-o nouă *poziție de visat*.

Trebuie să-ți fie clar că *visatul* are un dezavantaj cumplit, a continuat el. El aparține vechilor vizionari. El este marcat de caracteristicile lor. Am fost foarte prudent cînd te-am îndrumat, dar nu poți fi sigur.

– În ce privința vrei să mă previi, don Juan? l-am întrebat.

– Te previn în privința capcanelor *visatului*, care sînt cu adevărat enorme, mi-a răspuns el. În *visat*, nu ai cum să dirijezi mișcarea punctului de asamblare; singurul lucru care dictează această mișcare este forța interioară sau slăbiciunea *visătorilor*. Aici rezidă prima capcană.

A spus că, la început, noii vizionari au ezitat să folosească *visatul*. Au considerat că *visatul*, în loc să întărească luptătorii, îi moleșea, îi făcea capricioși. Vechii vizionari erau toți la fel. Pentru a înlătura efectul negativ al *visatului* – deoarece nu aveau altă obținu decît să-l folosească – noii vizionari au dezvoltat un

sistem bogat și complex de comportament numit drumul luptătorilor sau calea luptătorilor.

Cu acel sistem, noii vizionari s-au întărit și au dobândit o forță internă de care aveau nevoie pentru a deplasa punctul de asamblare în vise. Don Juan a subliniat că forța de care vorbea nu era numai convingerea. Nimeni nu putea avea convingeri mai solide decât vechii vizionari, dar, cu toate acestea, erau slabi pînă în măduva oaselor. Forța interioară însemna un sentiment de impasibilitate aproape de indiferență, un sentiment de comoditate, dar, mai ales, însemna o tendință profundă spre cercetare și înțelegere. Noii vizionari au numit aceste caracteristici, sobrietate.

– Convingerea noilor vizionari, a continuat el, este aceea că o viață impecabilă în sine duce inevitabil la sobrietate, iar aceasta, la rîndul ei, duce la mișcarea punctului de asamblare.

Am spus că vechii vizionari credeau că punctul de asamblare se poate deplasa din interior. Ei au făcut un pas mai departe și au susținut că oamenii impecabili nu au nevoie de un îndrumător. Ei pot face tot ce fac vizionarii, economisindu-și energia. Nu au nevoie decât e o șansă minimă – să cunoască posibilitățile dezvaluite de vizionari.

I-am spus că ne întorsesem de unde pleasem în starea mea normală de conștiință. Eram convinși că impecabilitatea sau economisirea energiei era ceva atît de vag, încît putea fi interpretată de oricine, cum i se năzărea.

Am vrut să spun mai multe, să-mi construiesc argumentația, dar m-a cuprins o senzație ciudată. Aveam în mod real, fizic senzația că treceam prin ceva. Apoi mi-am respins propria argumentație. Știam fără nici cea mai mică îndoială că don Juan avea dreptate. Se cere doar impecabilitate, energie și se începe cu un singur act care trebuie să fie voit, precis și susținut. Dacă acel act

se repetă suficient de mult, se dobîndește o intenție solidă, care se poate aplica în orice. Dacă se realizează acest lucru, este totul limpede. Se va merge din etapă în etapă, pînă cînd luptătorul va ajunge la potențialul maxim.

Cînd i-am spus lui don Juan că tocmai îmi dădusem seama de acest lucru, a rîs încîntat și a exclamat că eram, într-adevăr, un exemplu binevenit al forței de care vorbea. Mi-a explicat că punctul meu de asamblare se mișcase și că fusese deplasat de sobrietate într-o poziție care genera înțelegere. Ar fi putut să fie deplasat la fel de bine de capriciu într-o poziție care generează numai importanță de sine, așa cum s-a întîmplat de atîtea ori.

– Hai să discutăm acum despre *corpul din vis*, a continuat el. Vechii vizionari și-au concentrat eforturile asupra explorării și exploatării *corpului din vis*. Și au reușit să-l utilizeze ca pe un corp mai practic, adică s-au recreat în diverse feluri ciudate.

Don Juan a susținut că era bine știut printre vizionari că grupurile de străvechi vrăjitori nu s-au mai întors niciodată după ce s-au trezit într-o *poziție de visat* pe gustul lor. A spus că e posibil să fi murit în acele lumi de neconceput sau poate că mai trăiesc și azi în cine știe ce fel sau formă contorsionată.

S-a oprit, s-a uitat la mine și a izbucnit în rîs.

– Mori de nerăbdare să mă întrebi ce au făcut vechii vizionari cu *corpul din vis*, nu-i așa? a spus el și m-a îndemnat să-l întreb, ridicînd bărbia.

Don Juan a declarat că Genaro, ca maestru indisputabil al conștiinței, îmi arătase *corpul din vis* de multe ori, în timp ce eram în starea de conștiință normală. Efectul urmărit de Genaro cu demonstrațiile sale era acela de a deplasa punctul meu de asamblare, nu dintr-o poziție de conștiință elevată, ci din starea lui normală.

Don Juan mi-a spus apoi, ca și când mi-ar fi împărțit un secret, că Genaro ne aștepta pe cîmp, lîngă casă, să-mi arate *corpul său din vis*. A repetat la nesfîrșit că atunci eram într-o stare perfectă de conștiință pentru a *vedea* și înțelege ce era, de fapt, *corpul din vis*. Pe urmă, m-a pus să mă ridic și am ieșit din cameră, îndreptîndu-ne spre ușa casei. Cînd eram gata s-o deschid, am observat pe cineva zăcînd pe preșurile folosite de ucenici drept paturi. Am crezut că unul dintre ucenici se întorsese acasă, în timp ce Juan și cu mine discutăm în bucătărie.

M-am dus la el și atunci mi-am dat seama că era Genaro. Dormea dus, sforăind în pace, cu fața-n jos.

– Trezește-l, mi-a spus don Juan. Trebuie să mergem. Probabil că este mort de oboseală.

L-am scuturat ușor pe Genaro. S-a întors încet și a scos sunetele cuiva care se trezește dintr-un somn adînc. Și-a întins brațele, apoi a deschis ochii. Am țipat fără să vreau și am sărit înapoi.

Genaro nu avea ochi de om. Erau două puncte intens luminoase, de culoarea chihlimbarului. Mă speriasem atît de tare, încît ametisem. Don Juan m-a bătut pe spate și mi-am recăpătat echilibrul.

Genaro s-a ridicat și mi-a zîmbit. Avea trăsături rigide. Se mișca de parcă era beat sau infirm. A trecut pe lîngă mine și s-a dus direct spre perete. M-am strîmbat în așteptarea iminentei ciocniri, dar a trecut prin zid ca și când n-ar fi fost acolo. S-a întors în cameră prin ușa de la bucătărie. Apoi, în timp ce priveam îngrozit, Genaro a început să meargă pe pereți, cu corpul paralel cu podeaua, continuîndu-și drumul pe tavan, cu capul în jos.

Am căzut pe spate cînd am încercat să-i urmăresc mișcările. Din poziția aceea nu l-am mai văzut pe Genaro; în schimb, mă uitam la o sferă de lumină care se mișca pe tavan și pe ziduri,

deasupra mea, înconjurînd camera. Dădea impresia că cineva lumina pereții și tavanul cu o lanternă uriașă. Mingea de lumină s-a stins, în cele din urmă. A dispărut cînd s-a lovit de perete.

Don Juan a remarcat că teama mea animalică era întotdeauna nemăsurată și trebuia să lupt s-o înfrînez, dar, în general, mă comportasem foarte bine. *Văzusem corpul din vis* al lui Genaro așa cum este, ca o sferă luminoasă.

L-am întrebat cum de era atît de sigur că făcusem asta. Mi-a răspuns că *văzuse* punctul meu de asamblare deplasîndu-se mai întîi către poziția sa normală, pentru a compensa teama, apoi mai în profunzime, la stînga, dincolo de punctul în care nu mai există îndoieli.

– În acea poziție se poate *vedea* un singur lucru: sfere de energie, a continuat el. Din starea de conștiință elevată pînă în celălalt punct mai adînc din partea stîngă este doar un pas. Adeverata realizare este să faci punctul de asamblare să se deplaseze din poziția normală în punctul unde nu există îndoieli.

A adăugat că mai trebuia să ne întîlnim cu *corpul din vis* al lui Genaro pe cîmpul din jurul casei, în timp ce mă aflam în starea de conștiință normală.

Cînd ne-am întors în casa lui Silvio Manuel, don Juan a spus că realizarea lui Genaro în privința *corpului din vis* este nimic în comparație cu ce au făcut vechii vizionari.

– Vei *vedea* foarte curînd, a spus el pe un ton amenințator, după care a izbucnit în rîs.

L-am întrebat despre asta din ce în ce mai speriat, ceea ce l-a făcut să rîdă și mai copios. În cele din urmă, s-a oprit și a spus că o să discute despre felul în care noii vizionari au obținut *corpul din vis* și felul în care-l folosesc.

– Vechii vizionari urmăriseră realizarea unei replici perfecte a corpului, a continuat el și aproape au reușit să obțină una.

Singurul lucru pe care n-au reușit să-l copieze au fost ochii. În loc de ochi, *corpul din vis* are exact lumina conștiinței. Nu ți-ai dat seama de asta înainte, când Genaro ți arăta *corpul* lui *din vis*?

Noilor vizionari puțin le pasă de o replică perfectă a corpului; de fapt, nici nu sînt interesați să copieze corpul. Dar au păstrat numele de *corp din vis*, pentru a desemna o senzație, o izbucnire de energie care este transportată de mișcarea punctului de asamblare în orice loc din lume sau în orice loc dintre cele cinci lumi accesibile omului.

Don Juan a schițat apoi procedeul de obținere a *corpului din vis*. A spus că începe cu un act inițial care, întrucît este susținut, zămislește intenție inflexibilă. Intenția inflexibilă duce la liniștea interioară, iar aceasta la forța interioară necesară deplasării punctului de asamblare în vise, în poziții corespunzătoare.

A numit această ordine fundament. Dezvoltarea controlului se produce după ce s-a realizat fundamentul; acesta constă în menținerea sistematică a *poziției de visat*, prin menținerea viziunii visului. O practică constantă are drept rezultat o mare ușurință în a menține *pozițiile de visat* cu vise noi, nu atît de mult pentru că prin practică se cîștigă un control deliberat, ci pentru că, de fiecare dată cînd este exercitat acest control, forța interioară se întărește. La rîndul ei, o dată întărită, această forță interioară face ca punctul de asamblare să se deplaseze în *pozițiile de visat*, care sînt mai capabile să genereze sobrietate; cu alte cuvinte, visele în sine devin mai manevrabile, chiar mai ordonate.

– Dezvoltarea *visătorilor* este indirectă, a continuat el. De aceea, noii vizionari au crezut că putem *visa* singuri. Deoarece *visatul* folosește o deplasare naturală a punctului de asamblare, n-ar trebui să avem nevoie de nimeni să ne ajute.

Lucrul de care avem nevoie neapărat este sobrietatea, pentru că nimeni nu ne-o poate da și nici nu ne poate ajuta s-o obținem, în afară de noi înșine. Fără ea, deplasarea punctului de asamblare este haotică, la fel cum sînt și visele noastre obișnuite.

În concluzie, procedura prin care se ajunge la *corpul din vis* este o viață de zi cu zi impecabilă.

Don Juan a explicat că, de îndată ce se realizează sobrietatea și *pozițiile de visat* devin din ce în ce mai puternice, următorul pas este deșteptarea în orice *poziție de visat*. A remarcat că manevra, deși pare simplă, este un fenomen foarte complex – atît de complex, încît necesită nu numai sobrietate, ci toate atributele artei luptătorilor, mai ales *intenția*.

L-am întrebat cum poate *intenția* să ajute vizionarii să se trezească în *poziția de visat*. Mi-a răspuns că *intenția*, fiind cel mai sofisticat control al forței de aliniere, este ceea ce menține, prin sobrietatea *visătorului*, alinierea acelor emanații care au fost aprinse de mișcarea punctului de asamblare.

Don Juan a spus că mai există o capcană formidabilă a *visatului*: chiar forța *corpului din vis*. De exemplu, este foarte ușor pentru *corpul din vis* să se uite mult timp, în mod neîntreput, la emanațiile Vulturului, dar este, de asemenea, foarte ușor pentru *corpul din vis* să fie consumat în întregime de acestea. Vizionarii care s-au uitat la emanațiile Vulturului fără *corpurile* lor *din vis* au murit, iar cei care s-au uitat cu *corpurile* lor *din vis* au fost arși de focul lăuntric. Noii vizionari au rezolvat problema *văzînd* în echipe. În timp ce unul dintre vizionari se uita la emanații, ceilalți stăteau gata să pună capăt *vederii*.

– Cum au *văzut* noii vizionari în echipe? m-am interesat.

– Au *visat împreună*, a răspuns el. După cum știi, este perfect posibil ca un grup de vizionari să activeze aceleași emanații

nefolosite. În acest caz, de asemenea, nu există etape cunoscute, se întâmplă, pur și simplu; n-ai o tehnică după care să te ghidezi.

A adăugat că, în *visatul împreună*, ceva din noi preia conducerea și ne trezim brusc că *vedem* același lucru cu ceilalți *visători*. Se întâmplă următorul lucru: condiția noastră umană ne face să concentrăm în mod automat lumina conștiinței asupra acelorași emanații folosite de celelalte ființe umane. Ne ajustăm poziția punctelor noastre de asamblare, pentru a se potrivi cu celelalte din jurul nostru. Facem acest lucru în partea dreaptă, în cadrul percepției noastre obișnuite și o facem și în partea stângă, în timp ce *visăm împreună*.

12. NAGUALUL JULIAN

S-a produs un entuziasm ciudat în casă. Toți vizionarii grupului lui don Juan păreau atît de bucuroși, încît se zăpăciseră, lucru pe care nu l-am mai văzut. Se pare că nivelul lor de energie, ridicat în mod obișnuit, crescuse. Am devenit foarte temător. L-am întrebat pe don Juan despre asta. M-a dus în curtea din spate. Preț de o clipă ne-am plimbat în tăcere. A spus că se apropia ora plecării pentru toți. Își grăbea explicația, ca să termine la timp.

– De unde știi că mai aveți puțin pînă la plecare? am întrebat.

– Este o senzație interioară, a spus el. O s-o simți și tu într-o zi. Nagualul Julian mi-a deplasat de nenumărate ori punctul de asamblare, așa cum ți l-am deplasat și eu pe al tău. Pe urmă, mi-a lăsat sarcina de a realinia toate acele emanații, pe care mă ajutase să le aliniez prin acele schimbări. Aceasta este sarcina pe care trebuie s-o îndeplinească fiecare nagual.

În orice caz, realinierea tuturor acelor emanații deschide drumul unei manevre deosebite de luminare a tuturor emanațiilor în interiorul coconului. Aproape am realizat acel lucru. Sînt gata să ajung la maxim. Deoarece sînt nagual, de îndată ce activez toate emanațiile din interiorul coconului meu, vom pleca într-o clipă.

Am simțit că ar trebui să fiu trist și să plîng, dar ceva în mine se bucura atît de mult că nagualul Juan Martus urma să fie liber, încît am țopăit și am strigat de încîntare. Știam că mai curînd sau mai tîrziu aveam să ajung într-o altă stare de conștiință și aveam să plîng de tristețe. Dar, în ziua aceea, eram plin de fericire și optimism.

I-am spus lui don Juan cum mă simțeam. El a rîs și m-a bătut pe spate.

Am intrat în camera mare și ne-am așezat. Don Juan a ezitat preț de o clipă. S-a uitat pe fereastră. De pe scaunul meu vedeam curtea. Era devreme, după-amiaza; o zi noroasă. Stătea să plouă. Nori amenințatori înaintau dinspre vest. Mie îmi plăceau zilele noroase, dar nu și lui don Juan. Părea agitat, în timp ce încerca să găsească o poziție mai confortabilă.

Don Juan și-a început explicația, spunînd că este greu să-ți amintești ce se întîmplă în starea de conștiință elevată, datorită infinității de poziții pe care le adoptă punctul de asamblare, după ce este deplasat din poziția sa inițială. Pe de altă parte, cînd îți amintești tot ce are loc în starea de conștiință normală, punctul de asamblare stă fix în locul său obișnuit.

Mi-a spus că mă înțelege. Mi-a sugerat să accept că este greu să-mi amintesc și să recunosc că s-ar putea să nu-mi îndeplinesc sarcina și să nu pot niciodată să realinez toate emanațiile pe care el mă ajutase să le alinez.

— Gîndește-te puțin, mi-a spus el, zîmbind. Poate că n-o să-ți amintești niciodată de această conversație pe care o purtăm acum și care, în momentul de față, ți se pare obișnuită, așa că nu-i dai importanță.

Acesta este, într-adevăr, misterul conștiinței. Ființele umane sînt pline de acest mister; sînt pline de întunecime, de lucruri inexplicabile. A ne privi în alți termeni este curată nebunie. Așa că nu micșora importanța misterului omului din tine, plîngîndu-ți

de milă sau încercînd să-l supui rațiunii. Micșorează prostia omului din tine, înțelegînd-o. Dar nu te scuza nici pentru una, nici pentru alta; amîndouă sînt necesare.

Una dintre marile manevre ale *stalkerilor* constă în punerea în contradicție a misterului cu prostia în fiecare din noi.

A explicat că practicile *stalkingului* nu sînt ceva demn de posedat; de fapt, li se pot aduce multe obiecții. Știînd acest lucru, noii vizionari și-au dat seama că ar fi contrar interesului oricui să discute sau să practice principiile *stalkingului* în starea normală de conștiință.

I-am scos în evidență această nepotrivire. Spusese că luptătorii nu au cum să acționeze în timp ce se află în starea de conștiință elevată și afirmase, de asemenea, că *stalkingul* înseamnă, pur și simplu, să te porți cu oamenii într-un anumit fel. Cele două afirmații se contrazic una pe alta.

— Prin faptul că nu înveți pe cineva în starea normală de conștiință, mă refeream că înveți un nagual, a spus el. Scopul *stalkingului* cuprinde două aspecte: primul, să deplasezi punctul de asamblare cît mai constant și sigur posibil și nimic nu poate face acest lucru mai bine decît *stalkingul*; al doilea, să imprimi principiile la un nivel atît de profund, încît să se evite inventarul uman, deoarece este o reacție naturală să refuzi și să judeci ceva care poate fi contrar rațiunii.

I-am spus că mă îndoiam sincer că aș putea judeca sau refuza așa ceva. A rîs și a spus că eu nu puteam fi o excepție, că aș reacționa ca oricare altul de îndată ce aș auzi de faptele unui maestru *stalker*, cum este nagualul Julian.

— Nu exagerez cînd îți spun că nagualul Julian a fost cel mai extraordinar *stalker* din cîți am întîlnit, a zis don Juan. Ai auzit deja de ce este în stare de la ceilalți. Dar nu ți-am spus niciodată ce mi-a făcut mie.

Voiam să-i fie clar că nu auzisem de la nimeni despre nagualul Julian, dar, înainte să dau glas protestului meu, m-a cuprins o nesiguranță ciudată. Se pare că don Juan și-a dat seama imediat, deoarece a chicotit încântat.

– Nu poți să-ți amintești, pentru că *voința* nu-ți este încă accesibilă, a spus el. Ai nevoie de o viață impecabilă și un mare surplus de energie, după care e posibil ca *voința* să elibereze acele amintiri.

O să-ți povestesc cum s-a comportat nagualul Julian când l-am întâlnit prima oară. Dacă-l judeci și ai obiecții față de comportamentul lui în timp ce te afli în starea de conștiință elevată, gîndește-te ce revoltat ai putea fi pe el în starea de conștiință normală.

Am protestat, spunînd că îmi întinde o cursă. M-a asigurat că, prin povestirea sa, voia doar să ilustreze modul în care acționează *stalkerii* și motivele pentru care o fac.

– Nagualul Julian a fost ultimul dintre *stalkerii* de modă veche. A fost un *stalker* nu atît datorită circumstanțelor vieții sale, ci pentru că așa îi stătea în fire.

Don Juan a explicat că noii vizionari *au văzut* că există două grupuri principale de ființe umane: cei cărora le pasă de alții și cei cărora nu le pasă. Între aceste extreme *au văzut* un amestec nesfîrșit a celor două. Nagualul Julian aparținea categoriei de oameni cărora nu le pasă; don Juan l-a categorisit ca aparținînd categoriei opuse.

– Dar nu mi-ai spus tu că nagualul Julian era generos, că își dădea și cămașa de pe el?

– Da, sigur, mi-a răspuns don Juan. Nu numai că era generos, era, de asemenea, deosebit de fermecător. Te cucerea. Era întotdeauna profund și sincer interesat de toți din jurul lui. Era bun, deschis și dădea tot ce avea oricui avea nevoie sau oricui se întîmpla să-l îndrăgească. Era, la rîndul lui iubit de toți oamenii.

pentru că, în calitate de maestru *stalker*, le transmitea adevăratele sale sentimente: nu dădea doi bani pe nimeni.

Nu am spus nimic, dar don Juan și-a dat seama că nu credeam, ba chiar eram tulburat de ce spusese. A chicotit și a clătinat din cap dintr-o parte într-alta.

– Asta este *stalkingul*, a spus el. Vezi, nici n-am început să povestesc despre nagualul Julian și ești deja tulburat. A izbucnit în rîs cînd am încercat să-i explic ce simțeam. Nagualului Julian nu-i păsa de nimeni, a continuat el. De asta putea ajuta oamenii. Și îi ajuta; le dădea și cămașa de pe el, pentru că nu dădea doi bani pe ei.

– Vrei să spui, don Juan, că cei care își ajută aproapele sînt aceia cărora nu le pasă de ei? l-am întrebat eu complet uluit.

– Așa spun *stalkerii*, mi-a răspuns el, zîmbind radios. De exemplu, nagualul Julian era un vindecător celebru. A ajutat mii și mii de oameni, dar nu s-a lădat niciodată cu asta. A lăsat oamenii să creadă că o femeie vizionară din grupul său era vindecătorul.

Dacă ar fi fost un om căruia îi păsa de ceilalți, ar fi cerut să fie înțeles. Cei cărora le pasă de alții, le pasă și de ei și cer recunoaștere, acolo unde este cazul.

Don Juan a spus că el, deoarece aparținea categoriei celor care le pasă de aproapele lor, n-a ajutat niciodată pe nimeni. Generozitatea i s-a părut stîmjenitoare. N-a putut nici măcar să conceapă să fie iubit, așa cum era nagualul Julian, și s-ar fi simțit prost să-și dea cămașa de pe el.

– Îmi pasă atît de mult de aproapele meu, a continuat, încît nu fac nimic pentru el. Nu aș ști ce să fac. Aș avea mereu senzația că îmi impun *voința* asupra lui prin darurile mele.

Evident, am preîntîmpinat asemenea sentimente, cum fac luptătorii. Orice luptător poate avea succes la oameni, așa cum avea nagualul Julian, cu condiția să-și deplaseze punctul de

asamblare într-o poziție în care nu contează dacă oamenii îl plac, nu-l plac sau îl ignoră. Dar nu este același lucru.

Don Juan a spus că, atunci când și-a dat seama prima oară de principiile *stalkerilor*, așa cum făceam eu atunci, a fost cât se poate de tulburat. Nagualul Elias, care semăna foarte mult cu don Juan, i-a explicat că *stalkerii* ca nagualul Julian sînt lideri înnașcuți. Pot ajuta oamenii să facă orice.

– Nagualul Elias a spus că acești luptători pot ajuta oamenii să se vindece, a continuat don Juan, sau îi pot ajuta să se îmbolnăvească. Îi pot ajuta să găsească fericirea sau tristețea. I-am sugerat nagualului Elias ca, în loc să spună că acești luptători ajută oamenii, să afirme că îi influențează. Dar el a susținut că nu este doar atît, pentru că oamenii se adună în jurul lui. Don Juan a chicotit și m-a privit fix. Se citea o sclipire răutăcioasă în ochii lui. E ciudat felul în care *stalkerii* au stabilit ce *văd* la oameni, nu? m-a întrebat el.

Pe urmă, don Juan a început să-mi povestească despre nagualul Julian. A spus că nagualul Julian și-a petrecut mulți ani în așteptarea unui ucenic nagual. A dat într-o zi peste don Juan, în timp ce se întorcea acasă dintr-o scurtă vizită într-un sat din apropiere. Se gîndea, de fapt, la un ucenic nagual în timp ce mergea pe drum, când a auzit o împușcătură răsunătoare și a văzut oamenii împrăștiindu-se în toate direcțiile. A alergat cu ei în tușișurile de pe marginea drumului și a ieșit din ascunzătoare numai cînd a văzut un grup adunat în jurul cuiva rănit care zăcea jos.

Rănitul era, bineînțeles, don Juan, care fusese împușcat de un șef de echipă tiranic. Nagualul Julian a văzut imediat că don Juan era un om deosebit, al cărui cocon era împărțit în patru părți, în loc de două; și-a dat seama, de asemenea, că don Juan era grav rănit. A știut că nu avea timp de pierdut. I se împlinise

dorința, dar trebuia să acționeze repede, înainte să-și dea seama cineva ce se întîmpla. I-a ridicat capul și a strigat:

– Mi-au împușcat fiul!

Calătorea cu una dintre femeile vizionare din grupul său, o indiană solidă care, în mod public, trecea drept scorpia lui de nevăstă. Alcătuiau o excelentă echipă de *stalkerii*. I-a spus femeii ce să facă și a început și ea să plîngă și să-și jelească fiul care zăcea leșinat și însîngerat. Nagualul Julian i-a rugat pe cei adunați să nu anunțe autoritățile, ci să-l ajute să-și ducă fiul acasă, în oraș, care era departe. A oferit bani unor tineri vînjoși, să-l ajute să-și transporte fiul muribund.

Oamenii l-au dus pe don Juan acasă la nagualul Julian. Nagualul a fost foarte generos cu ei și i-a plătit bine. Tinerii au fost atît de impresionați de cei doi soți îndurerați, care au plîns tot drumul spre casă, încît au refuzat să primească banii. Dar nagualul Julian a insistat ca ei să ia banii, ca să-i aducă noroc fiului său.

Timp de cîteva zile, don Juan nu a știut ce să creadă despre cei doi oameni cumsecade care îl luaseră la ei acasă. A spus că nagualul Julian i se părea un bătrînel senil. Nu era indian, dar avea o nevăstă indiană tînără, grasă și irascibilă, care era pe cît de solidă, pe atît de cicălitoare. Don Juan a crezut că era, în mod sigur, o vindecătoare, judecînd după felul cum îi îngrijise rana și cantitatea de plante medicinale din camera în care stătea.

Femeia îl domina pe bătrîn și-l puneă să aibă grijă zilnic de rana lui don Juan. Îi făcuseră un pat din preșuri groase și bătrînului îi venea greu să îngenuncheze ca să ajungă la el. Don Juan de-abia se abținea să nu izbucnească în rîs, cînd vedea bătrînul fragil căznindu-se să-și îndoiaie genunchii. Don Juan a spus că, în timp ce-i spăla rana, omul bombănea întruna; avea o privire pierdută; îi tremurau mîinile și corpul din cap pîna-n picioare.

Cînd îngenunchea, nu mai putea să se ridice. Își chema soția, strigînd răgușit și furios. Femeia intra în cameră și se lua amîndoi la ceartă. De multe ori ea pleca, lăsîndu-l să se ridice de unul singur.

Don Juan m-a asigurat că nu i-a fost atît de milă de nimeni ca de bietul bătrîn bolnav. Îi venea de multe ori să se ridice să-l ajute, dar nu putea nici el să se miște. O dată, bătrînul a înjurat și a țipat vreo jumătate de oră, în timp ce s-a tîrît ca un melc, înainte să reușească să se ridice, cu mare greutate.

I-a explicat lui don Juan că starea lui se datora faptului că era bătrîn, că avea oase rupte care nu se prinseseră bine și suferea de reumatism. Don Juan a spus că bătrînul a ridicat ochii spre cer și i-a mărturisit că era cel mai nefericit om din lume; venise la vindecătoare să-l ajute și ajunsese să se însoare cu ea și să devină sclavul ei.

— L-am întrebat de ce n-a plecat, a continuat don Juan, la care bătrînul m-a privit cu ochi mari de groază. S-a înecat cu propria-i salivă, apoi a încremenit și a căzut ca un buștean pe podea, lîngă patul meu, încercînd să mă facă să tac.

— Nu știi ce spui; nu știi ce spui. Nimeni nu poate fugi de aici, a repetat bătrînul îngrozit.

— L-am crezut. Eram convins că era mai nefericit și mai distrus decît fusesem eu vreodată. Mă simțeam din ce în ce mai rău în casa aceea, pe zi ce trecea. Mîncarea era delicioasă și femeia era mereu plecată să vindece oameni, așa că rămîneam cu bătrînul. Am vorbit mult despre viața mea. Îmi plăcea să discut cu el. I-am spus că nu aveam bani să-i răsplătesc bunătatea, dar că eram gata să fac orice să-l ajut. El mi-a declarat că nu mai putea fi ajutat și că era gata să moară, dar, dacă vorbisem, într-adevăr, serios, mi-ar fi recunoscutor dacă m-aș căsători cu soția lui după ce murea.

În momentul acela am știut că bătrînul era nebun. Atunci mi-am dat seama că trebuia să fug cît mai repede.

Don Juan mi-a spus că, atunci cînd a putut să umble fără ajutor, binefăcătorul său i-a făcut o uluitoare demonstrație a capacității sale de *stalker*. Fără să-l prevină în nici un fel, l-a pus pe don Juan față-n față cu o ființă anorganică. Simțise că don Juan avea de gînd să fugă și profitase de ocazie ca să-l sperie cu un aliat care putea, într-un fel, să arate ca un monstru.

— Cînd am văzut aliatul, a continuat don Juan, era să înnebunesc. Nu-mi venea să-mi cred ochilor, dar monstrul era acolo, în fața mea. Bătrînul stătea lîngă mine, vaicărindu-se și implorînd monstrul să-i cruțe viața. Binefăcătorul meu era ca vechii vizionari; putea să-și distribuie teama cîte puțin, iar aliatul reacționa la această tehnică. Eu nu știam asta. Nu vedeam decît o ființă oribilă, înaintînd spre noi, gata să ne sfîșie.

În momentul în care aliatul s-a năpustit asupra noastră, suierînd ca un șarpe, am leșinat. Cînd mi-am revenit, bătrînul mi-a spus că făcuse o înțelegere cu monstrul.

I-a explicat lui don Juan că acceptase să-i lase în viață pe amîndoi, cu condiția ca don Juan să devină slujitorul lui. La care don Juan a întrebat imediat ce obligații îi reveneau. Bătrînul i-a spus că însemna sclavie, dar i-a subliniat faptul că don Juan fusese cît pe ce să-și piardă viața cu cîteva zile în urmă, cînd fusese împușcat. Dacă el și soția lui nu i-ar fi oprit sîngerarea, ar fi murit în mod sigur, așa că nu era timp să se tîrguiască. Monstrul știa asta. Bătrînul i-a spus lui don Juan să nu mai ezite și să accepte înțelegerea, pentru că, dacă refuza, monstrul, care asculta după ușa, o să dea buzna și o să-i ucidă imediat pe amîndoi.

— Am avut destul curaj să-l întreb pe bătrînul care tremura ca o frunză cum o să ne omoare, a continuat don Juan. A spus că monstrul avea de gînd să le sfărîme toate oasele, începînd cu

picioarele, în timp ce noi am fi strigat în agonie, și că ar fi durat cel puțin cinci zile pînă să murim.

Am acceptat imediat condițiile impuse. Bătrînul m-a felicitat cu lacrimi în ochi și mi-a spus că nu era un tîrg atît de cumplit. Urma să fim mai mult prizonieri decît sclavii omului, dar aveam să mîncăm de două ori pe zi, cel puțin. Și, întrucît rămăsesem în viață, puteam lupta pentru libertate; puteam complota și urzi planuri ca să scăpăm din iadul acela. Don Juan a zîmbit și apoi a izbucnit în rîs. Știusese dinainte ce părere voi avea despre nagualul Julian. Doar ți-am spus că vei fi tulburat, a zis el.

— Nu înțeleg, don Juan, zău așa. Ce rost avea să însceneze asemenea mascaradă?

— Problema este foarte simplă, a spus el, zîbind. Aceasta este altă metodă de învățare, una foarte bună. Necesită o extraordinară imaginație și control din partea profesorului. Metoda mea de învățare este mai apropiată de ceea ce consideri învățare. Necesită foarte multe cuvinte. Merg pînă la extrem cu vorbitul. Nagualul Julian mergea pînă la extrem cu *stalkingul*.

Don Juan a spus că vizionarii aveau două metode de învățare. Le cunoștea pe amîndouă.

O prefera pe cea în care trebuia să explici totul și să-l lași pe celalalt să cunoască dinainte cursul acțiunii. Era un sistem care genera libertate, alegere și înțelegere. Pe de altă parte, metoda binefăcătorului său era mult mai coercitivă și nu lăsa posibilitatea alegerii sau înțelegerii. Marele său avantaj era acela că obliga luptătorii să trăiască direct conceptele vizionarilor, fără nici un fel de elucidare intermediară.

Don Juan a explicat că tot ce i-a făcut binefăcătorul său a fost o capodoperă de strategie. Fiecare dintre cuvintele și acțiunile nagualului Julian au fost special alese să provoace un

anumit efect. Arta sa consta în faptul că acțiunile și cuvintele se potriveau perfect contextului, așa încît să aibă impactul necesar.

— Aceasta este metoda *stalkerului*, a continuat don Juan. Generează nu numai înțelegere, ci și o conștientizare totală. De exemplu, mi-a trebuit o viață să înțeleg ce îmi făcuse cînd mă pusese să fac față aliatului, deși mi-am dat seama de toate acestea, fără nici un fel de explicație, în timp ce trăiam acea experiență.

Ți-am spus că Genaro, de exemplu, nu înțelege ce face, dar își dă seama. Asta pentru că punctul său de asamblare a fost deplasat prin metoda *stalkerilor*.

A spus că, dacă punctul de asamblare este deplasat din poziția sa obișnuită prin metoda explicațiilor, ca în cazul meu, se simte întotdeauna nevoia ca cineva să ajute nu numai la dislocarea punctului de asamblare, ci și la oferirea explicațiilor. Dacă punctul de asamblare este deplasat prin metoda *stalkerilor*, ca în propriul său caz, sau în cel al lui Genaro, se simte doar nevoia unui act catalitic inițial care mută punctul din locul său.

Don Juan a afirmat că, atunci cînd nagualul Julian l-a făcut să dea ochii cu monstruosul aliat, punctul său de asamblare s-a deplasat sub impactul fricii. O spaimă atît de intensă ca aceea provocată de confruntare, conjugată cu slăbiciunea condiției sale fizice, era ideală pentru dislocarea punctului de asamblare.

Pentru a elimina efectele negative ale spaimei, impactul său trebuia amortizat, dar nu minimizat. Dacă se explica ce se întîmplă, se minimizea teama. Nagualul Julian dorea să se asigure că putea folosi teama catalitică inițială ori de cîte ori avea nevoie, dar voia, de asemenea, să se asigure că putea amortiza impactul său devastator. Acesta a fost motivul mascaradei sale. Cu cît poveștile sale erau mai complicate și dramatice, cu atît efectul de amortizare era mai mare. Dacă el însuși dădea impresia că

este în aceeași oală cu don Juan, teama nu era la fel de intensă ca atunci cînd don Juan ar fi fost singur.

— Datorită înclinației sale pentru efectele emoționale, a continuat don Juan, binefăcătorul meu a putut să-mi deplaseze punctul de asamblare suficient ca să-mi inspire două calități de bază ale luptătorilor: efortul susținut și intenția inflexibilă. Am știut că, pentru a fi liber din nou într-o zi, va trebui să muncesc susținut, împreună cu bătrînul fragil care, după părerea mea, avea nevoie de tot atît ajutor ca și mine. Am știut fără nici o umbră de îndoială că asta voiam să fac, mai mult decît orice pe lume.

Nu am mai ajuns să vorbesc cu don Juan decît peste două zile. Eram la Oaxaca și ne plimbam în piața principală a orașului, devreme, dimineața. Copiii se duceau la școală, oamenii, la biserică, cîțiva stăteau pe bănci, iar taximetriștii așteptau turiștii de la hotelul principal.

— Este de la sine înțeles că cel mai dificil lucru în calea luptătorilor este deplasarea punctului de asamblare, a spus don Juan. Acea mișcare este realizarea scopului luptătorilor. Să mergem mai departe este alt scop.

A repetat că deplasarea punctului de asamblare este totul pentru luptători. Vechii vizionari nu au reușit să-și dea seama de acest adevăr. Au crezut că deplasarea punctului era un fel de indiciu care determina poziția lor pe scara valorii. Nu au conceput că fiecare poziție determina ceea ce percepeau.

— Metoda *stalkerilor*, a continuat don Juan, în mîinile unui maestru *stalker*, ca nagualul Julian, justifică uluitoarele deplasări ale punctului de asamblare. Acestea sînt schimbări foarte serioase; întărind ucenicul, *stalkerul*-profesor își asigură întreaga sa cooperare și participare. Obținerea deplinei cooperări și participări a cuiva este una dintre cele mai importante consecințe ale metodei *stalkerilor*; iar nagualul Julian să pricepea cel mai bine să le obțină pe amîndouă.

Don Juan a spus că nu putea să descrie frămîntarea prin care a trecut cînd a descoperit încet-încet bogăția și complexitatea personalității și vieții nagualului Julian. Atîta timp cît don Juan a avut de-a face cu un bătrîn fragil, neajutorat, s-a simțit în largul lui. Dar, într-o zi, la puțin timp după ce au încheiat pactul cu ceea ce don Juan considera un om cu aspect monstruos, liniștea sa sufletească s-a spulberat, cînd nagualul Julian i-a făcut altă demonstrație zguduitoare a talentelor sale de *stalking*.

Deși don Juan se însănătoșise între timp, nagualul Julian dormea în aceeași cameră cu el, ca să-l îngrijească. Cînd s-a trezit în ziua aceea, l-a anunțat pe don Juan că acela care îi ținea prizonieri plecase pentru cîteva zile, ceea ce însemna că nu mai trebuia să facă pe bătrînul. I-a mărturisit lui don Juan că făcuse pe bătrînul numai ca să-l păcălească pe omul cu aspect monstruos.

Apoi, fără să-i lase timp să se gîndească, a sărit cu o incredibilă agilitate; s-a aplecat, și-a băgat capul într-un vas cu apă și a stat așa un timp. Cînd s-a îndreptat de spate, avea părul negru ca pana corbului. Cel cărunt dispăruse, iar don Juan se uita la un bărbat pe care nu-l mai văzuse niciodată, un bărbat de vreo treizeci și opt de ani. Acesta și-a încordat mușchii, a inspirat adînc și s-a întins, ca și cînd ar fi stat prea mult timp într-o cușcă strîmtă.

— Cînd am văzut că nagualul Julian era tînăr, am crezut, într-adevăr, că era diavolul, a continuat don Juan. Am închis ochii și am știut că sfîrșitul îmi era aproape. Nagualul Julian a rîs cu lacrimi.

Don Juan a spus că nagualul Julian l-a liniștit apoi, făcîndu-l să treacă de la conștiința din partea dreaptă la cea din partea stîngă și tot așa.

— Tînărul a topăit sprinten prin casă, a continuat don Juan. Mi-a povestit despre viața lui și mi-a spus glume care m-au făcut

să hohotesc de râs, dar ceea ce a fost și mai uimitor, a fost modul în care se schimbase soția lui. Era suplă și frumoasă. Am crezut că era cu totul altă femeie. Nu-mi venea să cred ce schimbare completă suferise și ce frumos arăta. Tînărul a spus că, atunci cînd stăpînul lor era plecat, devenea altă femeie.

Don Juan a rîs și a spus că împielitatul lui de binefăcător avea dreptate. Femeia era, de fapt, alt vizionar din grupul nagualului.

Don Juan l-a întrebat pe tînăr de ce se prefăceau că sînt ceea ce nu erau. La care acesta s-a uita înlăcrimat la don Juan și i-a spus că misterele lumii sînt cu adevărat de nebănuite. El și tînăra lui soție fuseseră prinși de forțe inexplicabile și trebuia să se protejeze deghizîndu-se. Motivul pentru care trecea drept un bătrîn fragil era acela că stăpînul lor se uita mereu prin crăpăturile ușilor. L-a implorat pe don Juan să-l ierte că-l păcalise.

Don Juan l-a întrebat cine era omul cu aspect monstruos. Tînărul i-a mărturisit cu un oftat adînc că nici prin cap nu i-ar fi trecut. I-a mărturisit că, deși, în ceea ce-l privea, era un om instruit – un celebru actor al teatrului din Mexico City, nu știa ce explicație să dea. Știa doar că venise să se vindece de tuberculoza de care suferise mulți ani. Era aproape pe moarte, cînd părinții îl aduseseră la vindecătoare. Îl ajutase să se însănătoșească, iar el se îndrăgostise nebunește de tînăra și frumoasa indiană și se căsătorise cu ea. Avea de gînd s-o ducă în capitală, unde s-ar fi îmbogățit cu talentele ei de vindecătoare.

Înainte să pomească spre Mexico City, ea l-a prevenit că trebuia să se deghizeze, ca să scape de un vrăjitor. I-a explicat că și mama ei fusese vindecătoare, instruită de acest maestru vrăjitor, care îi ceruse drept rasplată fiica pentru tot restul vieții. Tînărul a susținut că a refuzat să-și întrebe soția în ce a constatat acea relație. A vrut doar s-o elibereze, așa că s-a deghizat în bătrîn și pe ea în femeie grasă.

Povestea lor nu a avut un final fericit. Cumplitul om i-a prins și i-a făcut prizonieri. Nu îndrăzneau să renunțe la deghizare în fața omului aceluia de coșmar și în prezența lui se purtau ca și cînd s-ar fi urît, deși, în realitate, țineau unul la celălalt și trăiau cu adevărat numai în scurtele perioade cînd omul era plecat.

Tînărul l-a îmbrățișat și i-a spus că încăperea în care dormea don Juan era unicul loc sigur din casă. Așa că l-a rugat să iasă și să stea de pază, în timp ce făcea dragoste cu soția lui.

– Casa s-a zguduit de pasiunea lor, a continuat don Juan, în timp ce stăteam la ușă, simțindu-mă vinovat că ascultam și speriat de moarte să nu se întoarcă monstrul. Chiar atunci l-am auzit venind. Am bătut la ușă și, văzînd că nu primesc nici un răspuns, am intrat. Tînăra dormea, iar bărbatul nu se vedea nicaieri. Nu mai văzusem în viața mea o femeie frumoasă, goală. Eram încă foarte slăbit. Am auzit monstrul mișcîndu-se pe afară. Stînjeneala și spaima mea erau atît de mari, încît am leșinat.

Povestea faptelor nagualului Julian m-a uimit extraordinar. I-am spus lui don Juan că nu am reușit să înțeleg valoarea artei *stalkingului* a nagualului Julian. Don Juan m-a ascultat fără să facă nici un comentariu și m-a lăsat să trîncănesc mai departe.

Cînd ne-am așezat pe o bancă, în cele din urmă, eram foarte obosit. Nu am știut ce să spun, cînd m-a întrebat de ce relatarea metodei de învățare a nagualului Julian mă tulburase atît de tare.

– Nu pot să-mi alung părerea că-i plăcea să facă pozne, am spus eu, în cele din urmă.

– Acest gen de oameni nu realizează nimic cu poznele lor, a răspuns don Juan. Nagualul Julian a înscenat drame magice care necesitau o mișcare a punctului de asamblare.

– Mi se pare un om foarte egoist, am insistat eu.

– Ți se pare așa, pentru că-l judeci, mi-a răspuns el. Ești un moralist. Și eu am trecut prin asta. Dacă ai aceste sentimente cînd

auzi de nagualul Julian, gîndește-te cum m-am simțit eu să trăiesc ani de zile în casa aceea. L-am judecat, m-am temut de el, l-am invidiat, în această ordine.

L-am și iubit, dar invidia mea era mai mare decît iubirea. Îi invidiam comportamentul natural, misterioasa capacitate de a fi tînăr sau bătrîn, după cum dorea; îi invidiam flerul și, mai ales, puterea de a-i influența pe cei din jurul lui. Îmi venea să mă cațăr pe pereți cînd îl auzeam angajînd oamenii în cea mai interesantă conversație. Avea mereu ceva de spus; eu nu aveam niciodată și mă simțeam pe dinafară, neînțeles.

Dezvăluirile lui don Juan m-au făcut să mă simt prost. Îmi doream să schimb subiectul, pentru că nu voiam să aud că era la fel ca mine. Eu unul îl consideram inegalabil. Dar era evident că el știa ce simțeam, pentru că a rîs și m-a bătut pe spate.

– Povestindu-ți despre invidia mea, a continuat el, încerc să scot în evidență ceva foarte important – poziția punctului de asamblare dictează cum ne comportăm și ce simțim.

Marele meu handicap la vremea aceea era că nu înțelegeam acest principiu. Eram prea neprelucrat. Trăiam prin importanța de sine, la fel ca tine, pentru că acolo era localizat punctul meu de asamblare. Încă nu învățasem că, pentru a deplasa punctul de asamblare, trebuie să deprinzi noi obiceiuri, să-i dai un *imbold* să se miște. Cînd s-a mișcat cu adevărat, parcă abia atunci descoperisem că singurul mod de a face față luptătorilor fără pereche, ca binefăcătorul meu, era să renunți la importanța de sine, ca să-i poți prețui fără prejudecăți.

A afirmat că aceste conștientizări sînt de două feluri. Unul din ele constă din mari izbucniri emoționale și nimic mai mult. Iar celălalt este produsul unei deplasări a punctului de asamblare: nu se asociază cu o izbucnire emoțională, ci cu acțiune. Conștientizările emoționale vin după ani de zile, cînd luptătorii

au întărit, prin utilizare, noua poziție a punctelor lor de asamblare.

– Nagualul Julian ne-a îndrumat neobosit pe toți spre acel gen de deplasare, a continuat don Juan. A obținut de la noi toți o cooperare și o participare totală în improvizațiile sale mai mari decît viața. De exemplu, mi-a captat complet atenția cu scena tînărului, a soției sale și a stăpînului lor. Pentru mine, povestea bătrînului care era tînăr mi s-a părut foarte reală. Văzusem omul cu aspect monstruos cu propriii mei ochi, ceea ce însemna că tînărul mă cîștigase pe viața de partea lui.

Don Juan a spus că nagualul Julian era un magician, un mediu care putea manevra forța *voinței* într-o măsură de neînțeles pentru un om obișnuit. Improvizațiile sale includeau personaje magice, chemate prin forța *intenției*, cum ar fi ființele anorganice, care puteau lua o înfățișare umană grotescă.

– Forța nagualului Julian era atît de impecabilă, a continuat don Juan, încît putea forța punctul de asamblare al oricărei persoane să se deplaseze și să alinieze emanațiile care îl făceau să perceapă ceea ce dorea nagualul Julian. De exemplu, putea să pară foarte bătrîn sau foarte tînăr pentru vîrsta lui, în funcție de ceea ce dorea să realizeze. Tot ce puteau spune despre vîrsta nagualului cei care-l cunoșteau era că varia. În cei treizeci și doi de ani cît l-am cunoscut, era uneori la fel de tînăr ca tine, iar alte ori atît de bătrîn, încît de-abia mai putea să meargă.

Don Juan a spus că, sub îndrumarea binefăcătorului, punctul său de asamblare s-a deplasat imperceptibil, dar profund. De exemplu, și-a dat seama într-o zi, ca din senin, că avea o teamă care, pe de-o parte, i se părea lipsită de sens, iar pe de alta, era cît se poate de semnificativă.

– Mă temeam că, din prostie, îmi voi pierde șansa de a fi liber și voi repeta viața tatălui meu.

Să nu-ți imaginezi că tata a dus o viață rea. A trăit și a murit nici mai bine, nici mai rău decât majoritatea oamenilor; problema importantă este că punctul meu de asamblare se deplasase și mi-am dat seama într-o zi că viața și moartea tatălui meu nu însemnaseră nimic nici pentru el, nici pentru alții.

Binefacătorul meu mi-a spus că tata și mama trăiseră și muriseră doar ca să mă aibă pe mine și că propriii lor părinți făcuseră același lucru pentru ei. A spus că luptătorii sînt diferiți prin aceea că își schimbă destul de des punctele de asamblare, ca să-și dea seama de prețul uriaș plătit pentru viața lor. Această schimbare le conferă respectul și admirația pe care părinții lor nu o simțiseră niciodată pentru viață, în general, și pentru faptul că trăiau, în particular.

Nagualul Julian nu numai că-și îndruma cu succes ucenicii pentru a-și deplasa punctele de asamblare, a spus don Juan, ci îi plăcea în mod deosebit ce făcea.

— Se distra minunat cu mine, în mod sigur, a continuat don Juan. Cînd, după cîțiva ani, au început să vină ceilalți vizionari din grupul meu, chiar și eu așteptam cu plăcere situațiile absurde pe care le crea și dezvoltă cu fiecare dintre ei.

Cînd nagualul Julian a părăsit această lume, bucuria s-a dus o dată cu el și nu s-a mai întors. Și Genaro ne distrează uneori, dar nimeni nu poate lua locul nagualului Julian. Improvizațiile sale erau întotdeauna mai interesante decât viața. Te asigur că n-am știut ce înseamnă distracția pînă cînd n-am văzut cum reacționa cînd una dintre acele improvizații dădea rezultate nedorite. Don Juan s-a ridicat de pe banca lui preferată. S-a întors spre mine. Ochii îi erau strălucitori, liniștiți. Dacă ești vreodată atît de prost, încît să nu-ți îplinești scopul, a spus el, trebuie să ai cel puțin destulă energie să-ți deplasezi punctul de asamblare pentru a veni pe această bancă. Stai jos aici preț de o clipă, eliberat de gînduri și dorințe. Voi încerca să vin să te iau, oriunde

aș fi. Îți promit că voi încerca. Pe urmă a izbucnit în rîs, ca și cînd scopul promisiunii sale ar fi fost prea absurd să poată fi crezut. Aceste vorbe ar trebui rostite spre seară, a spus el, rîzînd încă. Niciodată dimineata. Dimineata te face să te simți optimist și asemenea cuvinte își pierd înțelesul.

13. IMBOLDUL PĂMÎNTULUI

– Să mergem la Oaxaca, mi-a spus don Juan. Genaro ne așteaptă undeva, pe drum.

Vorbele lui m-au luat prin surprindere. Îl așteptasem toată ziua să-și continue explicația. Am ieșit din casă și am străbătut orașul în liniște, pe șoseaua nepavată. Am mers fără să ne grăbim, un timp. Deodată, don Juan a început să vorbească.

– Ți-am tot povestit despre marile descoperiri făcute de vechii vizionari, a spus el. Așa cum au aflat că viața organică nu este singura formă de viață prezentă pe pământ, au descoperit că pământul însuși este o ființă vie. A așteptat o clipă, înainte să continue. Mi-a zâmbit, ca și când m-ar fi invitat să fac un comentariu. Nu am găsit ce să spun. Vechii vizionari *au văzut* că pământul are un cocon, a continuat el. *Au văzut* că este prins într-o minge, un cocon luminos care cuprinde emanațiile Vulturului. Pământul este o uriașă ființă dotată cu percepții, supusă acelorasi forțe ca și noi.

Mi-a explicat că, atunci când au descoperit acest lucru, vechii vizionari au devenit brusc interesați de utilizările practice ale acestui fapt. Rezultatul interesului lor a fost acela că toate vrăjitoriile complicate au avut de-a face cu pământul. Considerau că pământul reprezintă sursa fundamentală a tot ce sîntem.

Don Juan a afirmat din nou că vechii vizionari nu se înșelau în această privință, pentru că pământul este, într-adevăr, sursa noastră fundamentală.

N-a mai spus nimic altceva pînă ne-am întîlnit cu Genaro, după aproape doi kilometri. Ne aștepta așezat pe o piatră, lîngă drum.

M-a salutat cu multă căldură. Mi-a spus că ar trebui să ne suim în vîrfurile unuia dintre munții cei mici, acoperiți cu vegetație capabilă să reziste în condiții vitrege.

– O să stăm toți trei rezemați de stîncă, mi-a spus don Juan, și o să ne uităm cum se reflectă soarele pe munții dinspre est. Când o să coboare după culmile vestice, poate că pământul o să te lase să vezi alinierea.

Cînd am ajuns în vîrfurile unui munte, ne-am așezat, așa cum spusese don Juan, rezemați de o stîncă. Don Juan m-a pus să stau între ei.

L-am întrebat ce avea de gînd. Afirmațiile lui laconice și liniștea prelungită erau rău prevestitoare. Eram foarte nerăbdător.

Dar nu mi-a răspuns. A continuat să vorbească, de parcă nu spusesem nimic.

– Vechii vizionari, cînd au descoperit că percepția înseamnă aliniere, au dat peste ceva monumental, a spus el. Din păcate, aberațiile i-au împiedicat din nou să-și dea seama ce realizaseră. A arătat spre culmea muntoasă la est de mica vale unde se afla orașul. Munții aceia strălucesc suficient ca să-ți deplaseze punctul de asamblare, mi-a spus el. Înainte să apună soarele în spatele vîrfurilor vestice, vei avea la dispoziție cîteva clipe să prinzi toată strălucirea de care ai nevoie. Cheia principală care deschide porțile pământului este alcătuită din liniștea interioară, plus orice strălucște.

– Ce anume ar trebui să fac, don Juan? l-am întrebat.

S-au uitat amîndoi la mine și mi s-a părut că văd în ochii lor un amestec de curiozitate și repulsie.

– Întrerupe dialogul interior, mi-a spus don Juan.

Eram cuprins de agitație și îndoială. Nu credeam că voi putea face acest lucru la comandă. După cîteva clipe de frustrare, la început, m-am resemnat și mi-am propus să mă relaxez.

M-am uitat în jur și am observat că ne aflam la o înălțime destul de mare, ca să ne putem uita la valea lungă și îngustă. Mai mult de jumătate din ea era acoperită de umbrele serii. Soarele mai strălucea încă la poalele munților estici, de cealaltă parte a văii; razele sale făceau munții erodați să pară portocalii, în timp ce vîrfurile îndepărtate, albastrui, căpătaseră o tentă purpurie.

– Îți dai seama că ai mai făcut asta, nu-i așa? mi-a șoptit don Juan.

I-am spus că nu-mi dădusem seama de nimic.

– Am mai stat aici cu alte ocazii, a insistat el, dar nu contează, pentru că această ocazie este cea care contează. Azi, cu ajutorul lui Genaro, vei găsi cheia care deschide totul. Încă nu vei putea s-o folosești, dar vei ști ce este și unde este. Vizionarii plătesc un preț scump ca să știe acest lucru. Tu însuși ai plătit destul în toți acești ani.

Mi-a explicat că ceea ce numea el cheia tuturor lucrurilor era faptul că pămîntul este o ființă dotată cu simțuri și, prin urmare, poate da luptătorilor un extraordinar imbold; este un impuls care vine din conștiința pămîntului însuși, în momentul în care emanațiile din interiorul coconilor se aliniază cu emanațiile corespunzătoare din interiorul coconului pămîntului. Deoarece atît pămîntul, cît și omul sînt ființe dotate cu simțuri, emanațiile lor coincid sau, mai degrabă, pămîntul deține toate emanațiile care sînt prezente în ființele dotate cu simțuri, fie organice, fie anorganice. Cînd are loc alinierea, ființele dotate cu simțuri o folosesc în mod limitat și percep lumea lor. Luptătorii pot folosi acea

alinie fie ca să perceapă, ca toată lumea, fie ca să dea un impuls care le permite să pătrundă în lumi de neimaginat.

– Aștept să-mi pui singura întrebare cu înțeles pe care poți s-o pui, dar nu mi-o pui niciodată, a continuat el. Te interesează să afli dacă misterul rezidă înăuntrul nostru. Totuși, te-ai apropiat destul de mult.

Necunoscutul nu se află, de fapt, în interiorul coconului omului, în emanațiile neatinse de conștiință, și totuși este acolo, ca să ne exprimăm așa. Acesta este lucrul pe care nu l-ai înțeles. Cînd ți-am spus că putem asambla șapte lumi în afară de cea pe care o cunoaștem, ai luat-o drept o problemă internă, pentru că ești înclinat să crezi că îți imaginezi doar ceea ce faci cu noi. Prin urmare, nu m-ai întrebat niciodată unde este, de fapt, necunoscutul. Ani de zile ți-am arătat lucrurile din jurul nostru și ți-am spus că necunoscutul este acolo. Nu ai făcut niciodată legătura.

Genaro a început să rîdă. După aceea, a tușit și s-a ridicat.

– Încă n-a făcut legătura, i-a spus el lui don Juan.

Am recunoscut că, dacă exista vreo legătură, nu am făcut-o.

Don Juan a afirmat de mai multe ori că porțiunea de emanații din interiorul coconului omului este acolo numai pentru conștiință și că această conștiință potrivește acea porțiune de emanații cu aceeași porțiune din exterior. Se numesc emanații libere, pentru că sînt imense. Să afirmi că în afara coconului omului este incognoscibilul, înseamnă să spui că incognoscibilul este în interiorul coconului pămîntului. Totuși, în coconul pămîntului se află, de asemenea, necunoscutul, iar în coconul omului, necunoscutul constă din emanațiile neatinse de conștiință. Cînd lumina conștiinței le atinge, ele devin active și pot fi aliniate cu emanațiile libere corespunzătoare. De îndată ce se întîmplă acest lucru, necunoscutul este perceput și devine cunoscut.

– Sînt prea prost, don Juan. Trebuie să-mi explici mai în detaliu, am spus.

– O să-ți explice Genaro, mi-a răspuns don Juan.

Genaro s-a ridicat și a adoptat aceeași ținută a puterii ca mai înainte, când înconjurase o stîncă enormă într-un lan de porumb, lîngă casa sa, în timp ce don Juan se uitase fascinat. De data aceasta, don Juan mi-a șoptit la ureche că ar trebui să încerc să aud mișcările lui Genaro, mai ales cele ale coapselor sale, care se apropiau de piept ori de cîte ori pășea.

Am urmărit cu ochii mișcările lui Genaro. În cîteva secunde, am simțit că o parte din mine se prinsese în picioarele lui Genaro. Mișcarea coapselor nu mă lăsa să mă desprind. Mă simțeam ca și cînd aș fi mers cu el. Ba chiar obosisem. După aceea, mi-am dat seama că îl urmăream pe Genaro. De fapt, mergeam cu el, departe de locul unde stătuse.

Nu l-am văzut pe don Juan care mergea înaintea mea, la fel de ciudat. Am mers ore-n șir. Eram atît de obosit, încît m-a apucat o durere groaznică de cap și m-am îmbolnăvit brusc. Genaro s-a oprit și a venit lîngă mine. În jurul nostru era o lumină orbitoare care se reflecta pe trăsăturile lui Genaro. Îi luceau ochii.

– Nu te uita la Genaro, mi-a poruncit o voce la ureche. Uită-te în jurul tău!

Am ascultat. Am crezut că eram în iad. Am fost atît de șocat să văd ce vedeam, încît am țipat îngrozit, dar nu s-a auzit nici un sunet. În jurul meu era cea mai vie imagine a tuturor descrierilor iadului din educația mea catolică. Vedeam o lume roșiatică, fierbinte, apăsătoare, întunecată și cavernoasă, fără cer, fără lumină, populată doar de reflecțiile maligne ale luminilor roșcate care se mișcau în mare viteză în jurul nostru.

Genaro a început din nou să mărgă și ceva m-a tras alături de el. Forța care mă făcea să-l urmez pe Genaro m-a oprit, ca să mă uit în jurul meu. Conștiința mea se lipise de mișcările lui Genaro.

L-am văzut așezîndu-se, ca și cînd ar fi fost epuizat. În clipa în care a atins pămîntul și s-a întins să se odihnească, am simțit că se desprinde ceva înăuntrul meu și am putut din nou să mă uit în jur. Don Juan mă privea întrebător. Stăteam cu fața la el. Eram în același loc ca atunci cînd ne așezasem, pe culmea lată, stîncoasă a unui munte tocit. Genaro gîfîia și eu la fel. Eram plin de transpirație. Mi se umezise părul. Hainele erau ude, de parcă aș fi căzut într-un rîu.

– Dumnezeuule, ce se întîmplă! am exclamat îngrijorat.

Exclamația părea atît de prostească, încît don Juan și Genaro au izbucnit în rîs.

– Încercăm să te facem să înțelegi alinierea, a spus Genaro.

Don Juan m-a ajutat cu blîndețe să stau jos și s-a așezat lîngă mine.

– Îți amintești ce s-a întîmplat? m-a întrebat el.

Am spus că-mi aminteam, și a insistat să-i explic exact ce *văzusem*. Cererea lui nu se potrivea cu ce îmi spusese și anume că singura valoare a experiențelor mele era mișcarea punctului meu de asamblare și nu conținutul viziunilor mele.

Mi-a explicat că Genaro încercase să mă ajute cam la fel cum făcuse el, dar că n-am reușit să-mi amintesc nimic. A spus că, de data aceasta, Genaro îndrumase punctul meu de asamblare, așa cum făcuse și altă dată, pentru a realiza o lume cu altă mare bandă de emanații.

S-a lăsat o liniște profundă. Eram amorțit, șocat, dar conștiința mea era mai ascuțită decît oricînd. Am crezut că înțelesesem, în sfîrșit, ce era alinierea. Ceva, înăuntrul meu, pe care-l activasem fără să știu cum, mi-a dat siguranța că înțelesesem un mare adevăr.

– Cred că începi să capeti avînt, mi-a spus don Juan. Să mergem acasă. A fost destul pe ziua de azi.

– Haide, zău, a spus Genaro. E mai puternic decât un taur. Trebuie împins mai mult.

– Nu! a protestat don Juan. Trebuie să-i economisim forțele.

Genaro a insistat să rămînem. S-a uitat la mine și mi-a făcut cu ochiul.

– Uite, mi-a zis el, arătîndu-mi culmea muntoasă estică. Soarele de-abia s-a mișcat deasupra munților și tu te-ai fîrît ore-n șir prin iad. Nu ți se pare copleșitor?

– Nu-l speria fără rost! a protestat don Juan aproape cu vehemență.

Abia atunci am văzut manevrele lor. În momentul acela, glasul *vederii* mi-a spus că don Juan și Genaro erau o echipă de *stalker*i nemaipomeniți, care se jucau cu mine. Don Juan era acela care mă împingea întotdeauna dincolo de limite, dar îl lăsa mereu pe Genaro să facă ce era greu. În ziua aceea, acasă la Genaro, cînd am ajuns într-o stare periculoasă de spaimă isterică, în timp ce Genaro îl întreba pe don Juan dacă ar trebui să fiu împins, și don Juan m-a asigurat că Genaro se distra pe socoteala mea, Genaro își făcea, de fapt, griji pentru mine.

Ceea ce vedeam era atît de șocant, încît am început să rîd. Don Juan și Genaro s-au uitat amîndoi la mine surprinși. Apoi don Juan și-a dat seama, se pare, imediat ce se petrecea în mintea mea. I-a spus lui Genaro și au rîs amîndoi ca niște copii.

– Începi să te coci, mi-a spus don Juan. Exact la timp; nu ești nici prea prost, nici prea deștept. Ești la fel ca mine. Dar nu ești la fel ca mine în aberațiile tale. Atunci semeni mai mult cu nagualul Julian, atîta doar că el era scripitor de inteligent. S-a ridicat și s-a întins. Apoi s-a uitat la mine cu cei mai pătrunzători și feroce ochi pe care-i văzusem vreodată. M-am ridicat și eu. Un nagual nu lasă niciodată pe nimeni să știe cine este, mi-a spus el. Un nagual vine și pleacă fără să lase nici o urmă. Tocmai această libertate este cea care-l face nagual.

I-au strălucit ochii preț de o clipă, după care s-au acoperit de un nor de bunătate, umanism, blîndețe și au redevenit ochii lui don Juan.

De-abia mă mai țineam pe picioare. Eram cît pe aci să leșin. Genaro a venit repede lîngă mine și m-a ajutat să mă așez. Au stat amîndoi lîngă mine.

– Vei prinde imboldul pămîntului, mi-a spus don Juan la ureche.

– Gîndește-te la ochii nagualului, mi-a spus Genaro la cealaltă ureche.

– Impulsul va veni în momentul în care vei vedea strălucirea în vîrf al celui munte, a spus don Juan, arătînd spre cel mai înalt vîrf al culmii estice.

– N-o să mai vezi niciodată ochii nagualului, mi-a șoptit Genaro.

– Lasă-te purtat de imbold, indiferent unde o să te ducă, a spus don Juan.

– Dacă te gîndești la ochii nagualului, îți vei da seama că sînt cele două fețe ale unei monede, a murmurat Genaro.

Am vrut să mă gîndesc la ce spuneau amîndoi, dar gîndurile nu mă ascultau. Mă apăsă ceva. Simțeam că descreșteam. Mi se făcuse greață. Am văzut umbrele serii înaintînd rapid pe coastele acelor munți estici. Aveam senzația că alergam după ei.

– Gata, îi dăm drumul, mi-a spus Genaro la ureche.

– Uită-te la vîrf al cel mare, uită-te la strălucire, mi-a spus don Juan la cealaltă.

Era, într-adevăr, un punct de strălucire intensă acolo unde îmi arătase don Juan, pe cel mai înalt vîrf de pe culme. Am privit ultima rază de soare reflectîndu-se asupra sa. Am simțit un gol în stomac, de parcă eram într-o mașinuță, pe zidul morții.

Mai mult am simțit decât am auzit un bubuit îndepărtat de cutremur, care m-a surprins brusc. Undele seismice erau atît de

sonore și enorme, încît și-au pierdut tot înțelesul pentru mine. Eram un microb lipsit de importanță, care eram întors și răsucit pe toate părțile.

Mișcarea s-a potolit treptat. S-a mai produs o zguduitoră înaintea sa se oprească. Am încercat să mă uit în jur. Nu aveam nici un punct de referință. Parcă aș fi fost plantat, ca un copac. Deasupra mea era un dom alb, strălucitor, de neconceput. Prezența lui îmi dădea aripi. Am zburat spre el sau, mai degrabă, am fost expulzat ca un proiectil. Aveam senzația că sînt apărut, protejat; cu cît mă apropiam mai mult de dom, cu atît aceste senzații erau mai puternice. În cele din urmă, m-au copleșit și n-am mai știut de mine.

Cînd mi-am revenit, mă legănam încet în aer, ca o frunză care cade. Eram epuizat. M-am simțit atras de o forță de absorbție. Am trecut printr-o gaură neagră și apoi am ajuns lîngă don Juan și Genaro.

A doua zi, m-am dus cu don Juan și Genaro la Oaxaca. În timp ce don Juan și cu mine ne plimbam prin piața principală, a început deodată să vorbească despre ce făcuseră cu o zi înainte. M-a întrebat dacă înțelesesem la ce se referea cînd afirmase că vechii vizionari dăduseră peste ceva monumental.

I-am spus că da, însă nu puteam explica în cuvinte.

– Și care crezi că a fost principalul lucru pe care am vrut să-l găsești pe vîrful acela de munte? m-a întrebat el.

– Alinierea, mi-a șoptit un glas la ureche, exact în timp ce pronunțam cuvîntul în sinea mea.

M-am întors din reflex și am dat peste Genaro care era chiar în spatele meu. Mă urmărea. Viteza mișcării mele l-a uimit. A izbucnit în rîs și apoi m-a îmbrățișat.

Ne-am așezat. Don Juan a zis că nu putea spune decît puține lucruri despre imboldul pe care-l promisem de la pămînt, că

luptătorii sînt întotdeauna singuri în asemenea cazuri și își dau seama de ce se întîmplă mult mai tîrziu, după ani de trudă.

I-am spus lui don Juan că îmi venea greu să înțeleg, pentru că el și Genaro făceau toată treaba. Eram un subiect pasiv care nu putea decît să reacționeze la manevrele lor. Nu puteam, pentru nimic în lume, să inițiez o acțiune, pentru că nu știam ce ar trebui să fac, nici cum s-o inițiez.

– Tocmai asta este problema, a spus don Juan. Nici nu trebuie să știi încă. Vei fi lăsat de unul singur, să reorganizezi pe cont propriu tot ce îți facem acum. Aceasta este sarcina pe care trebuie s-o îndeplinească fiecare nagual.

Nagualul Julian a făcut același lucru cu mine, mult mai brutal decît noi. Știa ce făcea; era un nagual inteligent, capabil să reorganizeze în cîțiva ani tot ce-l învățase nagualul Elias. A realizat într-un timp foarte scurt ceva care nouă ne-ar lua o viață. Diferența a fost că nagualul Julian nu avea nevoie decît de o simplă insinuare. Din momentul acela, conștiința lui prelua totul și deschidea singura ușa care exista.

– Ce vrei să spui prin singura ușa care exista, don Juan?

– Vreau să spun că, atunci cînd punctul de asamblare al omului se deplasează dincolo de o limită crucială, rezultatele sînt întotdeauna aceleași pentru oricine. Tehnicile care-l fac să se deplaseze pot fi cît se poate de diverse, dar rezultatele sînt întotdeauna aceleași, ceea ce înseamnă că punctul de asamblare creează alte lumi, ajutat de imboldul pămîntului.

– Imboldul pămîntului este același pentru toți, don Juan?

– Bineînțeles. Dificultatea pentru omul obișnuit este dialogul interior. Doar cînd se obține o stare de liniște totală, putem folosi imboldul. Vei fi mai sigur de adevăr în ziua în care vei încerca să folosești singur imboldul.

– Nu te sfătuiesc să încerci, mi-a spus Genaro, cu sinceritate. Durează ani de zile să devii un luptător impecabil. Pentru a

rezista impactului provocat de imboldul pământului, trebuie să fii mai bine pregătit decât ești acum.

– Viteza imboldului va dizolva tot, a spus don Juan. Sub impactul său, ne reducem la zero. Viteza și sensul existenței individuale nu se potrivesc. Ieri, pe munte, Genaro și cu mine te-am susținut și am fost ancorele tale; altfel, nu te-ai mai fi întors. Ai fi ca unii oameni care au folosit special imboldul, au pătruns în necunoscut și mai răătăcesc încă într-o imensitate de neînțeles.

Voiam să-mi explice mai în detaliu, dar a refuzat și a schimbat brusc subiectul.

– Este un lucru pe care nu l-ai înțeles încă, în legătură cu faptul că pământul este o ființă dotată cu simțuri, a spus el. Iar Genaro, acest îngrozitor Genaro, vrea să te forțeze pînă înțelegi.

Au rîs amîndoi. Genaro m-a împins în glumă și mi-a făcut cu ochiul, în timp ce a spus:

– Sînt îngrozitor.

– Genaro își urmărește scopul fără milă, a continuat don Juan. Puțin îi pasă de spaimele tale și te împinge de la spate fără milă. Dacă n-aș fi fost eu...

Era întruchiparea gentlemanului în vîrstă, cumsecade și gînditor. Și-a plecat privirile și a oftat. Cei doi au izbucnit în rîs.

După ce s-au liniștit, don Juan a spus că Genaro voia să-mi arate ce nu înțelesesem încă. Și anume că suprema conștiință a pământului este cea care ne permite să trecem în altă mare bandă de emanații.

– Noi, ființele vii, sîntem receptorii, a spus el. Percepem pentru că emanațiile din interiorul coconului omului se aliniază cu unele emanații din exterior. Prin urmare, alinierea este coridorul secret, iar imboldul pământului, cheia.

Genaro vrea să urmărești momentul alinierii. Fii atent la el!

Genaro s-a ridicat ca un actor, a făcut o plecăciune și apoi ne-a arătat că nu ascundea nimic în mîneci sau în pantaloni. Și-a

scos pantofii și i-a scuturat, să ne arate că nici acolo nu era nimic.

Don Juan rîdea copios. Genaro și-a mișcat mîinile în sus și-n jos. Mișcarea mi-a atras imediat atenția. Am simțit că noi trei ne-am ridicat și am plecat din piață, ei doi venind după mine.

În timp ce mergeam, mi-am pierdut vederea periferică. Nu mai distingeam casele sau străzile. Nu mai vedeam nici munți, nici vegetație. În momentul acela, mi-am dat seama că-i pierdusem pe don Juan și Genaro; *am văzut*, în schimb, două grămoare luminoase mișcîndu-se lîngă mine.

Pe moment am intrat în panică, dar mi-am revenit imediat. Aveam senzația obișnuită, dar binecunoscută, că eram și nu eram eu însumi. Dar îmi dădeam seama de tot din jurul meu, datorită unei caracteristici ciudate și, în același timp, cît se poate de familiară. Mi-a revenit imediat vederea. *Vedeam* prin toți porii ființei mele; eu, cel care eram în starea mea de conștiință normală, pe care o putem denumi corp, puteam percepe tot, ca un ochi uriaș. Ceea ce am detectat mai întîi, după ce *am văzut* cele două puncte de lumină, a fost o lume stridentă, violet-purpurie, alcătuită din ceva care semăna cu niște panouri și cuverturi colorate. Peste tot erau panouri plate, alcătuite din cercuri concentrice neregulate.

Am simțit o mare presiune și apoi am auzit un glas la ureche. *Vedeam*. Glasul mi-a spus că presiunea se datora mișcării. Mă mișcam împreună cu don Juan și Genaro. Am simțit o ușoară smucitură, ca și cînd aș fi rupt o barieră de hîrtie, și m-am trezit într-o lume iluminată. Lumina radia de peste tot, fără să fie însă orbitoare. Parcă soarele s-ar fi pregătit să apară după norii albi, diafani. Mă uitam în jos, la sursa luminii. Era o priveliște frumoasă. Nu se vedea pământul, doar norii albi, pufoși și lumina. Mergeam pe nori.

Apoi, ceva m-a prins din nou. Mergeam în același ritm cu cele două sfere de lumină care mă încadrau. Au început treptat

să-și piardă strălucirea, apoi au devenit opace și, în cele din urmă, au apărut don Juan și Genaro. Mergeam pe o stradă pustie, departe de piața principală. Pe urmă, ne-am întors.

– Genaro te-a ajutat doar să-ți aliniezi emanațiile cu cele exterioare, care aparțin altei benzi, mi-a spus don Juan. Alinierea trebuie să fie un act pașnic, discret. Nu trebuie să se facă mare caz de ea.

A spus că sobrietatea necesară pentru a lăsa punctul de asamblare să creeze alte lumi este ceva care nu poate fi improvizat. Sobrietatea trebuie să se maturizeze și să devină o forță în sine înainte ca luptătorii să poate sparge bariera percepției, fără să fie pedepsiți.

Ne apropiam de piața principală. Genaro nu scosese nici un cuvânt. Întințase în liniște, ca și când ar fi fost absorbit de gânduri. Înainte să ajungem în piață, don Juan a spus că Genaro voia să-mi arate încă ceva: și anume că poziția punctului de asamblare este totul și că lumea care ne face să percepem este atât de reală, încât nu lasă loc decât realității.

– Genaro își va lăsa punctul de asamblare să creeze altă lume, doar ca să vezi cum face, mi-a spus don Juan. Pe urmă, îți vei da seama că, în timp ce o percepe, forța percepției sale nu va lăsa loc pentru nimic altceva.

Genaro a luat-o înaintea noastră și don Juan mi-a ordonat să-mi rotesc ochii în sens invers acelor de ceasornic în timp ce mă uitam la Genaro, ca să nu fiu tras o dată cu el. L-am ascultat. Genaro se afla la un metru jumătate, doi de mine. Deodată, forma lui a devenit difuză și s-a evaporat într-o clipă.

M-am gândit la filmele științifico-fantastice pe care le văzusem și m-am întrebant dacă ne dăm seama de posibilitățile noastre.

– În momentul de față, Genaro este separat de noi prin forța percepției, a spus don Juan încet. Când punctul de asamblare assemblează o lume, lumea aceea este totală. Aceasta este mi-

nunea descoperită de vechii vizionari, fără să-și dea seama: conștiința pământului ne poate da un imbold, pentru a alinia celelalte benzi de emanații, și forța acestei alinieri face lumea să dispară.

De fiecare dată când vechii vizionari făceau o nouă aliniere, credeau că se scufundaseră în adâncuri sau se urcaseră la ceruri. Nu au știut niciodată că lumea dispare când o nouă aliniere totală ne face să percepem altă lume totală.

14. FORȚA DE ROSTOGOLIRE

Don Juan tocmai se pregătea să-mi explice măiestria conștiinței, când s-a răzgândit și s-a ridicat. Stăteam în camera cea mare, în liniște.

– Vreau să încerci să vezi emanațiile Vulturului, a spus el. Pentru asta trebuie mai întâi să-ți deplasezi punctul de asamblare pînă vezi coconul omului.

Am ieșit din casă și ne-am dus în centrul orașului. Ne-am așezat pe o bancă goală, roasă, în fața bisericii. Era devreme după-amiază; o zi însorită, răcorită de adierea vîntului, cu mulți oameni care mișunau în jur.

A repetat, ca și cînd ar fi încercat să-mi întipărească în memorie, că alinierea este o forță unică, pentru că fie ajută la deplasarea punctului de asamblare, fie îl păstrează în poziția sa obișnuită. Aspectul alinierii care păstrează punctul staționar, a spus el, este *voința*; iar aspectul care-l face să se deplaseze este *intenția*. A afirmat că unul dintre cele mai mari mistere este felul în care *voința*, forța impersonală a alinierii, se transformă în *intenție*, forța personalizată care este în slujba fiecărui individ.

– Cea mai ciudată parte a acestui mister este că schimbarea este foarte ușor de realizat, a continuat el. În schimb, nu este la fel de ușor să ne convingem că e posibil. Aici este centura

noastră de siguranță. Trebuie să fim convinși. Și nici unul din noi nu vrea să fie.

Mi-a spus atunci că eram în cea mai marcată stare de conștiință și că era posibil să *intenționez* ca punctul meu de asamblare să se deplaseze mai adînc în partea mea stîngă, într-o *poziție de visat*. A spus că luptătorii nu ar trebui să încerce nicio dată să *vadă*, dacă nu sînt ajutați de *visat*. Am argumentat că nu era punctul meu forte să adorm în public. Dar m-a lămurit imediat, explicîndu-mi că trebuie să dormi, ca să-ți poți deplasa punctul de asamblare din poziția obișnuită și ca să-l ții în noul său loc; prin exercițiu, vizionarii învață să adoarmă și să se comporte ca și cînd nu li s-ar întîmpla nimic.

După o clipă de pauză a adăugat că pentru a *vedea* coconul omului, trebuie să te uiți la oameni din spate, în timp ce merg. Este inutil să-i privești din față, pentru că partea frontală a coconului în formă de ou al omului are un scut protector, pe care vizionarii îl numesc placă frontală. Aceasta este aproape de netrecut, ea ne protejează toată viața de atacul unei anumite forțe, izvorîte chiar din emanații.

M-a prevenit, de asemenea, să nu fiu surprins dacă am corpul țeapăn, ca și cînd ar fi înghețat; a spus că o să mă simt aidoma cuiva care stă în mijlocul unei camere, uitîndu-se pe stradă de la fereastră. O să mi se pară că oamenii trec extrem de repede pe lîngă fereastră mea *văzătoare*. Mi-a spus apoi să-mi relaxez mușchii, să-mi închid dialogul interior și să-mi las punctul de asamblare să se deplaseze sub vraja liniștii interioare. M-a îndemnat să mă lovesc ușor, dar ferm, în partea dreaptă, între sold și piept.

Am făcut acest lucru de trei ori și am adormit buștean. Era un somn foarte ciudat. Deși dormeam, eram perfect conștient de tot ce se petrecea. Îl auzeam pe don Juan vorbindu-mi și-i înțe-

legeam toate afirmațiile, ca și când aș fi fost treaz, deși nu puteam deloc să mă mișc.

Don Juan mi-a spus că un om va trece pe lângă fereastra mea *văzătoare* și că ar trebui să încerc să-l *văd*. Am încercat, fără succes, să-mi mișc capul și apoi a apărut o formă strălucitoare, asemănătoare unui ou. Era splendidă. Am rămas uimit, și, pînă să-mi revin, a dispărut. S-a îndepărtat, plutind în sus și-n jos.

Totul se petrecuse atît de brusc și de rapid, încît m-am simțit frustrat. Aveam senzația că mă trezesc, Don Juan mi-a vorbit din nou și m-a îndemnat să mă relaxez. A spus că nu aveam nici dreptul, nici timpul să fiu nerăbdător. Deodată, a apărut o altă ființă luminoasă și s-a îndepărtat. Părea să fie alcătuită dintr-o stofă păroasă albă, fluorescentă.

Don Juan mi-a șoptit la ureche că, dacă doream, ochii mei erau capabili să încetinească mișcările asupra cărora se concentrau. Apoi m-a prevenit că venea alt om. Mi-am dat seama, în momentul acela, că erau două voci. Cea pe care tocmai o auzisem era aceeași care mă admonestase să am răbdare. Îi aparținea lui don Juan. Cealaltă, care-mi spusese să-mi folosesc ochii pentru a încetini mișcarea, era glasul *vederii*.

În după-amiaza aceea *am văzut zece* ființe luminoase în mișcare încetinită. Glasul *vederii* m-a îndrumat să observ la ele tot ce-mi spusese don Juan despre lumina conștiinței. Era o bandă verticală, cu o strălucire mai puternică, gălbuie, pe partea dreaptă a acelor creaturi luminoase, în formă de ou, care avea vreo zece la sută din volumul total al coconului. Vocea mi-a spus că aceea era banda de conștiință a omului. Vocea a indicat un punct pe mîna omului, un punct extrem de strălucitor.; era sus pe formele prelungi, aproape în vîrfurile lor, pe suprafața coconului; vocea a spus că era punctul de asamblare.

Cînd *am văzut* fiecare creatură luminoasă din profil, din punctul de vedere al corpului, forma ovoidală semăna cu un

hopa-mitică înclinat pe-o parte sau cu un vas rotund, rezemat pe-o latură, cu capacul pus. Partea care semăna cu un capac era placa frontală; și era cam o cincime din grosimea coconului.

Aș fi continuat să *văd* acele creaturi, dar don Juan a spus că acum ar trebui să mă uit la oameni din față și să nu-mi plec privirea pînă nu spărgeam bariera și *vedeam* emanațiile.

L-am ascultat. Aproape instantaneu *am văzut* fibre strălucitoare de lumină. Era o privescătoare uluitoare care m-a dezecilibrat. Am căzut pe poteca de ciment. De acolo, *am văzut* fibrele captivante de lumină multiplicîndu-se. S-au deschis și au ieșit din ele alte mii de fire. Dar firele, oricît de captivante erau, nu mi-au tulburat vederea. Zeci de oameni intrau în biserică. Eu nu-i mai *vedeam*. Cîțiva bărbați și femei se strînseseră în jurul băncii. Voiam să-mi concentrez privirea asupra lor, dar am observat, în schimb, cum una dintre acele fibre de lumină s-a umflat brusc. S-a transformat într-o minge de foc, care avea diametrul de vreo doi metri și un sfert. S-a rostogolit spre mine. Înainte să-mi cîntesc măcar un mușchi, mingea m-a lovit. A fost o senzație clară, ca și cînd mi-ar fi tras cineva un pumn în stomac, nu prea tare. După o clipă m-a lovit altă minge de foc, de data aceasta mai tare, după care don Juan mi-a tras o palmă. Am tresărit involuntar și n-am mai văzut nici fibrele de lumină, nici baloanele care mă loviseră.

Don Juan a spus că îndurasem cu succes prima mea înfrîngere de scurtă durată cu emanațiile Vulturului, dar că aceste cîteva lovituri îmi deschiseseră în mod periculos breșa. A adăugat că mingile care mă loviseră se numeau forța de rostogolire sau răsturnătorul.

Ne-am întors la el acasă, deși nu-mi amintesc cum sau cînd. Mi-am petrecut ore în șir într-o stare de amortire. Don Juan și ceilalți vizionari din grupul său mi-au dat să beau multă apă.

M-au băgat, de asemenea, într-o cadă cu apă rece ca gheața, pentru scurte perioade de timp.

– Fibrele pe care le-am văzut erau emanațiile Vulturului? I-am întrebat pe don Juan.

– Da, dar nu le-ai văzut cu adevărat, a răspuns el. De îndată ce ai început să vezi, răsturnătorul te-a oprit. Dacă ai mai fi zăbovit încă o clipă, te-ar fi spulberat.

– Ce este, de fapt, răsturnătorul? am întrebat.

– Este o forță provenită din emanațiile Vulturului, a spus el. O forță neîncetată care ne lovește în fiecare clipă a vieții noastre. Este letală când este văzută, dar, altfel, nu o sesizăm în viața de zi cu zi, pentru că avem scuturi protectoare. Avem interese absorbante care ne pun în joc întreaga conștiință. Sîntem în permanență îngrijorați de posesiunile noastre. Dar aceste scuturi nu resping răsturnătorul; ne împiedică, pur și simplu, să-l vedem direct, protejîndu-ne în acest fel de eventuale răniri, provocate de spaima de a ne vedea loviți de mingile de foc. Scuturile sînt un mare ajutor, dar și un impediment pentru noi. Ne liniștesc și, în același timp, ne păcălesc. Ne dau o falsă senzație de siguranță.

M-a prevenit că va veni un moment în viața mea cînd voi rămîne fără scuturi, la mila răsturnătorului. A spus că aceasta este o etapă obligatorie în viața unui luptător, cunoscută ca pierderea formei umane.

I-am cerut să-mi explice o dată pentru totdeauna ce este forma umană și ce înseamnă s-o pierzi.

Mi-a răspuns că vizionarii descriu forma umană ca pe o forță obligatorie de aliniere a emanațiilor aprinse de lumina conștiinței în punctul exact în care este fixat în mod obișnuit punctul de asamblare al omului. Este forța care ne face oameni. Astfel, pentru a fi om, trebuie să fii forțat să te alături forței alinierii și, în consecință, să te alături punctului exact de unde provine.

Datorită activităților lor, la un moment dat punctul de asamblare al luptătorilor se deplasează spre stînga. Este o mișcare permanentă care are drept rezultat o neobișnuită senzație de îndepărtare fizică sau emoțională, de control sau chiar de abandon. Această variație a punctului de asamblare antrenează o nouă aliniere a emanațiilor. Este începutul unei serii de mari variații. Vizionarii au numit, foarte sugestiv, această variație inițială pierderea formei umane, pentru că marchează o inexorabilă mișcare a punctului de asamblare departe de locul său inițial, avînd drept rezultat o pierdere ireversibilă a afiliației noastre la forța care ne face oameni.

Mi-a cerut apoi să descriu toate detaliile pe care mi le aminteam despre mingile de foc. I-am spus că le văzusem atît de puțin, încît nu eram sigur că le-aș putea descrie în detaliu.

A subliniat faptul că a vedea este un eufemism pentru deplasarea punctului de asamblare și că, dacă mi l-aș deplasa pe al meu cu o fracțiune mai mult spre stînga, aș obține o imagine clară a mingilor de foc, imagine pe care aș putea atunci s-o interpretez, pentru că mi le-aș aminti exact.

Am încercat să obțin o imagine clară, dar n-am reușit, așa că am descris ce mi-am amintit.

M-a ascultat atent și apoi m-a îndemnat să-mi amintesc dacă erau mingi sau cercuri de foc. I-am spus că nu-mi amintesc.

Mi-a explicat că acele mingi de foc au o importanță crucială pentru ființele umane, deoarece sînt expresia unei forțe care aparține tuturor detaliilor vieții și morții, lucru pe care noii vizionari îl numesc forța de rostogolire.

I-am cerut să lămurească ce înțelegea prin toate detaliile vieții și morții.

– Forța de rostogolire este mijlocul prin care Vulturul împarte viața și conștiința spre păstrare, a zis el. Dar ea este, de asemenea, forța care, să spunem, strînge chiria. Face ca toate

ființele vii să moară. Ceea ce ai văzut azi era numit de vechii vizionari răsturnătorul.

A spus că vizionarii îl descriu ca pe o linie eternă de inele irizate sau mingi de foc care se rostogolesc neîncetat spre ființele umane. Ființele organice luminoase înfruntă forța de rostogolire pînă în ziua în care se lasă copleșite și se prăbușesc. Vechii vizionari au fost uimiți să vadă cum răsturnătorul le rostogolește apoi în ciocul Vulturului, pentru a fi devorate. Acesta este motivul pentru care i-au spus răsturnătorul.

– Ai spus că este o imagine uimitoare. Tu ai văzut-o rostogolind ființe umane? l-am întrebat.

– Bineînțeles că am văzut-o, mi-a răspuns el și, după o pauză, a adăugat: Noi doi am văzut-o de curînd, în Mexico City.

Afirmația lui era atît de exagerată, încît m-am văzut obligat să-i spun că, de data aceasta, se înșela. A rîs și mi-a reamintit că atunci, în timp ce stăteam amîndoi pe o bancă în parcul Alameda din Mexico City, am fost mărtori la moartea unui om. A spus că am înregistrat evenimentul atît în memoria vieții de zi cu zi, cît și în emanațiile din partea stîngă.

În timp ce-mi vorbea don Juan, aveam senzația că ceva se limpezea treptat înăuntrul meu și puteam vedea clar întreaga scenă din parc. Omul era întins pe iarbă, cu trei polițiști în jurul lui, care împrăstiau mulțimea de gura-cască. Îmi amintesc clar că don Juan m-a lovit pe spate, ca să mă facă să-mi schimb nivelurile de conștiință. Pe urmă, am văzut. Vederea mea era imperfectă. Nu am putut să înlătur imaginea lumii de zi cu zi. În final, am obținut un amestec de filamente în culori superbe, suprapuse pe clădiri și trafic. Filamentele erau, de fapt, linii de lumină colorată care veneau de sus. Aveau o viață proprie; erau strălucitoare și pline de energie.

Cînd m-am uitat la muribund, am văzut fenomenul la care se referea don Juan; ceva care semăna cu niște cercuri de foc sau

cu niște buruieni irizate care se rostogoleau oriunde îmi concentram privirea. Cercurile se rostogolea spre oameni, spre don Juan; spre mine. Le-am simțit în stomac și mi s-a făcut rău.

Don Juan mi-a spus să-mi concentrez privirile asupra muribundului. L-am văzut la un moment dat încolăcindu-se la fel cum se încolăcește o ploșniță cînd este atinsă. Cercurile incandescente l-au împins, ca și cînd l-ar fi dat la o parte, de pe poteca lor maiestuoasă, inalterabilă.

Nu mi-a plăcut senzația. Cercurile de foc nu mă speriaseră; nu erau înspăimîntătoare sau sinistre. Nu mă simțeam morbid sau sumbru. Cercurile îmi făcuseră mai mult greață. Le simțisem în stomac. Greața asta o simțeam zilnic.

Faptul că mi le-am amintit mi-a trezit din nou sentimentul neplăcut pe care-l trăisem atunci. Cînd mi s-a făcut rău, don Juan a rîs pînă n-a mai putut.

– Ești așa de exagerat, a spus el. Forța de rostogolire nu este atît de rea. De fapt, este încîntătoare. Noii vizionari au recomandat să ne deschidem acestei forțe. Vechii vizionari s-au deschis și ei, dar din motive și scopuri dictate mai ales de importanța de sine și obsesie.

Pe de altă parte, noii vizionari s-au împrietenit cu această forță. Au devenit familiari, manevrînd-o fără să apeleze la importanța de sine. Rezultatul este uluitor prin consecințele sale.

A afirmat că deplasarea punctului de asamblare este exact ce este necesar pentru a te deschide forței de rostogolire. A adăugat că, dacă forța este văzută în mod voit, pericolul este minim. Dar o situație extrem de periculoasă este dată de o deplasare involuntară a punctului de asamblare, datorită oboselii fizice, epuizării emoționale, bolii sau, pur și simplu, unei emoții minore sau crize fizice, cum ar fi spaima sau beția.

– Cînd punctul de asamblare se deplasează involuntar, forța de rostogolire sparge coconul, a continuat el. Am discutat de

multe ori despre golul pe care-l are omul sub buric. Nu este, de fapt, sub buric, ci în cocon, la nivelul buricului. Golul este mai mult o scobitură, un defect în coconul neted. Acolo ne lovește răsturnătorul neîncetat și acolo se fisurează coconul.

A explicat mai departe că, dacă se produce o deplasare minoră a punctului de asamblare, fisura este foarte mică, coconul se repară singur și oamenii simt ceea ce a simțit oricine la un moment dat: pete de culoare și forme contorsionate, care rămân chiar dacă ochii sînt închiși.

Dacă deplasarea este considerabilă, fisura este, de asemenea, întinsă și durează pînă se repară coconul, ca în cazul luptătorilor care folosesc special plantele energizante pentru a antrena acea schimbare sau oamenii care iau droguri și obțin neintenționat același lucru. În aceste cazuri, oamenii sînt amorțiți, reci; le vine greu să vorbească sau chiar să gîndească; parcă ar fi înghețați pe dinauntru.

Don Juan a spus că, în cazurile în care punctul de asamblare se deplasează radical, datorită efectelor unui traumatism sau boli letale, forța de rostogolire produce o fisură pe toată lungimea coconului; coconul se prăbușește și se încolăcește, iar omul moare.

– Poate o deplasare voluntară să producă un gol de asemenea natură? am întrebat.

– Uneori, mi-a răspuns el. Sîntem fragili. Cînd răsturnătorul ne lovește fără încetare, moartea survine prin acel gol. Moartea este forța de rostogolire. Cînd găsește un punct slab în golul unei ființe luminoase, o fisurează imediat și o face să se prăbușească.

– Fiecare ființă are un gol?

– Bineînțeles, mi-a răspuns el. Dacă nu ar avea, n-ar muri. Dar golurile sînt diferite ca mărime și configurație. Golul omenesc este o depresiune în formă de vas, de mărimea unui pumn, o configurație foarte fragilă și vulnerabilă. Golurile celorlalte

ființe organice sînt foarte asemănătoare cu cele ale omului; unele sînt mai puternice decît ale noastre, iar altele, mai slabe. Golul ființelor anorganice este complet diferit. Seamănă mai mult cu un fir lung, luminos; în consecință, ființele anorganice sînt mult mai rezistente decît noi.

Este ceva uluitor în privința duratei mari de viață a acestor creaturi, și vechii vizionari s-au lăsat antrenați de această atracție deosebită.

A afirmat că aceeași forță poate produce două efecte diametral opuse. Vechii vizionari au fost încorsetați de forța de rostogolire, iar noii vizionari sînt răsplătiți pentru strădaniile lor cu darul libertății. Familiarizîndu-se cu forța de rostogolire prin măiestria *intenției*, noii vizionari, la un moment dat, își deschid propriii coconi, iar forța îi inundă, în loc să-i rostogolească aidoma unei ploșnițe încolăcite. Rezultatul final este dezintegrarea lor totală și instantanee.

I-am pus o mulțime de întrebări despre supraviețuirea conștiinței după ce ființa luminoasă este mistuită de focul lăuntric. Nu mi-a răspuns la ele. Doar a chicotit, a ridicat din umeri și a continuat să afirme că obsesia vechilor vizionari legată de răsturnător i-a făcut să nu vadă cealaltă parte a acelei forțe. Noii vizionari, constanți în negarea tradiției, au mers în cealaltă extremă. La început au fost complet împotriva concentrării *vederii* lor asupra răsturnătorului; au argumentat că trebuia să înțeleagă forța emanațiilor exterioare, ca datătoare de viață și imbold al conștiinței.

– Și-au dat seama că este mult mai ușor să distrugi ceva decît să construiești și să menții. Să rostogolești viața este nimic în comparație cu arta de a o dărui și hrăni. Bineînțeles, noii vizionari s-au înșelat în această privință, dar și-au corectat greșeala la momentul potrivit.

– Cum s-au înșelat, don Juan?

– Este o greșeală să izolezi ceva de *vedere*. La început, noii vizionari au făcut exact invers față de predecesorii lor. S-au concentrat cu aceeași atenție asupra celeilalte laturi a răsturnătorului. Ceea ce li s-a întâmplat a fost la fel de cumplit, dacă nu chiar mai rău decât ce au pățit vechii vizionari. Au murit prosteste, la fel ca oamenii obișnuiți. Nu erau înzestrați cu misterul sau răutatea vechilor vizionari și nici nu-i pasiona căutarea libertății, ca pe vizionarii de azi.

Acei primi noi vizionari au servit pe toată lumea. Deoarece își concentrau *vederea* asupra laturii datatoare de viață a emanațiilor, ei erau plini de iubire și bunătate. Dar asta nu i-a împiedicat să fie răsturnați. Erau la fel de vulnerabili ca vechii vizionari, care erau plini de morbiditate.

A spus că noii vizionari moderni nu admiteau să te împotmolești după o viață disciplinată, plină de trudă, la fel ca oamenii care nu avuseseră nici un scop în existența lor.

Don Juan a spus că acești noi vizionari și-au dat seama, după ce și-au reluat tradiția, că vechii vizionari nu cunoscuseră în profunzime forța de rostogolire; la un moment dat, vechii vizionari ajunseseră la concluzia că erau, de fapt, două aspecte diferite ale aceleiași forțe. Aspectul de răsturnare este legat exclusiv de distrugere și moarte. Pe de altă parte, aspectul circular este cel care menține viața și conștiința, realizarea și scopul. Ei au decis, oricum, să aibă de-a face exclusiv cu aspectul de răsturnare.

– Uitându-se în grup, noii vizionari au reușit să vadă separarea dintre aspectul de răsturnare și cel circular, a explicat el. *Au văzut* că ambele forțe sînt cuplate, dar nu sînt aceleași. Forța circulară vine imediat după forța de răsturnare; sînt atît de apropiate una de cealaltă, încît par aceleași.

Se numește forța circulară pentru că vine în inele, în bucle filiforme irizate – ceva foarte delicat, într-adevăr. Și, la fel ca forța de rostogolire, lovește neîncetat toate ființele vii, dar în alt

scop, bineînțeles. Le lovește ca să le dea putere, orientare, conștiință; ca să le dea viață.

Noii vizionari au descoperit că echilibrul celor două forțe în fiecare ființă vie este foarte delicat, a continuat el. Dacă, la un moment dat, un om simte că forța de răsturnare lovește mai tare decât cea circulară, înseamnă că s-a tulburat echilibrul; de aici înainte, forța de răsturnare lovește din ce în ce mai tare, pînă cînd fisurează golul ființei și o face să moară.

A adăugat că din ceea ce numisem eu mingi de foc iese o buclă irizată, exact de aceeași mărime cu ființele vii, indiferent că sînt oameni, copaci, microbi sau aliați.

– Sînt cercuri de mărime diferită? m-am interesat.

– Nu o lua literal, a protestat el. Practic, nu există cercuri, ci o forță circulară care conferă vizionarilor care o *visează* senzația unor inele. Și nici nu există mărimi diferite. Este o singură forță indivizibilă care se potrivește tuturor ființelor vii, organice și anorganice.

– De ce vechii vizionari s-au concentrat asupra aspectului de rostogolire? am întrebat.

– Pentru că au crezut că viața lor depindea de faptul de a-l *vedea*, mi-a răspuns el. Erau siguri că *vederea* lor le va furniza răspunsuri la întrebări vechi de secole. Și-au imaginat că, dacă dezvăluie secretele forței de rostogolire, vor fi invulnerabili și nemuritori. Din păcate, într-un fel sau altul, au dezvăluit, într-adevăr, secretele, și totuși nu au fost nici invulnerabili, nici nemuritori.

Noii vizionari au schimbat totul, dîndu-și seama că nu ai cum să aspiři la nemurire atîta timp cît omul are un cocon.

Don Juan mi-a explicat că vechii vizionari nu și-au dat seama, se pare, că coconul uman este un receptor și nu poate rezista la nesfîrșit atacului forței de rostogolire. În ciuda tuturor

cunoștințelor acumulate, pînă la urmă ei nu s-au dovedit mai buni, fiind poate chiar mai răi decît omul obișnuit.

– În ce măsură puteau fi mai răi decît omul obișnuit? m-am interesat.

– Uriașa lor cunoaștere i-a obligat să creadă că opțiunile pe care le făceau erau infailibile, a spus el. Așa că au decis să trăiască cu orice preț. Don Juan m-a privit și a zîmbit. Prin pauza sa teatrală îmi spunea ceva ce nu puteam desluși. Au ales să trăiască, a repetat el. La fel cum au ales să devină copaci, pentru a asambla lumi cu acele mari benzi, aproape de neatins.

– Ce vrei să spui cu asta, don Juan?

– Vreau să spun că au folosit forța de rostogolire pentru a-și deplasa punctele de asamblare în *poziții de visat* de neimaginat, în loc să o lase să-i rostogolească în ciocul Vulturului, pentru a fi devorați.

15. CEI CARE SFIDEAZĂ MOARTEA

Am ajuns acasă la Genaro pe la 2:00 după-amiază. Am discutat cu don Juan, apoi acesta m-a făcut să mă transpun în starea de conștiință elevată.

– Iată-ne din nou pe toți trei, la fel cum eram în ziua în care ne-am dus la stîncă aceea plată, a spus don Juan. La noapte, vom face încă un drum acolo.

Acum știi destule ca să tragi concluzii serioase în legătură cu locul acela și efectele sale asupra conștiinței.

– Ce este cu locul acela, don Juan?

– La noapte, vei afla lucruri șocante, adunate de vechii vizionari, despre forța de rostogolire; și *vei vedea* ce am vrut să spun cînd ți-am explicat că vechii vizionari au vrut să trăiască cu orice preț. Don Juan s-a întors spre Genaro, care era cît pe ce să adoarmă, și l-a înghiontit. Nu-i așa, Genaro, că vechii vizionari erau oameni îngrozitori? l-a întrebat don Juan.

– Bineînțeles, a răspuns Genaro vioi, apoi s-a lăsat din nou pradă oboselii.

A început să moțăie vizibil. Într-o clipă și-a sprijinit capul în piept și a început să sforăie.

Îmi venea să rîd în gura mare, dar apoi am observat că Genaro se uita fix la mine, de parcă ar fi dormit cu ochii deschiși.

– Erau oameni atât de îngrozitori, încât sfidau pînă și moartea, a adăugat Genaro printre sforăituri.

– Nu ești curios să afli cum au sfidat moartea acești oameni îngrozitori? m-a întrebat don Juan.

Parcă mă îndemna să le cer să-mi dea un exemplu în legătură cu acești oameni oribili. S-a oprit și s-a uitat la mine, cu ceea ce mi s-a părut a fi o sclipire de nerăbdare în priviri.

– Aștepti să-ți cer un exemplu, nu-i așa? am spus.

– Este un moment mareț, a zis el, bătîndu-mă pe spate și rîzînd. Binefăcătorul meu m-a ținut în mare încordare în clipa aceasta. I-am cerut să-mi dea un exemplu și mi l-a dat; acum o să-ți dau și eu unul, indiferent dacă-mi ceri sau nu.

– Ce ai de gînd să faci? l-am întrebat eu atât de înspăimîntat, încît simțeam un nod în stomac și-mi tremura vocea.

A durat ceva pînă cînd don Juan s-a potolit din rîs. De fiecare dată cînd începea să vorbească, izbucnea într-un hohot de rîs.

– După cum ți-a spus Genaro, vechii vizionari erau oameni îngrozitori, a spus el, frecîndu-se la ochi. Era un lucru pe care au încercat să-l evite cu orice preț: nu voiau să moară. Poți spune că nici omul obișnuit nu vrea să moară, dar avantajul pe care l-au avut vechii vizionari față de omul obișnuit a fost acela că dispuneau de suficientă concentrare și disciplină pentru a *intenționa* să izgonească moartea. Și chiar au izgonit-o.

S-a oprit și s-a uitat la mine, ridicînd din sprîncene. Spunea că nu-l mai urmăresc, pentru că nu puneam întrebări, ca de obicei. Am spus că pentru mine era clar că voia să-l întreb dacă vechii vizionari reușiseră să *intenționeze* izgonirea morții, dar el însuși îmi spusese deja că cunoștințele pe care aceștia le aveau despre răsturnător nu-i scutiseră de moarte.

– Au reușit să *intenționeze* izgonirea morții, a spus el, pronunțînd cuvintele cu o grijă exagerată. Dar tot au fost nevoiți să moară.

– Cum au *intenționat* izgonirea morții? am întrebat.

– Și-au studiat aliații, a spus el, și, *văzînd* că erau ființe cu o rezistență mult mai mare la forța de rostogolire, vizionarii s-au structurat după modelul aliaților lor.

Vechii vizionari și-au dat seama – mi-a explicat don Juan – că numai ființele organice au un gol care seamănă cu un vas. Mărimea, forma și fragilitatea acestuia îl fac o configurație ideală pentru a accelera fisurarea și prăbușirea carcasei luminoase sub atacurile forței de răsturnare. Pe de altă parte, aliații, care au golul în formă de linie, prezintă forței de rostogolire o suprafață atât de mică, încît sînt, practic, nemuritori. Coconii lor pot rezista la infinit atacurilor răsturnătorului, pentru că golurile sub formă de fir de păr nu sînt o configurație ideală pentru fisurare.

– Vechii vizionari au creat cea mai bizară tehnică pentru închiderea ochilor, a continuat don Juan. Au avut dreptate, în esență, cînd au presupus că un gol în formă de fir de păr este mult mai durabil decît unul sub formă de vas.

– Se mai practică acele tehnici? m-am interesat.

– Nu, nu se mai practică, mi-a spus el. Dar mai există vizionari care le-au practicat.

Din motive inexplicabile, această afirmație m-a făcut să mă cutremur de groază. Mi s-a accelerat brusc respirația.

– Mai trăiesc și azi, nu-i așa, Genaro? am întrebat.

– Absolut, a murmurat Genaro, ca și cînd ar fi dormit adînc.

L-am întrebat pe don Juan dacă știe de ce eram atât de înspăimîntat. Mi-a amintit o ocazie anterioară, chiar în acea cameră, cînd mă întrebaseră dacă observasem creaturile ciudate care intraseră în momentul în care Genaro a deschis ușa.

– În ziua aceea, punctul tău de asamblare s-a deplasat foarte adânc pe partea stîngă și a asamblat o lume înspăimîntătoare, a continuat el. Dar ți-am spus deja asta; ceea ce nu-ți amintești este că te-ai dus direct într-o lume foarte îndepărtată și te-ai speriat îngrozitor. Don Juan s-a întors spre Genaro, care sforăia în pace, cu picioarele întinse în fața lui. Nu-i așa că nu mai putea de frică, Genaro? I-a întrebat el.

– Ba da, a murmurat Genaro, spre hazul lui don Juan.

– Să știi că nu te învinuim că te-ai speriat, a continuat don Juan. Și noi sîntem revoltați de unele fapte ale vechilor vizionari. Sînt sigur că ți-ai dat seama pînă acum că ceea ce nu-ți poți aminti despre noaptea aceea este că ai văzut vechii vizionari care mai trăiesc încă.

Am vrut să protestez, spunînd că nu-mi dădusem seama de nimic, dar nu am putut da glas gîndurilor mele. A trebuit să-mi dreg glasul la nesfîrșit, înainte să pot articula un cuvînt. Genaro se ridicase și mă bătea ușor pe spate și pe gît, ca și cînd m-aș fi înecat.

– Ai o broască în gît, a spus el. I-am mulțumit cu un glas gîtuit. Nu, cred că ai un pui, a adăugat el și s-a așezat să doarmă.

Don Juan a spus că noii vizionari se revoltaseră împotriva tuturor acelor practici bizare ale vechilor vizionari și le declaraseră nu numai inutile, ci și o adevărată injurie la adresa noastră. Merseseră pînă într-acolo încît interziseră ca acele tehnici să se predea noilor luptători; de generații nu se mai pomenise deloc de asemenea practici.

Abia la începutul secolului al optsprezecelea, nagualul Sebastian, un membru al descendenței directe de naguali ai lui don Juan, redescoperise existența acelor tehnici.

– Cum le-a redescoperit?

– Era un extraordinar *stalker* și, datorită desăvîrșirii sale, a avut șansa să învețe minuni, mi-a răspuns don Juan.

A spus că, într-o zi, în timp ce nagualul Sebastian se pregătea să-și înceapă ziua – era paracliser la catedrala din orașul unde locuia – a înfîlnit un indian de vîrstă medie care stătea nesigur în ușa bisericii.

Nagualul Sebastian s-a dus la el și l-a întrebat dacă avea nevoie de ajutor.

– Am nevoie de puțină energie, ca să-mi închid golul, a spus omul cu glas tare. Poți să-mi dai din energia ta?

Don Juan a spus că, din cîte se povestește, nagualul Sebastian a rămas uluit. Nu știa la ce se referea omul. S-a oferit să-l ducă pe indian la preotul parohiei. Omul și-a pierdut răbdarea și l-a acuzat furios pe nagualul Sebastian că vrea să-l inducă în eroare.

– Am nevoie de energia ta, pentru că ești nagual, a spus el. Să mergem în liniște.

Nagualul Sebastian s-a supus forței magnetice a străinului și a plecat cu el, ascultător, spre munți. A lipsit multe zile. Cînd s-a întors, nu numai că avea altă părere despre vechii vizionari, dar avea și cunoștințe detaliate despre tehnicile lor. Străinul era un străvechi toltec. Unul dintre ultimii supraviețuitori.

– Nagualul Sebastian a descoperit minuni despre vechii vizionari, a continuat don Juan. El a fost cel care a știut primul ce grotești și aberanți erau, de fapt. Pentru el, acele cunoștințe erau doar o erezie.

Într-o noapte, binefacătorul meu și nagualul Elias mi-au dat o mostră a acelor aberații. Mi-au arătat-o mie și lui Genaro, așa că ni se pare normal să-ți prezentăm aceeași mostră.

Voiam să vorbesc, ca să trag de timp; trebuia să mă calmez, să mă gîndesc. Dar înainte să pot spune ceva, don Juan și Genaro m-au tîrît, pur și simplu, afară din casă. S-au îndreptat spre aceleași dealuri erodate pe care le vizitasem altă dată.

Ne-am oprit la poalele unui deal mare, sterp. Don Juan a arătat spre munții îndepărtați, către sud, și a spus că, între locul unde stătea și o crăpătură naturală în munte, care semăna cu o gură deschisă, erau cel puțin șapte locuri în care străvechii vizionari își concentraseră întreaga forță a conștiinței lor.

Don Juan a spus că acei vizionari nu fuseseră doar îndrăzneți, ci avuseseră și succes. A adăugat că binefăcătorul lui le arătase, lui și lui Genaro, un loc în care vechii vizionari, mînați de iubirea lor pentru viață, se îngropaseră de vii și izgoniseră efectiv, prin *intenție*, forța de rostogolire.

— Nu există nimic care să-ți atragă privirea în acele locuri, a continuat el. Vechii vizionari au fost foarte atenți să nu lase urme. Este doar un peisaj. Trebuie să *vezi*, ca să știi unde se află locurile acelea.

A spus că nu voia să se ducă în locuri îndepărtate, dar o să mă ia pînă undeva, aproape. Am insistat, știind ce urmăream. A spus că urma să *vedem* vizionari îngropați și de aceea trebuia să stăm, pînă se întuneca, la adăpostul unor tufișuri verzi. Mi le-a arătat; erau la vreun kilometru depărtare, pe o cărare abruptă.

Am ajuns la tufișuri și ne-am așezat cît de confortabil am putut. Pe urmă, a început să-mi explice pe un ton scăzut că, pentru a obține energie de la pămînt, vechii vizionari se îngropau anumite perioade de timp, în funcție de ceea ce doreau să realizeze. Cu cît sarcina lor era mai dificilă, cu atît perioada în care stăteau îngropați era mai lungă.

Don Juan s-a ridicat și, cu un gest melodramatic mi-a arătat un loc, la cîțiva metri de unde stăteam.

— Vechii vizionari sînt îngropați acolo, a spus el. S-au îngropat acum vreo două mii de ani, să scape de moarte, nu în ideea de a fugi de ea, ci în ideea de a o sfida. Don Juan l-a rugat pe Genaro să-mi arate locul exact în care erau îngropați vechii vizionari. M-am întors să mă uit la Genaro și mi-am dat seama că

stătea lîngă mine și adormise din nou. Dar, spre uimirea mea, a sărit, a lătrat ca un cîine și a alergat în patru labe spre locul unde arăta don Juan. O dată ajuns acolo, l-a înconjurat în fugă, mimînd perfect mișcările unui cîine. Mi s-a părut caraghios ce făcea. Don Juan aproape că se tăvălea de rîs. Genaro ți-a arătat ceva extraordinar, a spus don Juan, după ce Genaro se întorsese unde eram și adormise la loc. Ți-a arătat ceva în legătură cu punctul de asamblare și *visat*. Acum *visează*, dar se poate comporta ca și cînd ar fi complet treaz și ar auzi tot ce spui. Din aceea poziție poate face mai mult decît dacă ar fi treaz.

A tăcut preț de o clipă, ca și cînd s-ar fi gîndit ce să mai spună. Genaro sforăia ritmic.

Don Juan a remarcat cît de ușor îi venea să găsească defecte în faptele vechilor vizionari, deși, ca să fiu cinstit, nu încetase niciodată să spună cît de minunate erau realizările lor. A spus că ei înțelegeau perfect pămîntul. Nu numai că au descoperit și s-au folosit de imboldul pămîntului, dar au constatat, de asemenea, că, dacă rămîneau îngropați, punctele lor, de asamblare alinau emanații care erau inaccesibile în mod obișnuit și că o asemenea aliniere angaja ciudata și inexplicabila capacitate a pămîntului de a devia neîncetatele lovituri ale forței de rostogolire. În consecință, ei au creat cele mai uluitoare și complexe tehnici pentru a se îngropa perioade de timp extrem de îndelungate, fără nici un fel de consecințe negative. În lupta lor împotriva morții, au învățat cum să prelungească acele perioade, așa încît să cuprindă milenii.

Era o zi noroasă și s-a înnoptat repede. Într-o clipă, totul s-a cufundat în beznă. Don Juan s-a ridicat și ne-a dus, pe mine și pe somnambulul de Genaro, la o stîncă enormă, ovală și plată, care îmi atrăsese atenția din clipa în care ajunsesem acolo. Semăna cu stîncă pe care o vizitasem mai înainte, dar era mai

mare. M-am gândit că stîncă, așa enormă cum era, fusese pusă special acolo.

– Acesta este alt loc, a spus don Juan. Această stîncă uriașă a fost așezată aici pentru a atrage oamenii. În curînd vei ști de ce.

Am simțit că mă cutremur. Credeam că o să leșin. Știam că exageram și aș fi vrut să spun ceva, dar don Juan continua să vorbească în șoaptă. A spus că Genaro, de cînd *visa*, avea destul control asupra punctului său de asamblare pentru a-l deplasa pînă ajungea la emanațiile specifice, care aveau să trezească tot ce se afla în jurul stîncii. Mi-a recomandat să încerc să-mi deplasez punctul de asamblare și să-l urmez pe cel al lui Genaro. A spus că aș putea s-o fac, mai întîi propunîndu-mi intenționat să-l deplasez și, în al doilea rînd, lăsînd contextul situației să dicteze unde să-l duc.

După o clipă de gîndire mi-a șoptit la ureche să nu mă îngrijorez în privința procedurilor, pentru că majoritatea lucrurilor neobișnuite care li se întîmplă vizionarilor, se întîmplă, pur și simplu, numai cu intervenția *intenției*.

A tăcut o clipă și apoi a adăugat că pericolul, în cazul meu, consta în aceea că vizionarii îngropați vor încerca inevitabil să mă sperie îngrozitor. M-a sfătuit să-mi păstrez calmul și să nu mă las pradă fricii, ci să urmez mișcările lui Genaro.

Am luptat cu disperare să nu mi se facă rău. Don Juan m-a bătut pe spate și a spus că îmi place să fac pe observatorul inocent. M-a asigurat că nu refuzam în mod conștient să-mi mut punctul de asamblare, dar că fiecare ființă umană o face în mod automat.

– Ceva o să te sperie îngrozitor, a murmurat el. Nu te da bătut, pentru că, dacă o faci, vei muri, și bătrînii vulturi de aici se vor înfrupta din energia ta.

– Să plecăm de aici, l-am rugat. Nu mă interesează să mi se dea un exemplu despre cît de grotești puteau fi vechii vizionari.

– Este prea tîrziu, a spus Genaro complet treaz acum, alături de mine. Chiar dacă am încerca să plecăm, cei doi vizionari și aliații lor te vor secera pe loc. Au făcut deja un cerc în jurul nostru. În momentul de față, sînt nu mai puțin de șaisprezece conștiințe ațintite asupra noastră.

– Cine sînt? am murmurat eu la urechea lui Genaro.

– Cei patru vizionari și curtea lor, mi-a răspuns el. Ne-au sesizat prezența de cînd am venit.

Îmi venea s-o iau la fugă, dar don Juan m-a ținut de braț și a arătat spre cer. Am observat că se produsese o remarcabilă schimbare în privința vizibilității. În locul întunericului predominant, se instalase un amurg plăcut. Am stabilit repede punctele cardinale. Cerul era mult mai luminos spre est.

Am simțit o presiune ciudată în jurul capului. Îmi țiuiau urechile. Mi-era frig și cald în același timp. Eram mai speriat decît fusesem vreodată, dar cel mai mult mă deranja că mă simțeam un laș. Mi-era greață și aveam o senzație cumplită.

Don Juan mi-a murmurat la ureche. Mi-a spus că trebuia să fiu în alertă, pentru că atacul vechilor vizionari urma să fie simțit de toți trei, din clipă în clipă.

– Poți să te agăți de mine, dacă vrei, a murmurat repede Genaro, ca și cînd l-ar fi împuns ceva.

Am ezitat o clipă. Nu voiam ca don Juan să creadă că îmi era atît de frică, încît trebuia să mă țin de Genaro.

– Iată-i că vin, a murmurat Genaro.

Pentru mine lumea s-a întors brusc cu susul în jos, cînd ceva m-a apucat de glezna stîngă. Am simțit în tot corpul răceala morții. Mi-am dat seama că am călcat pe un arc de fier, poate o capcană de urs. Doar atît mi-a trecut prin gînd înainte să scot un urlet îngrozitor, la fel de intens ca spaima mea.

Don Juan și Genaro au rîs în gura mare. Erau la nici un metru de mine, dar eram atît de îngrozit, încît nici nu i-am observat.

– Cîntă! Cîntă cît te ține gura! I-am auzit pe don Juan spunîndu-mi în șoaptă.

Am încercat să-mi eliberez piciorul. În momentul acela, am simțit o înțepătură, ca și cînd pielea mi-ar fi fost înțepată de ace. Don Juan a insistat la nesfîrșit să cînt. El și Genaro au început să cînte un cîntec popular. Genaro pronunța cuvintele în timp ce se uita la mine, de la nici doi centimetri depărtare. Au cîntat atît de fals, de răgușit, cît îi ținea gura, încît am izbucnit în rîs.

– Cîntă, dacă nu, vei pieri, mi-a spus don Juan.

– Haideti să facem un trio, a propus Genaro. Vom cînta un bolero.

M-am alăturat trioului lor fals. Am cîntat un timp, cît ne ținea gura, ca niște bețivi. Am simțit că strînsoarea de fier din jurul gleznei începea treptat să slăbească. Nu îndrăzneam să mă uit la gleznă. La un moment dat, am făcut-o și mi-am dat seama atunci că nu căzusem în nici o cursă. Mă mușca un cap întunecat!

Am reușit să nu leșin printr-un suprem efort de voință. Am simțit că mi se face rău și am încercat să mă aplec, dar cineva cu o forță supraumană m-a apucat blînd de coate și de ceafă și nu m-a lăsat să mă mișc. Am vomitat pe haine.

Greața mea era atît de cumplită, încît am început să mă las pradă leșinului. Don Juan m-a stropit cu apă pe față, dintr-o ploscă pe care o purta întotdeauna cînd mergea pe munte. Apa mi-a intrat sub guler. Răceala m-a făcut să-mi recapăt echilibrul fizic, dar nu a afectat forța care mă ținea de coate și gît.

– Cred că mergi prea departe cu spaima ta, mi-a spus don Juan cu o voce tare și atît de calm, încît mi-a impus imediat

să-mi revin. Să cîntăm din nou, a adăugat el. Să cîntăm un cîntec cu miez, nu mai vreau bolerouri.

I-am mulțumit în gînd pentru sobrietatea și atitudinea lui. Am fost atît de impresionat cînd i-am auzit cîntînd „Valentina“, încît am început să plîng.

*Din cauza pasiunii mele, spun
că mă urmărește ghinionul.*

*Nu contează
că s-ar putea să fie însuși diavolul.
Știu cum să mor.*

Valentina, Valentina.

Mă arunc în calea ta.

*Dacă e să mor mîine,
de ce să nu fie azi?*

Întreaga mea ființă s-a clătinat sub impactul acelei juxtapuneri de neconceput a valorilor. Niciodată un cîntec nu mai însemnase atît de mult pentru mine. Cînd i-am auzit pronunțînd acele cuvinte, pe care le consider, în general, de un sentimentalism ieftin, mi s-a părut că înțeleg valorile fundamentale ale luptătorului. Don Juan mi-a insuflat că luptătorii trăiesc în umbra morții și, astfel, știind că moartea este cu ei, au curajul să înfrunte orice. Don Juan spusese că cel mai rău lucru care ni se putea întîmpla era să murim și, deoarece aceasta era soarta noastră imuabilă, sîntem liberi; cei care au pierdut tot nu mai au de ce să se teamă.

M-am dus la don Juan și Genaro și i-am îmbrățișat, ca să-mi exprim recunoștința și admirația pe care le nutream.

Pe urmă, mi-am dat seama că nu mă mai rețineam nimic. Don Juan m-a luat de braț, fără să spună nici un cuvînt, și m-a dus să stau jos pe stînca plată.

– Spectacolul de-abia acum începe, a spus Genaro pe un ton jovial, în timp ce încerca să-și găsească o poziție confortabilă. De-abia ți-ai plătit biletul de intrare. Se vede pe pieptul tău. S-a uitat la mine și au început amîndoi să rîdă. Nu sta prea aproape de mine, a continuat Genaro. Nu-mi plac cei care vomită. Dar nici nu te îndepărta prea mult. Vechii vizionari nu au terminat cu isprăvile lor.

M-am apropiat de ei cît de mult îmi permitea politetea. Preț de o clipă, am fost îngrijorat de starea mea, apoi toate temerile mele mi s-au părut absurde, pentru că am observat că veneau niște oameni spre noi. Nu-i distingeam clar, dar vedeam o masă de figuri umane înaintînd spre noi în semiîntuneric. Nu aveau lanterne sau torțe, deși ar fi avut nevoie la ora aceea. Într-un fel, detaliul acesta m-a îngrijorat. Nu voiam să mă concentrez asupra lui și am început în mod deliberat să gîndesc rațional. Mi-am spus că am atras probabil atenția cu cîntecele noastre și acum veneau să vadă ce este. Don Juan m-a bătut pe umăr. A făcut semn cu bărbia spre bărbații din față.

– Aceia patru sînt vechii vizionari, a spus el. Ceilalți sînt aliații lor.

Înainte să-mi dau seama că erau doar țărani, am auzit un suierat chiar în spatele meu. M-am întors repede, alarmat. Mișcarea mea a fost atît de bruscă, încît sfatul lui don Juan a venit prea tîrziu.

– Nu te întoarce! mi-a strigat el.

Vorbele lui făceau parte din fundal; nu însemnau nimic pentru mine. Cînd m-am întors, am văzut că cei trei bărbați diformi, grotești se urcaseră pe stîncă din spatele meu; se țirau spre mine, cu gurile deschise, într-o grimasă de coșmar, cu brațele întinse să mă prindă.

Voiam să țin cît mă ținea gura, dar am scos doar un scîncet agonizant, ca și cînd mi-ar fi obstrucționat cineva traheea. M-am rostogolit imediat pe pămînt, departe de ei.

Cînd m-am ridicat, don Juan a sărit lîngă mine, în aceeași clipă în care o mulțime de oameni, condusă de cei pe care mi-i indicase don Juan, s-au năpustit asupra mea ca niște vulturi. De fapt, scoteau sunete asemănătoare liliecilor sau șoarecilor. Am urlat îngrozit. De data aceasta, am reușit să urlu.

Don Juan, agil ca un atlet în plină formă, m-a tras din strînsoarea lor, pe stîncă. Mi-a spus pe un ton sever să nu mă întorc să mă uit, indiferent cît de speriat eram. Mi-a explicat că aliații nu puteau să împingă, dar puteau să mă sperie și să mă facă să cad. Iar acolo, puteau imobiliza pe oricine. Dacă aș cădea pe pămînt, lîngă locul unde erau îngropați vizionarii, aș fi la mila lor. M-ar sfîșia, în timp ce aliații lor m-ar ține. A adăugat că nu-mi spusese toate acestea dinainte, pentru că sperase că voi fi obligat să văd și să înțeleg singur. Hotărîrea lui fusese cît pe ce să mă coste viața.

Senzația că oamenii aceia grotești se aflau în spatele meu era aproape de nesuportat. Don Juan mi-a poruncit să-mi păstrez calmul și să-mi concentrez atenția asupra celor patru din fruntea grupului de zece sau doisprezece oameni. În momentul în care mi-am concentrat privirile asupra lor, au avansat toți pe marginea stîncii plate. S-au oprit acolo și au început să șuiere ca niște șerpi. S-au plimbat înainte și înapoi. Mișcarea lor părea sincronizată. Era atît de ordonată, încît părea mecanică. Parcă ar fi urmat o structură repetitivă, menită să mă hipnotizeze.

– Nu te uita la ei, dragul meu, mi-a spus Genaro, ca și cînd ar fi vorbit unui copil.

Rîsul care a urmat a fost la fel de isteric ca spaima mea. Am rîs atît de tare, încît a avut ecou pe dealuri.

Oamenii s-au oprit imediat. Păreau uluiți. Le-am distins capetele mișcându-se, ca și când ar fi discutat între ei. Apoi, unul a sărit pe stîncă.

– Atenție! Acela este un vizionar! a exclamat Genaro.

– Ce ne facem? am strigat eu.

– Am putea începe din nou să cîntăm, mi-a răspuns calm don Juan.

Atunci, frica mea a atins culmea. Am început să sar în sus și în jos și să rag ca un animal. Omul a sărit pe pămînt.

– Nu-i mai băga în seamă pe clovnii ăia, mi-a spus don Juan. Hai să discutăm ca de obicei.

A spus că veniserăm acolo ca să mă instruiască, dar mă purtasem lamentabil. Trebuia să mă reorganizez. Primul lucru era să-mi dau seama că punctul meu de asamblare se deplasase și acum umbrea lumina emanațiilor. A-mi duce sentimentele din starea mea obișnuită de conștiință în lumea pe care o asamblasem reprezenta într-adevăr un travesti, pentru că teama predomină doar emanațiile vieții de zi cu zi.

I-am spus că, dacă punctul meu de asamblare se deplasase așa cum spunea, aveam noutăți pentru el. Teama mea era infinit mai mare și mai devastatoare decît orice trăisem vreodată în viața mea de zi cu zi.

– Te înșeli, a spus el. Prima ta atenție este confuză și nu vrea să cedeze controlul, atîta tot. Am senzația că ai putea să mergi pîna la acele creaturi și să le înfrunți, fără ca ele să-ți facă ceva.

Am insistat că nu puteam încerca un asemenea lucru.

El a rîs și mi-a declarat că, mai devreme sau mai tîrziu, trebuia să mă vindec de nebunia mea și că era mai puțin absurd să iau inițiativa și să-i înfrunt pe cei patru vizionari decît să accept că-i vedeam. După părerea lui, era o nebunie să te înfrunți niște oameni care se îngropaseră de două mii de ani și erau încă în viață, fără să te gîndești că aceasta era culmea absurdității.

Auzeam clar tot ce spunea, dar nu-i dădeam atenție. Eram îngrozit de oamenii din jurul stîncii. Păreau gata să sară pe noi, pe mine, de fapt. Erau concentrați asupra mea. A început să-mi tremure brațul drept, de parcă aș fi avut cîrcei. După aceea, mi-am dat seama că lumina cerului se schimbase. Mai înainte nu observasem că se iviseră zorile. Cel mai ciudat era că-mi venea să mă ridic și să alerg la grupul acela de oameni.

În momentul acela aveam două senzații complet diferite în legătură cu același eveniment. Cea minoră era de groază nețărnută. Cea majoră, de totală indiferență. Puțin îmi păsa.

Cînd am ajuns la grupul acela, mi-am dat seama că don Juan avusese dreptate; nu prea erau oameni. Doar patru dintre ei semănau cu oameni, deși nici ei nu erau; erau creaturi ciudate, cu ochi galbeni, uriași. Ceilalți erau doar forme susținute de cei patru cu înfățișare umană.

Am simțit o tristețe cumplită față de acele creaturi cu ochi galbeni. Am încercat să-i ating, dar nu i-am găsit. Îi măturase vîntul.

I-am căutat pe don Juan și Genaro. Nu erau acolo. Se făcuse din nou beznă. I-am strigat la nesfîrșit. Timp de cîteva minute, am orbecat prin întuneric. Don Juan a venit alături de mine și m-a speriat. Pe Genaro nu l-am văzut.

– Să mergem acasă, a spus el. Ne așteaptă un drum lung.

Don Juan a remarcat cît de bine mă comportasem acolo unde se aflau îngropați vizionarii, mai ales în ultima parte a întîlnirii noastre cu ei. A spus că o deplasare a punctului de asamblare este marcată de o schimbare a luminii. Ziua se întunecă, iar noaptea se luminează. A adăugat că realizasem două deplasări, ajutat doar de teama animalică. Singurul lucru pe care mi l-a reproșat a fost că m-am lăsat pradă fricii, mai ales după ce îmi dădusem seama că luptătorii nu se temeau de nimic.

– De unde ai știut că mi-am dat seama? l-am întrebat.

– Pentru că erai liber. Când dispare frica, toate legăturile care ne încorsetează se dizolvă, a spus el. Ai fost prins de picior de un aliat, pentru că l-a atras groaza ta animalică.

I-am spus ce rău îmi părea că nu reuşisem să mă stăpînesc.

– Nu-ți face griji pentru asta, a rîs el. Doar știi că se întîmplă. În viața luptătorilor nu înseamnă nimic, pentru că asemenea lucruri sînt considerate deplasări ale punctului de asamblare.

Genaro și cu mine am vrut să te facem să-ți deplasezi punctul de asamblare foarte profund. De data aceasta, Genaro se afla acolo ca să-i ademenească pe vechii vizionari. A făcut-o deja o dată și te-ai dus atît de departe în partea stîngă, încît va dura ceva să-ți amintești. Teama ta din seara aceasta a fost la fel de intensă ca prima oară cînd vizionarii și aliații lor te-au urmat chiar pînă în această cameră, dar prima ta atenție nu te-a lăsat să-ți dai seama de ea.

– Explică-mi ce s-a întîmplat în locul unde se aflau vizionarii, l-am rugat.

– Aliații au venit să te vadă, mi-a răspuns el. Deoarece au energie foarte scăzută, au întotdeauna nevoie de ajutorul oamenilor. Cei patru vizionari au adunat doisprezece aliați.

Satele din Mexic, precum și anumite orașe, sînt periculoase. Ceea ce ți s-a întîmplat ție se poate întîmpla oricărui bărbat sau femeie. Dacă dau peste mormîntul acela, este posibil să-i vadă pe vizionari și aliații lor, dacă își lasă teama să le deplaseze punctele de asamblare; dar un sigur lucru este sigur, pot muri de frică.

– Chiar crezi sincer că acei vizionari tolteci traiesc? l-am întrebat.

A rîs și a clătinat din cap uimit.

– Este timpul să-ți deplasezi puțin punctul de asamblare, a spus el. Nu pot vorbi cu tine cînd te comporți ca un idiot.

M-a lovit cu palma în trei puncte: pe șoldul drept, în mijlocul spatelui, sub umeri, și în partea superioară a mușchiului pectoral drept.

Au început imediat să-mi țiue urechile. Mi s-a prelins un firicel de sînge din nara dreaptă și s-a eliberat ceva înăuntrul meu. Era ca și cînd un flux de energie ar fi fost blocat și a început deodată să se miște din nou.

– Ce urmăreau vizionarii aceia și aliații lor? am întrebat.

– Nimic, mi-a răspuns el. Noi eram cei care îi urmăream. Vizionarii, bineînțeles, remarcaseră deja cîmpul tău de energie de prima oară cînd i-ai văzut. Așa că, atunci cînd te-ai întors, erau pregătiți să se înfrupte din tine.

– Susții că sînt vii, don Juan, am zis. Vrei să spui că sînt vii ca aliații lor, nu?

– Exact, a spus el. Nu pot fi la fel de vii ca noi doi. Ar fi absurd.

A continuat să-mi explice că teama de moarte a vechilor vizionari i-a făcut să caute cele mai bizare posibilități. Cei care au optat pentru modelul aliaților s-au gîndit, fără îndoială, la un refugiu. Și l-au găsit, într-o poziție fixă, într-una dintre cele șapte benzi ale conștiinței anorganice. Vizionarii au considerat că se aflau relativ în siguranță acolo. La urma urmei, erau separați de lumea de zi cu zi printr-o barieră aproape insurmontabilă, bariera percepției fixată de punctul de asamblare.

– Cînd cei patru vizionari au văzut că-ți poți deplasa punctul de asamblare, s-au repezit ca niște lilieci scăpați din iad, a zis el, rîzînd.

– Vrei să spui că am asamblat una dintre cele șapte lumi? l-am întrebat.

– Nu, nu ai asamblat-o. Dar ai făcut-o înainte, cînd te-au urmărit vizionarii și aliații lor. Ziua în care te-ai dus pînă în lu-

mea lor. Problema este că-ți place să te porți prosteste, așa că nu-ți amintești nimic.

Sînt sigur că prezența nagualului este cea care face oamenii să se poarte prosteste, a continuat el. Cînd nagualul Julian era în preajma mea, eram mai prost decît acum. Sînt convinși că, atunci cînd n-o să mai fiu aici, vei putea să-ți amintești totul.

Don Juan mi-a explicat că, deoarece a trebuit să mi-i arate pe cei care sfidează moartea, el și Genaro îi ademeniseră la marginea lumii noastre. Ceea ce am făcut eu la început a fost o deplasare laterală profundă, care mi-a permis să-i *văd* ca oameni, dar, în cele din urmă, am făcut corect deplasarea care mi-a permis să-i *văd* pe cei care sfidează moartea și pe aliații lor așa cum sînt.

A doua zi de dimineată, foarte devreme, acasă la Silvio Manuel, don Juan m-a chemat în camera mare, să discutăm despre evenimentele din noaptea trecută. M-am simțit epuizat și am vrut să mă odihnesc, să dorm, dar don Juan era presat de timp și și-a început imediat explicația. A spus că vechii vizionari găsiseră un mod de a utiliza forța de rostogolire și de a fi propulsați de ea. În loc să cedeze răsturnătorului, s-au lăsat purtați de el și i-au permis să le deplaseze punctele de asamblare la limitele posibilităților umane.

Don Juan și-a exprimat o admirație fără rezervă față de asemenea realizare. A recunoscut că imboldul dat de răsturnător punctului de asamblare era incomparabil.

L-am întrebat care este diferența dintre imboldul pămîntului și cel al răsturnătorului. Mi-a explicat că imboldul pămîntului este forța de aliniere doar a emanațiilor chihlimbarii. Este un imbold care înalță conștiința pe culmi de neimaginat. Pentru noi vizionari, este o explozie de conștiință nelimitată, pe care o numesc libertate totală.

A afirmat că, pe de altă parte, imboldul răsturnătorului este forța morții. Sub impactul răsturnătorului, punctul de asamblare se deplasează spre noi poziții, imprevizibile. Astfel, vechii vizionari au fost întotdeauna singuri în călătoriile lor, deși se angajaseră în comun la împlinirea scopului lor. Compania altor vizionari în călătoriile lor era întîmplătoare și însemna de obicei luptă pentru supremație.

I-am mărturisit lui don Juan că preocupările vechilor vizionari, oricare or fi fost, erau mai rău decît niște povești morbide de groază pentru mine. Spusele mele l-au făcut să rîdă copios. Dădea impresia că se distrează.

– Trebuie să recunoști, oricît de dezgustat ai fi, că diavolii aceia erau foarte îndrăzneți, a continuat el. Nici mie nu mi-au plăcut niciodată, după cum știi, dar nu pot să nu-i admir. Dragostea lor de viață mă depășește.

– Cum poate fi asta dragoste de viață? Este ceva greșos, am spus.

– Ce altceva ar putea împinge un om pînă la acele limite, dacă nu dragostea de viață? m-a întrebat el. Au iubit viața atît de mult, încît nu au vrut să renunțe la ea. În felul acesta *am văzut-o*. Binefăcătorul meu *a văzut* altceva. A crezut că se temeau să moară, ceea ce nu este același lucru cu faptul că iubeau viața. Aș spune că se temeau să moară pentru că iubeau viața și *văzuseră* minuni, nu pentru că erau monștri mici și lacomi. Nu. Erau absurzi, pentru că nu-i provocase nimeni niciodată, și erau răsfațați ca niște copii, dar îndrăzneala lor era impecabilă, la fel ca și curajul.

Te-ai aventura în necunoscut din lăcomie? Nici vorbă. Lăcomia funcționează numai în lumea obișnuită. Ca să te aventurezi în înfricoșătoarea singurătate, trebuie să fii mînat de ceva mai mareț decît lăcomia. Iubire! Trebuie să iubești viața, secre-

tele, misterele. Trebuie să fii curios și curajos. Așa că nu-mi spune că ești revoltat. Mi se pare stînjitor!

Lui don Juan îi sclipeau ochii. De-abia se abținea din rîs. Mă pune la locul meu, dar asta îl amuza.

Don Juan m-a lăsat aproape o oră singur în cameră. Am vrut să-mi pun în ordine gîndurile și sentimentele. Dar nu puteam s-o fac. Știam, fără nici o îndoială, că punctul meu de asamblare se afla într-o poziție în care rațiunea nu este dominantă, deși eram mînat de preocupări raționale. Don Juan spusese că, din punct de vedere tehnic, de îndată ce punctele de asamblare se deplasează, dormim. M-am întrebat, de exemplu, ce se întîmpla dacă dormeam adînc din punctul de vedere al unui privitor, așa cum mi se pîruse Genaro mie.

L-am întrebat acest lucru pe don Juan, de îndată ce s-a întors.

– Dormi adînc, fără să fie nevoie să te întinzi, mi-a răspuns el. Dacă te-ar vedea acum oamenii aflați într-o stare normală de conștiință, le-ai părea puțin amețit, chiar beat.

Mi-a explicat că, în timpul somnului normal, deplasarea punctului de asamblare se produce de-a lungul oricărei margini a benzii omului. Asemenea deplasări se asociază întotdeauna cu somnul. Schimbările induse prin exercițiu se produc de-a lungul secțiunii mediane a benzii omului și nu sînt asociate cu somnul, deși un *visător* doarme.

– Acesta este punctul în care vechii și noii vizionari și-au separat concepțiile, a continuat el. Vechii vizionari doreau o copie a corpului lor, dar cu mai multă forță fizică, pentru a-și face punctele de asamblare să alunece de-a lungul laturii drepte a benzii omului. Cu cît se deplasau mai adînc de-a lungul marginii drepte, cu atît mai bizar devenea *corpul din vis*. Tu însuți

ai fost martor noaptea trecută la rezultatul monstruos al unei deplasări adînci de-a lungul marginii drepte.

A spus că noii vizionari erau complet diferiți, fiindcă mențineau punctele lor de asamblare de-a lungul secțiunii lor mediane a benzii omului. Dacă deplasarea nu este profundă, ca în cazul celei într-o stare de conștiință elevată, *visătorul* aproape că seamănă cu un om obișnuit, cu deosebirea că este mai vulnerabil la emoții, cum ar fi teama și îndoiala. La un anumit grad de profunzime, *visătorul* care se deplasează de-a lungul secțiunii mediane devine o pată de lumină. O pată de lumină este *corpul din vis* al noilor vizionari.

A spus, de asemenea, că un *corp din vis* impersonal duce mai mult la înțelegere și examinare, care reprezintă baza tuturor acțiunilor noilor vizionari. *Corpul din vis* intens umanizat al vechilor vizionari i-a determinat să caute răspunsuri care erau personale, umanizate.

Don Juan a pîrut deodată că-și caută cuvintele.

– Mai există încă unul care sfidează moartea, a spus el, atît de diferit de cei patru pe care i-ai văzut, încît nu se deosebește de omul obișnuit de pe stradă. Și-a realizat scopul prin faptul că este capabil să-și deschidă și închidă golul oricînd dorește. A început să-și miște degetele nervos. Acesta este străvechiul vizionar găsit de nagualul Sebastian în 1723, a continuat el. Considerăm ziua aceea drept un al doilea început. Acel om care a sfidat moartea și care a trăit sute de ani a schimbat viața tuturor nagualilor pe care i-a întîlnit, unora mai profund decît altora. Și i-a cunoscut pe toți nagualii noștri, din acea zi, în 1723.

Don Juan m-a privit fix. M-am simțit stînjinit în mod ciudat. Am crezut că atitudinea mea era rezultatul unei dileme. Aveam mari îndoieli în privința conținutului poveștii și, în ace-

lași timp, simțeam că tot ce spune este adevărat. Mi-am exprimat această nesiguranță față de el.

– Problema neîncrederii raționale nu te preocupă numai pe tine, a spus don Juan. Binefăcătorul meu a fost și el chinuit de aceeași întrebare. Bineînțeles, mai târziu și-a amintit totul. Dar i-a luat mult timp s-o facă. Când l-am întâlnit, își amintise deja totul, așa că nu am fost niciodată martorul îndoielilor lui. Doar am auzit despre ele.

Ciudat este că oamenilor care nu l-au văzut niciodată le vine mai ușor să accepte că este unul dintre vizionarii originali. Binefăcătorul meu a spus că nedumerirea lui izvorăște din faptul că șocul întâlnirii unei asemenea creaturi a adunat un număr de emanații și durează pînă cînd se separă.

Don Juan a continuat să explice că, pe măsură ce punctul meu de asamblare continuă să se deplaseze, va veni o clipă cînd va da peste combinația corespunzătoare de emanații; în acel moment, dovada existenței acelui om va deveni mai mult decît evidentă pentru mine.

M-am simțit obligat să vorbesc din nou despre ambivalența mea.

– Deviem de la subiectul nostru, a spus el. Poate ți se pare că încerc să te conving de existența acelui om; am vrut, de fapt, să discutăm despre faptul că acel vechi vizionar știe cum să manevreze forța de rostogolire. Nu este important dacă crezi sau nu că există. Într-o zi, vei ști sigur că a reușit să-și închidă golul. Folosește energia împrumutată de la nagualul fiecărei generații doar în acest scop.

– Cum a reușit să-l închidă? am întrebat.

– N-ai cum să știi asta, a răspuns el. Am vorbit cu alți doi naguali care au văzut omul față-n față: nagualul Julian și nagualul Elias. Nici unul din ei nu știa cum. Omul nu a dezvăluit nici-

odată cum închide acea deschidere, care presupun că începe să se mărească, după un timp. Nagualul Sebastian a spus că, atunci cînd l-a văzut prima oară pe vechiul vizionar, omul era foarte slăbit, aproape pe moarte. Dar binefăcătorul meu l-a găsit topăind vioi, ca un tînar.

Don Juan a spus că nagualul Sebastian l-a poreclit pe acest om fără nume „chiriașul”, pentru că au încheiat o înțelegere prin care omului i se dădea energie, adică adăpost, ca să spunem așa, și plătea chirie sub formă de favoruri și împărtășirea cunoștințelor.

– A avut vreodată cineva de suferit în acest schimb? m-am interesat.

– Nici unul dintre nagualii care au făcut schimb de energie cu el nu au avut de suferit, a răspuns el. Omul s-a angajat să ia doar o mică parte din energia de prisos de la nagual, oferind, în schimb, daruri și abilități extraordinare. De exemplu, nagualul Julian a căpătat ținuta puterii, cu care putea activa sau amorți emanațiile din interiorul coconului său, pentru a arăta tînar sau bătrîn la comandă.

Don Juan a explicat că, în general, cei care sfidează moartea au mers pînă într-acolo, încît au amorțit toate emanațiile din interiorul coconilor lor, cu excepția celor care se potriveau cu emanațiile aliaților. Astfel, au putut imita aliații într-un anumit fel.

Fiecare dintre cei care sfidează moartea, întîlniți la stîncă, fuseseră capabili să-și deplaseze punctul de asamblare într-un anumit loc pe coconul lor, pentru a scoate în evidență emanațiile comune cu cele ale aliaților și pentru a interacționa cu ele. Dar nu au putut să revină în poziția obișnuită și să interacționeze cu oamenii. Pe de altă parte, chiriașul poate să-și deplaseze punctul de asamblare pentru a asambla lumea de zi cu zi, ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic.

Don Juan a afirmat, de asemenea, că binefăcătorul lui era convins – iar el era perfect de acord cu acesta – că în timpul împrumutului de energie, vechiul vrăjitor deplasează punctul de asamblare al nagualului, pentru a scoate în evidență emanațiile aliatului în coconul nagualului. Apoi folosește marele aflus de energie produs de acele emanații care se aliniază brusc, după ce au stat foarte inactive.

A spus că energia închisă înăuntrul nostru, în emanațiile inactive, are o forță uriașă și o gamă incalculabilă de percepții. Putem evalua doar vag posibilitatea acelei forțe uriașe, dacă considerăm că energia implicată în percepție și care acționează în viața de zi cu zi este produsul alinierii a nici zece la sută din emanațiile aflate în coconul omului.

– În momentul morții, toată energia se eliberează deodată, a continuat el. Atunci, ființele vii sînt inundate de cea mai de neconceput forță. Nu este forța de rostogolire, cea care le-a fisurat deschiderile, pentru că forța aceea nu intră niciodată în cocon; îl face doar să se prăbușească. Sînt inundate de forța tuturor emanațiilor care se aliniază brusc, după ce au stat inactive o viață. Nu poți scăpa de acea forță uriașă decît prin deschidere.

A adăugat că vechiul vrăjitor a găsit o cale de a capta acea energie. Aliniind un număr limitat de emanații inactive și de un anumit spectru în coconul nagualului, vechiul vizionar captează un imbold limitat, dar uriaș.

– Cum crezi că-și ia energia în propriul corp? am întrebat.

– Fisurînd golul nagualului, a răspuns el. Deplasează punctul de asamblare al nagualului pînă cînd golul se deschide puțin. Cînd energia emanațiilor proaspăt aliniate se eliberează prin acea deschidere, el o preia în propriul său gol.

– De ce face vechiul vizionar acest lucru?

– Cred că este prins într-un cerc din care nu poate ieși, mi-a răspuns el. Am ajuns la o înțelegere cu el. Face tot ce poate s-o respecte, și noi la fel. Nu putem să-l judecăm, dar trebuie să știm că drumul ales de el nu duce la libertate. Știe acest lucru și știe, de asemenea, că nu-l poate schimba. Este prins într-o situație fără ieșire. Singurul lucru pe care poate să-l facă este să-și prelungească existența sa asemănătoare celei a unui aliat cît mai mult posibil.

16. TIPARUL UMAN

Imediat după prînz, don Juan și cu mine am reluat discuțiile. A început fără nici un fel de preambul. M-a anunțat că ajunsese la finalul explicațiilor sale. A spus că discutase cu mine în detaliu toate adevărurile despre conștiința descoperită de vechii vizionari. A subliniat că acum știam ordinea în care le aranjaseră vechii vizionari. A afirmat că în ultimele ședințe ale explicațiilor sale îmi făcuse o relatare detaliată a celor două forțe care ajută punctele noastre de asamblare să se deplaseze: imboldul pămîntului și forța de rostogolire. Îmi explicase, de asemenea, cele trei tehnici create de noii vizionari – *stalkingul*, *intenția* și *visatul* – și efectele lor asupra deplasării punctului de asamblare.

– Acum, ultimul lucru pe care-l mai ai de făcut înainte de încheierea măiestriei conștiinței, a continuat el, este să spargi singur bariera percepției. Trebuie să-ți deplasezi punctul de asamblare neajutat de nimeni și să aliniezi altă bandă de emanații.

Dacă nu faci acest lucru, tot ce ai învățat și ai făcut cu mine va fi vorbărie goală.

Mi-a explicat că, atunci cînd punctul de asamblare se deplasează din poziția sa obișnuită și ajunge la o anumită profunzime, el sparge o barieră care împiedică momentan capacitatea sa de a alinia emanații, iar noi îl experimentăm ca pe un moment de

opacitate perceptuală. Vechii vizionari au numit acel moment zidul de ceață, pentru că apare ceața ori de cîte ori nu se realizează alinierea emanațiilor.

A spus că sînt trei moduri de a aborda acest moment. Ar putea fi luat abstract, ca o barieră de percepție; ar putea fi resimțit ca un act de străpungere a unui ecran de hîrtie, cu întregul corp; sau ar putea fi *văzut* ca un zid de ceață.

Pe parcursul uceniciei mele cu don Juan, mă îndrumase de nenumărate ori să *văd* bariera percepției. La început, mi-a plăcut ideea unui zid de ceață. Don Juan m-a prevenit că vechii vizionari preferaseră și ei să o *vadă* în felul acesta. Spusese că era ușor să o *vezi* ca pe un zid de ceață, dar exista, de asemenea, marele pericol să transformi ceva de neînțeles în ceva sumbru, rău prevestitor; așa se explică recomandarea sa de a lăsa așa cum sînt lucrurile de neînțeles, în loc să le incluzi în inventarul primei atenții.

După o senzație de ușurare de scurtă durată, la *vederea* zidului de ceață, a trebuit să-l aprob pe don Juan că era mai bine să păstrez perioada de tranziție ca o abstracție de neînțeles, dar, între timp, îmi era imposibil să destram fixarea conștiinței mele. De fiecare dată cînd eram pus în poziția de a distruge bariera percepției, *vedeam* zidul de ceață.

O dată, în trecut, mă plînsesem lui don Juan și Genaro că deși voiam să o *văd* ca altceva, nu puteam s-o schimb. Don Juan a spus că era de înțeles, pentru că eram morbid și sumbru, iar noi doi eram foarte diferiți în această privință. El era un om practic, optimist și nu prețuia inventarul uman. Eu, pe de altă parte, nu eram dispus să-mi arunc inventarul pe fereastră și, drept urmare, eram greoi, sinistru și lipsit de spirit practic. Am fost șocat și întristat de reproșurile lui și m-am posomorît. Don Juan și Genaro au rîs cu lacrimi.

Genaro a adăugat că, pe lângă aceste lucruri, eram răzbunător și predispus la îngrășare. Au râs cu atîta poftă, încît am fost tentat să le urmez exemplul.

Don Juan mi-a spus apoi că exercițiile asamblării altor lumi au permis punctului de asamblare să cîștige experiență în tehnica deplasării. Mă întrebam întotdeauna cum să obțin imboldul inițial pentru a disloca punctul meu de asamblare din poziția sa obișnuită. Cînd îl întrebam despre asta în trecut, precizase că, deoarece alinierea este forța implicată în tot, *intenția* este cea care face să se deplaseze forța de asamblare.

L-am întrebat din nou.

– Acum poți să-ți răspunzi singur la întrebare, mi-a răspuns el. Măiestria conștiinței este cea care-i dă imbold punctului de asamblare. La urma urmei, noi ființele umane nu prea putem face mare lucru; în esență, sîntem un punct de asamblare fixat într-o anumită poziție. Inamicul și, în același timp, prietenul nostru este dialogul interior sau inventarul nostru. Fii un luptător; închide-ți dialogul interior: fă-ți inventarul și apoi aruncă-l. Noii vizionari au realizat inventare minuțioase și apoi au râs de ele. Fără inventar, punctul de asamblare se eliberează.

Don Juan mi-a reamintit că discutase mult despre unul dintre cele mai serioase aspecte ale inventarului nostru: ideea de Dumnezeu. Acel aspect, a spus el, era un adeviz puternic care lega punctul de asamblare de poziția sa inițială. Dacă era să assemblez altă lume adevărată cu alte mari benzi de emanații, trebuia neapărat să iau măsuri pentru a tăia toate legăturile cu punctul meu de asamblare.

– Măsura constă în a vedea tiparul omului, a spus el. Trebuie să faci asta azi, de unul singur.

– Ce este tiparul uman? am întrebat.

– Te-am ajutat de multe ori să-l vezi. Știi despre ce vorbesc.

M-am abținut să spun că nu știam despre ce vorbea. Dacă a afirmat că *văzusem* tiparul omului, probabil că așa făcusem, deși nu aveam nici cea mai vagă idee ce era.

Știa la ce mă gîndeam. Mi-a zîmbit cu subînțeleș și a clătinat încet din cap, dintr-o parte într-alta.

– Tiparul uman este un uriaș ciorchine de emanații în marea bandă a vieții organice, a spus el. Se numește tiparul uman pentru că ciorchinele apare numai înăuntrul coconului.

Tiparul omului este acea porțiune din emanațiile Vulturului pe care vizionarii pot s-o vadă direct, fără să se pună în pericol. A urmat o lungă pauză înainte să vorbească din nou. Spargerea barierei percepției este ultima sarcină a măiestriei conștiinței, a spus el. Pentru a-ți deplasa punctul de asamblare în acea poziție trebuie să aduni suficientă energie. Poate chiar să întreprinzi o călătorie de refacere. Amintește-ți ce ai făcut!

Am încercat, fără succes, să-mi amintesc ce era tiparul uman. Am simțit o frustrare de nesuportat care, în curînd, s-a transformat în adevărată furie. Eram furios pe mine însumi, pe don Juan, pe toți.

Don Juan nu a fost impresionat de furia mea. A spus calm că mînia era o reacție normală la ei, la ezitarea punctului de asamblare de a se deplasa la comandă.

– Va trece mult timp pînă cînd să poți aplica principiul potrivit căruia comanda ta este comanda Vulturului, a afirmat el. Aceasta este esența măiestriei *intenției*. Între timp, comandă-ți acum să nu te mai agiți nici măcar în cele mai cumplite momente de îndoială. Va dura pînă cînd acea comandă va fi auzită și respectată, ca și cînd ar fi comanda Vulturului.

A spus, de asemenea, că era o zonă incomensurabilă de conștiință între poziția obișnuită a punctului de asamblare și poziția în care nu există nici un fel de îndoieli, care este aproape locul unde își face apariția bariera percepției. În acea zonă incomen-

surabilă, luptătorii cad ușor pradă oricărei fapte rele. M-a pre-venit să fiu atent și să nu-mi pierd încrederea, pentru că voi fi cuprins, în mod inevitabil, la un moment dat de senzații copleșitoare de înfrângere.

– Noii vizionari au recomandat un act foarte simplu când survine nerăbdarea, disperarea, furia sau tristețea, a continuat el. Au recomandat ca luptătorii să-și miște ochii. Nu contează direcția; eu prefer în direcția acelor de ceasornic.

Mișcarea ochilor face punctul de asamblare să se deplaseze momentan. Mișcarea conferă o senzație de ușurare. Aceasta este o adevărată măiestrie a *intenției*.

M-am plîns că nu avea destul timp să-mi spună mai multe despre *intenție*.

– O să-ți amintești într-o zi, m-a asigurat el. Amintirile vor decurge una din alta. Un cuvînt cheie și cade totul, ca atunci cînd deschizi ușa unui dulap plin pînă la refuz.

După aceea, a reluat discuția despre tiparul uman. A spus că, pentru a-l *vedea* de unul singur, fără ajutorul nimănui, e un pas important, pentru că noi toți avem anumite idei la care trebuie să renunțăm înainte să ne eliberăm. Vizionarul care călătorește în necunoscut, ca să *vadă* necunoscutul, trebuie să fie într-o stare de sănătate impecabilă.

Mi-a făcut cu ochiul și mi-a spus că a fi într-o stare impecabilă înseamnă să te eliberezi de prezumții și temeri raționale. A adăugat că atît prezumțiile, cît și temerile mele raționale mă împiedică în acel moment să-mi realinez emanațiile care m-ar face să-mi amintesc că *am văzut* tiparul uman. M-a îndemnat să mă relaxez și să-mi mișc ochii, pentru a face punctul de asamblare să se deplaseze. A repetat la nesfîrșit că e cu adevărat important să-mi amintesc că *am văzut* tiparul înainte să-l *văd* din nou. Și, deoarece era presat de timp, trebuia să renunț la obișnuita mea încetineală.

Mi-am mișcat ochii, așa cum mi-a sugerat. Am uitat aproape instantaneu de senzația de disconfort și apoi mi-am amintit ca prin farmec că *văzusem* tiparul uman. Se întîmplase cu ani în urmă, cu o ocazie memorabilă pentru mine, pentru că, din punctul de vedere al educației mele catolice, don Juan comisese cel mai mare sacrilegiu pe care-l auzisem vreodată prin declarațiile sale.

Totul începuse ca o conversație obișnuită, în timp ce străbăteam dealurile deșertului sonor. Îmi explica implicațiile acțiunilor întreprinse de el asupra mea. Ne-am oprit să ne odihnim și ne-am așezat pe niște bolovani mari. A continuat să-mi explice tehnica sa de învățare și acest fapt m-a încurajat să încerc pentru a suta oară să-i povestesc ce părere am. Era evident că nu-l interesa. M-a făcut să-mi schimb nivelurile de conștiință și mi-a spus că, dacă *aș vedea* tiparul uman, *aș putea înțelege* tot ce făcea și, astfel, ne-am scuti amîndoi de niște ani de trudă.

Mi-a dat o explicație detaliată a tiparului uman. Nu a vorbit în termenii emanațiilor Vulturului, ci în cei ai unei structuri de energie care servește la plasarea calităților umanității pe o masă amorfă de materie biologică. Cel puțin, așa am înțeles, mai ales după ce mi-a descris mai departe tiparul uman folosind o analogie mecanică. A spus că era ca o matriță uriașă care formează la nesfîrșit ființele umane, ca și cînd ar veni pe bandă. A mimat procesul împreunîndu-și palmele cu mare forță, ca și cînd matrița ar fi modelat o ființă umană de fiecare dată cînd se uneau cele două jumătăți ale sale.

A spus, de asemenea, că fiecare specie are propriul său tipar și fiecare individ al fiecărei specii modelat de acest proces prezintă caracteristici proprii speciei sale.

A început apoi o elucidare extrem de tulburătoare despre tiparul uman. A spus că vechii vizionari, la fel ca misticii lumii noastre, aveau o trăsătură comună – puteau să *vadă* tiparul uman,

dar nu să-l și înțeleagă. În decursul secolelor, misticii ne-au furnizat relatări mișcătoare ale experiențelor lor, dar aceste relatări, oricât de frumoase ar fi, sînt ciuntite de greșeala de a considera tiparul uman un creator omniscient și omnipotent; la fel este și interpretarea vechilor vizionari, care au considerat tiparul uman un spirit prietenos, protector al omului.

A spus că noii vizionari sînt singurii care au sobrietatea de a vedea și înțelege tiparul uman. Ei au ajuns să-și dea seama că tiparul uman nu este creator, ci reprezintă structura fiecărei însușiri umane la care ne putem gândi și, în unele cazuri, pe care nici n-o putem concepe. Tiparul este Dumnezeu nostru, pentru că sîntem ceea ce am fost modelați să fim, nu pentru că ne-a creat din nimic și ne-a făcut după chipul și asemănarea sa. Don Juan a spus că, după părerea lui, căderea în genunchi în prezența tiparului uman seamănă a aroganță și egocentrism uman.

Cînd am auzit declarația lui don Juan, m-a cuprins îngrijorarea. Deși nu m-am considerat niciodată un catolic practicant, am fost șocat de implicațiile sale, care sunau a blasfemie curată. Îl ascultasem politicos, însă aș fi dorit să facă o pauză și să înceteze cu sacrilegiile sale, pentru a schimba subiectul. Dar îi dădea înainte, fără milă. În cele din urmă, l-am întrerupt și i-am declarat că eu cred în existența lui Dumnezeu.

Mi-a răspuns că această convingere a mea se baza pe credință și, prin urmare, era o convingere de rangul doi, lipsită de valoare; credința mea în existența lui Dumnezeu se baza, ca în cazul tuturor, pe auzite și nu pe actul de a vedea, a afirmat el.

M-a asigurat că, deși puteam să văd, puteam să mă înșel, la fel cum făcuseră misticii. Oricine vede tiparul uman, presupune în mod automat că este Dumnezeu.

A numit experiența mistică o vedere întâmplătoare, lipsită de semnificație, pentru că este rezultatul unei mișcări întâmplătoare a punctului de asamblare. A presupus că noii vizionari sînt,

într-adevăr, singurii care pot emite o judecată corectă în această privință, pentru că au eliminat vederile întâmplătoare și sînt capabili să vadă tiparul uman oricât de des doresc.

În consecință, au văzut că ceea ce numim Dumnezeu este un prototip static al umanității, lipsit de putere. Pentru că tiparul uman nu poate, în nici o circumstanță, să ne ajute, intervenind în favoarea noastră, să ne pedepsească faptele rele sau să ne răsplătească în vreun fel. Noi sîntem, pur și simplu, produsul matricei sale; sîntem amprenta. Tiparul uman este exact ce-i arată numele, un model, o formă, un șablon care grupează un anumit mănunchi de elemente fibroase pe care-l numim om.

Vorbele sale m-au tulburat foarte mult. Dar nu părea să-i pese de frămîntarea mea. A continuat să mă împungă cu ceea ce numea el crima de neiertat a vizionarilor întâmplători, care ne face să ne concentrăm energia noastră de neînlocuit asupra unui lucru care nu are nici un fel de putere. Cu cît vorbeam mai mult, cu atît eram mai tulburat. Cînd m-am enervat atît de tare, încît era cît pe ce să strig la el, m-a făcut să mă mut într-o stare mai profundă de conștiință elevată. M-a lovit în partea dreaptă, între șold și cutia toracică. Lovitura m-a proiectat într-o lumină radiantă, într-o sursă diafană de beatitudine pașnică și delicioasă. Lumina aceea era un rai, o oază în bezna din jurul meu.

Din punctul meu subiectiv de vedere, am văzut lumina aceea o perioadă incomensurabilă de timp. Splendoarea ei nu se putea transpune în cuvinte, și, cu toate acestea, nu-mi dădeam seama ce o făcea atît de frumoasă. Pe urmă mi-a venit ideea că frumusețea ei izvora din armonie, dintr-o senzație de pace și odihnă, de a fi sosit și de a fi, în sfîrșit, în siguranță. Ce minunată senzație de plenitudine! Am știut, fără nici o urmă de îndoială, că eram față-n față cu Dumnezeu, sursa tuturor lucrurilor. Și am știut că Dumnezeu mă iubește. Dumnezeu era iubire și iertare. Lumina mă scălda și mă simțeam curat, izbăvit. Ima-

ginea acelei lumini splendide m-a făcut să mă simt nevrednic, păcătos.

Deodată, am auzit glasul lui don Juan la ureche. A spus că trebuia să mă duc dincolo de tipar, pentru că tiparul era doar o etapă, o haltă care aducea pace și seninătate temporară celor care călătoresc în necunoscut, dar era o haltă sterilă, statică. Era, în același timp, o imagine plată, reflectată în oglindă și însăși oglinda. Acea imagine era imaginea omului.

Nu eram de acord cu ce spunea don Juan; m-am revoltat împotriva blasfemiilor sale. Voiam să-l reped, dar nu puteam să înfrîng forța *vederii* mele. Eram prins în ea. Don Juan părea să știe exact cum mă simțeam și ce voiam să-i spun.

– Nu poți amuți nagualul, mi-a spus el la ureche. Nagualul este cel care-ți permite să *vezi*. Este tehnica nagualului, puterea nagualului. Nagualul este ghidul.

În momentul acela, mi-am dat seama de ceva în legătură cu vocea care-mi șoptea. Nu era a lui don Juan, deși semăna. Și glasul avea dreptate. Instigatorul acelei *vederi* era nagualul Juan Matus. Tehnica și puterea lui mă făceau să-l *văd* pe Dumnezeu. A spus că nu era Dumnezeu, ci tiparul omului; știam că are dreptate. Dar nu puteam recunoaște, nu din încâpăținare, ci din loialitate și dragoste față de divinitatea din fața mea.

În timp ce priveam fix lumina cu toată pasiunea de care eram capabil, lumina a părut să se condenseze și am *văzut* un bărbat. Un bărbat strălucitor care degaja farmec, iubire, înțelegere, sinceritate, adevăr, un bărbat care însuma tot ce este bun.

Emoția intensă pe care am simțit-o când l-am *văzut* pe acel om depășea tot ce simțisem vreodată în viața mea. Am căzut în genunchi. Am vrut să-l venerez pe Dumnezeu întruchipat, dar a intervenit don Juan și m-a lovit în partea stîngă superioară a pieptului, aproape de claviculă, și nu l-am mai văzut pe Dumnezeu.

Am rămas cu o agitație, un amestec de remușcare, bucurie, siguranță și îndoială. Don Juan a rîs de mine. M-a făcut pios, nepăsător și mi-a spus că aș fi bun de preot; acum aș putea chiar să trec drept un lider spiritual care a avut ocazia să-l *vadă* pe Dumnezeu. M-a îndemnat, în glumă, să mă apuc să țin predici și să descriu tuturor ce *văzusem*.

Foarte detașat, dar interesat, a făcut o declarație care era parțial întrebare, parțial afirmație.

– Și bărbatul? a spus el. Nu poți uita că Dumnezeu este bărbat.

M-am simțit copleșit de imensitatea unui lucru nedefinit când am început să intru într-o stare de mare claritate.

– Foarte comod, nu? a adăugat don Juan, zîmbind. Dumnezeu este bărbat. Ce ușurare!

După ce i-am povestit ce-mi amintisem, l-am întrebat despre un lucru care mi se păruse deodată teribil de ciudat. Pentru a *vedea* tiparul uman, suferisem evident o deplasare a punctului meu de asamblare. Amintirea acelor senzații era atât de vie atunci, încît mă făcea să mă simt inutil. Acum, simțeam tot ce făcusem și simțisem în acel moment. L-am întrebat cum era posibil să fi uitat complet, când înțelesesem atât de clar. Parcă nu ar fi contat nimic din ce mi se întîmplase, pentru că trebuia mereu să încep de la început, indiferent cît de mult avansasem în trecut.

– Este numai o impresie emoțională, a spus el. O înțelegere greșită. Tot ce ai făcut cu ani în urmă s-a întipărit în *emanațiile* nefolosite. De exemplu, în ziua în care te-am făcut să *vezi* tiparul uman, am presupus și eu în mod greșit. Am crezut că, dacă l-ai *vedea*, l-ai putea înțelege. A fost o estimare greșită din partea mea.

Don Juan mi-a explicat că s-a considerat întotdeauna un om care înțelege greu. Nu a avut niciodată ocazia să-și testeze

această părere, pentru că nu a avut un punct de referință. Când am apărut eu și a devenit profesor, ceea ce era ceva total nou pentru el, și-a dat seama că nu poți grăbi înțelegerea și că este de ajuns să disloca punctul de asamblare. El crezuse că era de ajuns. În curînd, și-a dat seama că, deoarece punctul de asamblare se deplasează în mod normal în timpul viselor, uneori în poziții extraordinar de îndepărtate, ori de cîte ori suportăm o deplasare indusă, știm imediat cum s-o compensăm. Ne reechilibrăm constant și activitatea merge mai departe, ca și cînd nu ni s-ar fi întîmplat nimic.

A remarcat că valoarea concluziilor noilor vizionari nu devine evidentă pînă cînd nu încearcă cineva să deplaseze punctul de asamblare al altcuiva. Noii vizionari au spus că ceea ce conținea în această privință este efortul de a întări stabilitatea punctului de asamblare în noua sa poziție. Au considerat acest lucru drept unica procedură de învățare care merită să fie luată în discuție. Și au știut că este un proces îndelungat care trebuie realizat puțin cîte puțin, în ritmul melcului.

Don Juan a spus apoi că folosisese plante energizante la începutul uceniciei mele, conform recomandării noilor vizionari. Aceștia au știut din experiență și *văzînd* că plantele energizante deplasează mult punctul de asamblare față de poziția sa obișnuită. Efectul plantelor energizante asupra punctului de asamblare este, în principiu, foarte asemănător cu cel al viselor; visele îl fac să se deplaseze; dar plantele energizante îl fac să se deplaseze pe o scară mai mare, mai cuprinzătoare. După aceea, profesorul folosește efectele dezorientante ale unei asemenea deplasări, pentru a întări noțiunea că percepția lumii nu este niciodată finală.

Mi-am amintit atunci că *văzusem* tiparul uman de încă cinci ori, în decursul anilor. Și de fiecare dată fusesem din ce în ce mai puțin entuziasmat. Cu toate acestea, nu am putut niciodată să

trec peste faptul că *l-am văzut* întotdeauna pe Dumnezeu ca pe un bărbat. În cele din urmă, a încetat să mai fie Dumnezeu pentru mine și a devenit tiparul uman, nu datorită spuselor lui don Juan, ci faptului că poziția unui Dumnezeu bărbat a devenit imposibil de susținut. Atunci am putut înțelege afirmațiile lui don Juan. Nu fuseseră, în nici un caz, o blasfemie sau un sacrilegiu; nu le făcuse în contextul lumii de zi cu zi. A avut dreptate să spună că noii vizionari aveau un atu prin aceea că puteau să *vadă* tiparul uman oricît de des doreau. Dar pentru mine conta că erau destul de sobri să examineze ce *vedeau*.

L-am întrebat de ce *vedeam* întotdeauna tiparul uman ca pe un bărbat. Mi-a spus că explicația era legată de punctul meu de asamblare care nu era atunci destul de stabil ca să rămînă complet fixat în noua sa poziție și să se deplaseze lateral în banda omului. A fost același caz cu acela al barierei percepției *văzute* ca un zid de ceață.

Ceea ce a făcut punctul de asamblare să se deplaseze lateral a fost o dorință aproape inevitabilă sau necesitatea de a reda neînțelesul în termenii cei mai familiari nouă: o barieră este un zid, iar tiparul uman nu poate fi altceva decît un om. S-a gîndit că, dacă aș fi femeie, aș vedea tiparul ca pe o femeie.

Atunci, don Juan s-a ridicat și a spus că era timpul să facem o plimbare în oraș, ca să *vadă* tiparul uman printre oameni. Am mers în liniște în piață, dar, înainte să ajungem acolo, m-a cuprins o energie de nestăvilit și am luat-o la fugă pînă la marginea orașului. Am ajuns la un pod și chiar acolo, ca și cînd m-ar fi așteptat, *am văzut* tiparul uman sub forma unei lumini splendide, calde, de culoarea chihlimbarului.

Am căzut în genunchi, nu atît din pietate, ci ca o reacție fizică a uimirii. Imaginea tiparului uman era mai uluitoare decît oricînd. Am simțit, fără nici un fel de aroganță, că trecusem printr-o enormă schimbare, în comparație cu prima oară cînd îl

văzusem. Cu toate acestea, toate lucrurile pe care le văzusem și învățasem mă făcuseră să apreciez mai profund miracolul pe care l-am avut în fața ochilor.

Tiparul uman s-a suprapus mai întâi pe pod, după care mi-am concentrat din nou privirea și am văzut că s-a extins în sus și-n jos, la infinit. Podul nu era decât un simplu înveliș, o mică schiță suprapusă peste eternitate. La fel erau oamenii minusculi care se mișcau în jurul meu, privindu-mă cu o curiozitate nerușinată. Dar nu puteau să mă atingă, deși, în momentul acela, eram cât se poate de vulnerabil. Tiparul uman nu putea să mă protejeze sau să mă cruțe, dar, cu toate acestea, îl iubeam cu o pasiune nelimitată.

Atunci, am crezut că am înțeles un lucru pe care don Juan mi-l spusese în mod repetat: și anume, faptul că adevărata afecțiune nu poate fi o investiție. Aș fi rămas bucuros slujitorul tiparului uman, nu pentru ceea ce îmi putea da, pentru că nu-mi putea da nimic, ci, pur și simplu, pentru afecțiunea pe care o simțeam.

Am avut senzația că mă trage ceva și, înainte să dispar, i-am strigat o promisiune tiparului uman, dar am fost măturat de o mare forță înainte să termin ce aveam de spus. Am ingenuncheat deodată pe pod, în timp ce niște țărani se uitau la mine și râdeau.

Don Juan a venit lângă mine, m-a ajutat să mă ridic și m-a dus înapoi, acasă.

— Sînt două modalități de a vedea tiparul uman, a început să-mi spună don Juan de îndată ce ne-am așezat. Îl poți vedea ca pe un om sau ca pe o lumină. Depinde de deplasarea punctului de asamblare. Dacă deplasarea este laterală, tiparul este o ființă umană; dacă se face pe mediana benzii omului, este o lumină. Singurul lucru valoros pe care l-ai făcut azi este că punctul tău de asamblare s-a deplasat pe mediană.

A spus că poziția în care vezi tiparul uman este foarte apropiată de cea în care apar *corpul din vis* și bariera percepției. Acesta a fost motivul pentru care noii vizionari au recomandat ca tiparul uman să fie văzut și înțeles.

— Ești sigur că înțelegi cu adevărat ce este tiparul uman? a întrebat el, zîmbind.

— Te asigur, don Juan, că-mi dau seama perfect ce este tiparul uman, am răspuns.

— Te-am auzit strigînd ineptii tiparului uman, cînd am ajuns la pod, mi-a spus el cu un zîmbet malițios.

I-am explicat că mă simțisem ca un nevrednic slujitor care venera un stăpîn lipsit de valoare, și totuși, afecțiunea care mă mîna mă făcea să promit iubire veșnică.

I s-a părut caraghios și a rîs pînă n-a mai putut.

— Promisiunea unui slujitor fără valoare, făcută unui stăpîn fără valoare, este lipsită de valoare, a declarat el și s-a zguduit din nou de rîs.

Nu aveam chef să-mi apăr punctul de vedere. Îmi ofeream gratis afecțiunea față de tiparul uman, fără să mă gîndesc la recompensă. Pentru mine nu conta că promisiunea era lipsită de valoare.

17. CĂLĂTORIA CORPULUI DIN VIS

Don Juan mi-a spus că noi doi urma să mergem cu mașina la Oaxaca pentru ultima oară. Mi-a precizat că nu vom mai fi niciodată împreună acolo. Poate că se va întoarce acolo cu suflul, dar niciodată în întregime.

La Oaxaca, don Juan și-a petrecut ore în șir uitându-se la lucruri lumeste triviale, la zidurile decolorate, la munții care se profilau în zare, la crăpăturile din ciment, la fețele oamenilor. După aceea, ne-am dus în piață și ne-am așezat pe banca lui preferată, care era liberă ca întotdeauna când voia el.

În timpul lungii noastre plimbări prin oraș, m-am străduit să mă transpun într-o stare de tristețe, dar nu am reușit, pur și simplu. Plecarea sa avea ceva festiv. A explicat-o drept forța neînfrînă a libertății totale.

– Libertatea este ca o boală contagioasă, a spus el. Se transmite; purtătorul ei este un nagual impecabil. S-ar putea ca oamenii să nu aprecieze acest lucru și asta pentru că nu vor să fie liberi. Libertatea este înspăimântătoare, nu uita asta, dar nu pentru noi. M-am pregătit aproape toată viața pentru această clipă și la fel vei face și tu.

A repetat la nesfârșit că, în faza în care mă aflam, în acțiunile mele nu trebuia să intervină nici o prezumție rațională. A spus

că acest *corp din vis* și bariera percepției sînt pozițiile punctului de asamblare și că acea cunoaștere este la fel de vitală pentru vizionari ca scrisul și cititul pentru omul modern. Ambele sînt realizări obținute după ani de practică.

– Este foarte important să-ți amintești chiar acum momentul în care punctul tău de asamblare a ajuns în acea poziție și a creat *corpul din vis*, a insistat el.

Apoi a zîmbit și a remarcat că timpul este extrem de scurt; a spus că amintirea principalei călătorii a *corpului din vis* pune punctul meu de asamblare într-o poziție care ar putea străpunge bariera percepției, pentru a asambla o altă lume.

– *Corpul din vis* este cunoscut sub nume diferite, a afirmat el după o lungă pauză. Numele care-mi place cel mai mult este celălalt. Termenul și starea de spirit aparțin vechilor vizionari. Nu prea îmi pasă de starea lor, dar trebuie să recunosc că-mi place termenul. Celălalt. Este misterios și interzis. Îmi dă senzația de întuneric, de umbre, la fel cum le dădea și vechilor vizionari. Aceștia au spus că celălalt vine întotdeauna învaluit în vînt.

În decursul anilor, don Juan și alți membri ai grupului său au încercat să mă facă să-mi dau seama că putem fi în două locuri în același timp, că putem experimenta un fel de dualism perceptual.

În timp ce vorbea, am început să-mi amintesc ceva uitat de atîta vreme, încît, la început, mi s-a părut că doar auzisem de acest lucru. Apoi, pas cu pas, mi-am dat seama că trăisem eu însumi acea experiență.

Fusesem în două locuri în același timp. S-a întîmplat o dată noaptea, pe munte, în nordul Mexicului. Adunasem plante toată ziua cu don Juan. Peste noapte ne-am oprit și aproape adormisem de oboseală cînd, deodată, am simțit o rafală de vînt și don Genaro a țîșnit din bezna chiar în fața mea și m-a speriat de moarte.

La început, am fost suspicios. Am crezut că don Genaro se ascunsese toată ziua în tufişuri, aşteptînd lasarea întunericului, înainte să-şi facă înfricoşătoarea apariţie. Cînd m-am uitat la el cum topaia, am observat ceva cu adevărat ciudat la el, în noaptea aceea. Ceva palpabil, real, deşi nu reuşeam să-l definesc.

A glumit cu mine, s-a agitat în jurul meu şi a făcut lucruri care sfidau raţiunea. Don Juan a rîs ca un idiot, spre uimirea mea. Cînd a considerat că era momentul potrivit, m-a făcut să mă transpun într-o stare de conştiinţă elevată şi, preţ de o clipă, i-am văzut pe don Juan şi Genaro ca pe două sfere de lumină. Genaro nu era acel om în carne şi oase pe care-l ştiam în starea mea normală de conştiinţă, ci era doar *corpul* său *din vis*. Mi-am dat seama de acest lucru, pentru că l-am văzut ca pe o minge de foc deasupra pămîntului. Nu era ţintuit locului, ca don Juan. Era ca şi cînd Genaro, fasciculul de lumină, ar fi fost gata să decoleze, fiind deja în aer, la cîţiva metri de pămînt, pregătit s-o ia din loc.

Alt lucru pe care-l făcusem în noaptea aceea, care mi-a apărut clar, pe măsură ce-mi aminteam evenimentul, a fost că am ştiut imediat că trebuia să-mi mişc ochii, ca să-mi fac punctul de asamblare să se deplaseze. Am putut, prin intermediul *intenţiei* mele, să-mi aliniez emanaţiile care m-au făcut să-l *văd* pe Genaro ca pe o sferă de lumină sau am putut să-mi aliniez emanaţiile care m-au făcut să-l *văd* doar ca pe o fiinţă ciudată, necunoscută.

Cînd l-am văzut pe Genaro ca pe o persoană ciudată, ochii lui aveau o strălucire răuvoitoare, ca ochii unui animal în beznă. Cu toate acestea, erau ochii lui. Nu i-am văzut ca pe nişte puncte luminoase de culoarea chihlimbarului.

În noaptea aceea, don Juan a spus că Genaro mă va ajuta să-mi deplasez punctul de asamblare foarte profund, că trebuia să-l imit şi să urmăresc tot ce făcea. Genaro şi-a scos fundul în afara

şi apoi şi-a împins pelvisul înainte cu mare forţă. A repetat gestul la nesfîrşit, mişcîndu-se în jur, ca şi cînd ar fi dansat.

Don Juan m-a strîns de braţ, îndemnîndu-mă să-l imit, şi m-am supus. Am topaît amîndoi, executînd mişcarea grotescă. După un timp, am avut senzaţia că trupul meu executa mişcarea de unul singur, fără contribuţia mea. Separarea dintre trupul meu şi eu cel adevărat a devenit mai pronunţată, apoi, la un moment dat, m-am trezit uitîndu-mă la o scenă absurdă în care doi oameni făceau gesturi obscene unul la celălalt.

Am privit fascinat şi mi-am dat seama că eram unul din cei doi oameni. Din clipa în care mi-am dat seama de acest lucru, am simţit ceva care mă trăgea şi m-am trezit din nou împingîndu-mi pelvisul înainte şi înapoi, în acelaşi timp cu Genaro. Am observat aproape imediat că lîngă don Juan stătea un alt bărbat care ne privea. În jurul lui sufla vîntul. Îi vedeam părul răvăşit. Era în pielea goală şi părea stîngenit. Vîntul se aduna în jurul lui, ca şi cînd l-ar fi protejat sau, poate, dimpotrivă, ca şi cînd ar fi încercat să-l spulbere.

Mi-am dat greu seama că eu eram celălalt bărbat. Iar cînd am înţeles acest lucru, am trăit şocul vieţii mele. O forţă fizică imponderabilă m-a smuls de parcă aş fi fost alcătuit din fibre, şi mă uitam din nou cu gura căscată la un bărbat care eram eu, topaînd cu Genaro. În acelaşi timp, mă uitam din nou cu gura căscată la un bărbat în pielea goală, care eram eu, în timp ce făceam gesturi obscene cu Genaro. Şocul a fost atît de puternic, încît am întrerupt ritmul mişcărilor şi am căzut.

Cînd mi-am revenit, don Juan mă ajuta să mă ridic. Genaro şi celălalt, cel în pielea goală, dispăruseră.

Îmi amintisem, de asemenea, că don Juan refuzase să discute despre acest eveniment. Nu l-a explicat. A spus doar că Genaro era expert în crearea dublurii sale sau a celuiilalt şi că

avusesem îndelungi interacțiuni cu dublura lui Genaro în stările de conștiință normală, fără măcar să-mi dau seama.

— În noaptea aceea, așa cum a făcut de sute de ori, Genaro ți-a deplasat punctul de asamblare foarte adânc pe partea stîngă, mi-a explicat don Juan după ce i-am povestit tot ce mi-am amintit. Puterea lui a fost atît de mare, încît ți-a tîrît punctul de asamblare în poziția în care apare *corpul din vis*. Ți-ai văzut *corpul din vis* privindu-te. Prin dansul lui s-a realizat acest truc.

L-am rugat să-mi explice cum mișcarea obscenă a lui Genaro produsese un asemenea efect drastic.

— Ești un pudic, mi-a spus el. Genaro s-a folosit de stînje-neala ta de moment, trezită de faptul că executai un gest obscen. Întrucît era în *corpul* lui *din vis*, avea puterea să vadă emanațiile Vulturului; acea situație avantajoasă îi permitea fără probleme să-ți deplaseze punctul de asamblare.

A afirmat că, indiferent ce mă ajutase Genaro să fac în noaptea aceea, nu era important, că îmi deplasase punctul de asamblare și-l făcuse de nenumărate ori să producă un *corp din vis*, dar că acele evenimente nu erau ceea ce dorea el să-mi amintesc.

— Vreau să-ți realiniezi emanațiile corespunzătoare și să-ți amintești momentul în care te-ai trezit într-adevăr într-o *poziție de visat*, a spus el.

Mi s-a părut că o ciudată sursă de energie explodează în corpul meu și am știut ce anume dorea să-mi amintesc. Cu toate acestea, nu am putut să-mi concentrez memoria asupra întregului eveniment. Mi-am amintit doar un fragment.

Mi-am amintit că, într-o dimineață, don Juan, Genaro și cu mine stătusem pe aceeași bancă, în timp ce mă aflam într-o stare normală de conștiință. Don Genaro spusese deodată că își va face corpul să părăsească banca, fără să se ridice. Declarația lui nu avea nici o legătură cu contextul discuției noastre. Eram obișnuit cu vorbele și acțiunile ordonate, didactice ale lui don

Juan. Așa că m-am întors spre el, așteptînd să mă lămurească, dar a rămas impasibil. Se uita drept înainte, ca și cînd don Genaro și cu mine nu am fi fost acolo.

Don Genaro m-a înghiontit ca să-mi atragă atenția și apoi am fost martorul unei viziuni cumplit de tulburătoare. L-am văzut, practic, pe Genaro de cealaltă parte a pieței. Îmi făcea semn să merg la el. Dar l-am văzut, de asemenea, stînd lîngă mine, cu privirile ațintite înainte, la fel ca don Juan.

Am vrut să spun ceva, să-mi exprim uimirea, dar am constatat că amuțisem, încorsetat de o forță din jurul meu care nu mă lăsa să vorbesc. M-am uitat din nou la Genaro care se afla vizavi. Era tot acolo și-mi făcea semn cu capul să mă duc la el.

Tulburarea mea emoțională s-a accelerat cu fiecare clipă. Mi se deranja stomacul și, în cele din urmă, am avut o viziune tunel, un tunel care ducea direct la Genaro, de cealaltă parte a pieței. Apoi o mare curiozitate, sau o mare teamă, care părea să fie același lucru în clipa aceea, m-a tras la locul unde era el. M-a făcut să mă întorc și a arătat spre cei trei oameni care stăteau pe bancă într-o poziție statică, de parcă s-ar fi oprit timpul în loc.

Am simțit ceva foarte neplăcut, ca un fel de mîncărime internă, ca și cînd mi-ar fi luat foc organele interne, apoi m-am întors pe bancă, dar Genaro nu mai era. Mi-a făcut cu mîna, în semn de rămas-bun, și a dispărut printre oamenii care se duceau la piață.

Don Juan a devenit foarte agitat. Continua să mă privească. După aceea s-a ridicat și s-a învîrțit în jurul meu, apoi s-a așezat la loc. Nu putea să mă privească impasibil în timp ce-mi vorbea.

Mi-am dat seama de ce se comporta așa. Intrasem într-o stare de conștiință elevată, fără să fiu ajutat de don Juan. Genaro reușise să-mi facă punctul de asamblare să se deplaseze singur.

Am rîs fără să vreau cînd mi-am văzut camelelul pe care don Juan l-a pus solemn în buzunarul lui. A spus că va folosi starea

mea de conștiință elevată pentru a-mi arăta că misterul omului și cel al lumii nu cunosc limite.

Mi-am canalizat întreaga concentrare asupra cuvintelor lui. Cu toate acestea, don Juan a spus un lucru pe care nu l-am înțeles. L-am rugat să repete ce spusese. A început să vorbească foarte încet. Am crezut că își coborîse glasul, ca să nu fie auzit de ceilalți oameni. Am ascultat cu atenție, dar n-am înțeles nici un cuvînt din ce spunea; fie vorbea în altă limbă, fie debita aiureli. Ciudățenia era că ceva îmi captase atenția, fie ritmul glasului său, fie faptul că mă forțasem să înțeleg. Aveam senzația că mintea mea era altfel decît de obicei, deși nu-mi dădeam seama care era diferența. M-am gîndit mult, încercînd să pricep ce se petrecea.

Don Juan mi-a vorbit încet, la ureche. Mi-a spus că, deoarece intrasem în starea de conștiință elevată fără nici un ajutor din partea lui, punctul meu de asamblare slăbise, așa că puteam să-l las să se deplaseze în partea stîngă relaxîndu-mă sau mișcînd pe banca aceea. M-a asigurat că nu aveam de ce să mă tem, pentru că veghea asupra mea. M-a îndemnat să mă relaxez, să-mi las punctul de asamblare să se miște.

Am simțit imediat o greutate, ca atunci cînd dormi adînc. La un moment dat, mi-am dat seama că visam. Am văzut o casă pe care o mai văzusem. Mă apropiam de ea, ca și cînd aș fi mers pe stradă. Mai erau și alte case, dar nu le puteam acorda nici o atenție. Ceva îmi captase conștiința asupra acelei case pe care o vedeam. Era o casă mare, modernă, cu pajiște.

Cînd m-am apropiat de ea, mi s-a părut că o cunosc, de parcă aș mai fi visat-o. Am mers pe o cărare de pietriș pînă la ușă; era deschisă și am intrat înăuntru. Era un hol întunecat și un salon mare în dreapta, mobilat cu o canapea grenă și fotolii asortate într-un colț. Era clar că aveam viziuni tunel. Vedeam numai ce era în fața ochilor mei.

O tînără stătea lîngă canapea, ca și cînd tocmai s-ar fi ridicat cînd am intrat. Era suplă, înaltă, îmbrăcată elegant într-un taior verde. Avea în jur de douăzeci și opt de ani, păr castaniu închis, ochi căprui, arzători, care păreau să zîmbească, și un nas fin, ascuțit. Pielea îi era deschisă la culoare, dar se bronzase superb. Mi s-a părut răpitor de frumoasă. Parcă era americană. Mi-a făcut semn cu capul, mi-a zîmbit și a întins mîinile cu palmele în jos, ca și cînd m-ar fi ajutat să mă ridic.

I-am împreunat mîinile cu o mișcare stîngace. M-am speriat și am încercat să mă dau înapoi, dar mă ținea ferm și blînd în același timp. Mi-a vorbit în spaniolă, cu un accent de-abia simțit. M-a implorat să mă relaxez, să-mi concentrez atenția asupra feței ei și să-i urmăresc mișcările gurii. Am vrut s-o întreb cine era, dar nu am putut să rostesc nici un cuvînt.

Pe urmă am auzit glasul lui don Juan la urechea mea. Mi-a spus: „Ah, aici ești!“, ca și cînd tocmai mă găsise. Dar am auzit și glasul tinerei femei. Mi-a spus: „Vino să stai cu mine.“ M-am supus și am început cea mai incredibilă schimbare de puncte de vedere. Eram cînd cu don Juan, cînd cu tînăra femeie.

Don Juan m-a întrebat dacă o găsesc atrăgătoare, capabilă să aline un om. Nu puteam să vorbesc, dar am reușit, într-un fel, să-i transmit că o plăceam foarte mult. M-am gîndit, fără nici un motiv anume, că era culmea bunătății, că don Juan nu se putea lipsi de ea în ceea ce-mi făcea.

Don Juan mi-a vorbit din nou la ureche și mi-a spus că ar trebui să mă trezesc în casa ei, dacă o plăceam atît de mult, că sentimentele de căldură și afecțiune pe care le nutream față de ea ar trebui să mă ghideze. Nu-mi mai găsesc asîmpărul. Mă cuprinsese o agitație copleșitoare. Aveam senzația că o să mă dezintegrez. Nu-mi păsa ce se întîmplă cu mine. M-am aruncat de bunăvoie într-un întuneric de nedescris, apoi m-am trezit în casa tinerei femei. Stăteam cu ea pe canapea.

După o clipă de pură panică animalică, mi-am dat seama că, într-un fel, nu eram întreg. Îmi lipsea ceva, dar situația nu mi se părea amenințatoare. Mi-a trecut prin minte că *visez* și că o să mă trezesc pe banca din Oaxaca, cu don Juan, unde mă aflam, de fapt, unde era locul meu.

Tînăra femeie m-a ajutat să mă ridic și m-a dus la o baie unde era o cadă mare, plină cu apă. Atunci mi-am dat seama că eram gol pușcă. M-a băgat în cadă, cu blîndețe, și mi-a ținut capul în timp ce aproape că pluteam.

După un timp, m-a ajutat să ies din cadă. Mă simțeam slab. M-am întins pe canapeaua din salon și ea s-a apropiat de mine. Îi auzeam bătăile inimii și-i simțeam presiunea sîngelui în vene. Ochii ei radiau, dar nu răspîndeau nici lumină, nici căldură, ci ceva intermediar. Am știut că *vedeam* forța vieții proiectîndu-se în afara corpului ei, prin ochi. Întregul ei corp era ca un cuptor viu; strălucea.

Am simțit un tremur ciudat care mi-a agitat întreaga ființă. Era ca și cînd mi s-ar fi dezgolit nervii și cineva i-ar fi zgîndărit. Senzația era dureroasă. Pe urmă, fie am leșinat, fie am adormit.

Cînd m-am trezit, cineva îmi puneă prosoape muiate în apă rece pe față și la gît. Am văzut-o pe tînăra femeie stînd la capul meu, pe patul în care zăceam. Pusese o găleată cu apă pe noptieră. Don Juan stătea la picioarele patului, cu hainele mele pe braț.

Atunci m-am trezit și m-am ridicat. Mă acoperiseră cu o pătură.

— Ce mai face călătorul nostru? a întrebat don Juan, zîmbind. Acum ți-ai revenit?

Este tot ce mi-am mai amintit. I-am povestit episodul lui don Juan și, în timp ce vorbeam, mi-am amintit alt fragment. Mi-am adus aminte că don Juan mă tachinase că o să mă găsească gol în patul femeii. M-au enervat rău remarcile lui. M-am îmbrăcat și am ieșit din casă furios.

Don Juan m-a ajuns pe pajiște. Mi-a spus pe un ton foarte serios că redevenisem același om oribil și prost ca de obicei și mă simțisem stînjenit, dovedindu-i prin asta că importanța de sine era nemărginită în ceea ce mă privea. Dar a adăugat pe un ton împăciuitoare că asta nu era important în momentul de față; conta faptul că-mi deplasasem punctul de asamblare foarte profund pe partea stîngă și, în consecință, străbatusem o distanță enormă.

A vorbit de minuni și mistere, dar n-am putut să-l ascult, pentru că eram prins într-un foc încrucișat, între teamă și importanța de sine. De fapt, clocoteam de furie. Eram sigur că don Juan mă hipnotizase în parc și mă dusesese în casa acelei femei, unde îmi făcuseră amîndoi lucruri cumplite.

Furia mea a fost întreruptă. Ceva acolo, pe stradă, era atît de oribil, atît de șocant, încît furia mea s-a oprit instantaneu. Înainte să-mi ordonez gîndurile, don Juan m-a lovit pe spate și n-a mai rămas nimic din tot ce se întîmplase. M-am trezit în binecuvîntata mea banalitate de zi cu zi, ascultîndu-l fericit pe don Juan și făcîndu-mi griji dacă mă place sau nu.

În timp ce-i povesteam despre noul fragment de care îmi amintisem, mi-am dat seama că o metodă de a-mi controla agitația emoțională era să mă transpun în starea de conștiință normală.

— Singurul lucru care-i alină pe cei care călătoresc în necunoscut este uitarea, a spus el. Ce ușurare să fii într-o lume obișnuită!

În ziua aceea ai realizat ceva extraordinar. Mie îmi revenea datoria să nu te las să te concentrezi deloc asupra acestui fapt. Imediat ce ai început să intri într-adevăr în panică, te-am făcut să te transpui în starea de conștiință normală; ți-am deplasat punctul de asamblare dincolo de poziția în care nu mai există îndoieli. Există două asemenea poziții pentru luptători. Într-una

din ele nu mai ai îndoieli, pentru că știi tot. În cealaltă, care este conștiința normală, nu mai ai îndoieli pentru că nu știi tot.

Atunci era prea devreme să știi ce se întâmplase cu adevărat. Dar cred că acum este momentul potrivit. Uitându-te pe stradă, vei afla unde a fost *poziția ta de visat*. În ziua aceea, ai străbătut o distanță enormă.

Don Juan m-a privit cu un amestec de bucurie și tristețe. Mă străduiam să-mi stăpinesc agitația ciudată care mă cuprinsese. Am simțit că ceva teribil de important pentru mine se pierduse în memoria mea sau, după cum se exprimase don Juan, în niște emanații nefolosite care fuseseră aliniate cândva.

Strădania mea de a-mi păstra calmul s-a dovedit o greșeală. Mi s-au înmuiat brusc genunchii și m-au cuprins spasme nervoase prin secțiunea mediană. Am mormăit ceva, nefiind în stare să pun o întrebare. A trebuit să înghit în sec și să inspir adânc, ca să mă liniștesc.

– Când ne-am așezat prima oară aici, să discutăm, am spus că nici un fel de prezumții raționale nu trebuie să intervină în acțiunile unui vizionar, a continuat el pe un ton serios. Am știut că, pentru a repara ce ai făcut, trebuie să te dispensezi de raționalitate, dar ar trebui să faci acest lucru la nivelul de conștiință la care te afli acum.

Trebuia să înțeleg – mi-a explicat el – că raționalitatea este o condiție a alinierii, rezultatul poziției punctului de asamblare. A subliniat că trebuia să înțeleg acest lucru când eram într-o stare de vulnerabilitate generală, ca în acel moment. Era inutil să-l înțeleg când punctul meu de asamblare ajunsese în poziția în care nu mai existau îndoieli, pentru că înțelegerea de asemenea natură este obișnuită în acea poziție. Era la fel de inutil s-o înțelegi într-o stare de conștiință normală; în acea stare, asemenea înțelegere este o izbucnire emoțională valabilă doar atâta timp cât ține respectiva emoție.

– Am spus că ai străbătut o mare distanță în ziua aceea, a spus el calm. Și am spus acest lucru pentru că știu că a fost așa. Eram acolo, îți amintești? Transpiram din abundență, pentru că eram nervos și agitat. Ai călătorit pentru că te-ai trezit într-o *poziție de visat* îndepărtată, a continuat el. Când Genaro te-a tras vizavi de piață, chiar de pe banca aceasta, a deschis drum punctului tău de asamblare să se deplaseze din starea de conștiință normală pînă în poziția în care apare *corpul din vis*. *Corpul* tău *din vis* a zburat practic o mare distanță, cît ai clipi din ochi. Dar nu asta este important. Misterul constă în *poziția de visat*. Dacă este destul de puternică să te tragă, poți merge pînă la capătul acestei lumi și dincolo de el, așa cum au făcut vechii vizionari. Au dispărut din lumea aceasta, pentru că s-au trezit într-o *poziție de visat* aflată dincolo de limitele cunoscutului. *Poziția ta de visat* din ziua aceea a fost pe lumea aceasta, dar departe de orașul Oaxaca.

– Cum are loc asemenea călătorie? m-am interesat.

– Nu poți ști cum se petrece, a spus el. Emoții puternice sau o atenție intransigentă, sau un mare interes pot servi drept ghid; apoi punctul de asamblare se fixează puternic în *poziția de visat*, un timp suficient de îndelungat ca să tragă acolo toate emanațiile din interiorul coconului.

Don Juan a spus că mă făcuse să *văd* de nenumărate ori de când eram împreună, fie în starea normală de conștiință, fie în cea de conștiință elevată; *văzusem* o mulțime de lucruri pe care acum începeam să le înțeleg mai coerent. Această coerentă nu era logică sau rațională, dar clarifica, în orice caz, oricît de ciudat ar fi făcut-o, tot ce mi se făcea și tot ce *văzusem* în acei ani cu el. A spus că acum aveam nevoie de o singură clarificare: să înțeleg coerent, dar irațional, că tot ce am învățat să percepem este inexorabil legat de poziția în care se află punctul de asam-

blare. Dacă punctul de asamblare este deplasat din acea poziție, lumea va înceta să mai fie ceea ce este pentru noi.

Don Juan a afirmat că deplasarea punctului de asamblare dincolo de linia mediană a coconului omului face întreaga lume pe care o cunoaștem să dispară într-o clipă, ca și când ar fi fost ștersă – pentru că stabilitatea, substanțialitatea care aparțin, se pare, lumii noastre perceptibile constau doar în forța alinierii. Anumite emanații se aliniază în mod obișnuit, datorită fixării punctului de asamblare într-un anumit punct; doar în asta constă lumea noastră.

– Trăinicia lumii nu este mirajul, a continuat el. Mirajul constă în fixarea punctului de asamblare într-un anumit loc. Când vizionarii își deplasează punctele de asamblare, nu se confruntă cu o iluzie, ci cu altă lume; acea nouă lume este la fel de reală ca aceea pe care o privim acum, dar noua fixare a punctului de asamblare, care produce acea nouă lume, este un miraj în aceeași măsură ca vechea localizare.

Ia-te pe tine drept exemplu; acum te afli într-o stare de conștiință elevată. Indiferent ce ești capabil să faci într-o asemenea stare nu este o iluzie; este la fel de reală ca lumea căreia îi vei face față mâine, în viața cotidiană, și totuși, mâine, lumea pe care o vezi acum nu va mai exista. Există numai când punctul tău de asamblare se deplasează în acel punct în care te afli acum.

A adăugat că sarcina pe care o au de îndeplinit luptătorii, după ce termină instruirea, este una de integrare. Pe parcursul instruirii, luptătorii, mai ales nagalii, sînt făcuți să se deplaseze în toate punctele posibile. A spus că, în cazul meu, mă deplasasem în nenumărate poziții pe care va trebui să le integrez într-o zi într-un întreg coerent.

– De exemplu, dacă ți-ai deplasa punctul de asamblare într-o anumită poziție, ți-ai aminti cine este acea femeie, a continuat

el, cu un zîmbet ciudat. Punctul tău de asamblare a fost în locul acela de sute de ori. Ți-ar fi foarte ușor să-l integrezi.

Ca și când mi s-ar fi adîncit aducerea aminte o dată cu sugestia lui, am început să am amintiri vagi, tot felul de trăiri. Se părea că eram atras de o senzație de neînmurită afecțiune; o dulceață plăcută umplea aerul, ca și când ar fi venit cineva în spatele meu și ar fi revărsat mireasma aceea asupra mea. Ba chiar m-am întors. Atunci mi-am amintit. Era Carol, femeia nagual! Fusesem cu ea doar cu o zi înainte. Cum am putut s-o uit?

Am trăit un moment de nedescris în care cred că mi-au trecut prin minte toate senzațiile din repertoriul meu psihologic. Era posibil, m-am întrebat eu, să mă fi trezit în casa ei din Tucson, Arizona, la trei mii de kilometri depărtare? Oare fiecare dintre clipele de conștiință elevată sînt atît de izolate, încît nu ți le poți aminti?

Don Juan a venit lînga mine și mi-a pus brațul pe umăr. A spus că știa exact ce simteam. Binefăcătorul lui îl făcuse să treacă printr-o experiență similară. Și la fel cum încerca el să facă acum cu mine, încercase și binefăcătorul lui cu el: îl alinase prin cuvinte. Apreciase încercarea binefăcătorului său, dar apoi se îndoise, la fel cum se îndoia și acum că puteai alina pe cineva care-și dă seama de călătoria *corpului din vis*.

Acum, nu mai exista nici o îndoială în mintea mea. Ceva dinăuntru meu străbătuse distanța dintre orașele Oaxaca, Mexic, și Tucson, Arizona. Am simțit o ușurare ciudată, ca și când aș fi fost izbăvit, în sfîrșit, de vină.

În anii petrecuți cu don Juan, avusesem discontinuități de memorie. Faptul că fusesem cu el la Tucson în ziua aceea era una dintre ele. Știu că n-am putut să-mi amintesc cum ajunsese la Tucson. Dar nu am dat importanță acestui fapt. Am crezut că fenomenul se datora activităților mele cu don Juan. Avea întotdeauna grijă să nu-mi trezească suspiciuni raționale în starea de

conștiința normală, dar, dacă suspiciunile erau inevitabile, le explica sugerînd că natura activităților noastre genera grave inadvertențe de memorie.

I-am spus lui don Juan că, deoarece amîndoi ajunseserăm în același loc în ziua aceea, m-am întrebat dacă era posibil ca doi sau mai mulți oameni să se trezească în aceeași *poziție de visat*.

– Bineînțeles, a spus el. Este singurul mod în care vechii vrăjitori tolteci s-au avîntat în necunoscut. L-au urmat unul pe celălalt. Nu poți ști cum îl urmează unul pe celălalt. Așa se întîmplă, pur și simplu, datorită *corpului din vis*. Acțiunea este generată de prezența altui *visător*. În ziua aceea m-ai tras cu tine. Iar eu te-am urmat, pentru că am vrut să fiu cu tine.

Voiam să-i pun aștea întrebări, dar mi se păreau toate de prisos.

– Cum este posibil să nu-mi amintesc de femeia nagual? am murmurat eu și m-a cuprins un dor cumplit.

Încercam să nu mai fiu trist, dar tristețea m-a săgetat brusc, ca o durere.

– Tot nu-ți amintești de ea, a spus el. Doar cînd se va deplasa punctul de asamblare, vei putea să-ți amintești de ea. Este ca o fantomă pentru tine și tu ești la fel pentru ea. Ai văzut-o o dată, cînd erai în starea de conștiință normală, dar ea nu te-a văzut niciodată în această stare.

Pentru ea nu ești decît un personaj, la fel cum este și ea pentru tine. Cu diferența că tu poți să te trezești într-o zi și să integrezi totul. Poate vei avea destul timp să faci asta, dar ea nu va avea. Timpul ei în această lume este scurt.

Am vrut să protestez împotriva unei asemenea nedreptăți. Am pregătît în gîndul meu mai multe obiecții, dar nu le-am dat glas niciodată. Don Juan jubila. Îi straluceau ochii vesel și mălișos. Am avut senzația că aștepta să vorbesc, pentru că știa ce o să spun. Dar senzația aceea m-a oprit sau n-am spus nimic, pentru că punctul meu de asamblare se deplasase din nou singur.

Atunci am știut că femeia nagual nu putea fi compatimă că nu avea destul timp de stat pe acest pămînt și nici eu nu mă puteam bucura că aveam.

Don Juan mă citea ca pe o carte. M-a îndemnat să-mi termin procesul de înțelegere și să dau glas motivului pentru care nu-mi părea rău sau pentru care nu mă bucuram. Am simțit preț de o clipă că știam de ce, dar apoi am pierdut firul.

– Este la fel de palpitant să ai sau să nu ai timp, a spus el. Este același lucru.

– Să fii trist nu este același lucru cu să-ți pară rău, am spus. Iar eu mă simt cumplit de trist.

– Cui îi pasă de tristețe, a spus el. Gîndește-te numai la mistere; doar misterul contează. Sîntem ființe vii. Trebuie să murim și să renunțăm la conștiința noastră. Dar, dacă am putea schimba măcar un pic acest fapt, ce mistere ne-ar aștepta! Ce mistere!

18. SPARGEREA BARIEREI PERCEPȚIEI

Tîrziu, după-amiaza, tot la Oaxaca, don Juan și cu mine ne-am plimbat prin piață. Cînd ne-am apropiat de banca lui preferată, oamenii care stăteau acolo s-au ridicat și au plecat. Ne-am grăbit să ne așezăm.

– Am ajuns la sfîrșitul explicației mele despre conștiință, a afirmat el. Iar azi vei asambla singur altă lume și vei lăsa deo parte pentru totdeauna toate îndoielile.

Nu trebuie să existe nici o greșeală în legătură cu ce vei face. Azi, profitînd de avantajul conștiinței elevate, îți vei face punctul de asamblare să se deplaseze și vei alinia într-o clipă emanațiile altei lumi.

Peste cîteva zile, cînd Genaro și cu mine ne vom întîlni cu tine pe un vîrf de munte, vei face același lucru, de data aceasta din poziția dezavantajoasă a conștiinței normale. Va trebui să aliniezi pe loc emanațiile altei lumi; dacă nu, vei muri ca un om obișnuit care cade într-o prăpastie.

Facea aluzie la faptul că mă va pune să execut ultima dintre tehnicile sale pentru partea dreaptă: salt în prăpastie de pe vîrfurile unui munte.

Don Juan a afirmat că luptătorii își încheiau instruirea cînd erau în stare să spargă bariera percepției fără ajutor, pomînd de

la o stare de conștiință normală. Nagualul conducea luptătorii pînă la acel prag, dar succesul depindea de fiecare individ în parte. Nagualul îi testa doar, îndemnîndu-i să se apere singuri.

– Singura forță care poate anula temporar alinierea este chiar alinierea, a continuat el. Va trebui să anulezi alinierea care te face să percepi lumea de zi cu zi. *Intenționînd* o nouă poziție pentru punctul tău de asamblare și *intenționînd* s-o păstrezi fixă destul timp, vei asambla altă lume și vei scăpa de aceasta.

Vechii vizionari sfidează încă moartea, chiar și în ziua de azi, procedînd exact așa. Prin forța *intenției* fac ca punctele lor de asamblare să rămînă fixe pe pozițiile care le plasează în oricare dintre cele șapte lumi.

– Ce se va întîmpla dacă aș reuși să alinez altă lume? m-am interesat.

– Te vei duce acolo, mi-a răspuns el, așa cum s-a dus Genaro într-o seară, chiar în locul unde îți arăta misterul alinierii.

– Unde voi fi, don Juan?

– În altă lume, bineînțeles, unde în altă parte?

– Dar ce se întîmplă cu oamenii din jurul meu, cu clădirile, cu munții și toate celelalte?

– Vei fi separat de toate, chiar de bariera pe care ai spart-o: bariera percepției. Și la fel ca vizionarii care s-au îngropat pentru a sfida moartea, nu vei mai fi pe lumea aceasta.

Cînd i-am auzit afirmațiile, s-a dat o mare bătălie în sufletul meu. O parte din mine îmi spunea că poziția lui don Juan era imposibil de păstrat, în timp ce altă parte știa fără nici o umbră de îndoială că avea dreptate.

L-am întrebat ce s-ar întîmpla dacă mi-aș deplasa punctul de asamblare cînd sînt pe stradă, în plin trafic, la Los Angeles.

– Los Angeles-ul va dispărea, mi-a răspuns el serios. Dar tu vei rămîne.

Acesta este misterul pe care am încercat să ți-l explic. L-ai experimentat, nu l-ai înțeles încă, dar o să-l înțelegi azi.

A spus că încă nu puteam folosi imboldul pământului pentru a mă transpune în altă bandă de emanații, dar, deoarece simțeam nevoia imperioasă să mă deplasez, această nevoie avea să-mi servească drept rampă de lansare.

Don Juan s-a uitat la cer. Și-a întins brațele deasupra capului, ca și când ar fi înțepenit, și și-a împins conștiința fizică afară din corp. Mi-a ordonat să-mi închid dialogul interior și să intru în starea de liniște interioară. Pe urmă s-a ridicat, a plecat din piață și mi-a făcut semn să-l urmez. A luat-o pe o stradă laterală pustie. Am recunoscut-o. Era aceeași stradă pe care Genaro îmi demonstrase alinierea. În clipa în care mi-am amintit acest lucru, m-am trezit mergând cu don Juan într-un loc care fusese pînă atunci foarte familiar pentru mine: o cîmpie pustie, cu dune galbene de ceea ce părea a fi sulf.

Atunci mi-am amintit că don Juan mă făcuse să percep lumea aceea de sute de ori. Mi-am amintit, de asemenea, că dincolo de peisajul pustiu al dunelor, se găsea o altă lume care strălucea într-o lumină albă superbă, uniformă, pură.

Cînd don Juan și cu mine am intrat în acest timp, am simțit că lumina care venea de peste tot nu te învigoră, dar te alina aît de mult, încît îmi dădea senzația că era sacră.

Cînd m-a scaldat acea lumină sacră, un gînd rațional a explodat în liniștea mea interioară. Mi s-a părut posibil ca misticii și sfinții să fi întreprins această călătorie a punctului de asamblare. L-au văzut pe Dumnezeu în tiparul uman. Au văzut iadul în dunele de sulf. Și apoi au văzut gloria raiului în lumina diafană.

Gîndul meu rațional a ars aproape instantaneu sub agresiunea lucrurilor pe care le percepeam. Conștiința îmi era asaltată

de o multitudine de forme, figuri de bărbați, femei și copii de toate vîrstele, și apariții de neînțeles care străluceau într-o lumină albă, orbitoare.

L-am văzut pe don Juan mergînd alături de mine, uitîndu-se fix la mine, nu la acele apariții, dar apoi l-am văzut ca o minge de luminozitate sărind în sus și-n jos, la cîțiva pași de mine. Mingea a făcut o mișcare bruscă, înfricoșătoare, s-a apropiat de mine și i-am văzut interiorul.

Don Juan își lăsase conștiința să strălucească pentru mine. Acea strălucire a luminat brusc patru sau cinci filamente filiforme în stînga lui și a rămas unde se afla. Întreaga mea putere de concentrare era concentrată acolo; ceva mă trăgea încet, ca printr-un tub, și am văzut aliații – trei figuri întunecate, lunguiete, rigide, agitate de tremur, ca frunzele în bătaia vîntului. Erau pe un fundal roz fosforescent. Din clipa în care mi-am concentrat privirile asupra lor, au venit unde eram, nu mergînd, plutind sau zburînd, ci trăgîndu-se singure de-a lungul unor fibre albe care ieșeau din mine. Albeața nu era o lumină sau o strălucire, ci niște linii care păreau trase cu creta. S-au dezintegrat repede, deși nu destul de repede. Aliații au tăbărit pe mine înainte ca liniile să dispară.

M-au înghesuit. M-am supărat și aliații s-au dat imediat la o parte, ca și cînd i-aș fi certat. Mi-a părut rău pentru ei și acest sentiment i-a adus imediat înapoi. Au venit din nou să se frece de mine. Atunci am văzut un lucru pe care-l văzusem în oglinda de la pîrîu. Aliații nu aveau strălucire interioară, nu aveau mobilitate interioară. Erau lipsiți de viață. Cu toate acestea, era evident că trăiau. Erau forme ciudate, grotești care semănau cu niște saci de dormit cu fermoarul tras. Linia subțire din porțiunea mediană a formelor lor alungite îi făcea să pară cusuți.

Nu aveau un aspect plăcut. Senzația că îmi erau complet străini mă făcea să mă simt stînjedit, agitat. *Am văzut* că cei trei aliați se mișcau de parcă ar fi sărit în sus și-n jos; înăuntrul lor era o strălucire palidă. Strălucirea a crescut în intensitate pînă cînd, la cel puțin unul dintre ei, a devenit destul de puternică.

Din clipa în care *am văzut*-o, m-am cufundat în beznă. Nu era întuneric ca noaptea. Mai curînd tot ce se afla în jurul meu era negru ca smoala. M-am uitat în sus, la cer, și nu am găsit nici o urmă de lumină. Cerul era, de asemenea, negru, acoperit literalmente cu linii și cercuri neregulate, în diverse grade de întunecime. Cerul semăna cu o bucată neagră de lemn, la care textura se vedea în relief.

M-am uitat în jos, la pămînt. Era pufos. Părea alcătuit din fulgi de alge marine gelatinoase; nu erau întunecați, dar nici strălucitori. Era ceva intermediar, cum nu mai văzusem în viața mea: alge negre.

Am auzit apoi glasul *vederii*. Mi-a spus că punctul meu de asamblare crease o lume completă, cu alte mari benzi de emanații: o lume neagră.

Voiam să absorb fiecare cuvînt pe care-l auzeam; pentru a face asta, trebuia să-mi divid concentrarea. Glasul s-a oprit; privirea mi s-a focalizat din nou. Stăteam cu don Juan la cîteva strazi de piață.

Am simțit imediat că nu aveam timp să mă odihnesc, că era inutil să mă las șocat. Mi-am adunat toate puterile și l-am întrebat pe don Juan dacă făcusem ce se așteptase.

– Ai făcut exact ce trebuia, m-a asigurat el. Hai să ne întorcem în piață și să-i dăm ocolul pentru ultima oară pe lumea aceasta.

Am refuzat să mă gîndesc la plecarea lui don Juan, așa că i-am pus întrebări despre lumea neagră. Îmi aminteam vag că o mai văzusem.

– Este lumea cel mai ușor de asamblat, mi-a spus el. Dintre toate experiențele tale, doar lumea neagră merită luată în considerare. Este singura aliniere adevărată a altei mari benzi pe care ai făcut-o vreodată. Restul a fost o deplasare laterală de-a lungul benzii umane, dar tot în cadrul aceleiași mari benzi. Zidul de ceață, cîmpia cu dune galbene, lumea aparițiilor – sînt toate alinieri laterale pe care le fac punctele noastre de asamblare cînd se apropie de o poziție crucială.

Mi-a explicat, în timp ce ne întorceam în piață, că una din calitățile ciudate ale lumii negre este aceea că nu are aceleași emanații care reprezintă timpul în lumea noastră. Sînt emanații diferite care produc un rezultat diferit. Vizionarii care călătoresc în lumea neagră simt că sînt în ea de cînd se știu, dar, în lumea noastră, constăți că n-a trecut decît o clipă.

– Lumea neagră este o lume îngrozitoare, pentru că îmbătrînește corpul, a spus el pe un ton autoritar.

L-am rugat să mă lămurească. A încetinit pasul și m-a privit. Mi-a reamintit că Genaro, în maniera lui directă, încercase o dată să-mi sublinieze acest fapt, cînd mi-a spus că am stat o eternitate în iad, în timp ce, în lumea pe care o cunoaștem, nu a trecut nici un minut.

Don Juan a spus că, în tinerețea lui, fusese obsedat de lumea neagră. Se întrebese, de față cu binefăcătorul lui, ce i s-ar întîmpla dacă s-ar duce acolo și ar sta un timp. Dar, deoarece binefăcătorul lui nu era omul explicațiilor, l-a trimis, pur și simplu, pe don Juan în lumea neagră, să afle singur răspunsul.

– Puterea nagualului Julian a fost atît de extraordinară, a continuat don Juan, încît mi-a trebuit zile întregi să mă întorc din acea lume neagră.

– Vrei să spui că ți-a trebuit zile întregi să-ți întorci punctul de asamblare în poziția sa normală, nu-i așa?

– Da, asta vreau să spun, a recunoscut el.

Mi-a explicat că în cele câteva zile cât s-a pierdut în lumea neagră a îmbatrînit cu cel puțin zece ani, dacă nu chiar mai mult. Emanațiile din coconul său au simțit încordarea anilor de luptă solitară.

Silvio Manuel a fost un caz complet diferit. Nagualul Julian l-a aruncat și pe el în necunoscut, dar Silvio Manuel a asamblat alta lume, cu alt set de benzi, o lume de asemenea fără emanațiile temporale, dar care avea un efect opus asupra vizionarilor. A dispărut timp de șapte ani, dar a simțit că a lipsit doar o clipă.

— Să asamblezi alte lumi nu ține de exercițiu, ci de *intenție*, a continuat el. Și nu constă doar într-un exercițiu de a ieși din acele lumi, ca și când ai fi tras de o bandă elastică. Un vizionar trebuie să fie îndrăzneț. De îndată ce spargi bariera percepției, nu este necesar să te întorci în același loc din lume. Înțelegi ce vreau să spun?

Treptat, am priceput ce spunea. Mi-a venit să rîd de o asemenea idee absurdă, dar, înainte ca ideea să se transforme în siguranță, don Juan mi-a vorbit și mi-a zburat din minte ce era cât pe ce să-mi amintesc.

A spus că, pentru luptători, pericolul asamblării altor lumi constă în aceea că celelalte lumi sînt la fel de posesive ca a noastră. Forța de aliniere face ca de îndată ce punctul de asamblare se desprinde de poziția sa normală, el se fixează în alte poziții, prin intermediul altor alinieri. Iar pe luptători îi paște riscul să se împotmolească într-o unicitate de neconceput.

Partea mea rațională, cercetătoare, mi-a spus că-l *văzusem* în lumea neagră ca pe o minge luminoasă. Prin urmare, era posibil să fii în acea lume cu oameni.

— Doar dacă oamenii te urmează, deplasîndu-și punctele lor de asamblare cînd ți-l deplasezi tu pe al tău, mi-a răspuns el. Eu mi l-am deplasat pe al meu ca să fiu cu tine; altfel, ai fi fost singur cu aliații. Ne-am oprit din mers și don Juan a spus că era timpul să plec. Vreau să eviți toate deplasările laterale, a spus el

și să te duci direct în următoarea lume totală. Peste câteva zile, va trebui să faci singur același lucru. Nu vei avea timp să zăbovești. Va trebui s-o faci, ca să scapi cu viață.

A afirmat că spargerea barierei percepției este culmea activității unui vizionar. Din clipa în care acea barieră este spartă, omul și soarta lui capătă un alt înțeles pentru luptători. Datorită importanței transcendente a spargerii acelei bariere, noii vizionari folosesc respectivul act al spargerii ca pe un test final. Testul constă în a sări din vârful unui munte într-o prăpastie, în starea de conștiință normală. Dacă luptătorul care sare în prăpastie nu șterge lumea cotidiană și nu asamblează alta înainte să ajungă jos, moare.

— Trebuie să faci această lume să dispară, a continuat el, dar vei rămîne, într-un fel, tu însuși. Acesta este ultimul bastion al conștiinței, cel pe care se bazează noii vizionari. Ei știu că, după ce îi arde conștiința, rămîn într-un fel ei înșiși. A zîmbit și mi-a arătat o stradă pe care o vedeam din locul în care stăteam — strada unde Genaro îmi arătase misterele alinierii. Strada aceea, ca oricare alta, duce spre eternitate, a spus el. Nu trebuie decît s-o urmezi în cea mai mare liniște. E timpul. Hai, du-te acum, du-te!

S-a întors și s-a despărțit de mine. Genaro îl aștepta la colț. Mi-a făcut cu mîna și apoi a gesticulat, îndemnîndu-mă să continuu. Don Juan a mers mai departe, fără să se întoarcă. Genaro i s-a alăturat. Am început să-i urmez, dar am știut că nu trebuia. Așa că am luat-o în direcția opusă. Strada era întunecată, pustie, posomorîta. Nu m-am lăsat pradă sentimentelor de nereușită sau nepotrivire. Am mers în starea de liniște interioară. Punctul meu de asamblare se mișca în mare viteză. I-am *văzut* pe cei trei aliați. Linia lor mediană dădea impresia că zîmbeau pieziș. Am avut senzația că sînt nesoros. Atunci, o forță asemănătoare unei rafale de vînt a spulberat lumea.

EPILOG

Peste câteva zile, întreg grupul nagualilor și toți ucenicii s-au adunat în vârful muntelui de care-mi povestise don Juan.

Don Juan a spus că fiecare ucenic își luase deja la revedere de la toată lumea și că noi toți eram într-o stare de conștiință care excludea sentimentalismul. Pentru noi, a spus el, exista doar acțiune. Eram luptători, într-o stare de război total.

Toți, cu excepția lui don Juan, Genaro, Pablito, Nestor și cu mine, s-au îndepărtat puțin de vârful muntelui, ca să ne lase, pe Pablito, pe Nestor și pe mine să ne transpunem în starea de conștiință normală.

Înainte să facem acest lucru, don Juan ne-a luat de braț și am înconjurat împreună vârful muntelui.

— Într-o clipă veți *intenționa* mișcarea punctelor voastre de asamblare, a spus el. Și n-o să vă ajute nimeni. Acum sînteți singuri. Trebuie să vă amintiți că *intenția* începe cu o comandă.

Vechii vizionari spuneau că, dacă luptătorii vor să aibă un dialog interior, ar trebui să aibă unul așa cum se cuvine. Pentru veștii vizionari, acest lucru însemna un dialog despre vrăjitorie și accentuarea autorefecției lor. Pentru noii vizionari, nu însemna dialog, ci manevrarea detașată a *intenției* prin intermediul unor comenzi serioase.

A repetat la nesfârșit că manevrarea *intenției* începe cu o comandă dată ție însuși; comanda este apoi repetată pînă devine comanda Vulturului, după care punctele de asamblare se deplasează corespunzător în clipa în care luptătorii ating starea de liniște interioară.

Faptul că o asemenea manevră este posibilă, a spus el, este ceva deosebit de important pentru vizionarii vechi și noi deopotrivă, dar din motive diametral opuse. Cunoașterea acestui fapt le-a permis vechilor vizionari să-și deplaseze punctul de asamblare în *poziții de visare* inimaginabile în necunoscutul incomensurabil; pentru noii vizionari aceasta înseamnă refuzul de a fi hrană, înseamnă scăparea de Vultur prin mișcarea punctelor lor de asamblare într-o *poziție de visat* specială, numită libertate totală.

El a explicat că vechii vizionari au descoperit că este posibil să miște punctul de asamblare pînă la limita cunoscutului și să-l lase fixat acolo, într-o stare de primă conștiință elevată. Din acea poziție, ei *au văzut* posibilitatea de a-și deplasa încet și permanent punctele de asamblare în alte poziții, dincolo de acea limită — o realizare uimitoare, îndrăzneată, dar lipsită de sobrietate, pentru că nu și-au retras niciodată mișcarea punctelor lor de asamblare sau poate nu au vrut s-o facă.

Don Juan a spus că aventurieri care au de ales între a muri în lumea obișnuită sau în lumi necunoscute, le vor prefera inevitabil pe acestea, iar noii vizionari, dîndu-și seama că predecesorii lor aleseseră doar să-și schimbe locul morții, au ajuns să înțeleagă ce inutil era totul. Era inutil să lupti pentru a-ți domina aproapele, să asamblezi alte lumi și, mai ales, să prețuiești importanța de sine.

Una dintre cele mai inspirate decizii luate de noii vizionari, a afirmat el, a fost aceea că nu au permis niciodată ca punctele lor de asamblare să se deplaseze permanent în orice altă poziție decît conștiința elevată. De pe acea poziție au rezolvat practic

dilema inutilității și au descoperit că soluția nu constă doar în a alege o altă lume în care să mori, ci în a opta pentru conștiința și libertatea totală.

Don Juan a spus că, alegînd libertatea totală, noii vizionari au continuat, fără să-și dea seama, tradiția predecesorilor lor și au devenit chintesența celor care sfidează moartea.

Ne-a explicat că noii vizionari au descoperit că, dacă punctul de asamblare este făcut să se deplaseze constant pe tărîmul necunoscutului, pentru a se întoarce apoi într-o poziție la limita cunoscutului, atunci, cînd este eliberat brusc, se deplasează ca fulgerul de-a lungul întregului cocon uman, aliniind imediat toate emanațiile din interiorul coconului.

– Noii vizionari sînt înflăcărați de forța alinierii, a continuat don Juan, de forța *voinței*, pe care au transformat-o în forța *intenției* printr-o viață impecabilă. *Intenția* constă în alinierea tuturor emanațiilor conștiinței de culoarea chihlimbarului, așa că este corect să se afirme că libertatea totală înseamnă conștiința totală.

– Asta veți face voi toți, don Juan? l-am întrebat.

– Da, în mod sigur, dacă avem suficientă energie, mi-a răspuns el. Libertatea este darul făcut de Vultur omului. Din păcate, foarte puțini oameni înțeleg că nu avem nevoie decît de suficientă energie, pentru a accepta asemenea dar grandios.

Dacă nu avem nevoie decît de atît, atunci trebuie să devenim neapărat niște harpagoni ai energiei.

După aceea, don Juan ne-a făcut să ne transpunem într-o stare de conștiință normală. Pe înserate, Pablito, Nestor și cu mine am sărit în prăpastie. Don Juan și grupul nagualilor au fost mistuiți de focul lăuntric. Au intrat în starea de conștiință totală, pentru că au avut suficientă energie să accepte răscolitorul dar al libertății.

Pablito, Nestor și cu mine nu am murit în prăpastia aceea – și nici ceilalți ucenici care au sărit mai devreme – pentru că nu

am ajuns niciodată jos. Noi toți, sub impactul unui asemenea act cumplit, de neînțeles, ne-am deplasat punctele de asamblare și am asamblat alte lumi.

Acum știm că am fost lăsați să ne amintim de conștiința elevată și să regăsim totalitatea eurilor noastre. Știm, de asemenea, că, cu cît ne amintim mai mult, cu atît bucuria și mirarea noastră sînt mai intense, dar și îndoelile și zbaterea sînt mai mari.

Pîna acum, este ca și cînd am fi fost lăsați doar să fim ademeniți de cele mai cutezătoare întrebări despre natura și soarta omului, pîna cînd vom avea suficientă energie, nu numai ca să verificăm tot ce ne-a învățat don Juan, dar și ca să acceptăm noi înșine darul Vulturului.